

VYHODNOTENIE MEDZIREZORTNÉHO PRIPOMIENKOVÉHO KONANIA

Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 – návrh

Spôsob pripomienkového konania

Počet vznesených pripomienok, z toho zásadných

501 /336

Počet vyhodnotených pripomienok

501

Počet akceptovaných pripomienok, z toho zásadných

179 /85

Počet čiastočne akceptovaných pripomienok, z toho zásadných

65 /49

Počet neakceptovaných pripomienok, z toho zásadných

256 /201

Rozporové konanie (s kým, kedy, s akým výsledkom)

Počet odstránených pripomienok

Počet neodstránených pripomienok

Sumarizácia vznesených pripomienok podľa subjektov

Č.	Subjekt	Pripomienky do termínu	Pripomienky po termíne	Nemali pripomienky	Vôbec nezaslali
1.	Združenie mladých farmárov na Slovensku - ASYF	11 (2o,9z)	0 (0o,0z)		
2.	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky	22 (1o,21z)	0 (0o,0z)		
3.	BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	4 (0o,4z)	0 (0o,0z)		
4.	Ekotrend Slovakia	14 (11o,3z)	0 (0o,0z)		
5.	ESSENCE Slovakia (Európska spoločnosť vedcov a odborníkov pre ochranu prírody)	25 (0o,25z)	0 (0o,0z)		
6.	Fórum kresťanských inštitúcií	7 (0o,7z)	0 (0o,0z)		
7.	IKEA Industry Slovakia s. r. o.	5 (0o,5z)	0 (0o,0z)		
8.	Konferencia biskupov Slovenska	2 (0o,2z)	0 (0o,0z)		
9.	Klub 500	1 (0o,1z)	0 (0o,0z)		
10.	LESY Slovenskej republiky, štátny podnik	3 (0o,3z)	0 (0o,0z)		
11.	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	6 (3o,3z)	0 (0o,0z)		
12.	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	7 (4o,3z)	0 (0o,0z)		
13.	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	14 (9o,5z)	0 (0o,0z)		
14.	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
15.	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	2 (0o,2z)	0 (0o,0z)		
16.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	3 (3o,0z)	0 (0o,0z)		
17.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky	2 (2o,0z)	0 (0o,0z)		
18.	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
19.	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	178 (113o,65z)	0 (0o,0z)		

20.	Národná banka Slovenska	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
21.	Oravská poľnohospodárska a potravinárska komora Dolný Kubín	11 (2o,9z)	0 (0o,0z)		
22.	Potravinárska komora Slovenska	2 (0o,2z)	0 (0o,0z)		
23.	Prešovský samosprávny kraj	1 (0o,1z)	0 (0o,0z)		
24.	Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poisťovníctve	5 (0o,5z)	0 (0o,0z)		
25.	Slovenská asociácia poisťovní	8 (2o,6z)	0 (0o,0z)		
26.	Slovenská lesnícka komora	4 (0o,4z)	0 (0o,0z)		
27.	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora	64 (2o,62z)	0 (0o,0z)		
28.	Slovenský zväz spracovateľov mäsa	1 (0o,0z)	0 (0o,0z)		
29.	Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
30.	ÚNIA regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska	1 (0o,0z)	0 (0o,0z)		
31.	Verejnosť	82 (4o,77z)	0 (0o,0z)		
32.	Zväz chovateľov Mäsového dobytku na Slovensku - družstvo	1 (0o,1z)	0 (0o,0z)		
33.	Združenie domových samospráv, o.z.	1 (0o,1z)	0 (0o,0z)		
34.	Združenie miest a obcí Slovenska	5 (0o,5z)	0 (0o,0z)		
35.	Zväz vinohradníkov a vinárov Slovenska	5 (0o,5z)	0 (0o,0z)		
36.	Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
37.	Národný bezpečnostný úrad	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
38.	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
39.	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
40.	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Úrad vlády Slovenskej republiky, odbor legislatívy ostatných ústredných orgánov štátnej správy)	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
41.	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
42.	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
43.	Štatistický úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
44.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
45.	Generálna prokuratúra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
46.	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
47.	Úrad vlády Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
48.	Úrad pre verejné obstarávanie	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
49.	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
50.	Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
51.	Protimonopolný úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
52.	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
53.	Najvyšší súd Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
54.	Národná rada Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
55.	Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
56.	Odbor aproximácie práva sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x

57.	Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
58.	Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
59.	Republiková únia zamestnávateľov	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
60.	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
61.	Asociácia priemyselných zväzov a dopravy	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
62.	Národné lesnícke centrum	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
	Spolu	501 (162o,336z)	0 (0o,0z)		

Vyhodnotenie vecných pripomienok je uvedené v tabuľkovej časti.

Vysvetlivky k použitým skratkám v tabuľke:

O – obyčajná

A – akceptovaná

Z – zásadná

N – neakceptovaná

ČA – čiastočne akceptovaná

Č.	Subjekt	Pripomienka	Typ	Vyh.	Spôsob vyhodnotenia
1.	ASYF	Ďalej navrhujeme do pôvodnej definície zakomponovať výnimku pre ovocinárov a vinohradníkov v trvaní minimálne 5 rokov od výsadby sadu alebo vinohradu. Odôvodnenie: Ovocinári a vinohradníci v prvých rokoch po založení sadu či vinohradu majú zvýšené náklady na pestovanie daných kultúr ich návratnosť a ekonomická rentabilita sa však preukáza až omnoho neskôr. Ovocné stromy vchádzajú do ekonomickej rodivosti v 5 roku po výsadbe. Preto navrhujeme 5 ročnú výnimku z pôvodne ustanovenej definície, pre poľnohospodárov pestujúcich ovocné dreviny a vinohrady a to na plochu, ktorá zodpovedá výmere vysadených porastov, v tom zmysle, že ich príjmy z poľnohospodárske výroby nebudú musieť dosahovať aspoň 50% celkovej výšky získaných platieb z prvého piliera, resp. sa daná plocha nezapočíta.	Z	N	Neakceptované. Príjmami z poľnohospodárskej výroby sú príjmy, ktoré poľnohospodár získal zo svojej poľnohospodárskej činnosti v zmysle článku 4 ods. 2 písm. a) a b) SPR vo svojom podniku. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.
2.	ASYF	DPEP 8 Žiadame zapracovať maximálnu plochu jednej monokultúry 30 ha	Z	N	Pripomienka nekorešponduje so žiadnou normou alebo požiadavkou kondicionality v rámci SP. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.
3.	ASYF	Mladí farmári - opäť pripomienkujeme, aby podpory, ktoré budú smerované pre mladých poľnohospodárov boli pre cieľovú skupinu od 18 do 40 rokov. To znamená, že sa nebude prihliadať na dobu trvania podniku.	Z	N	Doplňková podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov (CISYF) je dobrovoľná intervencia v rámci priamych platieb, ktorá poskytuje zvýšenú podporu príjmu mladým poľnohospodárom, ktorí prvýkrát založili podnik. Podpora produktívnych investícií sa týka aj MF bez prihliadania na dobu trvania podniku. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 14.1.2022. Rozpor trvá.
4.	ASYF	Pripomienky k celému návrhu ekologického poľnohospodárstva - Nastaviť digitalizáciu, prepojenosť systémov a synchronizáciu informácií medzi štátnymi inštitúciami a inšpekčnými organizáciami v dodávaní informácií od žiadateľa (uvažovať o vytvorení štátnej inšpekčnej organizácii) - Podporiť pilotné projekty moderných ekologických fariem (demonštračné farmy) - (SMART technológie) - Zužitkovať skúsenosti zo zahraničia pri vytváraní podmienok do budúcnosti. - Politika v novej SPP musí nastaviť svoj cieľ v ekológii tak, aby bola viac ambicióznejšia, jednoduchšia a transparentnejšia. Namiesto globalizácie podpora lokálnych ekonomík. Dôvod je jasný: zvýšiť podiel EP do roku 2030 na 25%, zvýšiť potravinovo sebaistoť krajiny aj ekologickými potravinami, pracovať na zmiernení dopadov klimatickej krízy. Takýmito krokmi zachovať trvalo udržateľné poľnohospodárstvo.	O	ČA	Reálny cieľ je dosiahnutie 14 % výmery pôdy v ekologickom systéme. S pilotnými projektami sa v tejto intervencii neuvažuje, zriadenie štátnej inšpekčnej organizácie v ekologickej poľnohospodárskej výrobe nie je predmetom strategického plánu.
5.	ASYF		Z	N	Príjmami z poľnohospodárskej výroby sú

		Skutočný poľnohospodár: Navrhujeme do pôvodnej definície zakomponovať výnimku pre mladých alebo začínajúcich poľnohospodárov a to v trvaní 5 rokov od začatia podnikania. Odôvodnenie: Mladý alebo začínajúci poľnohospodár je subjektom, ktorý ešte nemá skúsenosť s poľnohospodárskou (zootechnickou a agronomickou) činnosťou a teda riziko neúspechu je vyššie ako u subjektu už podnikajúceho v poľnohospodárstve. Navrhujeme 5 ročnú výnimku z pôvodne ustanovenej definície, pre mladých a začínajúcich poľnohospodárov v tom zmysle, že ich príjmy z poľnohospodárske výroby nebudú musieť dosahovať aspoň 30% celkovej výšky získaných platieb z prvého piliera.			príjmy, ktoré poľnohospodár získal zo svojej poľnohospodárskej činnosti v zmysle článku 4 ods. 2 písm. a) a b) SPR vo svojom podniku. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.
6.	ASYF	Žiadame upraviť odsek podpora odbytu pre mladých poľnohospodárov nasledovne: MPRV SR zabezpečí zlepšenie odbytu pre mladých poľnohospodárov: I. prostredníctvom legislatívnych úprav pre predaj z dvora. II. prostredníctvom zníženej DPH pre ekologických poľnohospodárov a pre prvovýrobcov, ktorí spracúvajú produkty vlastnej produkcie.	Z	N	Legislatívna úprava predaja z dvora nie je súčasťou Strategického plánu. Zníženie DPH je v kompetencii MF SR.
7.	ASYF	Žiadame upraviť odsek podpora vzdelávania pre mladých poľnohospodárov nasledovne: MPRV SR zabezpečí zlepšenie celoživotného vzdelávania mladých poľnohospodárov: I. prostredníctvom pravidelných vzdelávacích kurzov financovaných z PRV podopatrienie "vzdelávanie" II. Prostredníctvom terénneho poradenstva priamo na farmách III. Podporou demonštratívnych fariem. IV. Prostredníctvom podpory inovácií prepojených na výskum.	Z	N	Implicitne už je súčasťou SP. Zabezpečené prostredníctvom intervencií „Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania“ (vzdelávacie kurzy, demonštračné farmy), „Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva“ (terénne poradenstvo).
8.	ASYF	Žiadame upraviť odsek prístup mladých poľnohospodárov k financiám nasledovne: Prístup mladých poľnohospodárov k financiám MPRV SR zabezpečí lepší prístup mladých poľnohospodárov k financiám prostredníctvom finančných nástrojov: I. Zabezpečením záruk na úvery pre žiadateľov s nízkou bonitou II. Bonifikáciou úverov na úverové rámce do 200 tis. € . III. Odpustením časti istiny (v druhom roku čerpania úveru 25% z aktuálnej/pôvodnej výšky úveru, v piatom roku čerpania úveru 25% z aktuálnej/pôvodnej výšky úveru)	Z	N	Implicitne už je súčasťou návrhu SP. Bonifikácia úroku alebo odpustenie časti istiny sú osobitné formy grantu, ktoré je možné poskytnúť spolu s návratnou formou pomoci (garancia za úver). Konkrétne podmienky budú špecifikované vo fáze implementácie
9.	ASYF	Žiadame upraviť odsek prístup mladých poľnohospodárov k pôde pridaním nasledovných nástrojov: II. Prístup k pôde, ktorá je rozrobená v podieloch je potrebné sceliť rozhodnutím okresného úradu (§12a, zákona 504/2003). MPRV legislatívnou úpravou zabezpečí prednostné vydávanie týchto rozhodnutí mladým poľnohospodárom. III. Zabezpečením legislatívnych nástrojov na zvýhodnený nákup pôdy.	Z	N	Nástroj na zvýhodnený nákup pôdy v SP sú finančné nástroje. SP obsahuje pozemkové úpravy, legislatívna úprava nie je súčasťou SP.
10.	ASYF	Žiadame zavedenie sledovania konečného užívateľa výhod. Odvovodenie: Niekoľko krát v malých ako aj vo veľkej pracovnej skupine sme vám potrebu zavedenia sledovania konečného užívateľa výhod odovoňovali , no zatiaľ neúspešne! Na tejto pripomienke trváme!	Z	N	V súčasnosti na zavedenie sledovania konečného užívateľa výhod nie sú vytvorené inštitucionálne podmienky. MPRV SR pripraví analýzu možnosti zavedenia sledovania konečného užívateľa výhod. Zníženie/obmedzenie sa uplatňuje na úrovni "poľnohospodára" v článku 3 písm. a) SPR). "Poľnohospodár" a "skutočný vlastník" sú

					často totožní, hoci v niektorých prípadoch môžu byť skutočne odlišní (napr. právnické osoby vlastnené viacerými právnickými alebo fyzickými osobami). V takom prípade sa zníženie/obmedzenie musí stále uplatňovať na úrovni "poľnohospodára", takže sa nemôže uplatňovať namiesto toho na úrovni "skutočného vlastníka". Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.
11.	ASYF	Žiadame zmeniť podmienky tak, aby každý potencionálny poľnohospodársky subjekt mohol vstúpiť do trvalého záväzku EP každoročne.(trvalého – rozumejme tak, že pôda obhospodarovaná ekologicky sa nemôže v budúcom období vrátiť k obhospodarovaniu intenzívnemu, neekologickému).Vzniká mu nárok na podporu EP (za dodržania jasných, jednoduchých pravidiel).	O	N	Vstup do 5 ročného záväzku sa realizuje u subjektu raz a trvalé pôsobenie subjektu v systéme ekologického poľnohospodárstva je nevymožiteľné, a nie je právny dôvod zavedenia takto núteného spôsobu hospodárenia.
12.	AZZZ SR	Pripomienka k 1. kapitole, Ciele Strategického plánu SPP, veta: „Vysoké dotácie fariem, ktoré majú nízku produkciu a zamestnanosť budú znížené.“ SPPK nesúhlasí s týmto tvrdením a požaduje úplné vypustenie uvedenej vety. Odôvodnenie: Uvedený text je zavádzajúci a nepravdivý.	Z	N	SP má za cieľ zvýšiť adresnosť priamych platieb viacerými nástrojmi, vrátane stropovania so zohľadnením osobných nákladov.
13.	AZZZ SR	Pripomienka k investíciám na znižovanie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskej prvovýroby (špecifický cieľ 4) SPPK žiada navýšiť finančnú alokáciu na investície na znižovanie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskej prvovýroby zo súčasných 30 mil. € na 50 mil. €, nie však na úkor produktívnych investícií. Odôvodnenie: Slovenský Strategický plán SPP sa zameriava na podporu živočíšnej výroby (zvyšovania stavov). Hlavným producentom skleníkových plynov z poľnohospodárstva je živočíšna výroba. Navrhujeme preto túto oblasť podporiť vyššou sumou. Stratégie Európskej zelenej dohody (Z farmy na stôl, Stratégia EÚ na zníženie emisií metánu) stanovujú veľmi ambiciózne ciele v oblasti znižovania emisií z poľnohospodárskej produkcie. Slovenská republika potrebuje navyšovať výkonnostné ukazovatele poľnohospodárskej produkcie – vrátane zvyšovania stavov živočíšnej výroby. Toto sa však bude musieť diať pri súčasnom znižovaní emisnej náročnosti poľnohospodárskej produkcie. K tomu sú potrebné kvalitné technológie, technika a výrobné postupy, ktorú sú finančne náročné.	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
14.	AZZZ SR	Pripomienka k podielu výdavkov II. piliera na environmentálne a klimatické ciele SPPK požaduje znížiť výdavky na environmentálne a klimatické ciele v II. pilieri zo súčasných viac	Z	N	Hlavnou požiadavkou na SP je zvýšiť environmentálnu a klimatickú ambíciu a zakomponovať všetky klimatické a

		ako 50% na úroveň, ktorú vyžaduje legislatíva EÚ (35%). Odôvodnenie: Návrh Strategického plánu SPP 2023-2027 uvádza, že podiel výdavkov na environmentálne a klimatické ciele tvorí až 50,29% II. piliera (Prehľadové tabuľky, príloha č. 4). Slovenská republika vykazuje v porovnaní s inými členskými krajinami veľmi dobré (vysoko nadpriemerné) environmentálne a klimatické ukazovatele (emisie z poľnohospodárstva, antimikrobiálne látky, energia z udržateľných zdrojov, atď.). Problematická je bilancia uhlíka pôde, čo súvisí s poklesom živočíšnej produkcie. Zlepšovanie environmentálno-klimatických ukazovateľov je teda skôr prioritou iných členských krajín. 35%-né vyčlenenie zdrojov II. piliera bude postačujúce na zaistenie priaznivého vývoja týchto ukazovateľov v kontexte žiadaného nárastu agropotravinárskej produkcie.			environmentálne záväzky Slovenska a MPRV SR. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
15.	AZZZ SR	Pripomienka k sadzbe ekologického poľnohospodárstva na TTP (špecifický cieľ 5) SPPK požaduje zachovanie sadzby ekologického poľnohospodárstva na TTP na pôvodne navrhovanej úrovni 110 EUR/ha. Odôvodnenie: Aktuálne navrhovaná sadzba 88 EUR/ha je pod úrovňou podpory v programovacom období 2014-2020 (96 EUR/ha). Nastavenie poľnohospodárskej politiky ako aj iných európskych politík smeruje k ozeleňovaniu výrobných postupov. V tomto kontexte považuje SPPK znižovanie sadzieb ekologickej produkcie za protirečiacie tomuto vývoju.	Z	ČA	Alokácia na ekologické poľnohospodárstvo a nastavenie intervencie zabezpečí zvýšenie podielu ekologického poľnohospodárstva oproti minulému obdobiu. Platba je diferencovaná podľa zaťaženia 0,5 DJ/ha/TTP - 127 €/ha 0,3DJ/ha - do 0,5DJ/ha - 87 €/ha Intervencia Ekologické poľnohospodárstvo na TTP bude navýšená o 4 mil. eur.
16.	AZZZ SR	Pripomienka k sadzbe šetrných postupov pri pestovaní ovocia a zeleniny (špecifický cieľ 5) SPPK požaduje navýšiť sadzbu šetrných postupov pri pestovaní ovocia a zeleniny. Odôvodnenie: Podpora šetrných postupov pri pestovaní ovocia a zeleniny patrí – spolu s viazanými platbami v I. pilieri – ku kľúčovým podporám slovenského ovocinárstva a zeleninárstva. Zníženie podpory v rámci II. piliera môže ďalej prehĺbiť krízu v produkcii ovocia a zeleniny súvisiacu s mimoriadne nízkou a klesajúcou sebestačnosťou v ich produkcii ako aj odradiť potenciálnych nových pestovateľov – zvlášť z radov malých a stredných podnikov. Zníženie sadzby na šetrné postupy pri pestovaní ovocia a zeleniny je v protiklade s celospoločenským konsenzom smerovania podpory do špeciálnej rastlinnej výroby a do postupov šetrnejších k životnému prostrediu a verejnému zdraviu.	Z	N	Výška platby sa odvíja od stanovených podmienok a výpočet realizovala poľa legislatívy EÚ nezávislá inštitúcia a svojvoľná zmena sadzby nie je možné.
17.	AZZZ SR	Pripomienka k zvýšeniu sadzby Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny zo 65 EUR/DJ na vyššiu hodnotu SPPK požaduje zvýšenie sadzby Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny zo 65 EUR/DJ na hodnotu, ktorá bude vypočítaná na základe aktuálnej situácie (zvýšené výrobné náklady chovateľov). Odôvodnenie: V rámci Programu rozvoja vidieka SR 2013-2020 bola pre výkrm kurčiat v systéme welfare stanovená sadzba vo výške 75 EUR/DJ. Táto sadzba slúži na úhradu zvýšených nákladov na welfareový výkrm hydiny oproti štandardnému výkrmu. Napriek tomu, že sadzba vypočítaná v roku 2012 vedeckými inštitúciami bola vo výške 119 EUR/DJ, počas celého obdobia 2013-2020 bola slovenským chovateľom hydiny zapojeným do systému welfare vyplácaná nižšia sadzba vo výške 75 EUR/DJ. Pre roky 2021 a 2022 má byť	Z	ČA	Platba navýšená na 75€/DJ. z uvedeného dôvodu bude vypustená podpora pre alternatívny systém chovu nosníc z podpory dobrých životných podmienok zvierat.

		chovateľom hydiny vyplatená sadzba pre výkrm kurčiat v plnej výške 119 EUR/DJ. Pri príprave novej intervenčnej stratégie bolo zo strany Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR deklarované, že finančné prostriedky na animal welfare budú podstatne navýšené. Napriek tomu, že ostatné druhy hospodárskych zvierat majú sadzby výrazne zvýšené, v novej intervenčnej stratégii je pri chove hydiny navrhované výrazné zníženie sadzieb na výšku 43 EUR/DJ (čo je pri starom koeficiente 66 EUR/DJ), čo je o 9 EUR/DJ menej ako suma vyplácaná doteraz a o 53 EUR/DJ menej ako výška sadzby pre roky 2021 a 2022. Pri komunikácii so Sekciou rozvoja vidieka a priamych platieb sme zistili, že pri výpočte novej sadzby sa použil rovnaký prepočet ako v roku 2012, avšak ako východiskové obdobie sa bral rok 2019, kedy bola hodnota odbytových cien ako aj výrobných nákladov na veľmi nízkej úrovni iba 0,80-0,81 EUR/kg. Od roku 2019 však chovateľom kurčiat odbytové ceny stúpili na úroveň 0,88 EUR/kg a výrobné náklady až na úroveň 0,93 EUR/kg. Preto považujeme za potrebné, aby sa pri výpočte sadzby vychádzalo z aktuálnych údajov a nie z údajov z roku 2019, ktoré boli výrazne nižšie. O produkciu kurčiat chovaných v systéme welfare je na trhu stále väčší záujem ako zo strany spotrebiteľov tak aj obchodných reťazcov. Máme dôvodné obavy, že pri nízkej sadzbe na welfare výkrmu kurčiat, poklesne produkcia welfarových kurčiat z dôvodu, že platba nepokryje zvýšené náklady a chovatelia nebudú mať záujem chovať hydinu s vysokou stratou. Preto chceme požiadať o zvýšenie sadzby na animal welfare pre výkrm kurčiat tak, aby pokrývala všetky súčasné zvýšené výrobné náklady chovateľov.			
18.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie (príloha č. 3a) SPPK žiada do bodu 3.3 za vetu „Vzhľadom na dotačný charakter SPP, ktorá zvyšuje disponibilné príjmy farmárov, SPP zvyšuje konkurencieschopnosť farmárov EÚ voči 3. krajinám.“ doplniť nasledujúcu vetu: „Celkový dopad na konkurencieschopnosť bude však možné posúdiť až po implementácii stratégie Európskej zelenej dohody, Stratégie z farmy na stôl s dopadom na poľnohospodársku a potravinársku produkciu.“ Odôvodnenie: SPPK nesúhlasí s tvrdením, ktoré sa uvádza v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, že návrh Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 SPP zvyšuje konkurencieschopnosť poľnohospodárov EÚ voči 3. krajinám. Obmedzenia, ktoré implementácia už spomínaných stratégií prinesie (EÚ sa zaviazala, že dosiahne do roku 2050 klimatickú neutralitu). Redukcia spotreby hnojív, pesticídov, emisií CO2 atď.. môže viesť k opačnému efektu, ak sa budú do EÚ dovážať poľnohospodárske a potravinárske produkty, ktoré nebudú musieť spĺňať prísne kritéria ich produkcie prijaté v EÚ.	O	A	Bude zmenené podľa návrhu.
19.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k časti 4.1.2.1.3. Trvalý trávnatý porast SPPK požaduje, aby MPRV SR jasne definovalo kultúru trvalý trávny porast z hľadiska veku, zloženia, využívania porastu. Odôvodnenie: Nejasná definícia by znamenala problémy s administráciou a neopodstatnenou chybovosťou na žiadostiach.	Z	N	Neakceptované. Definícia „TTP“ obsahuje všetky elementy, ktoré umožňuje a vyžaduje špecifikovať legislatíva EÚ (SPR). Dňa 17.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bola

					preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.
20.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k časti 4.1.8 Vidiecke oblasti SPPK žiada, aby boli vymenované všetky intervencie na rozvoj vidieka taxatívnym spôsobom. V prípade neakceptovania nášho návrhu žiadame, aby nebola vymenovaná žiadna intervencia na rozvoj vidieka a namiesto toho by sa vložila nasledovná veta: „V nadväznosti na vyššie uvedené sa bude za vidiecke oblasti považovať celá SR s výnimkou hlavného mesta Bratislava, avšak mestské časti Bratislavy do 5 000 obyvateľov (vrátane) sa taktiež považujú za vidiecke oblasti. Táto definícia vidieckych oblastí sa bude uplatňovať ako jedna z podmienok oprávnenosti v prípade intervencií na rozvoj vidieka.“	Z	N	Vymenované intervencie sú tie, pri ktorých je relevantná definícia vidieka z dôvodu spôsobu vykazovania ukazovateľa výsledku. Po objasnení na rozporovom konaní 17.1.2022 autor svoju pripomienku sťahuje.
21.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k dobrým životným podmienkam zvierat (špecifický cieľ 9, kód intervencie 31.2) SPPK žiada prehodnotiť kritériá podpory dobrých životných podmienok spôsobom, aby neboli preferované len vybrané skupiny chovateľov. Odôvodnenie: SPPK víta zvýšenú podporu dobrých životných podmienok zvierat. Súčasne však žiada prehodnotiť stanovené kritériá tak, aby nepreferovali len vybrané skupiny chovateľov. Konkrétna výhrada je napr. k názoru, že iba pasienkový chov zvierat dokáže zabezpečiť zvieratám dobré životné podmienky. Takýto pohľad nie je v súlade so súčasnou praxou chovu hospodárskych zvierat. Taktiež nie je v súlade s enviro-klimatickými cieľmi novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky (vyššia klimatická záťaž extenzívneho chovu hospodárskych zvierat). Maštalný chov dáva priestor pre mnohé zlepšenia životných podmienok zvierat (veľkosť a kvalita ustajňovacieho priestoru, krmné režimy, tepelná pohoda, prevencia ochorení, atď.).	Z	N	Výška platby v prípade Dobrých životných podmienok zvierat je kompenzačnou platbou, ktorá kompenzuje zvýšené náklady chovateľa a bola vypočítaná nezávislou organizáciou (NPPC). Preto v žiadnom prípade nejde o preferenčné platby. Maštalný chov je podporený v rámci dobrých životných podmienok zvierat z druhého piliera SPP, kde sú sadzby vypočítané taktiež nezávislou organizáciou. Podpory v rámci dobrých životných podmienok zvierat, či už na pastevný chov alebo na maštalný chov, má SR v rámci SP SPP najvyššie v Európskej únii, a nie je už žiaden priestor na ich ďalšie zvyšovanie. Dobré životné podmienky zvierat sú navrhnuté do podpory prostredníctvom intervencie 31.2 a intervencie 70.1. Intervencia 70.1 na dobré životné podmienky zvierat rieši najmä problematiku zlepšenia pohody zvierat v ustajňovacích priestoroch.
22.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k dobrým životným podmienkam zvierat (špecifický cieľ 9, kód intervencie 31.2) Žiadame, aby bol v rámci intervencie Podpora dobrých životných podmienok zvierat buď doplnený pôvodný návrh a podporovaná aj intervencia Zlepšenie podmienok ustajnenia mladého dobytku s pôvodne alokovanou čiastkou 2, 7 mil. EUR a sadzbou 90 EUR/VDJ alebo, aby bola navýšená sadzba na intervenciu Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc o 35 EUR/VDJ. V prípade neakceptovania ani jedného návrhu navrhujeme zváženie zachovanie pôvodného návrhu intervencie Podpora dobrých životných podmienok zvierat a	Z	N	Podpora dobrých životných podmienok zvierat slúži na kompenzáciu strát a nákladov, ktoré vzniknú len v dôsledku prijatých záväzkov. Zvýšenie sadzby bez dodatočného zvýšenia úrovne prijatých záväzkov nie je možné. Rozloženie finančných prostriedkov na také množstvo opatrení môže znížiť ich účinky. Rozpor trvá.

		navýšenie sadzby viazanej platby na intervenciu Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka o 100 EUR/VDJ. Odôvodnenie: Podpora v sektore prvovýroby mlieka je nevyhnutná, nakoľko je to citlivý sektor poľnohospodárstva. Výrobné náklady na mlieko vysoko prevyšujú výnosy a v sektore sa dlhodobo vykazujú veľké straty, čo spôsobuje neustály pokles sebestačnosti Slovenska v komodite mlieko, pokles počtu mliekového hovädzieho dobytku, znižovanie produkcie organickej hmoty, znižovanie počtu podnikov prvovýroby mlieka a tým aj pokles počtu pracovných miest na vidieku. Podpora sektoru prvovýroby mlieka je potrebná pre naplnenie strategických a koncepčných cieľov štátu, ktorými sú zvýšenie sebestačnosti v komodite mlieko, zvýšenie produkcie organickej hmoty pre zachovanie pôdnej úrodnosti a zlepšenie životného prostredia a zachovanie zamestnanosti na vidieku.			K intervencii "platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka" - ČA: SR využije možnosť použiť na intervencie viazanej podpory príjmu maximálnu možnú alokáciu 13 % svojho vnútroštátneho stropu určeného na priame platby a zároveň využije možnosť navýšiť stanovený podiel o 2 p. b. na podporu bielkovinových plodín. Finančné alokácie stanovené v SP SPP komplexne zohľadňujú potreby a požiadavky, vyplývajúce zo SWOT analýzy a Analýzy potrieb SP SPP. Rozhodnutím MPRV SR boli vykonané nasledovné zmeny: 1. Zrušenie intervencie "platba na výkrm vybraných kategórií HD" 2. Presun prostriedkov v objeme 7 mil. EUR do intervencie "platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka", ktorý vyvolal nárast jednotkovej sadzby o 63,64 EUR/DJ.
23.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k platbám na oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami – ANC (špecifický cieľ 1, kód intervencie 71.1) SPPK požaduje stanoviť degresivitu platieb na oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami maximálne na úrovni súčasného programovacieho obdobia. Odôvodnenie: SPPK nesúhlasí s dvojitou degresivitou ANC platieb. Je dôležité rozlišovať sadzby na podniky s rastlinnou a živočíšnou výrobou a zaťaženie počítať na celú výmeru podniku. Dvojité degresivita však podnikom hospodáriacim v náročnejších podmienkach neprimerane znižuje finančné prostriedky – vrátane podnikov s významnou živočíšnou výrobou.	Z	N	Cieľom nastavených podmienok intervencie je zvýšiť adresnosť podpory v rámci rozpočtových obmedzení. Zdôvodnené na rozporovom konaní 17.1.2021. Rozpor pretrváva
24.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k platbám na oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami – ANC (špecifický cieľ 1, kód intervencie 71.1) SPPK požaduje zvýšiť alokáciu na oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami na úroveň 85 mil. EUR ročne. Oceňujeme rozlíšenie podpory pre podniky s RV a ŽV ako aj zaťaženie na celú výmeru podniku. SPPK žiada spravodlivé a motivačné sadzby na podporu ANC. Odôvodnenie: Adekvátna podpora ANC území je podporou hospodárenia v znevýhodnených oblastiach, kde je najväčšie riziko, že poľnohospodárska činnosť bude zanechaná a populácia sa bude presúvať do zmiešaných a mestských regiónov. Jedným z významných cieľov Spoločnej poľnohospodárskej politiky je predchádzanie vysídľovaniu vidieckych oblastí, resp. oživenie vidieka. Oceňujeme rozlíšenie podpory pre podniky s RV a ŽV ako aj zaťaženie na celú	Z	ČA	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Zdôvodnené na rozporovom konaní 17.1.2021. Na základe dodatočných diskusií sa finančná obálka intervencie ANC navyšuje o 10 mil. eur.

		výmeru podniku. Je potrebné prehodnotenie sadzieb a tým bude však nutné navýšiť alokáciu na ANC územia, aby aj oblasti s prírodnými ako aj so špecifickými obmedzeniami mohli byť adekvátne odmenené vrátane územia BK a OS (oblasti so špecifickými obmedzeniami).			
25.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k Platbám pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) SPPK žiada na celú výmeru podniku obhospodarovanú príslušným subjektom stanoviť hranicu minimálnej zaťaženia pre systém so živočíšnym zameraním na 0,2 DJ/ha v roku 2023 (prechodné obdobie). Odôvodnenie: SPPK požaduje prechodné obdobie z dôvodu neskorého prijatia legislatívy SPP a potrebného času na prispôbenie sa novým podmienkam v konkrétnych ANC oblastiach. Zaťaženie pôdy polygastrickými a monogastrickými zvieratami na úrovni 0,25 DJ/ha nie je v konkrétnych oblastiach možné zabezpečiť v krátkom časovom období, ktoré zostáva do začatia nového programovacieho obdobia.	Z	N	Z analytickej štúdie (VUEPP) vyplýva priemerná zaťaženosť v ANC oblastiach 0.25 DJ / ha. To je kritériálna hodnota pre diferencovanie kategórií spôsobov výroby. Zdôvodnené na rozporovom konaní 17.1.2021. Rozpor pretrváva Rozpor trvá
26.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k podpore spracovateľského/potravinárskeho priemyslu SPPK požaduje od MPRV SR vyjednanie podpory potravinárskeho priemyslu zo zdrojov SPP na pôde Európskej komisie a súčasné navýšenie alokácie na investície v spracovateľskom priemysle v II. pilieri (kód intervencie 73.7). SPPK tiež požaduje, aby sa existujúce prostriedky podpory predbežne nealokovali na jednotlivé kapitoly podpory, ale aby sa všeobecne alokovali ako podpora investícií potravinárskeho priemyslu (teda nie špecificky ako alokácia na horizontálnu a vertikálnu spoluprácu, biohospodárstvo, resp. ovocie a zeleninu). Odôvodnenie: Bez masívnych investícií do spracovateľského priemyslu (nielen do spracovania v poľnohospodárskom podniku) nie je možné zvýšiť podiel slovenských potravín na pulloch maloobchodu ani zlepšiť negatívnu zahraničnoobchodnú bilanciu agrosektora. Potravinársky priemysel je najslabším a najmenej podporovaným článkom potravinovej vertikály (čo sa týka európskych aj národných zdrojov). Bez poskytnutia finančnej pomoci z európskych a národných zdrojov je konkurencieschopnosť slovenského potravinárstva v porovnaní s inými krajinami EÚ veľmi nízka: Slovensko je v hrubej produkcii potravín, nápojov a tabakových výrobkov na chvoste krajín Európskej únie. Taktiež výzvy by mali byť orientované prioritne na stabilizáciu už existujúcich potravinárskych a spracovateľských podnikov, aby dokázali zvýšiť svoju strácajúcu sa konkurencieschopnosť na trhu EÚ, z dôvodu investičnej poddimenzovanosti. Podpora spracovateľského priemyslu je zásadnou aj v širšom kontexte EÚ, čo reflektuje aj bod 5 Komuniké z rozšíreného zasadania V4 (9 krajín), ktoré sa konalo dňa 20.4.2021: „Viac environmentálnych požiadaviek kladených na poľnohospodárov a výrobcov potravín bude znamenať vyššie výrobné náklady, ktoré v súčasnosti nie sú zabezpečené primeranou podporou. Preto musíme zmobilizovať ďalšie zdroje nielen z Fondu obnovy, ale zo všetkých dostupných zdrojov na európskej úrovni. V opačnom prípade náklady zaplatí zákazník so všetkými sociálno-ekonomickými dôsledkami pre spotrebiteľa, najmä pre spotrebiteľa v krajinách s nižšou hodnotou HDP na obyvateľa“.	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia EÚ a miery spolufinancovania II. piliera.
27.	AZZZ		Z	ČA	Potreba budovania spoločných zariadení a

	SR	Všeobecná pripomienka k pozemkovým úpravám (špecifické ciele 2, 5, 8) – kódy intervencií 73.17, 73.18, 73.19 SPPK navrhuje znížiť alokáciu na pozemkové úpravy na 40 mil. eur (vypracovanie projektov pozemkových úprav). Ostatné položky (investície do spoločných opatrení a zariadení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry – 40 mil. eur, investície do spoločných opatrení a zariadení – prístup k pôde a iná infraštruktúra – 20 mil. eur) navrhuje SPPK riešiť zo zdrojov MŽP SR (napr. v rámci Plánu obnovy). Tieto zdroje (60 mil. eur) navrhuje SPPK presunúť na podporu chovu dojníc, ANC oblastí, spracovateľský priemysel. Odôvodnenie: Investície do spoločných opatrení a zariadení (prvky zelenej a modrej infraštruktúry a prístup k pôde a iná infraštruktúra) navrhujeme financovať z iných zdrojov, napr. MŽP resp. z Plánu obnovy v rámci komponentu 5: Adaptácia na zmenu klímy, ktorý sa špecializuje na zelenú transformáciu ekonomiky.			opatrení sa môže riešiť aj zo zdrojov SPP a aj zo zdrojov MŽP SR. EK viackrát vytýkala, že spoločné zariadenia a opatrenia sú v Slovenskej republike budované v malej miere. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022. Na základe dodatočných diskusií sa finančná obálka intervencie ANC navyšuje o 10 mil. eur.
28.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k pozemkovým úpravám (špecifické ciele 2, 5, 8) kódy intervencií 73.17, 73.18, 73.19 Navrhujeme posunúť intervencie na roky 2023 - 2027 Odôvodnenie: Nie je jasné, prečo sú tieto intervencie navrhnuté až na roky 2026 – 2029, keď je všeobecné známe, že na Slovensku je rozdrobenosť pozemkového vlastníctva veľmi vysoká, že neusporiadanosť pozemkového vlastníctva je prekážkou k zlepšeniu podmienok obhospodarovania pozemkov za účelom zlepšenia podnikania na pôde, k vytvoreniu podmienok pre korektné nájomné vzťahy k pozemkom, k ekologickým a stabilizačným intervenciám v krajine a pod. Usporiadanie pozemkového vlastníctva formou pozemkových úprav musí byť prioritou štátu, a je potrebné aby sa začalo vykonávať hneď a v čo najkratšom čase na celom území SR.	Z	ČA	Podobne ako v pripomienke SPPK, ktorou navrhuje, aby sa čerpanie investícií umožnilo už od roku 2024, ktorá bola na rozporovom konaní 17.1.2022 objasnená a rozpor odstránený. Implementácia danej intervencie začne čo najskôr po schválení SP SPP a prijatí národnej legislatívy pre SP SPP. Finančná tabuľka pre intervencie je indikatívna a ide o predpoklad, kedy nastane až refundácia výdavkov.
29.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k pozemkovým úpravám (špecifické ciele 2, 5, 8) kódy intervencií 73.17, 73.18, 73.19 Navrhujeme prehodnotiť alokáciu na pozemkové úpravy. Pôvodne navrhovaná suma 100 mil. eur v zložení : Vypracovanie projektov pozemkových úprav – 40 mil. eur Investície do spoločných opatrení a zariadení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry – 40 mil. eur Investície do spoločných opatrení a zariadení – prístup k pôde a iná infraštruktúra – 20 mil. eur Novo navrhovaná suma 40 mil eur: Vypracovanie projektov pozemkových úprav – 40 mil. eur Ostatné 2 položky riešiť zo zdrojov MŽP SR (napr. v rámci plánu obnovy) Investície do spoločných opatrení a zariadení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry – 40 mil. eur Investície do spoločných opatrení a zariadení – prístup k pôde a iná infraštruktúra – 20 mil. eur Odôvodnenie: Usporiadanie pozemkového vlastníctva formou pozemkových úprav musí byť prioritou štátu a je potrebné aby bolo vykonané v čo najkratšom čase na celom území SR. Komplexné pozemkové úpravy sú nákladným a zdĺhavým procesom s celospoločensky vysokou prioritou a nadrezortným charakterom. Preto navrhujeme aby sa vypracovanie projektov pozemkových úprav financovalo, tak ako je navrhované, zo SPP. Vypracovanie projektov pozemkových úprav prispieva k: • zníženiu fragmentácie pozemkového vlastníctva; • obnove evidencie pozemkov a podpore hospodárenia na pozemkoch; • vytvoreniu novej evidencie pozemkového vlastníctva na zabezpečenie súladu medzi pozemkami produkčných celkov z LPIS a údajmi v katastri nehnuteľností so skutkovým stavom v teréne; • vytvoreniu	Z	N	Potreba riešenia pozemkových úprav a budovania spoločných zariadení a opatrení sa môže riešiť aj zo zdrojov SPP a aj zo zdrojov MŽP SR. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek objasneniu pretrváva.

		podmienok pre korektné nájomné vzťahy k pozemkom ako základný predpoklad pre poskytovanie priamych platieb na pôdu; • podpore hospodárenia na upravených pozemkoch, čo vytvára predpoklad pre rozvoj trhu s pôdou s cieľom zlepšenia podmienok obhospodarovania pozemkov za účelom zlepšenia podnikania na pôde. Investície do spoločných opatrení a zariadení (prvky zelenej a modrej infraštruktúry a prístup k pôde a iná infraštruktúra) odporúčame financovať z iných zdrojov, napr. MŽP resp. z Plánu obnovy.			
30.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k spolufinancovaniu II. piliera – zásadná: SPPK požaduje zvýšiť spolufinancovanie II. piliera. Tieto dodatočné zdroje navrhuje SPPK použiť na priority deklarované v rámci pripomienok, ktoré SPPK vzniesla. Odôvodnenie: SPP by sa mala v maximálne možnej miere zamerať na podporu efektívneho, konkurencieschopného a udržateľného poľnohospodárstva a potravinárstva. Len tak môže prispieť k zvýšeniu sebestačnosti a potravinovej bezpečnosti Slovenska. Žiaľ, v návrhu Intervenčnej stratégie sú aj položky, ktoré s hospodárením na pôde súvisia len okrajovo a mali by sa financovať z iných zdrojov. To zároveň znamená, že napĺňanie priorít, ktoré priamo súvisia s udržateľným hospodárením na pôde, je zdrojovo obmedzené. Vzhľadom na skutočnosť poklesu celkového rozpočtu na SPP – a zvlášť na priame platby – presunuli naši najbližší konkurenti (Maďarsko, Poľsko) zdroje z II. do I. piliera. Následne významne navýšili spolufinancovanie II. piliera (Maďarsko, Česko, Poľsko), aby doplnili chýbajúce zdroje a celkový objem II. piliera zostal na primeranej úrovni. Programové vyhlásenie vlády ako aj konsenzus medzi poľnohospodármi hovorí o nepresúvaní zdrojov medzi piliermi. Požiadavku zvýšenia spolufinancovania II. piliera považujeme za kompenzáciu nižších platieb v rámci I. piliera v porovnaní s okolitými krajinami. Ide zároveň o efektívne využitie zdrojov, keďže podpory II. piliera sú previazané s podporou konkrétnych prioritných činností.	Z	N	Vláda SR na svojom 23. rokovaní dňa 21.07.2021 významne zvýšila spolufinancovanie II. piliera z 25,7% na 36,92%, čo predstavuje nárast o 288 mil. EUR v rokoch 2023-2027.
31.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka k Strategickému vyhláseniu (Vlastný materiál, kapitola 1) SPPK žiada nahradiť formuláciu v Strategickom vyhlásení: „Pri výrobe potravín má Slovensko v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody ambíciu znížiť využívanie pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok“ adekvátnejším znením: „Pri výrobe potravín má Slovensko v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody ambíciu zachovať priaznivé ukazovatele použitia pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok vzhľadom na očakávaný nárast špeciálnej rastlinnej výroby a živočíšnej výroby.“ Odôvodnenie: Slovenská republika nemôže mať ambíciu znižovať použitie pesticídov, hnojív a antimikrobiálnych látok v absolútnom vyjadrení – vzhľadom na nízky objem živočíšnej výroby a špeciálnej rastlinnej výroby (ŽV a ŠRV). Takýto cieľ by bol nekompatibilný s ambíciou Strategického plánu zvyšovať ŽV a ŠRV. Poľnohospodárstvo má nízky podiel na celkových emisiách skleníkových plynov v SR (v porovnaní s EÚ), čo je ale aj dôsledkom nízkej produktivity sektora. Poľnohospodárstvo sa na celkových emisiách skleníkových plynov podieľa len 6,9%-ami. Podobne aj spotreba účinných látok (pesticídov) je niekoľkonásobne nižšia ako v prípade iných členských štátov. V prípade SR je tiež potrebné – na rozdiel od iných krajín – posilniť prísun živín do pôdy, nie ich	Z	A	Znenie bude upravené: „Pri výrobe potravín má Slovensko v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody ambíciu primerane prispieť k zníženiu využívania pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok v EÚ ako celku.“

		obmedzovať.			
32.	AZZZ SR	<p>Všeobecná pripomienka ku komplementárnej redistributívnej podpore príjmu v záujme udržateľnosti (špecifický cieľ 1, kód intervencie 29.1) SPPK požaduje zaviesť minimálnu hranicu pre komplementárnu redistributívnu podporu príjmu v záujme udržateľnosti na úrovni 5 ha v prípade, že fyzické osoby nepodnikatelia nebudú podliehať povinnej registrácii. SPPK zároveň požaduje navýšenie hornej hranice pre redistributívnu platbu na 200 ha. Odôvodnenie: V súvislosti so zavedením redistributívnej platby SPPK požaduje, aby fyzické osoby nepodnikatelia podliehali povinnej registrácii. V opačnom prípade žiada SPPK zvýšiť dolnú hranicu na 5 ha. SPPK považuje za nehospodárne alokovať dodatočné finančné prostriedky fyzickým osobám nepodnikateľom (ďalej len ako „FON“), ktorí pri malej výmere vytvárajú pre spoločnosť len minimálne hodnoty, nikoho nezamestnávajú a pôda nie je ich primárnym živobytím. FON až na viac ako 40 % výmery pestujú trávne porasty alebo úhor, ktoré vyžadujú takmer nulové agrotechnické zásahy a na ďalších 44 % ziskové obilniny s nízkou potrebou ľudskej práce. Títo žiadatelia nemajú v podstate žiadne povinnosti voči štátu, štát o nich nemá prehľad, či vôbec niečo produkujú a ak napríklad produkujú potraviny, tak či tieto sú pod dohľadom kontrolných orgánov a či dodržiavajú hygienické a zdravotné požiadavky tak, ako ostatní poľnohospodári. Iné krajiny EÚ vo svojich národných legislatívach, resp. strategickom pláne podmieňujú čerpanie poľnohospodárskych podpôr povinnou registráciou žiadateľov, resp. minimálnymi podmienkami (hospodárske výsledky) – napríklad Nemecko, Rakúsko, Španielsko, Chorvátsko, Slovinsko a pod. Viaceré krajiny tiež definujú dolnú hranicu pri nastavení redistributívnej platby (Estónsko, Lotyšsko, Belgicko a pod.). Požiadavka navýšenia hornej hranice vyplýva z priemernej výmery poľnohospodárskeho podniku, ktorá je v podmienkach SR historicky, z objektívnych dôvodov, vyššia ako v okolitých krajinách.</p>	Z	N	<p>MPRV SR nesúhlasí s vylúčením farmárov do 5 ha z podpory nezávisle na ich právnej forme. Taktiež nariadenie EÚ 2021/2115 z 2. decembra 2021 uvádza, že by nastavenie podmienok „nemalo z poskytnutia podpory vylúčiť poľnohospodárov vykonávajúcich viaceré činnosti alebo poľnohospodárov na čiastočný úväzok, ktorí sa okrem poľnohospodárstva venujú aj nepoľnohospodárskym činnostiam.“</p> <p>Zvýšenie hornej hranice pre Komplementárnu redistributívnu podporu príjmu v záujme udržateľnosti na 200 ha je v rozpore so samotným účelom redistributívnej platby, jej redistributívny účinok by v podmienkach štruktúry fariem na Slovensku znížil hodnotu výsledkového ukazovateľa R.6., čo znamená, že redistribúcia príjmu by sa na Slovensku znížila. V súvislosti s požiadavkou AZZZ, aby žiadatelia – fyzické osoby nepodnikatelia o intervencie vo forme priamych platieb podliehali povinnej registrácii je potrebné uviesť, že v zmysle ustanovení priamo uplatniteľnej legislatívy EÚ je „poľnohospodár“ fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb bez ohľadu na právne postavenie takejto skupiny a jej členov podľa vnútroštátneho práva, ktorej podnik sa nachádza v rámci územnej pôsobnosti zmlúv, ako sa vymedzuje v článku 52 Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkami 349 a 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť, ako ju určili členské štáty v súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia. Na základe uvedeného, žiadatelia – fyzické osoby nepodnikatelia o intervencie vo forme priamych platieb,</p>

					nemôžu byť obmedzovaní v prístupe získať podpory na základe právneho postavenia. Dňa 17.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.
33.	AZZZ SR	Všeobecná pripomienka Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku (tzv. mladý dobytok) Žiadame, aby bol buď prijatý pôvodný návrh a bola do Strategického plánu späť zaradená intervencia Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku a podporovaný chovný dobytok mliekového hospodárstva (teľatá do 6 mesiacov, hovädzí dobytok od 6 mesiacov do 24 mesiacov a jalovice nad 24 mesiacov) a vybrané kategórie hovädzieho dobytku boli podporované v pôvodnej sadzbe 159 EUR/VDJ s alokovanou výškou 7 miliónov EUR alebo, aby bola navýšená sadzba na intervenciu Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka o 65 EUR/VDJ. Odôvodnenie: Vo všetkých pracovných návrhoch a verziách Strategického plánu a Intervenčnej stratégie SPP 2023-2027 bol zámer podporovať prostredníctvom viazanej platby „vybrané kategórie hovädzieho dobytku“, teda chovný dobytok mliekového hospodárstva (teľatá do 6 mesiacov, hovädzí dobytok od 6 mesiacov do 24 mesiacov a jalovice nad 24 mesiacov). Finančná alokácia na túto operáciu predstavovala cca 7 mil. EUR a sadzba predstavovala 159 EUR/VDJ. Z posledného - novembrového návrhu boli vylúčené všetky kategórie mliekového hospodárstva, teda chovný dobytok a alokované zdroje sa presunuli na intervenciu „Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku“ (HD samčieho pohlavia vo veku do 6 mesiacov, od 6 do 24 mesiacov a nad 24 mesiacov).	Z	ČA	Nastavenie intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR, obmedzenia slovenskej legislatívy a zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Rozhodnutím MPRV SR boli vykonané nasledovné zmeny: 1. Zrušenie intervencie “platba na výkrm vybraných kategórií HD” 2. Presun prostriedkov v objeme 7 mil. EUR do intervencie “platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka”, ktorý vyvolal nárast jednotkovej sadzby o 63,64 EUR/DJ. SR využije možnosť použiť na intervenciu viazanej podpory príjmu maximálne 13 % svojho vnútroštátneho stropu určeného na priame platby a zároveň využije možnosť navýšiť stanovený podiel o 2 p. b. na podporu bielkovinových plodín. SR tak v maximálnej možnej miere využije svoje možnosti a na viazanú podporu príjmu použije 15 % svojho vnútroštátneho stropu pre priame platby. Finančné alokácie stanovené v SP SPP komplexne zohľadňujú potreby a požiadavky vyplývajúce zo SWOT analýzy a Analýzy potrieb SP SPP.
34.	BSK	Kapitola Spolupráca - LEADER Z pohľadu BSK by bolo vhodné aby stratégie miestneho rozvoja jednotlivých MAS boli prerokované v rámci príslušných Rád partnerstva.	Z	N	V zmysle nariadenia EÚ 2021/1060 čl.33, ods. 1. MAS navrhujú a plnia stratégiu miestneho rozvoja. MAS sú tvorené na základe miestnych potrieb na subregionálnom území, ktoré rozhodujú o tom, aké projekty sa majú v území realizovať. O hraniciach svojich oblastí

					rozhodujú MAS na základe zemepisnej koherentnosti, kultúrnej identity, koncentrácie hospodárskych činností a pod. Nakoľko o tvorbe a realizácii stratégie miestneho rozvoja rozhodujú MAS, nevidíme dôvod, aby stratégie boli posudzované v rámci Rád partnerstva, ktoré kompetenčne spadajú pod MIRRI. Zároveň nie je zrejmé, z akého dôvodu by mali byť stratégie posudzované Radami partnerstva, ktoré sa nepodieľajú na žiadnom rozhodovaní o tom, čo má stratégia obsahovať, aké činnosti/projekty by sa mali realizovať a zároveň nerozhoduje ani o tom, aké projekty budú vybrané na podporu z EPFRV. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
35.	BSK	Strana 630 kapitola 5.4.22.1, strana 635 bod e), strana 636 bod d) Z pohľadu BSK navrhujeme zvýšiť výnimku pre prímestské časti Bratislavy a Košíc zo súčasných 5 000 na 8 000 obyvateľov (vrátane). Zdôvodnenie: V rámci podmienok oprávnenosti pri výbere procese MAS navrhujeme aby sa zvýšil počet obyvateľov prímestských častí Bratislavy a Košíc z 5 000 na 8 000 obyvateľov (vrátane), nakoľko v súčasnosti už niektoré mestské časti ako napríklad Záhorská Bystrica, Vajnory a Lamač s vidieckym charakterom podľa stratégie rozvoja vidieka prevyšujú 5 000 obyvateľov a mohli by mať záujem byť súčasťou MAS.	Z	N	Bratislava, resp. Košice a ich mestské časti môžu byť financované aj z iných zdrojov EÚ vo vyšších sumách vzhľadom na počet obyvateľov, resp. ich rozpočty na národnej úrovni sú vyššie. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek objasneniu pretrváva.
36.	BSK	Strana 643, priorita 3, bod 2 Z pohľadu BSK by bolo vhodné aby sa v rámci neoprávnených oblastí podpory v Priorite 3 zmenil bod 2 nasledovne: kúpa nehnuteľného majetku v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov. Zdôvodnenie: Ide o štandard v rámci EŠIF povolať nákup nehnuteľného majetku v hodnote do 10% celkových oprávnených výdavkov.	Z	ČA	Úprava textu v znení: "výdavky na nákup nehnuteľností s výnimkou nákupu pozemkov (pod stavbami), ktoré sú predmetom projektu, pričom žiadateľ si môže uplatniť výdavky na nákup pozemkov v hodnote zistenej znaleckým posudkom, max. však do výšky 10% oprávnených výdavkov na výstavbu, resp. technické zhodnotenie príslušných stavieb." Nákup budov vzhľadom na maximálnu výšku podpory na projekt (100 000 EUR) je irelevantný.
37.	BSK	Strana 645, odsek Dodatočné otázky, bod 1 Z pohľadu BSK by bolo vhodné aby sa maximálna výška NFP pre projekty v rámci stratégie miestneho rozvoja zvýšila na 200 000 EUR z	Z	N	V rámci LEADER sa implementujú malé projekty a príspevok 100 000 EUR je dostačujúci na realizáciu projektov

		celkových oprávnených výdavkov na projekt. Zdôvodnenie: V rámci miestneho rozvoja obcí v území MAS navrhujeme aby sa finančný príspevok zvýšil na 200 000 EUR z dôvodu zabezpečenia dostatočných finančných zdrojov pre väčšie projekty na socio-ekonomický rozvoj územia. Suma 200 000 EUR zároveň predstavuje maximálnu výšku pomoci v rámci schémy štátnej pomoci de minimis pre jeden podnik v období 3 kľzavých rokov.			vzhľadom na celkovú alokáciu na Intervenciu LEADER. Projekty väčšie charakteru môžu byť financované z iných podpôr EÚ, alebo národných zdrojov. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
38.	Ekotre nd	V súvislosti so zavedením redistributívnej platby uzákonit' , aby bola nebola vyplatená žiadateľom, ktorí podávajú žiadosť o priame platby na rodné číslo.	O	N	V zmysle ustanovení priamo uplatniteľnej legislatívy EÚ je „poľnohospodár“ fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb bez ohľadu na právne postavenie takejto skupiny a jej členov podľa vnútroštátneho práva, ktorej podnik sa nachádza v rámci územnej pôsobnosti zmlúv, ako sa vymedzuje v článku 52 Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkami 349 a 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť, ako ju určili členské štáty v súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia. Na základe uvedeného, žiadatelia – fyzické osoby nepodnikatelia o intervencie vo forme priamych platieb, nemôžu byť obmedzovaní v prístupe získať podpory na základe právneho postavenia.
39.	Ekotre nd	/ V súvislosti so zavedením redistributívnej platby uzákonit' , aby bola nebola vyplatená žiadateľom, ktorí podávajú žiadosť o priame platby na rodné číslo.	Z	N	V zmysle ustanovení priamo uplatniteľnej legislatívy EÚ je „poľnohospodár“ fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb bez ohľadu na právne postavenie takejto skupiny a jej členov podľa vnútroštátneho práva, ktorej podnik sa nachádza v rámci územnej pôsobnosti zmlúv, ako sa vymedzuje v článku 52 Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkami 349 a 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť, ako ju určili členské štáty v súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia. Na základe uvedeného, žiadatelia – fyzické osoby nepodnikatelia o

					intervencie vo forme priamych platieb, nemôžu byť obmedzovaní v prístupe získať podpory na základe právneho postavenia. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.
40.	Ekotrend	5 dní na pripomienkovanie Strategického plánu SPP v MPK považujeme za nedostatočný. Požadujeme, aby v ďalších krokoch prípravy SPP bol dôsledne dodržiavaný transparentný prístup prípravy so zapojením zainteresovaných skupín.	Z	A	
41.	Ekotrend	8.1.5 stratégia digitalizácie : v stratégii nie je rozvoj štátnych portálov s geopriestorovými a ďalšími dátovými službami pre presné poľnohospodárstvo dostupné pre malých a stredných farmárov, pričom časti týchto technológií by sa dali využiť aj pre takýto portál dátových služieb v presnom poľnohospodárstve pre malých farmárov ako štátna služba.	O	N	Manažérske rozhodnutia v súvislosti s geopriestorovými a dátovými službami zatiaľ nepadli. Aktuálne je otvorená otázka o kontinuite aplikácie GSAA, IACS, podávania geopriestorových žiadostí na zvieratá. Bližšie vysvetlenie sa nachádza vo vyhodnotení pripomienky č. 484.
42.	Ekotrend	Aj z pohľadu rozvoja ekologického poľnohospodárstva je obnova vidieckych oblastí SR v stave absolútnej urbanizácie a industrializácie. Z uvedeného dôvodu nie je dostatočné posilnenie sociálno-ekonomickej štruktúry. Je potrebná jej úplná obnova spojená s roľníckym a rodinným hospodárením na pôde a s tým súvisiacim budovaním kompaktných integrovaných hospodárskych a spracovateľských objektov a usadlostí v rámci obydľia alebo hospodárstva. V tejto súvislosti je potrebné k cieľu irelevantné odseky na zlepšenie pohody a zdravotného stavu zvierat nahradiť požiadavkami na usporiadanie hospodárstiev do kompaktných a integrovaných objektov s malou kapacitou, primeraným počtom zvierat pre ekonomicky efektívnu, environmentálne a sociálne udržateľnú poľnohospodársku činnosť v rámci miestneho spoločenstva. Stratégia nevytvára okrem vízie a domnienok žiadne nástroje masívnej podpory a ochrany miestneho hospodárenia inak, ako je to v súčasnosti. Naopak, považuje zásadnú obnovu len za alternatívu rozvoja vidieka, čo je neprípustný deficit stratégie.	O	N	Stratégia podstatne navyšuje príjmy malých a stredných poľnohospodárov a rozvoj vidieka.
43.	Ekotrend	Časť 5.3 Intervencie do rozvoja vidieka – neprojektové Zakladanie Agrolesníckeho Systému/ Podmienky záväzku: výsadbu 100ks stromov na hektár na hektár realizovať v prvom roku záväzku najneskôr do 15. decembra; Pripomienka: treba ponechať pôvodné rozpätie 70 – 100 stromov, čo je vhodnejšie z praktických dôvodov (pre rôzne podmienky hospodárenia).	O	N	Úprava tejto podmienky vyplývala z výpočtov platieb pre danú intervenciu ako i z dôvodu kontrolovateľnosti vynaložených výdavkov.
44.	Ekotrend	Časť 5.3 Intervencie do rozvoja vidieka – neprojektové Zakladanie líniových vegetačných	O	N	Neexistuje žiadne obmedzenie obrábania pôdy na ploche. Vymedzený parameter slúži

		prvkov/Podmienky záväzku: líniovú výsadbu drevín (stromoradie) realizovať v maximálnej šírke do 2 metrov obrábanej OP, prípadne ležiaca úhorom, pričom maximálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená v rozsahu 3 - 4 m; Pripomienka: pôvodne bola šírka 3 m, čo je minimálna prakticky realizovateľná šírka Navrhujeme vrátiť sa k tejto šírke.			na nastavenie platby.
45.	Ekotre nd	Formálna pripomienka - číslovanie strán v obsahu sa nezhoduje s číslami strán v texte materiálu.	O	A	Číslovanie sa upraví.
46.	Ekotre nd	Hľadať spôsoby na maximálne zjednodušenie deklarovania predelenia lánov.	O	N	Žiadatelia o celofarmovú eko-schému sa budú môcť rozhodnúť, kde vytvoria biopás (v rámci stanovených podmienok oprávnenosti) a nahlásia jeho umiestnenie v žiadosti.
47.	Ekotre nd	Podporu na ekologické obhospodarovanie vo vinohradoch považujeme za nedostatočnú. Požadujeme opätovne urobiť prepočet. Ekologické pestovanie viniča je ekonomicky nesmierne náročné a podľa našich prepočtov je potrebné zvýšiť kompenzáciu na úroveň minimálne 900 Eur/ha.	O	N	Výpočet sadzby zabezpečuje nezávislá autorita a jej výška závisí od podmienok intervencie a straty príjmu.
48.	Ekotre nd	Požadujeme zachovanie sadzby ekologického poľnohospodárstva na TTP na pôvodne navrhovanej úrovni 110 EUR/ha. (špecifický cieľ 5.) navrhovaná sadzba 88 EUR/ha je menej ako bola podpora v programovacom období 2014-2020 (96 EUR/ha).	O	A	Výpočet sadzby zabezpečuje nezávislá autorita a jej výška závisí od podmienok intervencie a straty príjmu. Na základe výpočtov sa platba upraví. Intervencia Ekologické poľnohospodárstvo na TTP bude navýšená o 4 mil. eur.
49.	Ekotre nd	Spoločná pripomienka k intervenciám Zakladanie agrolesníckeho systému, Zakladanie líniových vegetačných prvkov, a Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy: Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie Čo nie je oprávnené na podporu? výsadba vianočných stromčekov a výsadba rýchlorastúcich a okrasných drevín; 1. Nejasná podmienka, keďže nemáme definíciu vianočného stromčeka. 2. Keďže jedna z podmienok záväzku pri každej z týchto troch intervencií je výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu pre agrolesnícke systémy uvádzaného vo vykonávacom nariadení; výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu stromov a/alebo krovín pre líniové vegetačné prvky uvádzaného vo vykonávacom nariadení; výsadba drevín iba v medziach schváleného zoznamu drevín pre zalesňovanie ornej pôdy uvádzaného vo vykonávacom nariadení; je zbytočné duplicitne uvádzať ako neoprávnené vianočné stromčeky, rýchlorastúce a okrasné dreviny. Dá sa logicky predpokladať, že v schválených zoznamoch nebudú vianočné stromčeky, rýchlorastúce a okrasné dreviny uvedené.	O	N	Rýchlorastúce dreviny a vianočné stromčeky nie sú predmetom podpory vo vzťahu k intervenciám „Zakladanie Agrolesníckeho systému“ a „Zakladanie líniového vegetačného prvku“. Žiadateľ musí pri výsadbe drevín postupovať v zmysle schváleného zoznamu drevín, ktorý bude súčasťou vykonávacieho predpisu pre danú intervenciu. (Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií).
50.	Ekotre nd	Zásadná pripomienka k spolufinancovaniu II. Piliera : spolufinancovanie II. piliera vo výške 36,92% je nedostatočné v porovnaní s okolitými krajinami. Požadujeme navýšiť	Z	N	Vláda SR na svojom 23. rokovaní dňa 21.07.2021 významne zvýšila spolufinancovanie II. piliera z 25,7% na

		spolufinancovanie minimálne na 40% - tieto zdroje navrhujeme použiť na navýšenie podpory investícií do spracovania pre poľnohospodárov.			36,92%, čo predstavuje nárast o 288 mil. EUR v rokoch 2023-2027. Rozpor odstránený na rozporovom konaní 14.1.2022.
51.	Ekotrend	Žiadame strategické posúdenie revitalizácie kanálov pred začatím realizácie opatrenia, určiť, kde je vhodné kanály obnoviť a kde rušiť.	O	ČA	Vyžaduje sa zhodnotenie prekryvu záplav a aridity daného územia s tým, že každý jednotlivý projekt preukáže ako rieši, resp. eliminuje suchá. V rámci schvaľovacieho konania sa záväzne vyjadrujú orgány ochrany prírody. Podľa rozsahu sa uplatňuje zákon o posudzovaní vplyvov.
52.	ESSENCE	Pripomienka ESSENCE č. 13: Žiadame zavedenie povinného priestorového striedania plodín pestovaných na ornej pôde. Zdôvodnenie pripomienky: Okrem rozdelenia monokultúr na menšie lány je z hľadiska ochrany biodiverzity mimoriadne dôležité aj striedanie plodín v priestore. Farmári dnes ale často zámerne vysádzajú na susediace lány rovnakú plodinu, v dôsledku čoho je heterogenita krajiny ešte nižšia ako by mohla byť. Žiadame preto zaviesť povinné striedanie plodín nielen v čase, ale aj v priestore. Miera striedania by mala byť nastavená podľa toho, koľko plodín a na akej ploche ich farma v danom roku plánuje pestovať a to takým spôsobom, aby bola maximalizovaná heterogenita krajiny. To znamená, že ak napr. farma plánuje pestovať päť hlavných plodín (kukurica, repka, pšenica, repa, slnečnica) v približne rovnakom pomere, mali by sa tieto plodiny na jednotlivých lánach striedať tak, aby bola podľa možnosti každé pole s kukuricou oddelené poliami s ostatnými štyrmi plodinami. Takýmto spôsobom sa zabezpečí, že organizmy sa budú môcť presúvať podľa potrieb do rôznych plodín. Táto pripomienka je zásadná!	Z	N	Striedanie plodín (v čase) je riešené v rámci pravidiel kondicionality, konkrétne v norme GAEC 7. Doplnenie požiadaviek kladených na striedanie plodín (v priestore) predstavuje reštrikciu, ktorá v kombinácii s ostatnými povinnými postupmi celofarmovej eko-schémy zvyšuje riziko nezapojenia sa poľnohospodárov do tejto eko-schémy. Ťažisko postupov relevantných pre biodiverzitu na ornej pôde spočíva na povinnosti zabezpečiť maximálnu výmeru parcely. Podmienky striedania plodín sú upravené v rámci kondicionality a v súlade s legislatívou EÚ Rozpor trvá. Problematika by mala byť opätovne preskúmaná po 1. roku implementácie.
53.	ESSENCE	Pripomienka ESSENCE č. 17: Žiadame povinné zakladanie nárazníkových zón na okrajoch polí. Zdôvodnenie pripomienky: Obdobne ako v prípade povinného opatrenia GAEC 4 (Vytvorenie nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov) žiadame povinné vytvorenie nárazníkových zón na okrajoch polí, pokiaľ pole susedí s iným krajinným prvkom (napr. lesy, cesty, mokrade, zastavené oblasti). Tieto nárazníkové zóny by boli osiate bylinnými a trávno-bylinnými zmesami a boli by trvalého charakteru. Ich minimálna šírka a princípy obhospodarovania by boli v princípe rovnaké ako v prípade biopásov medzi poliami. Prejazdy techniky by boli povolené iba v súvislosti s údržbou okrajov a v prípade, že by na polia nebol možný iný prístup, napr. po existujúcich cestách. Nárazníkové zóny na okrajoch polí by sa súčasne započítavali do podielu neproduktívnych plôch. Vytváranie takýchto okrajov by významne prispelo k zlepšeniu životných podmienok pre opeľovače, poľné vtáky a ďalšie skupiny organizmov. Zároveň by prispeli k zlepšeniu vodozadržnej a protieróznej funkcie, znižovali by znečistenie ciest pri nárazových zrážkach alebo prejazdoch poľnohospodárskych	Z	N	Predmetná otázka bola analyzovaná v procese prípravy podmienok oprávnenosti na eko-schémy a vzhľadom na náročnosť plnenia bolo upustené od jej zavedenia. Doplnenie predmetnej požiadavky do celofarmovej eko-schémy predstavuje reštrikciu, ktorá v kombinácii s ostatnými povinnými postupmi zvyšuje riziko nezapojenia sa do tejto eko-schémy, o. i. vzhľadom na to, že by jej zavedením došlo k ďalšiemu vyčleneniu produktívnych plôch na neproduktívne účely. Ťažisko postupov relevantných pre biodiverzitu na ornej pôde spočíva na povinnosti zabezpečiť maximálnu

		strojov z polí na cesty. Táto pripomienka je zásadná!			výmeru parcely. Rozpor trvá. Problematika by mala byť opätovne preskúmaná po 1. roku implementácie.
54.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE č. 19: Žiadame do Agroenvironmentálno-klimatickej intervencie „Ochrana a zachovanie biodiverzity“ doplniť novú operáciu cielenú na obnovu trávnych porastov na ťažko dostupných lokalitách pre mechanizáciu a na obnovu degradovaných a vysušených trvalých mokradí na poľnohospodárskej pôde. Zdôvodnenie pripomienky: Z dôvodu intenzifikácie poľnohospodárstva a zavádzania ťažkej mechaniky došlo od polovice minulého storočia k opusteniu množstva ťažko dostupnej poľnohospodárskej pôdy. V mnohých prípadoch pritom ide o biologicky mimoriadne cenné spoločenstvá ako napríklad xerothermné či borievkové pasienky alebo slaniská. Hoci časť takýchto lokalít spadá do systému NATURA 2000 a bude možné čerpať na ne financie zo schém určených na ich obhospodarovanie, nie je navrhnutá žiadna schéma, ktorá by podporila obnovu takýchto opustených a ťažko dostupných lokalít. Obnova podporená novou schémou by spočívala predovšetkým v preriedení sekundárne zarastených lokalít náletovými drevinami a súčasne by zahŕňala aj financovanie následnej prvotnej starostlivosti mozaikovým kosením alebo pasením so správnym zaťažením a správnym načasovaním. Konkrétne podmienky obnovy a následnej údržby by posúdila organizácia ochrany prírody. Takisto žiadame zavedenie schémy zameranej na obnovu degradovaných a vysušené mokrade na poľnohospodárskej pôde. V minulosti bola totiž pre potreby poľnohospodárstva hydromelióraciami odvodnená značná časť krajiny. Dnes naopak rastie potreba zachytávania vody v krajine, na čo by bola zameraná ďalšia nová navrhovaná schéma. Tá by podporila obnovu mokradí znefunkčnením drenážnych potrubí, ale aj spontánne renaturované trvalé mokrade na poľnohospodárskej pôde a takisto by slúžila na kompenzovanie finančných strát pre farmárov v dôsledku zmenšenia obhospodarovanej plochy. Táto pripomienka je zásadná!</p>	Z	N	<p>V rámci intervencie zameranej na ochranu biotopov boli zahrnuté všetky trávne porasty oprávnené na podporu. Lokality, ktoré nespĺňajú podmienku oprávneného hektára nie je možné zaradiť do podpory. Rozpor odstránený na rozporovom konaní 14.1.2022.</p>
55.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE č. 6: Žiadame objasniť, sprísniť a súčasne zjednodušiť opatrenia celofarmovej ekoschémy uvedené v tabuľke na str. 193 a 194 a upravené pravidlá presunúť medzi povinnosti farmára pri vyplácaní platieb BISS a CRISS. Zdôvodnenie pripomienky: Takto nastavené podmienky pre základné ekoschémy, ktoré majú byť navyše pre farmárov podľa predloženého návrhu iba dobrovoľné, nedokážu podľa nášho odborného názoru efektívne zabrániť úbytku biodiverzity na úrovni poľnohospodárskej krajiny ako celku. Obávame sa, že mu nezabránia ani lokálne na úrovni dobrovoľne zapojených fariem, pretože sú navrhnuté príliš mierne. Celý systém zavádzania podmienok ekoschémy navyše pôsobí príliš komplikovane, čo môže farmárov odrádzať od vstupu do ekoschémy. Žiadame preto ministerstvo o vysvetlenie, prečo sú v ňom farmy komplikovane rozdelené okrem veľkosti aj podľa podielu TTP a prečo nebol zvolený jednoduchší systém, napríklad rozdelenie na farmy s veľkosťou do 10 ha a nad 10 ha. Súčasnne žiadame ministerstvo systém ekoschémy zjednodušiť, sprehľadniť a najmä sprísniť ho podľa nasledovných pripomienok č. 7 – 18. Táto</p>	Z	N	<p>V zmysle čl. 31 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/2115 sú eko-schémy pre žiadateľov dobrovoľné, pričom od uvedeného ustanovenia nie je možné sa odchýliť. Eko-schémy predstavujú jeden z prvkov zelenej architektúry SPP, pričom podmienky oprávnenosti musia prekračovať rámec kondicionality, ktorej dodržanie je podmienkou pre získanie základnej platby. V rámci rokovaní pracovnej skupiny došlo k výraznému zjednodušeniu celofarmovej eko-schémy oproti pôvodnému návrhu. Zároveň úprava koncepcie z výberových eko-schém na</p>

		pripomienka je zásadná!		<p>celofarmovú eko-schému predstavuje zjednodušenie a potenciálne vyššie zapojenie žiadateľov (a následne vyšší dopad na plnenie environmentálnych a klimatických cieľov). Pokiaľ ide o kategorizáciu podnikov, podiel TTP je rozhodujúcim prvkom vzhľadom na nasledovné aspekty. Uvedený prístup bol zvolený s ohľadom na to, že SR je geograficky značne heterogénna krajina. Mnohé podniky sa v nížinných oblastiach zamerali len na rastlinnú výrobu a naopak v horských oblastiach na živočíšnu výrobu. Dôsledkom bol úbytok rozlohy TTP. V SR je zároveň veľká priemerná rozloha lánov, pričom obzvlášť vysoké hodnoty dosahujú priemerné rozlohy v regiónoch s nízkym zastúpením TTP. Zabezpečenie primeranej rozlohy polí a vytvorenie neproduktívnych plôch a prvkov je jedným zo základných odporúčaní pre zvýšenie ochranu biodiverzity vtáctva alebo hmyzu. S cieľom zastabilizovať stav biodiverzity v SR je potrebné klásť špecifický dôraz na realizáciu opatrení na type fariem s prevažujúcou ornou pôdou, obzvlášť zasahujúcou do chránených území. Väčšina ornej pôdy v chránených územiach sa nachádza v podnikoch s prevažujúcou ornou pôdou, v oblastiach s nízkym zastúpením TTP. Na ostatnom území SR sú opatrenia eko-schémy zamerané všeobecnejšie na najvýznamnejšie faktory, ktoré prispievajú k poklesu biodiverzity. V oblastiach (v podnikoch), kde prevažuje TTP je popri potrebných opatreniach na ornej pôde kladený väčší dôraz na opatrenia pre ochranu biodiverzity na TTP, ktoré v týchto regiónoch prevažujú (preto aj dopad opatrení môže byť plošne väčší). Diferenciáciu na základe pomeru tráv a ornej pôdy na individuálnej úrovni podniku je možné</p>
--	--	-------------------------	--	---

					považovať za presnejší ukazovateľ pre zacielenie relevantných postupov, než striktné rozdelenie podľa geografických (alebo veľkostných) parametrov. Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 14.1.2022 pripomienkujúci subjekt pripomienku stiahol.
56.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 1: Žiadame z celého dokumentu odstrániť tvrdenia, že očakávané výstupy predstavujú konsenzus s ekológmi. Zdôvodnenie pripomienky: Za stranu ochrany prírody boli síce súčasťou pracovnej skupiny Štátna ochrana prírody SR a viaceré neštátne organizácie (Greenpeace, SOS/Birdlife Slovakia...), nemala však širšie zastúpenie prírodovedne zameraných vedcov a ďalších zástupcov vedeckej obce, ktorí sa venujú výskumu jednotlivých zložiek prírody a krajiny. Hovoríme najmä o odborných pracovníkoch z radov prírodovedeckých fakúlt významných slovenských univerzít, či relevantných pracovísk Slovenskej akadémie vied. Určite tak nemožno hovoriť o konsenze s ekológmi. Ako vedci a odborníci v oblasti výskumu a ochrany prírody si naopak myslíme, že viaceré navrhované opatrenia budú mať iba obmedzený prínos pre zachovanie biodiverzity a pokiaľ budú schválené v nezmenenej podobe, nemôžeme ich považovať za širší konsenzus s ekológmi. Rovnako nie je možné tvrdiť, že dohodnuté znenie je konsenzom s farmármi. Napriek tomu, že podľa odhadov Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory¹ si väčšina farmárov vie predstaviť zapojenie do predstavených intervencií, viac ako tretina sa ale do navrhovanej dobrovoľnej ekoschémy zrejme nezapojí. Ide pritom najmä o farmárov z najintenzívnejšie obhospodarovaných území na juhu Slovenska, kde je zavedenie ozeleňujúcich opatrení najviac potrebné. Zo stratégie SPP je teda podľa nášho názoru potrebné vypustiť formuláciu, podľa ktorej ide o konsenzus a nahradiť ju inou formuláciou, ktorá bude reflektovať realitu. Navrhnuté schémy síce možno môžu byť dobrým prvým krokom k „ozeleneniu“ agrárnej krajiny a výstupom, ktorý bol výsledkom viacerých kompromisov, určite však majú ďaleko od ideálneho stavu, ktorý navodzuje pomenovanie výsledku pojmom „konsenzus“. To, že navrhnuté intervencie majú viaceré riziká prínosu pre biodiverzitu ukazujú naše nižšie uvedené pripomienky. Táto pripomienka je zásadná!</p>	Z	N	Zloženie pracovných skupín bolo vyvážené a v jednotlivých etapách prípravy návrhu SP prebiehali verejné konzultácie.
57.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 10: Žiadame v definícii hektára, na ktorý možno poskytnúť podporu na strane 160 za slová „celkovú šírku 10 metrov“ doplniť podmienku, že maximálny limit sa nevzťahuje na šírku biopásu v celofarmovej ekoschéme. Zdôvodnenie pripomienky: Podľa súčasného znenia návrhu je minimálna šírka biopásu stanovená v celofarmovej ekoschéme je 12 metrov, no maximálna šírka biopásu v definícii oprávneného hektára je 10 metrov. To vyvoláva dojem, že na 2 m z biopásu vytvoreného v rámci ekoschémy subjekt nedostane podporu. Takéto rozporné znenie môže byť pre farmárov mátaúce, môže viesť k nejasnostiam pri prekladaní žiadosti o platbu Poľnohospodárskej platobnej agentúry (PPA).</p>	Z	N	Neakceptované. Podľa čl. 4 (4) b) SPR b) na účely typov intervencií vo forme priamych platieb sa „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“ považuje akákoľvek plocha podniku, ktorá je počas trvania príslušného záväzku poľnohospodára zriadená alebo udržiavaná v dôsledku ekoschémy uvedenej v článku 31. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení

		Preto žiadame jasne uviesť, že stanovená maximálna šírka v definícii hektára oprávneného na platbu sa netýka biopásov vytvorených v rámci ekoschémy, kde sa bude akceptovať aj väčšia šírka biopásu. Táto pripomienka je zásadná!			predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.
58.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 11: Žiadame znížiť maximálnu výmeru parcely ornej pôdy na 20 ha mimo CHÚ a 10 ha v CHÚ alebo alternatívne nastaviť maximálnu šírku parcely.</p> <p>Zdôvodnenie pripomienky: Slovensko je krajinou s najväčšou rozlohou lánov ornej pôdy v EÚ. Podľa dostupných údajov je priemerná veľkosť lánu na Slovensku 12 ha, v Trnavskom a Nitrianskom kraji dokonca až 18 ha. Z analýzy Inštitútu environmentálnej politiky⁹ navyše vyplýva, že viac ako 50 percent pozemkov je väčších ako 30 hektárov (čo je pre porovnanie priemerná veľkosť celej farmy v západnej Európe). To znamená, že pri navrhovanej maximálnej veľkosti 50 ha sa takéto opatrenie nijak nedotkne viac než polovice polí.</p> <p>Navrhovaných 50 ha je teda absolútne nedostatočné opatrenie a nijak výrazne nás neposunie ani len k národnému či európskemu priemeru a rovnako ani k zlepšeniu stavu biodiverzity. Napríklad väčšina druhov bezstavovcov, ktoré tvoria významnú zložku ekosystémov, sa totiž dokáže pohybovať iba v rádiuse niekoľkých metrov až stoviek metrov. To znamená, že im už v princípe nezáleží na tom, či má pole, ktoré osídľujú, 100 ha alebo „len“ 50 ha, pretože aj tak nemajú možnosť presunúť sa do iného prostredia, ktoré by viac vyhovovalo ich potrebám. Požadujeme preto znížiť hranicu maximálnej rozlohy parcely a to na 20 ha mimo a 10 ha v rámci chránených území (vrátane doplnených chránených území podľa pripomienky č. 7). Táto pripomienka je zásadná!</p>	Z	N	<p>Zníženie limitu pre maximálnu výmeru parcely zvyšuje riziko nezapojenia sa do žiadateľov do celofarmovej eko-schémy. Aktuálne navrhované maximálne výmery predstavujú z pohľadu zástupcov poľnohospodárov zásadný zásah do spôsobu hospodárenia, pričom v tejto fáze nie je ďalšie znižovanie výmer akceptovateľné. Opatrenie by pri sprísnení potenciálne mohlo viesť k lokálne lepšiemu dopadu na biodiverzitu, avšak veľkú časť potenciálnych žiadateľov by naopak odradilo od účasti a celkovo by bol pozitívny dopad na biodiverzitu pri členení lánov na nižšie výmery nižší ako pri dnes navrhovaných výmerách 20 ha/50 ha. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť aj doterajšiu absenciu akéhokoľvek limitu, ako aj skutočnosť, že v SR existujú zásadné regionálne rozdiely, pokiaľ ide o veľkosť parciel. Stanovená maximálna výmera parcely bude mať pozitívny efekt na ochranu biodiverzity v oblastiach, kde priemerná výmera parcely je najvyššia, s osobitnými prísnejšími limitmi pre plochy v chránených územiach. Rozpor trvá. Problematika by mala byť opätovne preskúmaná po 1. roku implementácie.</p>
59.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 12: Žiadame do maximálnej výmery parcely v rámci podmienok ekoschémy doplniť podmienku v situáciách, kedy súvislá plocha ornej pôdy obhospodarovaná jedným žiadateľom v jednom diele pôdneho bloku (parcela jedného žiadateľa bez ohľadu na počet pestovaných plodín) nepresahuje 20 ha mimo CHÚ/10 ha v CHÚ, no celková výmera dielu pôdneho bloku presiahne 20 ha mimo CHÚ/10 ha v CHÚ. V takýchto prípadoch požadujeme, aby žiadateľ na ornej pôde obhospodarovanej na dotyku so susedným užívateľom vyčlenil biopás v minimálnej šírke 6 m. Zdôvodnenie pripomienky: Navrhované nastavenie podmienok výmery parciel umožní vyhnúť sa obchádzaniu povinnosti členenia lán biopásom,</p>	Z	N	<p>MPRV SR berie na vedomie predmetné výhrady, ktoré boli analyzované v procese prípravy podmienok oprávnenosti na celofarmovú eko-schému. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť vytvorenia biopásu na okraji parcely predstavuje reštrikcie pre žiadateľov povinných takýto biopás vytvoriť, nakoľko by bolo potrebné kopírovať líniu parcely bez možnosti</p>

		ak na jednej parcele užívajú viacerí farmári pôdu súčasne. Teda napríklad ak mimo chráneného územia jeden pôdny diel s rozlohou 99 ha užívajú dvaja farmári, pričom jeden užíva 49,5 ha a druhý tiež 49,5 ha. V takom prípade by ani jeden z nich nemusel vyčleniť biopás, keďže formálne daný lán užívajú dvaja rôzni užívatelia, no prakticky bude výsledkom jeden rozľahlý nepredelený lán. Navyše sa obávame, že navrhnuté znenie maximálnej výmery parciel môžu farmári obchádzať fiktívnym zakladaním firiem, ktoré budú poberať na rôznych častiach lánu podporu, formálne pôjde o rôzne subjekty, no reálne založené jedným farmárom. Nami navrhnuté znenie umožní vyhnúť sa takémuto vyhýbaniu sa členenia parciel. Navyše rieši aj prípady farmárov, ktorí by sa nevedeli kvôli zlým vzťahom medzi sebou dohodnúť na tom, kto je na poli väčšom ako 10/20 ha povinný biopás vyčleniť. Preto na hranici užívania budú mať farmári povinnosť vyčleniť 6 m široký biopás zo svojej strany, pričom výsledkom bude 12 m široký biopás. Táto pripomienka je zásadná!		rozhodnúť sa, akým spôsobom a v akej lokalite bude biopás vytvorený. Zároveň by tým došlo k ďalšiemu vyčleneniu produkčných plôch na neproduktívne účely. Pokiaľ ide o špekulatívny prístup k plneniu predmetného postupu, členské štáty majú k dispozícii z legislatívy EÚ vyplývajúce oprávnenie zabezpečiť, že žiadne výhody (v tomto kontexte platby) sa neposkytnú fyzickým ani právnickým osobám, pri ktorých sa zistilo, že v rozpore s cieľmi uvedených právnych predpisov sa podmienky požadované na získanie takýchto výhod vytvorili umelo. Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 14.1.2022 pripomienka preklasifikovaná na obyčajnú.
60.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 14: Žiadame viaceré dôležité zmeny obhospodarovania biopásov, ktoré budú zmenšené polia povinne oddeľovať. Zdôvodnenie pripomienky: Žiadame aby bolo v stratégii jasne definované, že biopásky slúžiace na oddelenie zmenšených lánov budú predstavovať bylinné alebo trávno-bylinné biopásky určené pre opeľovače či granivorné vtáky. Takouto definíciou sa vyhneme tomu, že farmári budú zakladať nevhodné typy biopásov, tvorené napríklad d'atelinovými alebo druhovo chudobnými trávnyimi zmesami či obilninami, ktoré nedokážu tak efektívne zabezpečiť požadované funkcie biopásov. Povinné dve kosby žiadame nahradiť iba jednou a najskorší termín žiadame posunúť minimálne na 31.8., nakoľko v navrhovanom čase (23.6.) ešte môžu v biopásoch hniezdiť vtáky alebo v závislosti od počasia a polohy na nich ešte nemusí byť dosiahnutý vrchol sezóny opeľovačov. Jedna kosba za sezónu bude pre farmárov časovo aj finančne menej náročná a z hľadiska plnenia funkcií biopásov úplne postačujúca. Takisto žiadame vo vete „na biopáse je vo vegetačnom období povolený nevyhnutný prejazd poľnohospodárskej techniky na obvyklých miestach“ presne definovať obvyklé miesta pohybu techniky. Biopásky totiž majú slúžiť v prvom rade na ochranu biodiverzity a prejazdy poľnohospodárskej techniky by spôsobovali zbytočnú mortalitu bezstavovcov či hniezdiacich vtákov. Pri takejto nejednoznačnej definícií sa obávame, že menej zodpovední farmári by ich mohli zámerne využívať na pohyb techniky, aby sa tak vyhlí poškodeniu nimi pestovaných plodín. Žiadame preto, aby sa jasne definovalo, že po biopáse môžu farmári jazdiť iba pri ich obhospodarovaní a môžu cez ne priečne prechádzať na ich okraji v prípade, že nie je možný prejazd na inom vhodnejšom mieste, napríklad po priľahlej ceste. Táto pripomienka je zásadná!	Z	ČA Navrhnuté znenie podmienok oprávnenosti v súvislosti s biopásmi zohľadňuje o. i. skúsenosti z predchádzajúceho obdobia, kedy operácia Multifunkčné okraje polí vzhľadom na príliš reštriktívne podmienky oprávnenosti nemala želaný dosah. Biopásky je možné zakladať len ako d'atelino-trávne alebo trávovito-bylinné miešanky. Ďalšie špecifikácie budú uvedené v metodickom usmernení. Pokiaľ ide o údržbu biopásov, biopás sa kosí min. 1 x a max. 2 x ročne, pričom prvá kosba plochy biopásku za účelom údržby sa realizuje v termíne najskôr od 23.6., druhú kosbu je možné (nie však povinné) realizovať najskôr dva mesiace po prvej kosbe (s výnimkou plôch osiatych zmesami pre opeľovače, na ktorých sa realizuje najskôr po 30.9.). Znenie bude v tomto ohľade precizované. Ďalšie podrobnosti ohľadne prejazdu poľnohospodárskej techniky budú uvedené v metodickom usmernení. Rozpor odstránený na základe vysvetlenia poskytnutého na

					rozporovom konaní 14.1.2022. Odborná verejnosc bude prizvaná k tvorbe metodického usmernenia.
61.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 15: Žiadame zväčšiť podiel neskôr kosených plôch na minimálne 10 % pri farmách do 10 ha a minimálne 20 % pri farmách nad 10 ha. Odstup medzi prvým a druhým termínom kosby žiadame predĺžiť z minimálne 14 na 30 dní. Zdôvodnenie pripomienky: Veľkosť plôch s odloženým termínom kosenia tak, ako sú prezentované v návrhu, teda 3 %, 10 % resp. 15 % sú v hľadiska ochrany biodiverzity nedostatočné, rovnako ako je nedostatočný 14 dňový rozostup medzi kosbami. Žiadame preto navýšiť podiel neskôr kosených plôch na minimálne 10 % pri farmách do 10 ha a minimálne 20 % pri farmách nad 10 ha a takisto žiadame predĺžiť rozostup medzi kosbami. Takisto požadujeme, aby mala väčšiu možnosť prehovoriť do rozmiestnenia neskôr kosených plôch organizácia ochrany prírody, napríklad pokiaľ má poznatky o výskyte ohrozených druhov, ktoré vyžadujú neskoršiu kosbu. Táto pripomienka je zásadná!	Z	ČA	Zvýšenie výmery plôch, ktoré sa majú kosiť v odloženom termíne, zvyšuje riziko nezapojenia sa žiadateľov do celofarmovej eko-schémy. Pripomienka ohľadne predĺženia odstupu medzi termínmi kosenia bola akceptovaná a zapracovaná. Prípadnú ingerenciu organizácie ochrany prírody nie je vzhľadom na aspekty administrácie platieb vhodné naviazať na plnenie stanovených podmienok oprávnenosti (čím však nie je vylúčené, aby organizácia ochrany prírody so žiadateľom v tomto ohľade komunikovala). Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 14.1.2022 pripomienka preklasifikovaná na obyčajnú. Problematika by mala byť opätovne preskúmaná po 1. roku implementácie.
62.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 16: Žiadame zaviesť maximálne pastevné zaťaženie s ohľadom na biodiverzitu a väčšie právomoci pre organizácie ochrany prírody pri nastavovaní vhodného režimu pastvy. Takisto žiadame odložiť kosenie nedopaskov po 31.7. na plochách s nadmorskou výškou do 600 m n. m. a po 30.9. od 601 do 1 200 m n. m. Na pasienkoch v horských oblastiach nad 1 200 m n. m. navrhujeme pre špecifické podmienky možnosť pokosiť nedopasky už po 31.8. Zdôvodnenie pripomienky: Intenzívna pastva má preukázateľne negatívny vplyv na biodiverzitu, túto skutočnosť však doterajšie ani navrhované pravidlá SPP nijako nereflektujú. Problémom súčasne je, že nastavenie intenzity pastvy je veľmi individuálna a lokálne a environmentálne veľmi špecifická záležitosť, pri ktorej sa nedajú nastaviť tak jednoduché a jednotné podmienky ako napríklad pri kosení. Odporúčame preto zapojiť do rozhodovania pre jednotlivé farmy organizáciu ochrany prírody, pod ktorú územie farmy spadá alebo príslušné vedecké inštitúcie, ak majú zo svojej praxe dáta a dostatok skúseností z daného regiónu či oblasti. Tie po dohode s farmárom stanovia konkrétne podmienky pastvy tak, aby čo najviac odrážala potreby ochrany biodiverzity a súčasne aj napĺňala ekonomický rozmer. Vplyv pastvy na biodiverzitu by bol pravidelne organizáciou ochrany prírody vyhodnocovaný a na základe zistených poznatkov by bolo najvhodnejšie pastevné zaťaženie v prípade potreby prehodnocované. Takéto prehodnotenie by sa uskutočňovalo napríklad po ukončení pastvej sezóny a slúžilo by aj pre prípady, kedy by nebolo možné odhadnúť vhodné pastevné zaťaženie pred začatím pastvy na lokalite.	Z	ČA	Zaťaženie dobyťčímí jednotkami sa vzťahuje na podnik a nie pasenie. Pri posudzovaní hodnoty DJ bude akceptované stanovisko orgánu ochrany prírody a nebude stanovené vopred, ktorá spolupracovala aj pri príprave návrhu podmienok intervencie. V SR je jedným z javov s najvýraznejším negatívnym vplyvom na biodiverzitu opúšťanie trávnych porastov v dôsledku poklesu počtu pasených zvierat, preto sa napr. na väčšine chránených trávnych porastov zdôrazňuje ako odporúčaný postup pasenie. Na riešenie tejto potreby je ako podmienka oprávnenosti stanovené minimálne zaťaženie plochy. Stanovenie maximálnej hustoty hospodárskych zvierat v daných podmienkach nebolo v rámci postupov celofarmovej eko-schémy považované za potrebné, aj s ohľadom na potenciálne vylúčenie subjektov s vysokým počtom

		<p>Organizácia ochrany prírody by takisto mala mať možnosť udeliť farmárovi výnimku na nižšie pastevné zaťaženie ako vyžadujú všeobecné pravidlá SPP, ak takéto opatrenie prispeje k ochrane biodiverzity. Za súčasných podmienok sa totiž stávalo (napr. pri hospodárení v územiach európskeho významu), že charakter biotopu vyžadoval nižšie pastevné zaťaženie, nikto však nebol oprávnený znížiť farmárovi minimálny počet chovaných či pasených zvierat a ten bol vypočítaný automaticky z veľkosti plochy, ktorú obhospodaroval. Malý farmár obhospodarujúci nízko produkčné lúky v CHÚ preto nemohol získať dotácie, ak napríklad choval iba dve kravy potrebné na ideálnu pastvu, pretože SPP od neho požadovala vzhľadom na obhospodarovanú plochu minimálne 5 DJ. Požiadavka na odloženie najskorších termínov kosenia nedopaskov vychádza z ich významu pre biodiverzitu. Plnia podobnú funkciu ako nepokosené plochy pri mozaikovom kosení a preto žiadame posun ich kosenia do neskoršej fázy sezóny. Takisto navrhujeme exaktne v pravidlách zaviesť možnosť ich nepokosenia. Podľa doposiaľ platných pravidiel SPP totiž museli farmári nedopasky často úplne nezmyselne povinne kosiť, čo okrem negatívneho dopadu na biodiverzitu spôsobovalo aj zbytočné finančné výdavky. Z doterajšej praxe takisto máme vedomosti, že PPA mala problém s vyplácaním dotácií na lúky a pasienky s vyšším zastúpením drevinovej vegetácie. Tie sú však v niektorých prípadoch (napr. pasienkové lesy a staré ovocné sady) z hľadiska biodiverzity mimoriadne bohatým prostredím, no kvôli zlému nastaveniu podmienok dochádzalo miesto ich podpory k opúšťaniu ich obhospodarovania alebo k výrubom drevín. Žiadame preto zmiernenie podmienok pri vyššom zastúpení drevín na pasienkoch, respektíve možnosť udeliť výnimku na vyplatenie dotácií na ne, ak organizácia ochrany prírody zhodnotí, že ide o biologicky cenné plochy (aby nedochádzalo k čerpaniu dotácií na menej hodnotné plochy zarastené náletovými drevinami, ktoré je naopak potrebné pred pastvou vyčistiť). Táto pripomienka je zásadná!</p>			<p>dobyťčích jednotiek z možnosti zapojiť sa do predmetnej eko-schémy. Pokiaľ ide o zapojenie organizácie ochrany prírody, je potrebné konštatovať nasledovné. Predpokladom pre zavedenie systému udeľovania výnimiek je stanovenie postupov zo strany organizácie ochrany prírody individuálne u všetkých dotknutých žiadateľov o celofarmovú eko-schému a striktné v termínoch, ktoré sú relevantné pre administráciu žiadostí; splnenie predmetnej povinnosti by muselo byť zo strany organizácie ochrany prírody garantované. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť vysoký počet žiadateľov o priame platby. Navrhovaný individualizovaný prístup v prípade celofarmovej eko-schémy nie je realizovateľný. Pripomienka k dátumu kosenia nedopaskov bola čiastočne akceptovaná a bude zapracovaná. Dátum 30.9. je s ohľadom na klimatické podmienky niektorých regiónov SR považovaný za príliš neskorý. Rozpor odstránený na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 14.1.2022. Otázky metodiky by mali byť konzultované s odbornou verejnosťou.</p>
63.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 18: Žiadame na strane 458 v operácii „Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu“ doplniť podmienku aby sa podiel výmery, na ktorej sa vykoná prvá kosba do 15.7. vypočítal z výmery plochy trávneho porastu nahlásenej na účely postupu, pričom kosenie v uvedenom termíne sa zrealizuje na zodpovedajúcej výmere každého dielu pôdneho bloku s trávny porastom nahláseného na účely postupu. Zdôvodnenie pripomienky: Aktuálny návrh znenia operácie nemusí priniesť dopady, aké sa od nej v ochrane biodiverzity očakávajú. Jedná sa totiž len o mierne zvýšenie podielu plochy s odloženým termínom kosenia v porovnaní s ekoschémou (v dôsledku tolerancie sa môže stať, že oproti ekoschéme bude podiel plochy s odloženým kosením vyšší iba o 5 %). Navyše v návrhu nie je uvedené, že podiel plochy, na ktorom sa kosí v riadnom termíne sa vyrátava z každého dielu pôdneho bloku zvlášť. Farmár tak môže v tomto zmysle vytvoriť hrubšiu mozaiku, pri ktorej niektoré diely pôdneho bloku nepokosí vôbec, iné úplne (keďže podiel bude vyrátavať z celej plochy, s ktorou vstúpi do opatrenia, ktorá môže zahŕňať</p>	Z	A	Text bude upravený.

		<p>viac dielov) a vo výsledku takéto opatrenie bude mať nižší prínos pre biodiverzitu. Vzhľadom k definícii, ktorá stanovuje, že nepokosené časti nesmú byť umiestnené v tej istej časti dielu v dvoch po sebe idúcich rokoch sa môže stať, že niektoré časti plochy s ktorými farmár vstúpi do opatrenia bude farmár kosiť každoročne v riadnom termíne (40 – 60 % plochy) a mozaiku bude vytvárať len na tej časti plochy (nepokosené časti bude v po sebe idúcich rokoch striedať len na 40 – 60 % plochy), ktorá je aj tak menej produktívna. Preto je potrebné stanoviť, že percentuálny podiel sa vypočítava z každého dielu pôdneho bloku za účelom dosiahnutia maximálneho prínosu pre biodiverzitu. Takto sa uvedené opatrenie v rámci Agroenvironmentálno-klimatickej intervencie postaví nielen kozmeticky nad nároky základnej ekoschémy ale aj systémovo, keďže už ekoschéma ráta s tým, že podiel s odloženým termínom kosenia sa ráta z celej plochy opatrenia, t.j. zo všetkých dielov (podľa nášho návrhu by však mala mať ŠOP SR možnosť prehovoriť do výberu plôch s odloženým termínom kosenia u ekoschéme s ohľadom na výskyt vzácných druhov a biotopov). Je principiálne potrebné, aby uvedené agroenvironmentálne-klimatické opatrenie v ÚEV malo v tomto smere vyššie nároky a podiel sa počítal zvlášť z každého dielu pôdneho bloku. Táto pripomienka je zásadná!</p>			
64.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 2: Žiadame, aby splnenie podmienok ekoschémy bolo podmienkou pre vyplatenie priamych platieb BISS a CRISS. Financie za upravené povinné ekoschémy žiadame vyplácať nad rámec základných platieb podobne ako v minulosti platby za greening. Zdôvodnenie pripomienky: Doterajšie nastavenie SPP na národnej ako aj celoeurópskej úrovni v ohľade k biodiverzite bolo nedostatočné, na čo dlhodobo poukazujú domáci aj zahraniční odborníci, rovnako ako aj Európska komisia 2-8. Dôsledkom zlého nastavenia SPP je okrem iného aj prehlbujúci sa úbytok biodiverzity a myslíme si, že navrhovaný systém dobrovoľnej celofarmovej ekoschémy nebude mať dostatočný dosah na úrovni krajiny ako celku. Podľa odhadu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory sa totiž do takejto ekoschémy možno nezapojí až viac ako tretina farmárov. Očakávame pritom, že ak bude ich vyplatenie podmienené prílišnou byrokraciou, môže byť toto číslo ešte väčšie. V dobe prehlbujúcej sa krízy biodiverzity a evidentného nezájmu mnohých farmárov riešiť tento celospoločenský problém na úkor vlastných ekonomických záujmov, sú pre nás navrhované celofarmové ekoschémy na dobrovoľnej báze neprijateľné. Pripomínáme, že povinné ekoschémy v rámci SPP 2023 – 2027 navrhovala prijať aj Európska komisia a to na základe nedostatočného prínosu doterajších pravidiel SPP v oblasti ochrany biodiverzity. Nami navrhované zaradenie prepracovaných základných opatrení z dobrovoľnej celofarmovej ekoschémy (pozri pripomienky č. 6 – 18) medzi základné povinnosti farmárov by mali prakticky okamžitý plošný pozitívny efekt na biodiverzitu ako aj mnohé ekosystémové funkcie poľnohospodárskej krajiny. Splnenie týchto podmienok však musí byť podmienkou aj pre vyplatenie platieb BISS a CRISS. Peniaze momentálne vyčlenené na dobrovoľné celofarmové ekoschémy by sa vyplácali nad rámec týchto platieb podobným systémom ako v minulosti pri tzv. greeningu. Takýmto systémom by sa požiadavka Európskej únie a komisie, odborníkov z radov prírodovedcov ale aj veľkej časti spoločnosti podporiť ekologizáciu</p>	Z	N	<p>V zmysle čl. 31 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/2115 sú eko-schémy pre žiadateľov dobrovoľné, pričom od uvedeného ustanovenia nie je možné sa odchýliť. Eko-schémy predstavujú jeden z prvkov zelenej architektúry SPP, pričom podmienky oprávnenosti musia prekračovať rámec kondicionality, ktorej dodržanie je podmienkou pre získanie základnej platby. Úprava koncepcie z výberových eko-schém na celofarmovú eko-schému zároveň predstavuje predpoklad pre potenciálne vyššie zapojenie žiadateľov (a následne vyšší dopad na plnenie environmentálnych a klimatických cieľov). V tejto súvislosti je zároveň potrebné zohľadniť, že celková finančná obálka pre SPP je obmedzená. Cieľom však je, aby celofarmová eko-schéma mala čo najširší dosah, čoho predpokladom je, aby bola z pohľadu poľnohospodárov realizovateľná - alokácia a výška sadzby na tento typ podpory sa viackrát upravovali práve s cieľom reflektovať na ekonomické aspekty plnenia požadovaných postupov. Na základe</p>

		poľnohospodárstva naplnila plošne a omnoho efektívnejšie a to bez akejkoľvek potreby navyšovať základný balík 25 % financií určených na ekoschémy. Táto pripomienka je zásadná!			vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 14.1.2022 pripomienkujúci subjekt pripomienku stiahol.
65.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 20: Žiadame do Agroenvironmentálno-klimatickej intervencie „Ochrana a zachovanie biodiverzity“ doplniť opatrenia na obnovu trávnych porastov na ornej pôde. Zdôvodnenie pripomienky: Hodnotíme pozitívne, že súčasťou Agroenvironmentálno-klimatických intervencií sú opatrenia na ochranu dropa veľkého, sysľa pasienkového a trávnych porastov. Drop veľký a sysel pasienkový prispievajú ako dáždnikové druhy k plneniu cieľov ochrany aj u iných druhov v územiach, ktoré tieto druhy osídľujú. Rovnako aj opatrenia na ochranu trávnych porastov v oboch opatreniach budú po zapracovaní našich pripomienok prínosné pre ochranu biodiverzity. Opatrenia, ktoré sú súčasťou navrhnutých Agroenvironmentálno-klimatických intervencií sú však územne značne limitované a na prevažnej časti ornej pôdy v chránených územiach absentujú akékoľvek opatrenia nad rámec prezentovaných ekoschém, ktoré by farmárov podporili v hospodárení s ohľadom na vyššie ciele ochrany biodiverzity v oveľa väčšom počte aktivít. Jedným z hlavných problémov ochrany biodiverzity v posledných dekádach bolo na Slovensku rozorávanie trávnych porastov, ktoré viedlo k úbytku mnohých vzácných druhov a ich biotopov. Súčasný návrh strategického plánu s podporou zatrávňovania ornej pôdy neráta a to ani na menej úrodných pôdach (napríklad podmáčaných) a to napriek tomu, že predošlé verzie intervenčnej stratégie takéto opatrenia zahŕňali. Preto žiadame doplnenie opatrenia na zatrávnenie málo úrodných a trvalo podmáčaných orných pôd, ako aj pôdy na lokalitách s výskytom mimoriadne vzácných druhov organizmov viazaných na trávne porasty, napr. ľabtušky poľnej. Súčasťou tejto podpory by bolo financovanie prvotného obhospodarovania, pričom farmár by sa zaviazal, že novo vytvorené TTP bude dlhodobo obhospodarovat' v prospech biodiverzity mozaikovým kosením a/alebo vhodne nastavenou pastvou. Zároveň žiadame, aby boli k tvorbe konkrétnych podmienok operácií na zatrávňovanie ornej pôdy či iných intervencií prispievajúcich biodiverzite prizvaní vedci a relevantní odborníci, ktorí na základe najnovších vedeckých poznatkov takto budú môcť pozitívne vplyvať na úspešné napĺňanie strategického plánu. Po vyjadrení zo strany ŠOP SR alebo vedeckých pracovníkov môže byť z dôvodu ochrany špecifických druhov zatrávnenie niektorých plôch vynechané, napr. z dôvodu ochrany ohrozených druhov žiabronôžok, prípadne efemérnych druhov rastlín, ktoré sú viazané na periodické poľné mokrade bez vegetačného krytu. Zachovávanie dočasných mokradí na ornej pôde by malo byť podporené samostatnou schémou (pozri pripomienka č. 23). Táto pripomienka je zásadná!</p>	Z	A	Intervencia pre zatrávnenie ornej pôdy bude doplnená.
66.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 21: Žiadame, aby operácie na ochranu biotopu dropa veľkého a sysľa pasienkového boli nastavená dostatočne motivačne pre farmárov tak, aby mali záujem do nej vstúpiť. Zdôvodnenie pripomienky: Operácie na ochranu dropa veľkého a sysľa pasienkového sú jednými z kľúčových opatrení na ochranu vzácných druhov vybranej</p>	Z	ČA	Platba pre ochranu dropa bola primerane navýšená. Na rozporovom konaní 14.1.2021 bola pripomienka stiahnutá.

		poľnohospodárskej krajiny. Podmienky operácie, zacielené na tieto dva dáždnikové druhy, pomôžu aj iným druhom vyskytujúcim sa na poliach a lúkach. V minulosti však viacerí farmári kvôli nedostatočne motivujúco nastaveným opatreniam do hospodárenia s ohľadom na dropa či sysľa nevstúpili. A to dokonca ani v kľúčovom území pre výskyt dropa veľkého, ktorým je CHVÚ Sysľovské polia. Toto je pritom kľúčové nielen pre ochranu hniezdnej populácie druhu na Slovensku, ale aj v Rakúsku a Maďarsku, keďže v CHVÚ prezimujú každoročne až tri štvrtiny celej západopanónskej populácie. Preto je potrebné veľmi starostlivo nastaviť všetky aspekty tohto opatrenia tak, aby bolo pre farmárov naozaj motivujúce vstúpiť doň. Táto pripomienka je zásadná!			
67.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 22: Žiadame do Agroenvironmentálno-klimatickej intervencie „Ochrana a zachovanie biodiverzity“ doplniť novú operáciu cielenú špecificky na zlepšenie stavu biodiverzity v Podunajskej a Záhorskej nížine. Zdôvodnenie pripomienky: Strategický plán SPP je v rámci Agroenvironmentálno-klimatických intervencií nevyvážený, keďže v rámci opatrení na ochranu trávnych porastov počíta u troch operácií (ochrana biotopu sysľa pasienkového, obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie a ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov, pozri tiež pripomienka č. 20) s podporenou výmerou 182 000 ha, no na ornej pôde v rámci jednej operácie (ochrana biotopu dropa veľkého) ráta s podporenou výmerou iba 4 000 ha. Iné operácie špecificky na ornú pôdu nie sú zamerané. Rozloha podporenej plochy trávnych porastov tak bude 50 násobne vyššia ako rozloha podporenej ornej pôdy. Žiadame preto, aby aspoň v oblastiach, ktoré sú známe najväčšou rozlohou lánov a intenzitou hospodárenia na Slovensku, t.j. Podunajská a Záhorská nížina vznikla špecifická operácia nad rámec ekoschémy. Medzi podmienky takejto novej operácie v rámci Agroenvironmentálno-klimatických intervencií navrhujeme zahrnúť obmedzenie používania pesticídov (napr. insekticídov v blízkosti biopásov osiatych zmesou pre opeľovače) na časti plochy, s ktorou farmár vstúpi do záväzku alebo posunutie žatevných prác v okolí hniezd druhov vtákov hniezdiacich na zemi (napríklad kaňa popolavá, kaňa močiarna, myšiarka močiarna). Táto pripomienka je zásadná!	Z	N	Podmienky sú upravené v rámci SMR 3/ kondicionalita/ kde je zakázaná činnosť v období hniezdenia (zákaz rušenia voľne žijúcich vtákov v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie). Žiadna nová intervencia sa nenavrhuje. Na rozporovom konaní 14.1.2022 bola pripomienka stiahnutá.
68.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 23: Žiadame do Agroenvironmentálno-klimatickej intervencie „Ochrana a zachovanie biodiverzity“ doplniť novú operáciu cielenú na podporu zachovania periodických mokradí na ornej pôde a súčasne žiadame podporu ich zachovávania priamo prostredníctvom priamych platieb. Zdôvodnenie pripomienky: Periodické mokrade na ornej pôde v iniciálnom štádiu sukcesie predstavujú špecifické prostredie, ktoré osídľujú viaceré druhy chránených organizmov, napríklad žiabronôžky, efemérne druhy rastlín, cibik chochlatý a iné druhy bahniakov. Doterajšia poľnohospodárska politika nerefletovala túto skutočnosť a miesto toho, aby farmárov motivovala zachovávať takéto periodické mokrade, smerovala skôr k ich ničeniu. Pôdohospodárska platobná agentúra totiž na základe nastavených pravidiel nevyplácala farmárom za zaplavené plochy priame platby a tí preto takéto plochy zaorávali a	Z	N	Mokrade budú chránené v rámci GAEC 2 s odkladom na rok 2024/ 2025 pričom na identifikácii oblastí a stanovení podmienok bude opäť v spolupráci s MŽP a príslušnou organizáciou. Do intervencií doplnené zatravnovanie orných pôd v okolí mokradí na ornej pôde. Na rozporovom konaní 14.1.2022 bola pripomienka stiahnutá.

		odvodňovali. Žiadame preto, aby pravidlá vychádzajúce z novej stratégie SPP dovolili vyplácanie platieb aj za periodicky zamokrené plochy, ktoré z tohto dôvodu nemôžu byť osiate a rozorané. Súčasne žiadame o zavedenie operácie, ktorá by cielene podporila zachovanie a vytváranie dočasných mokradí v iniciálnom štádiu sukcesie na ornej pôde, čím by sa ešte viac zvýšila motivácia farmárov. Táto pripomienka je zásadná! Poznámka: V súvislosti s prípravou novo navrhovaných schém (pripomienky č. 19 - 23) sme pripravení operatívne ministerstvu poskytnúť naše skúsenosti tak, aby doplnenie týchto opatrení nebrzdilo prípravu Strategického plánu SPP ako celku.			
69.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 24: Žiadame v rámci Strategického plánu zaviesť pravidelné vyhodnocovanie jeho dopadov na biodiverzitu a to v podobe sledovanie zmien indexov početnosti vtáctva a monitoringu ďalších skupín rastlín a živočíchov, ako aj jeho celkový príspevok k plneniu Stratégie EU v oblasti biodiverzity do roku 2030. Toto vyhodnocovanie dopadov a monitoring bude zahŕňať aj vedcov a odborníkov na výskum a ochranu prírody. Zdôvodnenie pripomienky: Strategický plán SPP je jedným z kľúčových nástrojov, ktorý vplýva na zmeny biodiverzity na národnej úrovni. Samotný návrh Strategického plánu má ambíciu zvrátiť pokles biodiverzity, preto je nutné aby od jeho prijatia boli dôsledne vyhodnocované jeho dopady na rôzne skupiny organizmov (napríklad motýle, vtáky alebo celé rastlinné spoločenstvá) a aby sa toto vyhodnocovanie realizovalo v spolupráci s príslušnými renomovanými vedeckými inštitúciami, na čom sme pripravení aktívne sa podieľať. Navyše pri súčasnom nastavení Strategického plánu vyvstávajú viaceré pochybnosti, napríklad či jednotlivé opatrenia zabezpečia v poľnohospodárskej krajine vyčlenenie 10 % neproduktívnych prvkov pre biodiverzitu tak, ako s tým počíta Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, keďže takýto cieľ nie je explicitne uvedený v žiadnej intervencii Strategického plánu pre SPP. Preto je nevyhnutné pravidelne hodnotiť aj tento jej aspekt a na základe výsledkov priebežného vyhodnocovania upravovať intervencie tak, sa podarilo dosiahnuť stanovené ciele v oblasti biodiverzity. Odporúčame pritom nami navrhnuté hodnotenie započítať už v roku 2022, teda pred začiatkom platnosti Strategického plánu a to preto, aby bolo možné vyhodnotiť počiatočný stav ešte pred tým, ako sa zmeny preukážu v praxi. Táto pripomienka je zásadná!	Z	A	Hodnotenie a monitorovanie dopadov intervencií na biodiverzitu vyplýva z legislatívy EU v pravidelných intervaloch ako sú ročné správy, míľniky a pod..
70.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 3: Žiadame vypustiť realizáciu hydromelioračných opatrení Strategického plánu SPP. Zdôvodnenie pripomienky: Hydromelioračné zásahy, zavádzané najmä od druhej polovice minulého storočia, spôsobili značné a v mnohých ohľadoch nenávratné zmeny v krajine. Hovoríme najmä o projektoch odvodňovania mokradí a ich následnej premene na ornú pôdu. Postupom času mnohé odvodňovacie kanále prestávali plniť svoj účel a začali sa spontánne „renaturovať“ – betónové dno kanálov sa zaneslo sedimentami a ich brehy obsadila drevinová či bylinná vegetácia. Tieto prvky (najmä na Záhorskej, Podunajskej a Východoslovenskej nížine) často predstavujú jediné neproduktívne prvky poľnohospodárskej krajiny, ktoré sú pre ochranu biodiverzity kľúčové. Pilotný projekt	Z	N	MPRV SR si uvedomuje, že prioritou je zadržiavanie vody v krajine. MPRV SR chce na túto prioritu využiť viaceré nástroje, jedným z nich je postupná adaptácia siete hydromelioračných kanálov na zadržiavanie vody. Rekonštrukcia odvodňovacích kanálov musí byť zameraná na doplnenie k ich primárnej odvodňovacej funkcii aj o novú funkciu umožňujúcu retenciu drenážnych resp. vnútorných vôd v koryte

		premeny odvodňovacích kanálov ale vzbudzuje odôvodnenú nedôveru viacerých vedcov a odborníkov pre ochranu prírody, pretože zatiaľ boli v rámci uskutočnených opatrení tieto výsledky spontánnej „renaturácie“ necitlivo odstraňované likvidáciou vegetácie a čistením kanálov od sedimentov. Na mnohých lokalitách je navyše potreba obnovy odvodňovacích kanálov sporná aj s ohľadom na primárny účel daných objektov. Ich obnova by sa preto mala vykonávať iba po dôkladnom zhodnotení prínosov a rizík na základe vedeckých poznatkov a odporúčaní. Preto požadujeme vypustiť podporu v rámci tejto intervencie zo Strategického plánu a príslušnú alokáciu vyčleniť na iné opatrenia, ktoré by mali prispieť k zadržiavaniu vody v krajine, alebo ochrany biodiverzity. Táto pripomienka je zásadná!			odvodňovacieho kanála a súbežne v pôdnom profile pozemkov jeho zberného územia. Pred realizáciou prebieha schvaľovací proces, v rámci ktorého sa záväzne vyjadrujú orgány ochrany prírody. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 14.1.2021.Rozpor trvá.
71.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 4: Žiadame vypustiť alebo vysvetliť, čo znamená podpora starostlivosti o lesné pozemky v územiach spadajúcich do 5. stupňa ochrany (str. 81, 82). Zdôvodnenie pripomienky: Lesy spadajúce do 5. ochrany musia byť podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny, ako aj prírodovedného konsenzu vylúčené z akéhokoľvek obhospodarovania a naopak musia byť ponechané na samovývoj. Ak preto majú prostriedky určené na ochranu biodiverzity lesov v 5. stupni slúžiť svojmu účelu, musia byť alokované na kompenzáciu strát spôsobených neohospodárením na týchto pozemkoch, nie určené na „starostlivosť“ o ne. Táto pripomienka je zásadná!	Z	N	Starostlivosť o lesy v intenciách uvedenej intervencie znamená napr. odstraňovanie napadaného dreva z turistických chodníkov. Platba podľa čl. 72 nariadenia o SP stanovuje, že oprávnený sú tí žiadatelia, ktorým obmedzenie vyplýva z národnej legislatívy (ako je v prípade 5. stupňa ochrany). Rozpor odstránený na rozporovom konaní 14.1.2022.
72.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 5: Žiadame v dokumente upresniť, že v intervencii „Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat“ ide o chov hospodárskych zvierat a o vyňatie tohto opatrenie a financií naň určených spod špecifického cieľa č. 6. Zdôvodnenie pripomienky: Zo spojenia „chov a udržanie ohrozených druhov zvierat“ nie je bez vyhľadania si dodatočných informácií zrejmé, či ide o chov voľne žijúcich ohrozených druhov napríklad s cieľom ich reintrodukcie do voľnej prírody alebo o chov ohrozených druhov (v tom prípade by ale skôr mal byť použitý pojem plemená) hospodárskych zvierat. V žiadnom prípade by sme nemali dopustiť, aby poľnohospodári chovali v zajatí voľne žijúce druhy ohrozených živočíchov. Tejto problematike by sa totiž mali venovať výhradne odborné zariadenia, najmä zoologické záhrady a záchranné stanice. Keďže v skutočnosti zrejme v rámci tohto opatrenia ide o chov ohrozených plemien hospodárskych zvierat, takúto podporu v princípe vítame. Súčasne ale žiadame, aby bola vyňatá zo špecifického cieľa č. 6, pod ktorú má spadať výhradne ochrana biodiverzity voľne žijúcich organizmov, nie hospodárskych zvierat. Rovnako žiadame, aby podpora ochrany hospodárskych plemien nebola financovaná z peňazí určených na biodiverzitu voľne žijúcich organizmov a aby táto bola aplikovaná na základe jednotlivých špecifik konkrétnych regiónov a lokalít a nie plošne a samoučelne, ale vždy na základe relevantných vedeckých podkladov a dát Táto pripomienka je zásadná!	Z	ČA	Intervencia je správne zaradená do špecifického cieľa 6. Názov intervencie bude upravený v zmysle návrhu. Konkrétne podmienky a rozsah podpory sú uvedené v popise intervencii 70.8. Na rozporovom konaní 14.1.2022 bola pripomienka stiahnutá.
73.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 7: Žiadame zaradiť medzi chránené územia, v ktorých sa budú aplikovať prísnejšie podmienky ekoschémy, okrem chránených vtáčích území a území európskeho významu aj všetky ostatné chránené územia vyhlasované na základe Zákona o	Z	N	CHVÚ a ÚEV sa do veľkej miery kryjú s národnou sieťou chránených území. Zároveň v chránených krajinných oblastiach, ktoré nie sú súčasťou CHVÚ a ÚEV, prevažujú

		ochrane prírody a krajiny. Zdôvodnenie pripomienky: Poznámka pod tabuľkou na str. 193 a 194 stanovuje, že „za chránené územie sa považuje chránené vtáčie územie podľa § 26 a územie európskeho významu podľa § 27 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov“. Požadujeme preto, aby sem boli zahrnuté aj ostatné veľkoplošné a maloplošné chránené územia vyhlásované na základe Zákona o ochrane prírody a krajiny, teda chránené krajinné oblasti, národné a prírodné parky, prírodné pamiatky a rezervácie atď. Tieto lokality tvoria základnú kostru siete chránených území na Slovensku a ich vylúčenie z prísnejších podmienok je neprijateľné. Táto pripomienka je zásadná!			parcely menšie ako 20 ha, preto dopad zahrnutia predmetných oblastí by nemal relevantný efekt na hlavný cieľ, ktorým je zmenšenie výmery parciel v oblastiach, kde ich nadpriemerná výmera predstavuje najväčší problém z pohľadu biodiverzity. Predpokladom zahrnutia predmetných plôch by bola tiež digitalizácia na úrovni referenčnej vrstvy LPIS. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 14.1.2022. Rozpor trvá.
74.	ESSEN CESK	Pripomienka ESSENCE SK č. 8: Žiadame navýšiť súhrnný podiel neproduktívnych plôch (GAEC 8 + povinná ekoschéma) na ornej pôde na minimálne 10 % pre farmy nad 10 ha a ďalšie úpravy podmienok neprodukčných plôch. Zdôvodnenie pripomienky: Navrhovaný podiel neprodukčných plôch 4 % pre GAEC8 + 1 % resp. 3 % pre ekoschémy nie je z hľadiska ochrany biodiverzity ako aj ďalších ekosystémových funkcií krajiny dostatočný. Všetky relevantné stratégie v oblasti biodiverzity počítajú s neproduktívnou plochou (NP) minimálne 10 %. Tá by sa mala rozdeliť na dočasné NP (najmä úhory) a trvalé (biopásky, aleje, medze, mokrade atď.), a to individuálne podľa východiskového stavu a potrieb ochrany prírody na danom území po dohode s organizáciou ochrany prírody, nie len podľa svojvoľného a odborne nepodloženého uváženia farmára. Okrem plôch pre opeľovače žiadame povinne zavádzať aj plochy pre granivorné druhy vtákov a iné kľúčové organizmy. Na takýchto plochách by mali byť vysádzané byliny resp. iné druhy podľa cieľového zamerania (napr. pri granivorných vtákoch tie, ktoré produkujú veľké množstvo semien, t.j. vhodné druhy z čeľadi astrovité a mrkvovité), ktoré na rozdiel od plôch pre opeľovače musia byť kosené až po zime, ale ešte pred začiatkom hniezdneho obdobia. V tomto smere sme pripravení pomôcť pri zostavovaní vhodných metodík, osív a riešení ďalších odborných aspektov zavádzania biopásov. Takisto žiadame vypustiť možnosť mulčovať trvalé NP, nakoľko tento spôsob obhospodarovania spôsobuje vyššiu mortalitu organizmov a z dlhodobého hľadiska môže viesť k hromadeniu živín a tým ochudobneniu biodiverzity bylín. Pre zachovanie požadovaných funkcií by mali byť trvalé NP kosené a biomasa z nich po preschnutí odstránená. Mulčovanie navrhujeme povoliť iba pri NP, ktoré budú mať z odôvodnených príčin iba dočasný charakter, napríklad ak na nich budú vysiate jednoročné rastliny s vysokou produkciou semien, určené primárne pre granivorné druhy vtákov. Táto pripomienka je zásadná!	Z	N	Ciele vyplývajúce z Európskej zelenej dohody hovoria o 10 % poľnohospodárskej plochy vyčlenenej na krajinné prvky s bohatou biodiverzitou, pričom postupy stanovené v GAEC 8 a eko-schéme sa týkajú ornej pôdy (t. j. ide o plochy, ktoré sú žiadatelia povinní vyčleniť z produkcie). Stanovenie povinného vyčlenenia neproduktívnych prvkov a plôch na úrovni 10 % ornej pôdy ide výrazne nad rámec kompromisu, ktorý bol v tejto súvislosti dosiahnutý. Vzhľadom na to, že v celofarmovej eko-schéme sa jedná o % výmery nad rámec GAEC, efektom bude vyčlenenie min. 5 %, resp. 7 % výmery zodpovedajúcej príslušným plochám ornej pôdy na neproduktívne prvky a plochy. Pokiaľ ide o rozšírenie neproduktívnych plôch o plochy pre granivorné vtáky, je potrebné uviesť nasledovné. Potreba vytvoriť plochy pre opeľovače vyplynula o. i. z odporúčaní EK, pričom k optimálnemu spôsobu ich vytvorenia a obhospodarovania prebehla široká odborná diskusia. Podmienka osiatia min. 10 % neproduktívnych plôch relevantnými zmesami korešponduje aj s podmienkami pre biopásky, kedy sa žiadateľ môže rozhodnúť vytvoriť jednoročnú alebo viacročnú plochu a na základe uvedeného

					<p>plochu obhospodaruje. V prípade zahrnutia plôch pre granivorné vtáky, ktoré však v zmysle pripomienky nie je vhodné obhospodarovať v termínoch a spôsobom stanoveným pre plochy pre opel'ovače, dochádza k nesúladu s podmienkami pre biopásky, pretože sa zavádza povinne viacročný charakter predmetnej plochy (resp. presah do nasledujúceho roka). Zoznam plodín vhodných pre opel'ovače bude súčasťou metodického usmernenia a bude možné ho v prípade potreby doplniť. Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 14.1.2022 pripomienka preklasifikovaná na obyčajnú. Problematika by mala byť opätovne preskúmaná po 1. roku implementácie.</p>
75.	ESSEN CESK	<p>Pripomienka ESSENCE SK č. 9: Žiadame v zozname oprávnených prvkov definovaných v GAEC8 doplniť maximálny limit pre šírku stromoradia a skupiny stromov na úrovni 10 m. Zdôvodnenie pripomienky: V definícii hektára, na ktorý možno poskytnúť podporu, je na strane 160 stanovená pre trávnaté údolnice, ostrovy biodiverzity a multifunkčné pásy maximálna šírka 10 metrov. Táto šírka však už nie je stanovená v zozname neproduktívnych prvkov, ktoré sa zahŕňajú do GAEC8 na strane 154. Ako stromoradie sa tak môže chápať napríklad aj brehový porast okolo vodných tokov alebo vetrolamy so šírkou výrazne presahujúcou 10 m. Takéto neproduktívne prvky zahŕňajúce aj vetrolamy, brehové porasty alebo drobné lesíky tvoria už teraz aj v agrárnej nížinnej krajine južného Slovenska s veľmi nízkym zastúpením krajinných prvkov približne 3 % plochy. V podhorskej krajine, či v pahorkatinách je zastúpenie veľkých neproduktívnych prvkov v agrárnej krajine ešte vyššie a ich zahrnutie na splnenie podmienky GAEC8 by mohlo slúžiť na obchádzanie povinnosti vytvárania nových neproduktívnych prvkov a to aj na intenzívne zameraných farmách. Takéto plošne rozsiahlejšie neproduktívne prvky navyše plnia v krajine odlišné funkcie. Mnohé druhy viazané špecificky na poľnohospodársku krajinu ich práve pre ich veľkosť a plošný charakter neosídľujú. Navrhované nastavenie zahrnutia neproduktívnych prvkov bez stanovenia 10 m limitu teda značne oslabí prínosy Strategického plánu pre plnenie Stratégie EU v oblasti biodiverzity do roku 2030. Táto pripomienka je zásadná!</p>	Z	N	<p>Maximálny limit šírky stromoradia bude stanovený v národnej legislatíve. Za stromoradia sa nepovažuje taká vegetácia, ktorá je súčasťou medze, terasy ako aj takej vegetácie, ktorá plní funkcie lesa podľa § 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, teda patrí do lesného fondu. Z hľadiska pôvodu ide zväčša o umelo vysadené pásy drevín, prípadne kombinované typy vegetácie, pri ktorých sa vhodne spojili spontánne nálety drevín so zámernou výsadbou. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.</p>
76.	ESSEN CESK	<p>Záverečné stanovisko ESSENCE Slovakia k návrhu SPP 2023 – 2027 Spoločná poľnohospodárska politika Európskej únie je vedcami a príslušnými odborníkmi považovaná za kľúčový faktor vplývajúci na biodiverzitu poľnohospodárskej krajiny. Množstvo doposiaľ</p>	Z	N	<p>SP obsahuje viaceré intervencie na podporu biodiverzity. Na ornej pôde ide hlavne o celofarmový eko-schému, ktorá bola vysoko pozitívne hodnotená aj v rámci porovnania</p>

	<p>publikovaných vedeckých prác súčasne poukazuje na úbytok rozmanitosti života v otvorených biotopoch, pričom jednou z hlavných príčin tohto trendu je intenzívne poľnohospodárstvo. Doterajšie pravidlá SPP však biodiverzite príliš nepriali a boli preto terčom odbornej kritiky ako na národnej, tak aj celoeurópskej úrovni. Členovia slovenskej sekcie ESSENCE (Európska spoločnosť vedcov a odborníkov pre ochranu prírody) preto vítajú deklarovanú snahu Ministerstva pôdohospodárstva pohnúť sa v tomto smere vpred. Po preštudovaní návrhu Stratégie spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027 žiaľ musíme skonštatovať, že skutočný prínos navrhovanej poľnohospodárskej politiky je veľmi neistý. Viaceré konkrétne navrhované opatrenia sa totiž z odborného pohľadu javia v súvislosti s ochranou biodiverzity ako nedostatočné. Kriticky sa takisto stavíme k spôsobu, akým sa ministerstvo rozhodlo viesť oficiálne pripomienkové konanie, kedy na vypracovanie pripomienok k 700 stranovému návrhu vyčlenilo iba šesť kalendárnych dní. Naša potreba odborne sa vyjadriť k tomuto návrhu je pritom o to dôležitejšia, že súčasťou pracovnej skupiny vytvárajúcej tento návrh bola iba Slovenská poľnohospodárska univerzita, no žiadna vedecká inštitúcia venujúca sa výskumu prírody, napríklad zoologický či botanický ústav Slovenskej akadémie vied či prírodovedné fakulty popredných univerzít. Poľnohospodárstvo a poľnohospodárska krajina pritom výrazným spôsobom ovplyvňujú množstvo druhov, okolitú krajinu a v nej zastúpené biotopy, ale napríklad aj kvalitu a kvantitu podzemných a povrchových vôd. ESSENCE Slovakia preto v krátkom čase vypracovalo 24 zásadných odborných pripomienok pre naplnenie troch špecifických cieľov SPP, ktoré sa priamo dotýkajú problematiky ochrany prírody, krajiny a biodiverzity. Nakoľko sme v prvom rade prírodovedci, zamerali sme sa prednostne na odborne odôvodnené zmeny konkrétnych opatrení, úpravu ktorých považujeme za nutnosť pokiaľ chce nová poľnohospodárska politika skutočne dosiahnuť zlepšenie stavu biodiverzity. Pokiaľ to nebolo vyslovene nutné, zdržali sme sa pripomienkovania prerozdelenia financií a iných ekonomických aspektov, ktoré nám ako odborníkom na ochranu biodiverzity neprináleží. V našich odborných pripomienkach v prvom rade žiadame, aby sa prepracované opatrenia z dobrovoľnej celofarmovej ekoschémy presunuli medzi základné povinnosti farmárov, pokiaľ chcú získať priame platby BISS a CRISS. K nim by sa pripočítala adekvátna čiastka za splnenie ekoschémy a teda išlo by o podobný systém ako doposiaľ v prípade greeningu. Nie je však mysliteľné, aby v dobe prehlbujúcej sa krízy biodiverzity záležalo využitie ekoschémy len na dobrovoľnom (ne)záujme farmárov. Domnievame sa totiž, že v prípade ponechania ekoschémy na dobrovoľnej celofarmovej báze nebudú mať navrhované opatrenia plošný pozitívny dopad na biodiverzitu. Sami zástupcovia farmárov predpokladajú, že záujem o navrhované celofarmové ekoschémy nebude mať minimálne tretina z nich. V realite pritom zrejme môžeme očakávať ešte nižšie číslo v dôsledku záťaže spojené s byrokraciou okolo získania financií z ekoschémy a povinnosti splniť podmienky na úrovni celej farmy. Mnohé z navrhovaných opatrení v rámci dobrovoľnej ekoschémy navyše považujeme za zbytočne komplikované a súčasne príliš mierne resp. nefunkčné, obzvlášť keď sú momentálne navrhované iba ako dobrovoľné. Žiadame preto napríklad zníženie navrhovanej maximálnej veľkosti lánov z 50 ha mimo chránených území na maximálne 20 ha, respektíve 10 ha v rámci</p>		<p>návrhov jednotlivých ČŠ EÚ. Dobrovoľnosť eko-schémy je daná nariadením a MPRV SR nastavením výšky platby predpokladá vysoký stupeň zapojenia. Jedná sa o konštatovanie, a nie o konkrétnu pripomienku.</p>
--	---	--	---

		<p>nich. Za chránené územia pritom požadujeme považovať nielen chránené vtáacie územia a územia európske významu, ale aj ostatné veľkoplošné a maloplošné územia vyhlásené na základe Zákona o ochrane prírody a krajiny. Medzi ďalšie požiadavky patrí rozsiahlejšia úprava návrhov súvisiacich s biopásmi, vypustenie podpory škodlivých meliorácií, zavádzanie nárazníkových zón na okrajoch polí či zvýšenie percenta plôch s odloženým termínom kosenia trávnych porastov. V rámci našich pripomienok sme takisto navrhli zapracovať do stratégie päť nových agroenvironmentálno-klimatických intervencií, ktoré prispievajú lepšej ochrane biodiverzity najmä v južných oblastiach Slovenska, kde je poľnohospodárska krajina najintenzívnejšie využívaná a súčasne sem doposiaľ smerovalo nepomerne menej financií na jej ozelenenie. Ministerstvo pôdohospodárstva súčasne žiadame, aby boli členovia ESSENCE Slovakia, ako aj ďalší vedeckí pracovníci prizvaní k tvorbe finálnych pravidiel Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 až 2027 a k priebežnému vyhodnocovaniu ich dopadov v nasledujúcich rokoch. Čo je ESSENCE Slovakia? Európska spoločnosť vedcov a odborníkov pre ochranu prírody (ESSENCE – European Society of Scientists and Experts for Nature Conservation) je neformálne zoskupenie ľudí, ktorí sa aktívne podieľajú na výskume a ochrane rôznych zložiek prírody. Slovenská sekcia ESSENCE vznikla minulý rok vôbec ako prvá a má byť vzorom pre ostatné európske krajiny. Momentálne zoskupuje viac ako 40 vedcov a výskumníkov z najvýznamnejších slovenských vedeckých inštitúcií a odborníkov z praxe pôsobiach v širokom spektre organizácií. Ďalšie informácie o ESSENCE Slovakia spolu so zoznamom členov sú dostupné na stránke www.es-sence.eu/sk/. Použité zdroje: 1 https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/do-ekoschem-sa-mozno-nezapoji-az-tretina-polnohospodarov 2 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/ext-eval-biodiversity-final-report_2020_en.pdf 3 https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_13/SR_Biodiversity_on_farmland_EN.pdf 4 https://eounion.org/wp-content/uploads/2019/11/Open-letter-by-scientists-organisations-concerning-CAP-reform.pdf 5 https://www.thuenen.de/media/publikationen/thuenen-workingpaper/ThuenenWorkingPaper_175_Vol1.pdf 6 https://doi.org/10.1126/science.1253425 7 https://doi.org/10.1126/science.aax3146 8 https://doi.org/10.1002/pan3.10080 9 https://www.minzp.sk/files/iep/2020_5_na_poliach_pusto.pdf</p>			
77.	FKI	<p>Kap. 5.4.22.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti Akým spôsobom sa zaistí, aby každá oprávnená obec (t.j. s počtom obyv. pod 20 000), ak bude mať záujem byť členom MAS, aby sa ňou aj stala? Je potrebné do dokumentu zakotviť garanciu možnosti prístupu každej obce do MAS, ak sa tak rozhodne, aby nemohla byť vylúčená z členstva (a teda neskôr z podpory z EPFRV). Je potrebné garantovať každej obci možnosť členstva, resp. zvážiť aj obligatórne členstvo pre každú obec v SR, ak máme mať na zreteli garantovaný rozvoj každej obce a znižovanie štrukturálnych rozdielov, o ktorých sa v kapitole píše. V súčasnom období sa mohlo z politických dôvodov stať, že obec sa nemusela dostať do žiadnej MAS. Buď tam nebola vôľa</p>	Z	N	<p>V zmysle nariadenia 2021/1060 čl.33, ods. 1. MAS navrhujú a plnia stratégiu miestneho rozvoja. MAS sú tvorené na základe miestnych potrieb na subregionálnom území, ktoré rozhodujú o tom, aké projekty sa majú v území realizovať. O hraniciach svojich oblastí rozhodujú MAS na základe zemepisnej koherentnosti, kultúrnej identity, koncentrácií hospodárskych činností a pod.</p>

		zo strany predstaviteľov MAS, alebo obec sa ocitla na „nesúvislom“ území. Tieto špekulatívne podmienky vstupu/zamedzenia vstupu obce je potrebné v novom SP SPP odstrániť a proces urobiť transparentným. (S týmto problémom súvisí aj absencia administratívnej reformy, ktorá prebehla napr. v Poľsku alebo Nemecku, kde viacero menších obcí je administratívne spojených do väčšej obce, ktorá má spoločný obecný úrad, projektový manažment, školu a pod.) Kap. 2.11.44 Intervenčná stratégia. (...) Budovanie kapacít a podpora miestnych komunit, rozvoj spolupráce a aktivizácie (potreba 8.2) bude podporené intervenciou LEADER - Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie (77.1), na ktorú Slovensko alokuje až 166,7 mil. EUR. Suma 166,7 mil. € sa javí nedostatočná. Navrhujeme zvýšenie alokácie. V minulom období to bola suma ca. 200 mil. €, čo však bolo málo na implementácie stratégie miestneho rozvoja. Vzhľadom na posilnenie dosahu opatrení odporúčame aspoň 250 mil. €.			Územie pôsobnosti MAS je geograficky vymedzený územiami obcí, ktoré schválili svoje zaradenie do územia MAS. V rámci podmienok oprávnenosti pri výbere MAS je okrem iného uvedené „t.j. „uznesenie zastupiteľstva všetkých obcí vyjadrujúce súhlas so zaradením do územia a prijatie obce ako člena MAS“. Členstvo MAS upravuje zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Zo strany RO budú nastavené podmienky v súlade s nariadením EÚ 2021/1060 a následne vykonávacím nariadením. Podrobné podmienky týkajúce sa fungovania MAS, ako napríklad aj členstvo bude definované v metodickvej príručke. Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. Piliera. Na rozporovom konaní 14.1.2022 bol po vysvetlení rozpor odstránený
78.	FKI	Po konzultácii s ASYF (Združenie mladých farmárov Slovenska) sa stotožňujeme aj s ich pripomienkou týkajúcou sa koncepcie konečného užívateľa výhod. Ak má byť princíp stropovania efektívnym nástrojom na prioritnú podporu rozvoja vidieka a životaschopnosti čím viacerých farmárov a nie príležitosťou na získavanie finančných ziskov jednotlivcov (oligarchov), je potrebné realizovať princíp konečného užívateľa výhod. Ináč sa inštitút stropovania reálne minie účinku.	Z	N	V súčasnosti na zavedenie sledovania konečného užívateľa výhod nie sú vytvorené inštitucionálne podmienky. MPRV SR pripraví analýzu možnosti zavedenia sledovania konečného užívateľa výhod. Zníženie/obmedzenie sa uplatňuje na úrovni "poľnohospodára" v článku 3 písm. a) SPR). Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.
79.	FKI	Po konzultácii s ASYF sa stotožňujeme aj s ich pripomienkou týkajúcou sa zavedenia 5-ročného obdobia pre mladých a začínajúcich poľnohospodárov a taktiež pre ovocinárov a vinohradníkov (5 rokov po vysadení sadu, resp. vinohradu), že nemusia spĺňať podmienku „skutočného poľnohospodára“, teda aby výška ich celkových príjmov z poľnohospodárskej	Z	N	Príjmami z poľnohospodárskej výroby sú príjmy, ktoré poľnohospodár získal zo svojej poľnohospodárskej činnosti v zmysle článku 4 ods. 2 písm. a) a b) SPR vo svojom podniku. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo

		výroby bola najmenej vo výške 50% ich získanej dotácie z prvého piliera.			rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.
80.	FKI	Stotožňujeme sa tiež s už zaslanou pripomienkou KBS, kde v celom texte vlastného materiálu „Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 – návrh“ (najmä v názve špecifického cieľa 8: „Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve...“) vrátane príloh navrhujeme pojem „rodová rovnosť“ a slová „rodová rovnosť“ vrátane účasti žien v poľnohospodárstve“ v príslušnom gramatickom tvare nahradiť pojmom „rovnosť mužov a žien“, a to najmä z dôvodu potreby zosúladenia s Ústavou SR, s pojmi uvedenými v medzinárodných ľudskoprávných dokumentoch, ktorými je SR viazaná ako aj v súlade s kodifikovanou podobou slovenského jazyka a v neposlednom rade aj v kontexte odmietnutia rodovej ideológie Národnou radou SR v rámci postupu SR uplatneného v prípade ratifikačného procesu kontroverzného Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácnemu násiliu a o boji proti nemu. Tento postup bol potvrdený aj prezidentkou SR odoslaním listu Rade Európy, v ktorom informuje o tom, že SR sa nemôže stať zmluvnou stranou Istanbulskeho dohovoru obsahujúceho rodovú terminológiu	Z	N	Znenie špecifického cieľa 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva je v súlade so znením nariadenia EÚ 2021/2115, čl.6. Uvedené nariadenie, ktoré je zverejnené v Úradnom vestníku EÚ, je pre členský štát záväzné. Pripomienka bola prerokovaná na rozporovom konaní 14.1.2022, rozpor napriek vysvetleniu pretrváva.
81.	FKI	2.1.1.54 Intervenčná stratégia (Zníženie administratívneho zaťaženia pre implementáciu prierezového cieľa) • Funkcionality IACS a aplikácie Geopriestorová žiadosť na plochu (GSA) upresniť • Funkcionality IACS a aplikácie Geopriestorová žiadosť na plochu (GSAA) prepojené na kataster nehnuteľností (KN)" Pozn. 1: Už niekoľko rokov sa hovorí, že pre zvýšenie prehľadnosti o užívateľoch pôdy a čerpania dotácií by sa mal zriadiť „Register užívateľov“. V danom materiáli (SP SPP) nie je o ňom zmienka. Ak by sa dôsledne dodržiavala zásada „Jedenkrát a dost“ (8.2.1. bod 2), tak skutočne by žiaden takýto register nebol potrebný. Farmári dávajú kópie nájomných zmlúv na katastrálny úrad, a preto by SPA od nich už nemala vyžadovať doklad o prenájme pôdy. SPA si to môže overiť priamo v Informačnom systéme katastra nehnuteľností. Naozaj takto uvažuje aj predkladateľ SP SPP? Pozn. 2: V materiáli sa chybne geopriestorová žiadosť na plochu označuje GSA (správne má byť GSAA)	Z	N	GSA je správne označenie, keďže podľa novej legislatívy EÚ sa označuje ako „geopriestorová žiadosť“. Štruktúra reflektuje na minimálne požiadavky príslušnej kapitoly SP SPP. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.
82.	FKI	Do bodu 3.5.2., bod b) i) boj proti škodcom a chorobám včelstiev, predovšetkým proti varroóze; doplniť odrážku: - Obstaranie technickej pomôcky na aplikáciu alternatívneho spôsobu liečenia včelstiev napr. liečenia teplom pomocou schválených technických pomôcok Pozn. Formulácie uvedené v dokumente explicitne spomínajú iba veterinárne lieky a prípravky, teda chemické ošetrovanie včelstiev. Je treba podporovať aj ekologickejšie alternatívy. - laboratórne analýzy za účelom zistenia úhynu včiel, doplniť na - laboratórne analýzy za účelom zistenia úhynu včiel, vrátane analýzy používaných liečiv a prípravkov	Z	N	1. text navrhnutý v predkladanom dokumente umožňuje podporiť aj obstaranie technickej pomôcky na aplikáciu alternatívneho spôsobu liečenia 2. kontrolu liečiv zabezpečuje ÚŠKVBL zo štátneho rozpočtu 3. nie je potrebné rozširovať, so samotného názvu vyplýva pokrytie aj oblasti výživy 4. predmetné označenie používa FR v

		Pozn.: V niektorých už schválených prípravkoch (napr. Ekopol) sa potvrdili pesticídy a antibiotiká. Do bodu 3.5.2., bod d) doplniť: - realizácia projektu aplikovaného výskumu orgánom uskutočňujúcim aplikovaný výskum v oblasti zdravia a výživy včelstiev, kvality a alternatívneho využitia včelárskych výrobkov, aj s ohľadom na zdroje pastvy Pozn.: Pri využívaní alternatívnych kvitnúcich pásov po zbere komodity, kde boli použité pesticídy, je možnosť, aby zostali v pôde a dostali sa do nektáru a peľu Do bodu 3.5.2., bod e) doplniť: Doplniť aj náklady na certifikáciu a kontrolu subjektov produkujúcich v systéme „bee friendly“			spolupráci s DE pre produkty vyrábané postupmi šetrnými pre včely; nejde pri tom o označenie včelárskych výrobkov, čo je premetom podpory navrhovaných intervencií opierajúc sa o legislatívu EÚ Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
83.	FKI	Pozemkové úpravy (2.1.1.11.): Túto reformu je potrebné nadviazať na nutnú reformu Slovenského pozemkového fondu, ktorý pravdepodobne ako jediná štátna inštitúcia nemá lehoty na vybavovanie žiadostí, ktoré často trvajú 1 rok aj viac a často práve toto brzdilo obce alebo iné subjekty v čerpaní eurofondov. Tak suma 40 mil € ako i počet katastrálnych území 150, kde sa majú realizovať pozemkové úpravy, sú nízke. Súhlasíme, aby ďalšie financie išli zo štátneho rozpočtu, nie z balíka farmárskych peňazí. Javí sa nám vhodné začať tieto aktivity už v r. 2023 a nie až v r. 2025, ako je navrhované. Ukazuje sa, že komplikované a často krát málo prehľadné vlastnícke vzťahy k parcelám sú brzdou nielen pre oblasť pôdohospodárstva ale i mnohých iných, napr. realizovanie podnikateľských aktivít, či investičných aktivít štátu. Pokrok tejto oblasti bude mať mnohostranný pozitívny efekt pre celé hospodárstvo SR.	Z	N	MPRV SR má záujem tiež realizovať pozemkové úpravy zo štátneho rozpočtu akonáhle budú takéto prostriedky vyčlenené pre pozemkové úpravy. Je potrebné počítať s tým, že v danom katastrálnom území musí najprv prebehnúť prípravné konanie pozemkových úprav, následne zákazka musí byť obstaraná a až potom možno zahájiť proces spracovania a vykonania projektov pozemkových úprav. Rozpor bol po vysvetlení na rozporovom konaní 14.1.2022 odstránený.
84.	IKEA Industri y Slovensk a s. r. o.	1. Definícia rýchlorastúcich drevín „4.1.2.3.2. Definícia rýchlorastúcich drevín (Str. 155)“: „Rýchlorastúca drevina: predstavuje poľnohospodárske plochy vysadené druhmi drevín, ktoré môžu byť vysádzané v monokultúrach alebo v zmesiach drevín, pričom počet jedincov na hektár musí dodržať minimálnu stanovenú úroveň (1 600 ks/ha). Druhy drevín a ich krížencov pestovaných v Slovenskej republike s uvedením maximálneho cyklu zberu: Názov rýchlorastúcej dreviny Maximálny cyklus zberu (v rokoch) slovenský vedecký Topoľ osikový Populus tremula 8 Topoľ čierny Populus nigra 10 Topoľ biely Populus alba 8 Topoľ sivý Populus x canescens 8 Vrbica biela Salix alba 8 Vrbica košíkarska Salix viminalis 5 Vrbica rakytová Salix caprea 8 Vrbica lykovcovitá Salix daphnoides 5 Jelša Lepkáva Alnus glutinosa Gaertn. 8 Jelša Sivá Alnus incana 8 Jelša zelená Alnus viridis 8 Jaseň štíhly Fraxinus excelsior 8 Jaseň úzkolistý Fraxinus angustifolia 8 Breza previsnutá Betula pendula 10 Gaštan jedlý Castanea sativa 10 Hrab obyčajný Carpinus betulus 10 Čerešňa vtáčia Prunus avium 10 Odôvodnenie: Hore uvedený zoznam predstavuje iba domáce druhy drevín, ktoré však z pohľadu pestovania rýchlorastúcich drevín nie sú rentabilné (tržby z drevenej hmoty vrátane dotácií nepokryjú náklady na výsadbu a ťažbu). Zoznam neobsahuje druhy topoľov z prílohy č. 1 k nariadeniu vlády č. 342/2014 Z. z., ktoré tvoria drvivú väčšinu topoľových plantáží na Slovensku ako aj v Strednej Európe, keďže sú to druhy s najväčším hospodárskym významom v podmienkach klímy Strednej Európy a to: o Topoľ robusta - Populus x euroamericana („Robusta“) (synonymné pomenovania: Topoľ kanadský - Populus x canadensis, Populus deltoides x Polus	Z	ČA	Zoznam rýchlorastúcich drevín bol čiastočne modifikovaný.

		<p>nigra, resp. Populus nigra x Populus deltoides) o Topoľ maximowiczov - Populus maximowiczii o Topoľ chlpatoplodý - Populus trichocarpa Zároveň by sme chceli zdôrazniť že Topoľ robusta - Populus x euroamericana („Robusta“) (synonymné pomenovania: Topoľ kanadský - Populus x canadensis, Populus deltoides x Polus nigra, resp. Populus nigra x Populus deltoides) a topoľ šľachtený - Populus x hybrid, sú najčastejšie vysádzanými rýchlorastúcimi drevinami na území Slovenskej republiky, ktoré sa pestujú na ornej pôde v súlade s ustanovením § 18a Zák. č. 220/2004 Z.z., o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, v znení neskorších predpisov. Tieto rýchlorastúce dreviny sa podľa ustanovenia § 7 ods. 3 písm. a) 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny účinného od 01.08.2019 môžu pestovať na ornej pôde, so súhlasom orgánu ochrany prírody. Pre doplnenie uvádzame, že podľa pôvodnej právnej úpravy § 7b ods. 1 Zákona o ochrane prírody a krajiny účinného do 31.07.2019 na pestovanie týchto rýchlorastúcich drevín platila výnimka, podľa ktorej sa nevyžadoval súhlas orgánu ochrany prírody, nakoľko sú uvedené v Zozname druhov lesných drevín a ich krížencov určených na umelú obnovu lesa a zalesňovanie a na iné lesnícke účely, ktorý tvorí Prílohu č. 1 k Zák. č. 138/2010 Z.z. o lesnom reprodukčnom materiáli, v znení neskorších predpisov. Vylúčenie vyššie uvedených, nepôvodných druhov rýchlorastúcich drevín z navrhovaného zoznamu druhov rýchlorastúcich drevín a ich krížencov by malo za následok likvidáciu väčšiny plantáží rýchlorastúcich drevín na území Slovenskej republiky, ktoré majú preukázateľne pozitívny vplyv na biodiverzitu. V praxi to znamená že nikto z komerčnej sféry nebude sadiť (hore uvedené) domáce druhy RRD a zároveň kvôli znevýhodneným dotačným podmienkam nebude rentabilné sadiť ani hore uvedené druhy s najväčším hospodárskym významom v podmienkach klímy Strednej Európy. Takéto opatrenie by viedlo k zníženiu konkurencieschopnosti Slovenska v porovnaní s okolitými štátmi, ktoré výsadbu týchto druhov dotujú a výrazne by sťažilo dosiahnutie ambiciózných klimatických cieľov. Navyše, Strategický plán SPP 2023-2027 neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by upravovali jeho vzťah k už založeným plantážam rýchlorastúcich drevín, ktoré boli zriadené v súlade s platnou legislatívou na obdobie 20 rokov. Návrh riešenia: Navrhujeme zahrnúť do vyššie uvedenej tabuľky nepôvodné druhy topoľov s nasledovnou rubnou dobou a v súlade s prílohou č. 1 k nariadeniu vlády č. 342/2014 Z. z.: o Topoľ robusta - Populus x euroamericana („Robusta“) – Maximálny cyklus zberu 8 rokov - Maximálny cyklus zberu 8 rokov o Topoľ maximowiczov - Populus maximowiczii – Maximálny cyklus zberu 8 rokov o Topoľ chlpatoplodý - Populus trichocarpa – Maximálny cyklus zberu 8 rokov Navrhujeme ďalej pridať: o Topoľ čierny x Topoľ Maximowiczii - Populus nigra L. × P. Maximowiczii – Maximálny cyklus zberu 8 rokov. Zároveň navrhujeme aj možnosť vytvorenia zoznamu druhov ktorý sa každoročne aktualizuje, zohľadňuje environmentálne aj ekonomické faktory podľa vzoru z Českej republiky (daný dokument tiež obsahuje hore spomínané druhy): https://www.vukoz.cz/dokumenty/054/seznamy/Seznam_2020.pdf</p>			
85.	IKEA Industriy	<p>2. Vhodné obhospodarovanie plôch rýchlorastúcich drevín 5.1. Celofarmové ekoschémy (Str. 194). „7) Vhodné obhospodarovanie plôch rýchlorastúcich drevín - v termíne od 15.6. vykonať</p>	Z	ČA	<p>Predpokladom pre získanie platby za celofarmovú eko-schému je plnenie stanovených postupov (definovaných s</p>

	<p>Slovenská republika</p> <p>najmenej 3 x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov“ S navrhovaným obhospodarováním RRD zásadne nesúhlasíme. Odôvodnenie: o Pri pestovaní rýchlorastúcich drevín na Slovensku sa používa viacero sponov a nie každý spon je možné a vhodné obhospodarovat' v navrhovanom termíne a počte. o Zámer využitia plantáže predurčuje aj možnosť a potrebnosť mechanického ošetrovania pôdy. o Pri pestovaní rýchlorastúcich drevín v hustejšom spon, ktorý je bežne zaužívaný na území Slovenskej republiky, je porast plne zapojený po prvej vegetačnej sezóne a medziradie je neprístupné pre mechanizmy. o V pestovnom spon 3 m medzi líniami a 1,6 m až 2 m medzi stromami je od 4. vegetačného obdobia hustý zápoj. V tomto tieni burina výrazne nerastie. o Náklady na odstránenie burín medziradia napr. diskovým bránením predstavujú cca 40 €/ha za jedno diskové bránenie. Pri výške ekoschémy 46 – 55 €/ha na rok a povinnom 3x ošetrovaní plochy proti burinám (nehovoriac o nákladoch na odstránenie burín v riadku a na okrajoch) sa zapojenie do ekoschémy stáva neekonomickým. o Pri založení plantáže, je kľúčové potlačiť buriny už v máji z dôvodu konkurenčného tlaku, pretože buriny prerastú výsadbový materiál. Návrh riešenia: o Od šírky medziradia nad 2 m vykonať mechanické odstraňovanie nasledovným spôsobom: o V roku založenia plantáže vykonať najmenej 3 x ošetrovanie medziradia s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov. Z toho tretie najskôr po 15.06. o V 2. a 3. vegetačnom období po založení plantáže v termíne od 15.06. vykonať najmenej 2 x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov o V 4. až 8. vegetačnom období zápoj plantáže neumožní rast expanzívnych a inváznych druhov a v čase ťažby sú plantáže takmer bez burín. Z uvedeného dôvodu navrhujeme plochu monitorovať a v prípade potreby v termíne od 15.06. vykonať ošetrovanie medziradia. V súvislosti so starostlivosťou o plantáže poukazujeme na Zák. č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý okrem iného stanovuje povinnosti a oprávnenia osôb z činnosti ktorých môže dôjsť k úniku inváznych nepôvodných druhov rastlín.</p>			<p>ohľadom na ciele v oblasti klímy a životného prostredia), preto nie je možné pre určité typy poľnohospodárskej plochy postupy nestanoviť, resp. v prípade nestanovenia postupov nie je možné žiadať o platbu na predmetné plochy. V tejto súvislosti je zároveň potrebné uviesť, že platba za ekoschémy nie je koncipovaná ako podpora príjmu. Vzhľadom na to, že pre pestovanie rýchlorastúcich drevín bolo ako relevantný postup identifikované nadštandardné obhospodarovanie s ohľadom na šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín nad rámec základných legislatívou stanovených podmienok, v prípade, že subjekt má záujem získať platbu za ekoschému, je povinný predmetné postupy plniť. Na základe dohody na rozporovom konaní 14.1.2022 bude upravené, že žiadateľ vykoná vo vegetačnom období 2 x ošetrovanie medziradia a riadkov bez použitia pesticídov. Rozpor odstránený.</p>
86.	<p>IKEA Industry Slovakia s. r. o.</p> <p>3. Zakladanie Agrolesníckeho systému o 4.1.2.1.1. Zakladanie agrolesníckeho systému (Str. 154): „Agrolesnícký systém predstavuje obrábanie a/alebo údržbu ornej pôdy so stromami vo forme stromoradia (linie stromov) v maximálnej šírke do 3 metrov, s minimálnou vzdialenosťou línii 12 metrov, pričom minimálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená na 3 metre a za predpokladu, že sú splnené aj nasledovné podmienky: ♣ poľnohospodársku činnosť možno vykonávať podobne ako na pozemkoch bez stromov na tej istej ploche; ♣ počet stromov na hektár nie je vyšší ako maximálna hustota 100 stromov/ha; ♣ stromy sú riadne ošetrované so zabezpečením primeranej ochrany pred zverou. ♣ Zoznam stromov pre agrolesnícke systémy vymedzí legislatíva Slovenskej republiky.“ Odôvodnenie: Medzinárodná prax ukazuje že na to aby agrolesnícke systémy boli rentabilné musí byť podiel drevín dostatočne vysoký na zabezpečenie samostatne produkčne schopného odvetvia hospodárenia. Preto limitovanie počtu drevín na 100 ks/ha nie je dostatočné na ekonomickú</p>	Z	N	<p>Navrhovaný počet stromov na hektár je v rozpore s usmerneniami EK. Rozpor bol po vysvetlení na rozporovom konaní 14.1.2022 odstránený.</p>

		motiváciu tejto činnosti farmára. Návrh riešenia: Navrhujeme zmenu na líniu stromov s minimálnou vzdialenosťou medzi stromami (spon stromov) 3 m a s minimálnou vzdialenosťou línií 8 m. To znamená maximálne 416 stromov na hektár. Túto istú schému maximálnej výsadby drevín by sme odporúčali nielen pri ornej pôde ale aj pri trvalých trávnych porastoch (4.1.2.1.3, Str. 155)			
87.	IKEA Industri y Slovensk a s. r. o.	5.3.1.5. Zakladanie agrolesníckeho systému -Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii - Podmienky záväzku (Str. 399) – „výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu pre agrolesnícke systémy uvádzaného vo vykonávacom nariadení“ Návrh riešenia: umožniť aj farmárom z praxe podieľať sa na tvorbe zoznamu tak aby ekonomická a ochranná požiadavka bola v rovnováhe.	Z	N	Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií. Na rozporovom konaní 14.1.2022 bol po vysvetlení rozpor odstránený.
88.	IKEA Industri y Slovensk a s. r. o.	o 5.3.1.10. Zakladanie agrolesníckeho systému - Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie (Str. 400) - „Čo nie je oprávnené na podporu? Rýchlorastúce dreviny“ Odôvodnenie: Rýchlorastúce dreviny sú odjakživa súčasťou agrolesníckych systémov po celom svete. Kopicovanie, polardová ťažba a tzv shredding sú tradičné formy zberu drevnej hmoty v týchto systémoch aj z RRD. Prečo znižovať ekonomický benefit a výnos agrolesníctva vylúčením RRD? Súčasná legislatíva v takej miere oklieštuje možnosti pestovania RRD, že táto činnosť nebude ekonomicky rentabilná a súkromný sektor už nebude zakladať nové plochy RRD. Návrh riešenia: Zrušiť neoprávnenosť RRD.	Z	N	Rýchlorastúce dreviny a vianočné stromčeky nie sú predmetom podpory (oprávnené) vo vzťahu k intervencii „Zakladanie Agrolesníckeho systému“. Žiadateľ musí pri výsadbe drevín postupovať v zmysle schváleného zoznamu drevín, ktorý bude súčasťou vykonávacieho predpisu pre danú intervenciu. (Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií). Navyše cieľom intervencie je zavádzanie adaptačných opatrení vo vzťahu ku klimatickej zmene. Rozpor bol po vysvetlení na rozporovom konaní 14.1.2022 odstránený.
89.	KBS	V celom texte vlastného materiálu „Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 – návrh“ (najmä v názve špecifického cieľa 8: „Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve...“), navrhujeme pojem „rodová rovnosť“ a slová „rodová rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve“ v príslušnom gramatickom tvare nahradiť pojmom „rovnosť mužov a žien“. Na použitie nesprávnej terminológie poukazujeme aj v analýze SWOT v Prílohe II, ktorá bola podkladom pre vypracovanie SP. Odôvodnenie: Navrhujeme v celom texte vlastného materiálu uskutočniť legislatívno-technickú opravu pojmu „rodová rovnosť“, resp. slovného spojenia „rodová rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve“ na „rovnosť mužov a žien“. O opravu pojmu a slovného spojenia „rodová rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve“ žiadame najmä z dôvodu potreby zosúladenia s Ústavou SR, s pojmami uvedenými v medzinárodných ľudskoprávných dokumentoch, ktorými je SR viazaná a s kodifikovanou podobou Slovenského jazyka. Navrhujeme text ohľadom podpory účasti žien v poľnohospodárstve vypustiť. V tejto súvislosti poukazujeme na ústavnú zásadu, podľa ktorej je potrebné rešpektovať ústavné právo žien na slobodnú voľbu povolania ustanovenú v článku 35 Ústavy SR. Vychádzajúc z	Z	N	Znenie špecifického cieľa 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva je v súlade so znením nariadenia EÚ 2021/2115, čl.6. Uvedené nariadenie, ktoré je zverejnené v Úradnom vestníku EÚ, je pre členský štát záväzné. Rozpor bol prerokovaný na rozporovom konaní 14.1.2022, rozpor napriek vysvetleniu pretrváva.

	<p>Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako záväzného ľudsko-právneho dokumentu, ktorý obsahuje požiadavku na zabezpečenie užívania práv a slobôd priznaných týmto dohovorom bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je napríklad pohlavie (článok 14), je potrebné vytvárať právny rámec na odstraňovanie nerovnosti medzi mužmi a ženami. Avšak zároveň je tiež potrebné prihliadnuť na ustanovenie článku 35 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.“ Vychádzajúc z uvedeného je potrebné rešpektovať ústavné právo žien na slobodnú voľbu povolania. S odstraňovaním diskriminácie súhlasíme, avšak text vlastného materiálu navrhujeme upraviť tak, aby nepopieral prirodzené odlišnosti a preferencie pohlaví pri výbere povolania. Najmä skutočnosť, že ženy sa môžu slobodne uplatniť v akomkoľvek povolaní, ak si však vyberajú povolania, ktoré sa napríklad viac venujú vzťahom, nesmie byť takého rozdielne rozvrstvenie pohlaví v rôznych povolaniach vnímané ako negatívne, ale ako prirodzená preferencia mnohých žien. Slobodná možnosť výberu povolania ženy nemá byť ovplyvňovaná umelými zásahmi, ako napríklad pozitívnou diskrimináciou, ktoré druhé pohlavie diskriminujú a uprednostňujú pre iným. Nakoľko pojem „rodová rovnosť (v príslušnom gramatickom tvare) spolu s dodatkom „vrátane účasti žien v poľnohospodárstve“ nie je v materiáli použitý ako citácia legislatívneho textu, ale iba ako navrhovaný názov špecifického cieľa SP, navrhujeme jeho opravu. O opravu uvedenej terminologickej chyby, ktorá vznikla zrejme nesprávnym prekladom pojmu: „gender equality“ do slovenského jazyka, žiadame najmä z dôvodu, ktorý už bol uvedený, a tým je potreba zosúladenia pojmov s terminológiou Ústavy SR, medzinárodných ľudskoprávných dokumentov, ktorými je SR viazaná a s kodifikovanou podobou Slovenského jazyka. Pojem „rod“ v kontexte kategórií pohlavia – ženy a muži je v rozpore s a) Ústavou Slovenskej republiky a záväznými ľudskoprávnymi dokumentami, ktorými je SR viazaná, b) s primárnym právom EÚ a c) s kodifikovanou podobou Slovenského jazyka. Ad a) Ústava Slovenskej republiky ani žiadny záväzný základný ľudskoprávny dokument, ktorým je SR viazaná nepozná pojem „gender“, ale používa pojmy muži a ženy, ako kategórie pohlavia. v Ústava Slovenskej republiky používa pojem „rod“ ako aj pojem „pohlavie“, pričom pojem „rod“ nijako neodkazuje na kategóriu „žien a mužov“, keďže žena a muž sú kategórie pohlavia. Ústava SR používa pojem „rod“ v jeho obvyklom lingvistickom význame, ako je uvedené v Slovníku slovenského jazyka, teda s odkazom na predkov a potomkov, na líniu rodu. Ad b) Zmluva o EÚ a Zmluva o fungovaní EÚ ako pramene primárneho práva v kvalite medzinárodnej zmluvy poznajú pojem „pohlavie“, v anglickom znení „sex“ a pojem „rovnosť medzi ženami a mužmi, – „equality between women and men“. V SR, ale ani v rámci EÚ neexistuje konsenzus, aby sa používal, prípadne zavádzal do právnej úpravy nový pojem gender, alebo aby sa vytváral dvojité obsah pre pojem „rod“. Ak sa niektoré štáty v medzinárodnom priestore hlásia k zavedeniu sociálneho konštruktú „gender“, nevzniká z toho žiadna povinnosť ďalším štátom, aby predmetnú prax iných štátov akceptovali. Ad c) Pojem „ROD“ (in. Krátky slovník slovenského jazyka z r. 2003 – kodifikačná príručka.; http://slovníky.korpus.sk/) Rod: rod -u m. 1. rad, spoločenstvo</p>			
--	---	--	--	--

		<p>potomkov pochádzajúcich z jedných prarodičov, pokolenie: starý r., šľachtický r. 2. odb. zákl. jednotka v prvotnom polit.-ekon. systéme 3. zool., bot. systematická jednotka zahrňajúca najbližšie príbuzné druhy živočíchov al. rastlín 4. pôvod (význ. 2): bola zemianskeho r-u; je r-om Slovák 5. narodenie, zrod: je nadaný od r-u 6. lingv.: (gram.) r. gram. kategória vyjadrujúca príslušnosť podst. m. do jednej z troch zákl. skupín: mužský, ženský, stredný r.; slovesný r. gram. kategória vyjadrujúca vzťah slovesného deja k jeho východisku a k podmetu; rodový príd. k 1 – 3, 6: r-é tradície, r-é zriadenie; r-é znaky; r-é prípony (Krátky slovník slovenského jazyka z r. 2003 – kodifikačná príručka.; http://slovníky.korpus.sk/). Pojem „POHLAVIE“ Krátky slovník slovenského jazyka z r. 2003 – kodifikačná príručka.; http://slovníky.korpus.sk/) pohlavie -ia s. 1. súbor znakov odlišujúcich ženské (samičie) jedince od mužských (samčích): novorodenec mužského p-ia 2. súhrn ženských al. mužských jedincov: počtom prevládlo ženské p.; hovor.: nežné p. ženy; silné p. muži 3. (vonkajšie) pohlavné ústrojenstvo; pohlavný príd.: p-á výchova, p-e orgány; p. styk súlož; pohlavne prísl.: p. dospelý; pohlavnosť -i ž. fyz. vzťahy medzi pohlaviami, pohlavný život; pohlavný pud, sexuálnosť, sexualita. Podľa § 3 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov sa pri tvorbe právneho predpisu používa štátny jazyk v kodifikovanej podobe, najmä z hľadiska jazykovej, štylistickej a významovej správnosti. Ako už bolo uvedené, zakladajúce zmluvy EÚ, teda Zmluva o Európskej únii, Zmluva o fungovaní Európskej únie a Charta základných práv EÚ obsahujú výlučne pojem "sex" (pohlavie) a pojem "equality between women and men" (rovnosť medzi ženami a mužmi) a nepoznajú pojem "gender". Pokiaľ ide o normy sekundárneho práva, tieto nejednotne, v rôznych jazykoch, používajú niekedy pojem rovnosť medzi ženami a mužmi a niekedy genderovú rovnosť (alebo aj rodovú rovnosť). Pokiaľ však ide o právne záväznú terminológiu, tak jediná správna je tá, ktorá je zakotvená v právnom predpise najvyššej právnej sily a tou sú zakladajúce zmluvy EÚ (ZEÚ, ZFEÚ) a k nim pripojená Charta základných práv EÚ. Slovenská republika uznáva a presadzuje rovnosť medzi mužmi a ženami, ako kategórie pohlavia. Tzv. rodová terminológia oddeľuje pojem „rod“ od biologického pohlavia, čím zasahuje do otázok týkajúcich sa národnej identity SR, o ktorých neexistuje všeobecná zhoda v SR ani na úrovni členských štátov EÚ. V tejto súvislosti poukazujeme na skutočnosť a odkazujeme na postup, ktorý: i) uplatnila prezidentka SR odoslaním listu Rade Európy, a v ktorom informuje o tom, že SR sa nemôže stať zmluvnou stranou Istanbulskeho dohovoru obsahujúceho rodovú terminológiu (k tomu pozri napríklad https://www.teraz.sk/najnovsie/brief-prezidentka-informovala-radu-eur/450438-clanok.html, zobrazené 10.1.2022); a ii) tiež Národná rada Slovenskej republiky (viacnásobným hlasovaním odmietla rodovú ideológiu v rámci postupu Slovenskej republiky, ktorý bol uplatnený v prípade riešenia otázky ratifikácie tzv. „Istanbulskeho dohovoru“, ktorý je aj na úrovni EÚ považovaný za kontroverznú medzinárodnú dohodu, pri ktorej možno očakávať principiálny nesúhlas zo strany členských štátov.)</p>			
90.	KBS	<p>V podkapitole 5.4.22.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti, navrhujeme na strane 639 druhú vetu v časti: „Oprávnenosť žiadateľa (prijímateľa): ...“ doplniť nasledovne: za slová</p>	Z	ČA	<p>MAS združuje miestne záujmové skupiny v rámci svojho územia a to z rôznych sociálno-ekonomických sektorov, napr.: profesionálne</p>

		„subjekty zo súkromného, občianskeho a verejného sektora“ v zátvorke, navrhujeme doplniť slová: „a registrované cirkvi a náboženské spoločnosti“. Odôvodnenie: Navrhujeme, aby v texte materiálu boli medzi oprávnených žiadateľov (prijímateľov) projektov v rámci stratégie miestneho rozvoja, zaradené a vymenované aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti, prípadne právnické osoby, ktoré svoju právnu subjektivitu odvodzujú od registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v platnom znení, t.j. tzv. cirkevné právnické osoby. Navrhujeme, aby finančné prostriedky na podporu iniciatívy LEADER bolo možné použiť na opravu kultúrnych pamiatok, kostolov, pútnických miest, realizáciu kultúrnych podujatí, podpory kresťanských kultúrnych a spoločenských podujatí na vidieku, budovanie sociálnej infraštruktúry (vrátane sociálnych zariadení) a pod. Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti sa tak môžu plnšie realizovať v živote miestnych vidieckych komunít, kde má kresťanská viera a pastoračná činnosť Cirkvi svoje pevné miesto. V tejto súvislosti uvádzame, že už v súčasnosti v niektorých MAS (miestna akčná skupina) sú prítomné cirkevné organizácie, ktoré napr. získali prostriedky na opravu vidieckych sakrálnych pamiatok alebo na kultúrne či sociálne aktivity na vidieku.			a stavovské organizácie a zväzy, občania, obyvatelia a ich miestne organizácie, environmentálne združenia, poskytovatelia kultúrnych, zdravotníckych a obecných služieb, združenia zamerané na mladých ľudí, ženy, dôchodcov a iné ohrozené skupiny obyvateľstva, mladí ľudia a pod. Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti spadajú pod subjekty občianskeho sektora. V metodickej príručke budú uvedené príklady, kto predstavuje zástupcu, verejného, súkromného a občianskeho sektora. Oprávnený žiadateľ projektov bude v súlade s definovanými oprávnenými žiadateľmi v rámci stratégie miestneho rozvoja, ktoré musia pôsobiť na území MAS, t.z. mať na území trvalý alebo prechodný pobyt, sídlo alebo prevádzku. V rámci priority 3: Rozvoj obcí, spoločenského a komunitného života sú oprávnené činnosti zameraných na obnovu a skvalitnenie kultúrneho a prírodného dedičstva, ako napríklad: obnova a udržiavanie spoločného a kultúrneho bohatstva a iných kultúrne a historicky významných zaujímavostí vidieka, a pod. MAS si vo svojej stratégii miestneho rozvoja stanovuje na základe SWOT analýzy a potrieb aké činnosti/projekty sa budú realizovať v jej území. Rozpor po vysvetlení odstránený na rozporovom konaní 14.1.2022.
91.	Klub 500	Klub 500 žiada o predĺženie lehoty na medzirezortné pripomienkové konanie. Máme za to, že je nezodpovedné stanoviť lehotu 1 týždeň na medzirezortné pripomienkové konanie. Klub 500 trvá na tom, aby bol dodržaný štandardný legislatívny proces a štandardná dĺžka medzirezortného pripomienkového konania.	Z	N	Predmetný materiál sa pripravuje od r. 2019 a priebežne sa odvtedy konzultoval s najvýznamnejšími štátnymi a neštátnymi partnermi.
92.	LESY SR	Navýšiť alokáciu finančných zdrojov na projektové intervencie zamerané pre odvetvie lesného hospodárstva Návrh znenia: Odporúčame navýšiť alokácie finančných prostriedkov pre lesnícke intervencie na stranách 569-587 a 605-611 kde sú spomenuté finančné prostriedky v časti 5.4.10.7, 5.4.11.7, 5.4.12.7, 5.4.13.7, 5.4.18.7 a 5.4.19.7, kde žiadame navýšenie sumy	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Na základe rozporového konania dňa

		<p>EPFRV a národného spolufinancovania vždy v častiach „Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci“ v celkovej výške 195 mil. EUR. 1. Investície do zvyšovania vodozádržnej funkcie lesa 10 mil. € 2. Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch 90 mil. € 3. Projekty озdravných opatrení v lesoch 60 mil. € 4. Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha a podpora podnikania v lesníctve 25 mil. € 5. Záchrana a udržateľné využívanie genetických zdrojov (in-situ, ex-situ) 10 mil. € -----</p> <p>----- Spolu 195 mil. € Odôvodnenie: V prípravnom období SPP (v roku 2021), v rámci prác v pracovnej skupine s názvom „Projektové lesnícke intervencie“, boli zadefinované priority podpory lesného hospodárstva (LH) v rámci novej SPP. Bola dosiahnutá všeobecná zhoda členov pracovnej skupiny 2021 (MPRV SR, LESY SR, ŠL TANAP, NLC, ŠOP SR, zástupcovia ochrannárskych združení) so zameraním projektovej podpory a aj s výškou alokovaných prostriedkov do lesníckych intervencií v celkovej sume 195 mil. €. V súčasnom návrhu je však nasledovný stav podľa intervencií (v zátvorke rozdiel v mil. EUR): 1. Investície do zvyšovania vodozádržnej funkcie lesa 7 mil. € (-3) 2. Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch 25 mil. € (-65) 3. Projekty озdravných opatrení v lesoch 20 mil. € (-40) 4. Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha a podpora podnikania v lesníctve 20 mil. € (-5) 5. Záchrana a udržateľné využívanie genetických zdrojov (in-situ, ex-situ) 0 mil. € (-10) -----</p> <p>----- Spolu 72 mil. € (-123) t.j. celkovo o 123 mil. EUR menej, ako doporučila pracovná skupina 2021. Aktuálne navrhovaná alokácia na projektové intervencie (len vo výške 72 mil. €) je podľa nášho názoru nedostačujúca a je bohužiaľ výrazne nižšia v porovnaní s podporou LH z PRV SR 2007-2013 (192 mil. €), PRV SR 2014-2020 (167 mil. €) a prechodným obdobím 2021-2025 (136 mil. €). V súčasnom období zmeny klímy, ataku lesov súborom biotických, ako aj abiotických škodlivých činiteľov a zároveň zvýšených požiadaviek obyvateľstva na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov, považujeme takúto nízku alokáciu podpory pre LH za veľmi nedostatočnú Odporúčame navýšiť alokáciu na nosné projektové intervencie podpory lesného hospodárstva minimálne vo výške ako boli pôvodne navrhnuté - 195 mil. € - v rámci pracovnej skupiny z r. 2021. Realizáciou tejto podpory sa budú priamo naplňať aj nasledovné strategické dokumenty: 1. Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy. MŽP 2021 2. Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030. (2019) 3. Koncepcia prírode blízkeho hospodárenia v lesoch Slovenskej republiky (2019) 4. H2ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody. MŽP 2018</p>			14.1.2022 bola pripomienka stiahnutá.
93.	LESY SR	<p>V rámci kapitoly „Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov“ v časti „Oprávnený žiadateľ pre operácie“ (str. 470) žiadame jednoznačne vymenovať a oprávniť aj LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, prípadne aj ostatné štátne podniky, ktorého zakladateľom alebo zriaďovateľom je MPRV SR. Návrh znenia: Oprávnený žiadateľ pre operácie: „Súkromní a verejní obhospodarovatelia lesa, t. j. aj LESY Slovenskej republiky,</p>	Z	N	<p>V rámci pracovnej skupiny pre lesnícke intervencie vyplynulo, že štátne lesy na podporu oprávnené nebudú. Vyplýva to aj zo skutočnosti, že nebolo dosiahnuté kofinancovanie zo štátneho rozpočtu na požadovanej úrovni 45%. Na základe</p>

		štátny podnik, prípadne štátne podniky, ktorého zakladateľom alebo zriaďovateľom je MPRV SR) alebo združenia súkromných a verejných obhospodarovateľov lesa s právnou subjektivitou.“ Odôvodnenie: Všetky lesy bez rozdielu vlastníctva, ale užívania plnia všetky produkčné, environmentálne, ekologické aj mimo produkčné funkcie lesov. V minulosti, sme boli nepriamo vylúčení z viacerých programov čerpania zdrojov z EÚ, alebo formy podpory. Napr. v PRV SR 2014-2020 sme neboli oprávnení pri neprojektových environmentálnych podporách na územia Natura 2000. Dokonca MPRV SR dostalo aj odpoveď z Európskej komisie, že by sme mohli byť oprávnení, ale bohužiaľ k náprave nedošlo.			rozporového konania dňa 14.1.2022 bola pripomienka stiahnutá.
94.	LESY SR	Žiadame o doplnenie lesníckej intervencie zameranej na podpora na záchranu a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných zdrojov in-situ a ex-situ s alokáciou vo výške 20 mil. € (minimálne 10 mil. €) za lesníckymi intervenciami ako nová časť od strany 588. Návrh znenia: Intervencia: Podpora na záchranu a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných zdrojov in-situ a ex-situ Kód intervencie (ČŠ) 73.17 Kód intervenčného rozpočtu (EK) Názov intervencie Podpora na záchranu a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných zdrojov in-situ a ex-situ Typ intervencie Investície – článok 73 Indikátor výstupu O.23 Počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet operácií O.24 Počet podporených produktívnych investícií mimo fariem: počet operácií Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER o Áno x Nie x Áno o Nie o Áno x Nie Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV? Nie ... Odôvodnenie: V predkladanom materiáli je v rámci potreby Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov uvedené že je „potrebné ochraňovať biodiverzitu prostredníctvom ochrany genetických zdrojov lesných drevín“ a že „Opatrenia na zachovanie genetických zdrojov slúžia na ochranu biodiverzity lesných ekosystémov a ich adaptáciu na klimatickú zmenu. Ochudobnenie genofondu znižuje biodiverzitu a oslabuje schopnosť lesných drevín čeliť zmenám stanovištných podmienok, tlaku škodcov a chorôb“ Význam ochrany genetických zdrojov, ako nástroja na zachovanie biodiverzity, je zakotvený v Stratégii Európskej únie na ochranu biodiverzity do roku 2020 (dokument Európskej komisie (COM(2011) 244 final). V rámci tejto stratégie je zadané opatrenie 9: Zlepšenie zamerania rozvoja vidieka na zachovanie biodiverzity, a článok 9b): Komisia a členské štáty zriadia mechanizmy na uľahčenie spolupráce medzi poľnohospodármi a lesnými hospodármi, zamerané na zachovanie krajinných prvkov a ochranu genetických zdrojov, ako aj iné mechanizmy spolupráce zamerané na ochranu biodiverzity." Taktiež Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny v kapitole „Adaptačné opatrenia“, časť 8.5, počíta v odvetví lesníctva s „podporou ex situ opatrení na zachovanie a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných drevín ohrozených zmenou klímy s dôrazom na zakladanie semenných sádov a reprodukčných výsadiieb“. Bez adekvátnej podpory zachovania genetických zdrojov lesných drevín (vo výške 20 mil. €), je ohrozené zabezpečenie dostatočného množstva geneticky vhodného reprodukčného materiálu lesných drevín zodpovedajúcej proveniencie a tým aj obnova lesov provenienčne a geneticky vhodným reprodukčným materiálom, čím sa vážne ohrozí nielen	Z	N	Intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR a obmedzenia slovenskej legislatívy a ostatnú reguláciu. Na základe rozporového konania dňa 14.1.2022 bola pripomienka stiahnutá.

		biodiverzita, ale aj schopnosť lesov odolávať účinkom klimatickej zmeny v budúcnosti.			
95.	MFSR	Súčasne uvádzame, že bol porušený postup podľa platnej Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, keďže materiál nebol predložený na predbežné pripomienkové konanie, pričom obsahuje analýzy vplyvov za vybrané oblasti. Navyše skrátenú formu medzirezortného pripomienkového konania nepovažujeme za vhodný postup pre zaujatie stanoviska k tak rozsiahlemu materiálu.	O	A	PPK bude nahradené záverečným posúdením k vybraným vplyvom Komisie MH SR. Skrátené MPK - dôvodom je nedostatok času skrz snahu zaslať Strategický plán na EK čo najskôr.
96.	MFSR	V treťom odseku predkladacej správy a v hárku „SPP celkom“ prílohy I sa uvádzajú iné celkové sumy podpory v rámci strategického plánu ako v častiach 2.1.1. a 2.2.4. analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy. Tento rozdiel žiadame v materiáli vysvetliť, príp. odstrániť.	O	A	Akceptované. Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy bola zosúladená s hárkom „SPP celkom“ prílohy I.
97.	MFSR	Vo vlastnom materiáli v časti 5.4.14 „Projekty pozemkových úprav“ upozorňujeme na nesúlad materiálu s materiálom MPRV SR „Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR“, ktorý bol schválený uznesením vlády č. 358 z 21. augusta 2019. Odôvodnenie: V materiáli je uvedené, že plánovaný počet projektov za obdobie rokov 2023 až 2029 je 115 s celkovou ročnou orientačnou alokáciou finančných prostriedkov vo výške 40 mil. eur. Na základe vládou SR schváleného nelegislatívneho materiálu „Návrh opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR“ sa majú v priebehu 30 rokov vykonať pozemkové úpravy vo všetkých 3 103 katastrálnych územiach, kde ešte pozemkové úpravy neprebehli a ich vykonanie je potrebné a účelné, a preto je nutné začať pozemkové úpravy každoročne v približne 120 katastrálnych územiach. Vyčíslenie finančnej potreby pre začatie pozemkových úprav v roku 2022 v 120 katastrálnych územiach je podľa materiálu MPRV SR „Návrh katastrálnych území pre začatie pozemkových úprav v roku 2021“ v celkovom objeme 73 mil. eur. Pripomienka je zásadná.	Z	A	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 18.1.2022. MF SR mailom z 21.1.2022 zaslalo nasledovné stanovisko: „Nadalej trváme na navýšení finančnej alokácie SPP na projekty pozemkových úprav. Po rokovaniach s MŽP SR o možnom zdieľaní nákladov na budovanie spoločných zariadení a opatrení žiadame o prehodnotenie návrhu finančnej alokácie.“ Stanovisko MPRV SR: Rozpočet na intervenciu 73.17 Projekty pozemkových úprav bol navýšený o 25%, zo 40 mil. EUR na 50 mil. EUR pre obdobie rokov 2023-2027. Rozpor bol tak odstránený
98.	MFSR	Vplyvy na rozpočet verejnej správy uvedené vo vypracovanej analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy žiadame kvantifikovať na bežný rok a na tri nasledujúce rozpočtové roky v súlade s § 33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj podľa platnej Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, t. j. na roky 2022 až 2025.	O	A	Akceptované. V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy bol vplyv kvantifikovaný na roky 2022 až 2025.
99.	MFSR	Žiadame dopracovať dokument o stropovanie intervencie 21.1 Základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti na konečného užívateľa výhod vrátane spracovania analýz zameraných na vykazovanie vlastnickej štruktúry, mzdových nákladov a systému kontroly. Odôvodnenie: Dokument v kapitole 2.1.1.4 zavádza stropovanie Základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti s cieľom zvýšenia adresnosti a efektívnosti podpôr. Následne v kapitole 4.2.2 vysvetľuje spôsob a odhadovanú zastropovanú čiastku. Dokument uvažuje so znížením platby na úrovni 85 % čiastky presahujúcej 60 000 eur a 100 % čiastky (strop) presahujúcej 100 000	Z	N	MPRV SR vytvorí analýzu dopadov stropovania a inštitucionálnej pripravenosti stropovania na konečného užívateľa výhod. V súčasnosti neexistuje prepojenie databáz a analýza takejto formy stropovania. Zníženie/stropovanie sa uplatňuje na úrovni "poľnohospodára" podľa článku 3 bod 1) SPR). "Poľnohospodár" a "skutočný

		eur. Maximálna podpora tak vychádza na 66 000 eur. Z dokumentu však nie je jednoznačne zrejmé, či ide o stropovanie na úrovni farmy (IČO) alebo na úrovni vlastníka (konečného užívateľa výhod). Odviazané priame platby predstavujú príjmovú podporu konkrétneho farmára. Garantovaný príjem farmára (vlastníka farmy) vo výške 66 000 eur ročne z verejných zdrojov je v podmienkach Slovenska dostatočný. Vlastníci viacerých fariem pri stropovaní na IČO budú ale získavať nadštandardnú príjmovú podporu, lebo budú môcť získať až 66 000 eur z každej farmy. Zároveň stropovanie na IČO budú môcť vlastníci obchádzať rozdelením fariem. Preto je potrebné Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky dopracovať o stropovanie na konečného užívateľa výhod vrátane spracovania analýz zameraných na vykazovanie vlastníckej štruktúry, mzdových nákladov a systému kontroly. Pripomienka je zásadná.			vlastník" sú často totožný, hoci v niektorých prípadoch môžu byť skutočne odlišný (napr. právnické osoby vlastnené viacerými právnickými alebo fyzickými osobami). V takom prípade sa zníženie/obmedzenie musí stále uplatňovať na úrovni "poľnohospodára", takže sa nemôže uplatňovať namiesto toho na úrovni "skutočného vlastníka". Pripomienka bola predmetom rozporového konania 18.1.2022, rozpor bol odstránený.
100.	MFSR	Žiadame dopracovať dokument tak, aby nemohli farmy obchádzať degresivitu intervencie 71.1 Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) rozdelením fariem a vypracovať analýzy zamerané na vykazovanie vlastníckej štruktúry a systém kontroly. Odôvodnenie: Dokument v kapitole 2.1.1.4 zavádza zvýšenú degresivitu platieb pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami s vysvetlením, že menšie farmy majú v ANC nižší príjem na pracovníka ako väčšie farmy. Následne dokument v kapitole 5.3.14.7 vysvetľuje degresivitu platieb pre rôzne veľkostné kategórie fariem. Farmy do 450 ha získajú plnú kompenzáciu ušlého príjmu, zatiaľ čo nad 450 ha podpory poklesnú na 53,85 %, 47,80 % až 40,54 %. Vzhľadom na veľkosť degresivity môžu mať farmy motiváciu získať plnú kompenzáciu rozdelením na dve alebo viac menších fariem. Preto je potrebné dopracovať podmienky podpory tak, aby nemohli farmy obchádzať degresivitu intervencie 71.1 rozdelením fariem vrátane spracovania analýz zameraných na vykazovanie vlastníckej štruktúry a systému kontroly. Pripomienka je zásadná.	Z	ČA	Požadovaná podmienka sa týka viacerých intervencií SP a jej plnenie vyplýva z nariadenia EÚ 2021/2116 o financovaní, riadení a monitorovaní SPP, ktoré v článku 62 stanovuje: Doložka o obchádzaní Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia práva Únie, členské štáty prijímú účinné a primerané opatrenia, aby sa zabránilo obchádzaniu ustanovení práva Únie a aby sa najmä zabezpečilo, že žiadne výhody stanovené v právnych predpisoch v oblasti poľnohospodárstva sa neposkytnú fyzickým ani právnickým osobám, pri ktorých sa zistilo, že v rozpore s cieľmi uvedených právnych predpisov sa podmienky požadované na získanie takýchto výhod vytvorili umelo. K implementácii SP bude vypracovaných viacero legislatívnych predpisov, o.i aj nariadenie vlády SR, ktorým sa zriaďuje systém kontrol a sankcií niektorých intervencií a opatrení stanovených v strategickom pláne Spoločnej poľnohospodárskej politiky. (NV bude zohľadňovať požiadavky čl.62). Pripomienka bola predmetom rozporového konania 18.1.2022.MF SR súhlasilo s vyhodnotením danej pripomienky. MF SR následne mailom z 21.1.2022 zaslalo nasledovné stanovisko: „Žiadame MPRV SR o verejný záväzok

					vypracovať národnú legislatívu, ktorej cieľom bude zabrániť príjmom platieb pre oblasti s prírodnými alebo inými obmedzeniami (ANC) obchádzať pravidlá degresivity. Do uznesenia vlády odporúčame uložiť úlohu pre MPRV, z ktorej vyplynie povinnosť pripraviť a predložiť na vládu zoznam vykonávacích predpisov vyplývajúcich zo SPP. Z nich by mala vyplývať, okrem iných predpisov, potreba vypracovať legislatívu s cieľom zabrániť farmám obchádzanie pravidiel degresivity. Po úprave uznesenia vlády bude rozpor odstránený.“ Stanovisko MPRV SR: Návrh uznesenia vlády bol upravený v zmysle požiadavky MF SR. Rozpor bol tak odstránený.
101.	MHSR	K Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie V súlade s pravidlami podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, je potrebné predložiť kompletný formulár Analýzy, t.j. aj časť 3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie a vyplniť časť 3.2 Konzultácie, resp. sa odvolať na Prílohu III. materiálu. Odôvodnenie: Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie nespĺňa obsahové náležitosti podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.	Z	A	Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie bude upravené podľa znenia pripomienky.
102.	MHSR	K doložke vybraných vplyvov V Doložke vybraných vplyvov požadujeme v rámci bodov 7 a 8. Preskúmanie účelnosti, doplniť termín a kritérium preskúmania. V zmysle Jednotnej metodiky je potrebné nastaviť čas, po ktorom dôjde k preskúmaniu, ako aj kritériá, na základe ktorých sa prieskum zrealizuje. Cieľom prieskumu je overiť, či riešenie problému, ktoré bolo prijaté, plní svoj účel t.j. či sa plnia a ako úlohy/opatrenia a ciele stanovené v predloženom Strategickom pláne. Zároveň odporúčame prehodnotenie vyznačenie negatívneho vplyvu na PP, v bode 9, v súvislosti s opatreniami zameranými na zlepšenie biodiverzity, zníženie emisií skleníkových plynov, zníženie využívania pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok. Súčasne je potrebné, v bode 11, doplniť organizačný útvar spracovateľa a telefonický kontakt. Odôvodnenie: Doložka vybraných vplyvov nespĺňa obsahové náležitosti podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.	Z	ČA	Doložka vybraných vplyvov bude upravená podľa znenia pripomienky. Body 7 a 8 budú doplnené o požadované informácie. Taktiež sa doplní bod 11 požadované údaje. Sme ale toho názoru, vyznačenie negatívneho vplyvu na PP, v bode 9, v súvislosti s opatreniami zameranými na zlepšenie biodiverzity, zníženie emisií skleníkových plynov, zníženie využívania pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok je neopodstatnené. Dôvodom je to, že intervencie sú dobrovoľného charakteru a za vstup do záväzkov intervencií, resp. zapojenia sa do projektov sa žiadateľovi vyplatia príslušné finančné prostriedky.
103.	MHSR		Z	A	Akceptujeme. Materiál bol zaslaný na

		K legislatívnemu procesu Žiadame predkladateľa, aby predložil materiál na záverečné posúdenie vybraných vplyvov Stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov po medzirezortnom pripomienkovom konaní a pred jeho predložením na rokovanie vlády SR. Odôvodnenie: Vzhľadom na fakt, že predkladateľ identifikoval vplyvy a zároveň ho nepredložil na predbežné pripomienkové konanie, prišlo k porušeniu legislatívneho procesu podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov. Z tohto dôvodu je potrebné materiál po skončení medzirezortného pripomienkového konania a vyhodnotení pripomienok zaslať na záverečné posúdenie vybraných vplyvov na adresu dolozka@mhsr.sk			záverečné posúdenie vybraných vplyvov 12.1.2022
104.	MHSR	K predkladacej správe Ex ante hodnotenie je povinnou prílohou SP SPP, ktorého vypracovanie bude ukončené dňa 18.1.2021 a zapracovanie jeho výsledkov do SP SPP sa zrealizuje najneskôr do termínu oficiálneho predloženia materiálu Európskej komisii (EK). Odporúčame, aby záverečná správa „nezávislého“ hodnotiteľa, ktorá je predložená aj EK bola ešte pred odoslaním na EK zverejnená minimálne na webovom sídle MPRV SR. Bolo by dobré posúdiť, ako v nej hodnotitelia deklarujú neustranenosť.	O	A	Akceptované. Po schválení bude celý SP SPP zverejnený.
105.	MHSR	K predkladacej správe Východiskom pre vypracovanie materiálu bol dotazníkový prieskum, ktorého cieľom bolo identifikovať potreby a preferencie verejnosti o nastavení budúcej spoločnej poľnohospodárskej politiky. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 685 respondentov. Odporúčame doplniť informácie, kto a ako tento dotazníkový prieskum realizoval, a kde sú zverejnené výstupy a závery zistení prieskumu.	O	A	Dotazníkový prieskum pod názvom: “Verejná konzultácia budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politiky na Slovensku” bol vypracovaný Agentúrou pre rozvoj vidieka a vyhodnotený spoločnosťou Tritikum s.r.o. Nitra. Výsledky analýzy boli zverejnené v časopise Agromagazín 08/2019 na s. 16-17
106.	MHSR	K vlastnému materiálu V predložennom návrhu bola navýšená alokácia na technickú pomoc, oproti verzii SP SPP zverejnenej na stránke MPRV SR začiatkom decembra 2021 z 65,445 mil. EUR (spolu EU+ŠR) na 73,978 mil. EUR. Odporúčame vysvetliť, prečo bola v predložennom návrhu alokácia zdrojov na technickú pomoc zvýšená o cca 8,5 mil. EUR. Ďalej odporúčame vysvetliť, na úkor, ktorej položky finančného plánu SP SPP bola úprava vykonaná, a aká časť z tejto sumy je určená na platy zamestnancov a na externé konzultačné služby?	O	A	K nesprávnej alokácii na technickú pomoc prišlo z dôvodu nesprávneho pomeru medzi EÚ a ŠR zdrojmi pri dvoch opatreniach. Prebytočné EÚ zdroje boli v časovej tiesni presunuté do technickej pomoci z dôvodu dorovnania obálky EÚ zdrojov na II. pilier. Alokácia na technickú pomoc sa znižuje o 10,5 mil. eur verejných zdrojov. (posledná časť poslednej vety) V TP nebola určená suma na platy zamestnancov a na externé konzultačné služby priamo v SP SPP, z dôvodu fixácie sumy a nutnosti následnej modifikácie programu a taktiež alokácia zdrojov na TP je stanovená sadzbou (max. do 4%) a tá sa stanovuje na základe celkového príspevku z EPFRV na SPP.

107.	MHSR	K vlastnému materiálu, prehľadové tabuľky, „Rozvoj vidieka“ V návrhu, v prehľadových tabuľkách „Rozvoj vidieka“ sú výdavky alokované až v r. 2026, čo považujeme za oneskorené, a preto odporúčame uviesť obdobie 2024/2025, nakoľko niektoré projekty ako napr. nákup techniky sú schopné podniky realizovať za 3 mesiace. Z uvedeného vyplýva, že MPRV SR možno poskytuje Poľnohospodárskej platobnej agentúre SR príliš veľkú časovú voľnosť na úkor žiadateľov.	O	ČA	Implementácia intervencií začne čo najskôr po prijatí SP SPP a základnej národnej legislatívy. Pri niektorých intervenciách sa upravuje indikatívna tabuľka výstupov.
108.	MIRRI SR	K doložke vybraných vplyvov. Žiadame vyznačiť pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti v doložke vybraných vplyvov a vypracovať analýzu vplyvov. ODÔVODNENIE: Predkladateľ nesprávne vyhodnotil vplyvy materiálu na informatizáciu spoločnosti. Naprieč materiálom sa vytvárajú databázy, informačné systémy a zverejňujú informácie na webových sídlach, čo považujeme za vplyv na informatizáciu spoločnosti. Z uvedeného dôvodu je potrebné v doložke vybraných vplyvov vyznačiť pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti a vypracovať analýzu vplyvov.	Z	ČA	Na základe opätovného preskúmania uvedenej zásadnej pripomienky navrhujeme, aby v Doložke vybraných vplyvov vypracovanej k Strategickému plánu SPP 2023-2027 bola pri položke „Vplyvy na informatizáciu spoločnosti“ uvedená hodnota „, žiadne“. Strategický plán (SP) je východiskovým a rámcovým dokumentom pre určenie procesov a podmienok pre poskytovanie podpôr a dotácií pre obdobie 2023-2027. Po jeho schválení vo vláde bude predložený na schválenie na úroveň EÚ. Až to po tomto jeho schválení vznikne základný záväzný dokument pre SR ohľadne uvedenej problematiky. Zároveň vedľa tohto dokumentu sú na úrovni EÚ vypracovávané vyhlášky, ktoré spoločným spôsobom určujú procesy a pravidlá pre poskytovanie podpôr a dotácií poľnohospodárom. Ich schválenie sa predpokladá v priebehu prvého štvrtroka 2022. Až na základe schválených vyššie uvedených dokumentov má MPRV na úrovni rezortu (t.j. vrátane PPA) možnosť vypracovať finálne návrhy pre úpravy a rozvoj IS pre zabezpečenie realizácie uvedenej problematiky. Táto problematika bude rozpracovávaná v súčinnosti s prípravou legislatívy SR pre implementáciu poľnohospodárskej politiky 2023-2027 (novela Zák 280/2017, resp. ostatné legislatívne normy pre realizáciu podpôr a dotácií poľnohospodárom). Aktuálne máme rozpracovávať základné rámce pre

					zabezpečenie realizácie IS pre Strategický plán a budú predložené na schválenie vedeniu rezortu po doplnení potrebných informácií na základe schválenia SP. Po takomto schválení na úrovni rezortu pripravíme komplexné a štruktúrované podklady pre MIRRI. Materiály pre realizáciu rozvoja IS pre túto oblasť budeme vypracovávať v súlade s platnou legislatívou a to najmä Zákomom 95/2019 Z.z. ako aj Vyhlášok 85/2000 o riadení projektov a tiež 78/2020 o štandardoch pre ITVS. Materiál bol po rozporovom konaní a konzultácii s MIRRI SR doplnený v bode 10. doložky vplyvov, kde bol vyznačený ďalší postup realizácie Strategického plánu s príslušnými dôsledkami na jednotlivé vplyvy.
109.	MIRRI SR	K predkladacej správe a vlastnému materiálu. Vo všetkých častiach materiálu a predkladacej správy odporúčame upraviť názov z „Operačný program Slovensko“ na „Program Slovensko 2021-2027“ v príslušnom gramatickom tvare. ODÔVODNENIE: Platná legislatíva pre politiku súdržnosti 2021-2027 z júna 2021 nahrádza pojem „operačný program“ využívaný v predchádzajúcich programových obdobiach pojmom „program“. Ide o zosúladenie názvu s oficiálnym názvom dokumentu.	O	A	
110.	MIRRI SR	K predkladacej správe. V šiestom odseku predkladacej správy odporúčame uviesť dátum ukončenia vypracovania Ex ante hodnotenia ako povinnej prílohy Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky SR 2023-2027 18.1.2022, resp. iný reálny budúci dátum. ODÔVODNENIE: V predmetnom odseku je uvedené, že vypracovanie Ex ante hodnotenia bude ukončené dňa 18.1.2021, z čoho je zrejmé, že ide o chybný (minulý) dátum.	O	A	
111.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (časť 2.1.1.15, str. 51-52). Pri merateľných ukazovateľov výsledkov R.10 a R.11 odporúčame zdefinovať cieľové hodnoty. ODÔVODNENIE: Merateľné ukazovatele výsledkov R.10 a R.11 nemajú zdefinované cieľové hodnoty. Oba ukazovatele vyjadrujú žiadaný podiel podnikov alebo produkcie, avšak nemajú stanovenú cieľovú hodnotu alebo interval hodnôt.	O	A	
112.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (časť 2.1.1.40, str. 89). Odporúčame pri merateľnom ukazovateli „R.36 - Generačná obnova: počet mladých poľnohospodárov začínajúcich podnikat' s podporou zo SPP v členení na mužov a ženy“ (ďalej len „R.36“) členiť aj v cieľovej hodnote mladých	O	N	Členenie daného ukazovateľa podľa pohlavia je výlučne na účely monitorovania, t.j. cieľová hodnota podľa pohlavia sa neplánuje, ani nie je súčasťou preskúmania výkonnosti.

		poľnohospodárov podľa pohlavia. ODÔVODNENIE: Merateľný ukazovateľ R.36 nie je v cieľovej hodnote členený podľa pohlavia. Predmetný ukazovateľ predpokladá špecificky sledovať podporených mladých poľnohospodárov v členení na mužov a ženy, ale cieľová hodnota je pravdepodobne stanovená len za spoločný počet. Týmto spôsobom nebude merateľný ukazovateľ vyhodnotiteľný a interpretovateľný.			
113.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (časť 2.1.1.45, str. 98). Odporúčame, aby sa merateľný ukazovateľ „R.38 – Rozsah iniciatívy LEADER: podiel vidieckeho obyvateľstva, na ktoré sa vzťahujú stratégie miestneho rozvoja“ nevzťahoval len na vidiecke obyvateľstvo, ale aj na obyvateľstvo miest do 20 000 obyvateľov. ODÔVODNENIE: Pri takto definovanom ukazovateli nie je jednoznačné, či sa do celkovej hodnoty ukazovateľa bude započítavať aj obyvateľstvo mestských sídiel.	O	N	V kapitole 5.4.22.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti je v rámci Podmienok oprávnenosti uvedené, že z podpory sú vylúčené obce s počtom obyvateľov nad 20 000. Tieto môžu byť súčasťou verejno-súkromného partnerstva, ale nemôžu byť príjemcom podpory. Príjemcom podpory tiež nemôžu byť organizácie nimi zriadené, avšak subjekty z ich území môžu byť príjemcom podpory. V prípade, ak je členom verejno-súkromného partnerstva obec s počtom obyvateľov nad 20 000, do počtu obyvateľov verejno-súkromného partnerstva sa započítava len 20 000 obyvateľov. Ukazovateľ stanovený v zmysle legislatívy EÚ hovorí o vidieckom obyvateľstve.
114.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (časť 2.1.1.46, str. 97). Žiadame vo vlastnom materiáli identifikovať miestne akčné skupiny (ďalej len „MAS“) a ich priestorové rozmiestnenie na území. ODÔVODNENIE: Program LEADER identifikuje cieľ podporiť 65 MAS na príslušnom území s celkovou alokáciou 166, 7 mil. EUR. Nástroj CLLD má synergický potenciál s mechanizmom integrovaných územných investícií a nástrojom udržateľného mestského rozvoja, umožňujúcim kombinácie podpory územných investícií z viacerých zdrojov financovania za účelom podpory komplexných územných intervencií. V praxi ide napríklad o budovanie cyklotrasy prepájajúcej jadrové mestské centrum a jeho vidiecke zázemie s potenciálom rozvoja produktov cestovného ruchu. Pokiaľ nebudú jasne definované územia pre podporu z CLLD, nebude možné ani tvoriť integrované územné investície zahŕňajúce aj investície z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).	Z	N	Nie je momentálne možné identifikovať MAS a ich priestorové rozmiestnenie, nakoľko MAS vznikajú prístupom zdola nahor, t. j. nie je možné zo strany RO zdefinovať konkrétne MAS, ich rozlohu, a ani priestorové rozmiestnenie. Stanovením MAS pred ich výberom by bolo v rozpore s princípmi prístupu LEADER. Na rozporovom konaní 18.1.2022 bola problematika objasnená a rozpor odstránený.
115.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (časť 4.3.2 - str. 164). Odporúčame znenie: „nákup ostatných služieb súvisiacich s implementáciou Strategického plánu SPP (vrátane budovania administratívnych kapacít), systémami riadenia, auditom, kontrolou, monitorovaním a hodnotením, · mzdové náklady (vrátane odmien a odvodov) zamestnávateľa určené najmä pre stabilizáciu a motiváciu pracovníkov podieľajúcich sa na administrácii Strategického plánu SPP (minimálne 50%	O	A	

		pracovnej činnosti sa musí týkať EPFRV, resp. EPZF),“ preformulovať tak, aby bolo zrejmé, že budovanie administratívnych kapacít nebude podliehať „nákupu“, ale hlavným cieľom bude budovať vlastné kapacity RO a PPA. ODÔVODNENIE: Súčasné znenie pri využití technickej pomoci môže v budúcnosti spôsobiť rôzne interpretácie a tým aj vznik potenciálnych nezrovnalostí. Odporúčame zosúladiť so znením na str. 163 „V rámci technickej pomoci sú oprávnené akcie spojené s úlohami Riadiaceho orgánu a Platobnej agentúry. Technická pomoc je potrebná na podporu prípravy, riadenia, monitorovania, hodnotenia, informovanosti a kontroly vo vzťahu k Strategickému plánu SPP.“			
116.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (časť 4.5 – str. 166). V časti „Eliminácia duplicitného financovania“, odporúčame detailnejšie uviesť rozsah a spôsob overovania možného dvojitého financovania tej istej investície aj z Programu Slovensko 2021-2027 alebo z Plánu obnovy a odolnosti. ODÔVODNENIE: Posudzovanie alebo overovanie možného dvojitého financovania z rôznych programov financovaných z rozpočtu EÚ je nevyhnutná podmienka zo strany Európskej komisie.	O	ČA	Overovanie bude na úrovni projektov a žiadateľov.
117.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (časť 5.4.22.5 - str. 658 a súvisiaca textácia k výkonu administratívnej kontroly v celom materiáli). Odporúčame za slovo „administratívnu“ vložiť slovo „,finančnú“ a pokračovať slovami „a vecnú kontrolu realizácie projektov,“ ODÔVODNENIE: Oprava zrejmej chyby a doplnenie znenia výkonu kontrol v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky.	O	ČA	Pojem "administratívne kontroly" sa používa v nariadení EÚ 2021/2116.
118.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (kapitola 4.5). Žiadame, aby do rozhodnutí o investíciách z Programu rozvoja vidieka (II. pilier spoločnej poľnohospodárskej politiky) bolo zapojených aj 8 regiónov a mestá jadrového rozvoja, ak ide o oblasti spadajúce do ich právomoci. ODÔVODNENIE: Odporúčame komunikovať najmä s Radami partnerstva pre integrovaný územný rozvoj vyšších územných celkov a Kooperačnými radami pre územný mestský rozvoj (ÚMR). Zapojenie regiónov žiadame len do výberu investícií z Programu rozvoja vidieka, ktoré spadajú do ich právomoci v zmysle zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov. Investície spĺňajúce aj dimenziu regionálneho rozvoja musia byť založené na princípe partnerstva. Regióny sa riadia stratégiami rozvoja bez ohľadu na zdroj financovania (Politika súdržnosti, Spoločná poľnohospodárska politika, Plán obnovy a iné zdroje).	Z	N	Rozhodnutie o výbere investícií v rámci SP SPP bude spadať do kompetencie orgánu, ktorý bude stanovený na výber projektov (PPA). V zmysle čl. 33 nariadenia EÚ 2021/1060 je MAS zodpovedná za výber projektov/investícií MAS (výber operácií, stanovenie výšky podpory a predloženie žiadostí orgánu zodpovednému za konečné overenie oprávnenosti pred schválením). Demarkačné línie v kapitole 4.5 sú stanovené na základe vzájomnej komunikácie, ktorá prebiehala so zástupcami MIRRI. Na základe dohôd k zamedzeniu dvojitého financovania dôjde pri vzájomnej výmene informácií ohľadom výziev. Podľa č. 123, ods. 4 nariadenia o SPP môže riadiaci orgán delegovať úlohy na sprostredkovateľský orgán, ktorý bude plniť funkciu poskytovateľa pre poskytovanie príspevku z

					EPFRV. V prípade SP SPP – Pôdohospodárska platobná agentúra. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 18.1.2022, rozpor pretrváva.
119.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (ovocie a zelenina /časť 5.2.1.1 územný rozsah/ - str. 249, víno /časť 5.2.7.1 územný rozsah/ - str. 267 a zemiaky /časť 5.2.16.1 územný rozsah/ - str. 307). Pri sektorových intervenciách zameraných na podporu pestovania „zeleniny a ovocia“; „zemiakov“; alebo „viniča“ žiadame zohľadniť poľnohospodárske výrobné oblasti v zmysle Atlasu krajiny SR https://app.sazp.sk/atlassr/ (6.3.5. – rastlinná výroba). ODÔVODNENIE: Vinič je možné pestovať len v oblastiach s určitými fyzicko-geografickými predpokladmi (pôdny typ a druh, rozloženie zrážok, množstvo slnečného svitu, sklon a orientácia reliéfu a pod.) a preto plošná podpora na celé územie NUTS1 nie je správna a ani efektívna. Obdobné sa týka pestovania zemiakov, ovocia a zeleniny a ďalších plodín. Nie je účelné podporovať pestovania zemiakov napríklad v nížinných oblastiach, ktoré sú vzhľadom na svoje fyzicko-geografické podmienky vhodné na pestovanie zeleniny a ovocia.	Z	N	Z hľadiska nariadenia EÚ 1308/2013 a súvisiacich nariadení EÚ 2017/891 a 2017/892 je SR rozdelená na 3 regióny – Západ, Stred a Východ. Toto rozdelenie sa uplatňuje na sektor ovocia a zeleniny. Podpora je určená pre organizácie výrobcov, ktoré môžu mať členov zo všetkých 3 regiónov. Pre vinič je SR rozdelená na 6 vinohradníckych oblastí s presne vymedzenou plochou. Podporu môžu čerpať iba pestovatelia v týchto definovaných oblastiach. Podpora pre sektor zemiakov je určená, rovnako ako v sektore OZ, iba pre organizácie výrobcov, ktoré môžu mať členov z celého územia SR. Sektorové podpory sú určené na podporu rozvoja organizácií výrobcov. Na rozporovom konaní 18.1.2022 bola problematika objasnená a rozpor bol odstránený.
120.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu (produktívne investície do rozširovania a budovania nových závlah na farmách /časť 5.4.6.1 územný rozsah/ - str. 571). Žiadame, aby územný rozsah podpory nebol nastavený na celé územie Slovenskej republiky. ODÔVODNENIE: Predmetný územný rozsah podpory je nastavený na celé územie Slovenskej republiky, pričom nie celé územie SR je má rovnakú potrebu doplnkovej vlahy – v zmysle Atlasu krajiny SR https://app.sazp.sk/atlassr/ (6.3.1. typ poľnohospodárskej krajiny – potreby doplnkovej vlahy). Je neefektívne podporovať budovanie nového závlahového systému na územiach, kde je identifikovaný nadbytok vlahy alebo kde je krajina vlahovo vyrovnaná. (napr. Žilinský kraj).	Z	ČA	Pripomienka MIRRI bolo konzultovaná s MŽP SR s nasledovným záverom: v rámci bodových kritérií budú zvýhodnené tie projekty, ktoré budú realizované v oblastiach postihnutých suchom, a to aj v rámci intervencie zameranej na nové závlahy/rozšírenie závlah. Pre každý projekt je nevyhnutné vodoprávne povolenie pre daný zdroj vody, ktoré určuje maximálne množstvá odberov. Na rozporovom konaní 18.1.2022 bola problematika objasnená, MIRRI súhlasilo s vyhodnotením pripomienky
121.	MIRRI SR	K vlastnému materiálu. Odporúčame pri implementácii Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027, konkrétne investícií z Programu rozvoja vidieka (PRV, II. pilier SPP), zabezpečiť rovnaké podmienky finančnej spoluúčasti prijímateľov tak, aby	O	N	Návrh intenzity pomoci pri investíciách je výsledkom rokovaní v pracovnej skupine a rešpektuje nariadenie EÚ. Intenzita pomoci je stanovená v SP SPP a meniť ju je možné

		nedochádzalo k nerovnakému zaobchádzaniu medzi Programom rozvoja vidieka 2023-2027 a Programom Slovensko 2021 – 2027. ODŮVODNENIE: Odporúčame uplatniť tento princíp len v tých špecifických opatreniach a aktivitách a len u tých prijímateľov, ktorí budú mať možnosť žiadať o finančnú pomoc z Programu rozvoja vidieka 2023-2027 a aj z Programu Slovensko 2021-2027. Rovnaké podmienky finančnej spoluúčasti žiadame preto, aby si jednotlivé programy v podmienkach EU nekonkurovali. Samozrejme len, ak je to v súlade s legislatívou EÚ pre Program rozvoja vidieka 2023-2027.			modifikáciami SP SPP. Využíva sa motivačný efekt vyššej intenzity pomoci pri určitých typoch investícií.
122.	MKSR	K vlastnému materiálu: Na str. 647 a 648 vlastného materiálu je potrebné nahradiť slová „evidovaných na Ministerstve kultúry SR v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok“ slovami „evidovaných Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok“. Odôvodnenie: § 22 ods. 1 a 2 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.	O	A	
123.	MOSR	Vloženie novelizačného bodu: MOSR v súčinnosti Vojenské lesy a majetky SR – štátny podnik (ďalej len „VLM SR“) navrhujú v SPP 2023 – 2027 neuplatňovať krátenie základnej sadzby na 60,5 % pri výmere farmy nad 450 ha. Odôvodnenie: Poľnohospodárske podniky, ktoré hospodária v oblastiach ANC, dosahujú výrazne nižšiu produkciu a nižší príjem, ako podniky, ktoré hospodária v dobrých podmienkach, pri obdobných vynaložených nákladoch. nepriaznivo je navrhnuté dvojité krátenie navrhnutej základnej sadzby ANC a to krátenie základnej sadzby na 60,5% nad 450 ha a v druhom kroku degresivita platby v rozčlenení podľa veľkosti podniku. Výsledkom tohto návrhu potom je, že podnik hospodáriaci na výmere okolo 1500 ha s chovom okolo 400 VDJ /čiže farma spĺňajúca podmienky živočíšnej farmy/, bude mať krátenie 47,8 % podpory ANC a bude mať nižšiu sadzbu ANC ako za predchádzajúceho programového obdobia. Čo bude mať na živočíšnu výrobu negatívny dopad.	Z	N	Nie je možné z dôvodu rozpočtového obmedzenia. Znižovanie ANC platieb nad 450 ha je kompenzované rozdelením fariem na farmy ŽV a RV, s tým že sadzby ANC pre ŽV sú 3,7 krát vyššie ako pri RV. Na rozporovom konaní 18.1.2022 sa rozpor odstránil s tým, že MPRV SR vzhľadom na špecifickú situáciu VLM SR, š. p. uskutoční analýzu dopadov návrhu SP SPP 2023 – 2027 na tento podnik a ak výsledky analýzy ukážu negatívny vplyv dokumentu na hospodárenie daného štátneho podniku, MPRV SR sa týmto zaväzuje tento negatívny vplyv riešiť v úzkej spolupráci s MO SR s cieľom zachovať produkciu a starostlivosť o pôdu v správe VLM SR, š. p.
124.	MOSR	Vloženie novelizačného bodu: MOSR v súčinnosti Vojenské lesy a majetky SR – štátny podnik (ďalej len „VLM SR“) navrhujú z SPP 2023 – 2027 upraviť článok 4.2.2 Stropovanie a zníženie priamych platieb Odôvodnenie: SPP 2023 – 2027 má zabezpečiť „vhodné podmienky na podnikanie aj pre malé a stredné farmy a pre farmy podnikajúce v oblastiach s prírodnými a inými obmedzeniami“ a zároveň SPP má zabezpečiť podporu príjmov poľnohospodárov. Prijatím článku 4.2.2 v navrhovanom znení dôjde k výrazne negatívnemu vplyvu na farmy resp. až možnej likvidácii fariem s výmerou nad 500 ha, ktoré pôsobia aj v oblastiach s prírodnými a inými obmedzeniami a zabezpečujú zamestnanosť v „chudobnejších“ regiónoch Slovenska. Materiál zavádza stropovanie priamych platieb na výšku max. 100 000 EUR na subjekt. (Str. 161 4.2.2. Stropovanie...) Vo VLM SR predstavuje jednotná platba cca 320 000	Z	N	Pred uplatnením stropovania a znížovania platieb sa od sumy základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti, ktorá sa má poskytnúť poľnohospodárovi v danom kalendárnom roku, odpočítajú - všetky mzdy súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou, ktoré poľnohospodár nahlásil, vrátane daní a sociálnych príspevkov súvisiacich so zamestnaním; použijú sa mzdové náklady, ktoré poľnohospodárovi skutočne vznikli. Odchylné od možnosti použiť mzdové

		EUR ročne. Prídeme približne o cca 220 000 EUR. Uvedené sa však odvoláva na dokumenty EU. Platby sú nastavované aj cez mzdy zamestnancov a od ich prepočtu bude závisieť dopad resp. konečná výška podpory. Doplňť SPPK ...			<p>náklady, ktoré poľnohospodárovi skutočne vznikli, môžu v riadne odôvodnených prípadoch poľnohospodári požiadať o použitie štandardných nákladov na základe priemerných štandardných miezd (820 EUR) súvisiacich s poľnohospodárskou činnosťou vynásobených počtom ročných pracovných jednotiek, ktoré dotknutý poľnohospodár nahlásil. - ekvivalent nákladov na pravidelnú a neplatenú prácu spojenú s poľnohospodárskou činnosťou vykonávanou osobami pracujúcimi v dotknutom poľnohospodárskom podniku, ktorým sa nevypláca mzda alebo ktorých odmena je nižšia než suma bežne uhrádzaná za poskytnuté služby, ale ktoré sú odmeňované prostredníctvom hospodárskych výsledkov poľnohospodárskeho podniku; použijú sa štandardné náklady na základe priemerných štandardných miezd (820 EUR) súvisiacich s poľnohospodárskou činnosťou vynásobených počtom ročných pracovných jednotiek, ktoré dotknutý poľnohospodár nahlásil. - zložku nákladov práce v rámci zmluvných nákladov spojených s poľnohospodárskou činnosťou, ktoré poľnohospodár nahlásil. Na rozporovom konaní 18.1.2022 sa rozpor odstránil s tým, že MPRV SR vzhľadom na špecifickú situáciu VLM SR, š.p. uskutoční analýzu dopadov návrhu SP SPP 2023-2027 na tento podnik a ak výsledky analýzy ukážu negatívny vplyv dokumentu na hospodárenie daného štátneho podniku, MPRV SR sa týmto zaväzuje tento negatívny vplyv riešiť v úzkej spolupráci s MO SR s cieľom zachovať produkciu a starostlivosť o pôdu v správe VLM SR, š.p.</p>
125.	MPSV RSR	K doložke vybraných vplyvov V predloženej doložke vybraných vplyvov je potrebné uviesť povinné informácie v bode 8. Preskúmanie účelnosti. Odôvodnenie: Povinnosť uviesť uvedené	O	A	V bode 8 budú uvedené povinné informácie tak, ako to uvádza pripomienka.

		informácie vyplýva z Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, z časti II. Obsahové požiadavky doložky. Navyše, podľa predloženej analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy sa plánuje minúť na spoločnú poľnohospodársku politiku na Slovensku v rokoch 2023-2027 celkovo 4,31 mld. Eur, z toho zo zdrojov štátneho rozpočtu 908 mil. eur. Pri tak veľkom financovaní z verejných prostriedkov je obzvlášť dôležité popísať mechanizmus preskúmania účinnosti a účelnosti z hľadiska plnenia stanovených cieľov.			
126.	MPSV RSR	K doložke vybraných vplyvov, k procesu pripomienkového konania Predložený návrh zákona nebol napriek identifikácii vybraných vplyvov zaslaný na predbežné pripomienkové konanie, ktoré sa uskutočňuje ešte pred medzirezortným pripomienkovým konaním. Predkladateľ ani nepožiadala Stálu pracovnú komisiu Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva Slovenskej republiky o udelenie výnimky z procesu podľa bodu 2.6. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, o ktorú je možné požiadať v prípade materiálov, ktoré majú byť predmetom skráteného pripomienkového konania. Predkladateľ tým nedodržiaval záväzný postup podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov. Zároveň upozorňujeme predkladateľa na bod 9.1. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, podľa ktorého sa na záverečné posúdenie vybraných vplyvov po medzirezortnom pripomienkovom konaní predkladajú Stálej pracovnej komisii Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva Slovenskej republiky materiály, pri ktorých po pripomienkovom konaní došlo v rámci doložky k zmene v identifikácii vplyvov v bode 9. doložky alebo k významnej zmene aspoň jedného z vybraných vplyvov, a tým aj k zmene dotknutej analýzy vplyvu.	O	A	Materiál bol predložený na záverečné posúdenie vybraných vplyvov 12.1.2022.
127.	MPSV RSR	K vlastnému materiálu vo vzťahu k horizontálnym princípom 1. Na strane č. 89 v "Špecifickom celi 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového bio hospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva." odporúčame v názve špecifického cieľa nahradiť text "rodovú rovnosť" nasledovným textom "Princíp rovnosti mužov a žien, začlenenie a nediskriminácia". 2. Na strane 26 odporúčame v texte Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu nahradiť text "rodovú rovnosť" nasledovným textom "Princíp rovnosti mužov a žien, začlenenie a nediskriminácia". 3. na strane 27 odporúčame v texte Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu nahradiť text "rodovú rovnosť" nasledovným textom "Princíp rovnosti mužov a žien, začlenenie a nediskriminácia". 4. na strane 89 odporúčame v texte Špecifického cieľa nahradiť text "rodovú rovnosť" nasledovným textom "Princíp rovnosti mužov a žien, začlenenie a nediskriminácia". 5. na strane odporúčame 94 v texte intervenčnej stratégie nahradiť text "rodovú rovnosť" nasledovným textom "Princíp rovnosti mužov a žien, začlenenie a nediskriminácia". 6. na strane 319 odporúčame v texte špecifické ciele nahradiť text "rodovú rovnosť" nasledovným textom "Princíp rovnosti mužov a žien, začlenenie a nediskriminácia".	O	N	Znenie špecifického cieľa 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva je v súlade so znením nariadenia EÚ 2021/2115, čl.6. Uvedené nariadenie, ktoré je zverejnené v Úradnom vestníku EÚ je pre členský štát záväzné. Znenie špecifického cieľa 8 v anglickom jazyku „to promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry“. Uvedené anglické znenie je v

	<p>7. na strane 369 odporúčame v texte špecifické ciele nahradiť text "rodovú rovnosť " nasledovným textom "Princíp rovnosti mužov a žien, začlenenie a nediskriminácia ". Odôvodnenie: Na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady sa budú pri vykonávaní fondov dodržiavať horizontálne princípy vymedzené v článku 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a v článku 10 ZFEÚ vrátane zásad subsidiarity a proporcionality stanovených v článku 5 Zmluvy o EÚ, berúc do úvahy Chartu základných práv Európskej únie. Členské štáty by mali dodržiavať aj povinnosti stanovené v Dohovore Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa a v Dohovore Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečiť prístupnosť v súlade s jeho článkom 9 a v súlade s právom Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť výrobkov a služieb. V tejto súvislosti by sa fondy mali implementovať spôsobom, ktorý podporuje prechod od inštitucionálnej k rodinnej a komunitnej starostlivosti. Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky by sa mal zamerať na odstraňovanie nerovností a presadzovanie rovnosti žien a mužov a začlenenie rodového hľadiska, ako aj na boj proti diskriminácii na základe pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Fondy by nemali podporovať akcie, ktoré prispievajú k akejkoľvek forme segregácie alebo vylúčenia, a pri financovaní infraštruktúry by mali zabezpečiť prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím. Ciele fondov by sa mali realizovať v rámci udržateľného rozvoja a snahy Únie o podporu cieľa spočívajúceho v udržiavaní, ochrane a zlepšovaní kvality životného prostredia podľa článku 11 a článku 191 ods. 1 ZFEÚ, zohľadňujúc zásadu „znečisťovateľ platí“, ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja a Parížsku dohodu prijatú na základe Princíp rovnosti mužov a žien, začlenenie a nediskriminácia bude uplatňovaný ako horizontálny princíp naprieč celým operačným programom. V súlade s horizontálnym princípom, ktorým je zabezpečenie prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím v zmysle článku 9 Dohovoru OSN, je pre všetky subjekty zapojené do procesu implementácie fondov EÚ v PO 2021-2027 povinné vykonať všetky opatrenia na zabezpečenie prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím, či už k aktivitám projektu alebo k výstupom a výsledkom projektu, a to sprístupnením informačných a komunikačných technológií a systémov, fyzického prostredia a ďalších prostriedkov a služieb poskytovaných ostatným osobám cieľovej skupiny. Na rovnakom základe je potrebné zabezpečiť pracovné podmienky pre výkon práce administratívneho a odborného personálu každého projektu. Tieto princípy budú sledované pri implementácii jednotlivých projektov, kde bude hlavným cieľom zabezpečenie efektívneho a účinného uplatňovania a dodržiavania horizontálnych princípov berúc do úvahy Chartu základných práv Európskej únie (Charta EÚ) a povinnosti vyplývajúce z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (Dohovor OSN). Všetky projekty budú musieť v rámci procesu prípravy, realizácie a kontroly vykazovať súlad s Chartou EÚ a Dohovorom OSN a budú sa riadiť nediskriminačnými prístupmi a maximálne otvorenou komunikáciou a spoluprácou so všetkými relevantnými skupinami. Riadiaci orgán ako subjekt zapojený do procesu implementácie fondov EÚ v Programovom období 2021-2027 (PO 2021 – 2027) nesie hlavnú zodpovednosť za účinnú a</p>			súlade s prekladom v SJ.
--	--	--	--	--------------------------

		efektívnu implementáciu fondov, čo zahŕňa aj súlad vybraných operácií s horizontálnymi princípmi a aktívnu spoluprácu s Gestorom HP v každej fáze implementácie. Orgánom zabezpečujúcim uplatňovanie horizontálnych princípov bude Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky prostredníctvom vecne príslušného útvaru (Gestor HP), ktorého zástupcovia budú mať povinné zastúpenie ako riadny člen vo všetkých monitorovacích výboroch a pracovných skupinách na prípravu a implementáciu programov v rámci PO 21-27.			
128.	MŠVVa ŠSR	V celom texte navrhujeme odstrániť podmienku akreditácie vzdelávacích programov podľa zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Odôvodnenie: Nakoľko ide o vzdelávanie, ktoré je v kompetencii rezortu pôdohospodárstva, proces akreditácie považujeme za zbytočný a administratívne náročný, nakoľko za obsah vzdelávania zodpovedá príslušný rezort.	O	N	V prípade intervencie „Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania“ sa nevyžaduje akreditácia, ide len o zvýhodnenie žiadateľov, ktorí získali akreditáciu Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR tým, že nebudú musieť preukazovať/dokladovať v rámci kritérií v príslušnej výzve ich splnenie.
129.	MŠVVa ŠSR	Vlastný materiál – formálne pripomienky: Str. 9 – prvý odsek, prvá veta – za slovo „...porovnaní“ doplniť predložku „s“ Str. 481 – v bode 5.3.12.10 v texte za slovom „hybridný“ za textom v zátvorke uzavrieť zátvorku a vo vete začínajúcej slovom „Žiadateľ“ slovo „operácie“ nahradiť slovom „operáciách“.	O	A	Upraví sa podľa požiadavky
130.	MZSR	Vlastný materiál; Strategický plán SPP 2023 – 2027; strana 166; časť 4.5. Odporúčame text vety „Eliminácia duplicitného financovania bude zabezpečená recipročnou kontrolou zo strany PPA a MIRRI na úrovni realizovaných projektov.“ doplniť textom „a konzultáciou pri príprave výziev s gestormi sektorových politík, ak sa oprávnenosť z PRV bude týkať ich sektorových politík.“. Odôvodnenie: MZ SR má ambíciu minimalizovať prípadné prekrývanie nielen už realizovaných projektov ale aj oprávnených aktivít, ktoré sa formujú do konkrétnych výziev na predkladanie projektov. Keďže v špecifickom celi 8 sú v rámci SWOT analýzy definované výzvy a ohrozenia, týkajúce sa zdravotnej starostlivosti, považujeme za dôležité už pred samotným vyhlásením výzvy identifikovať prípadné možné prekrývanie. Pripomienka: obyčajná.	O	A	
131.	MŽPS R	Na str. 554 v ods. „oprávnené investície“ v druhej odrážke upraviť text nasledovne „Investície do rozširovania a budovania vlastných studní vrátane čerpadiel a rúrovej siete mimo fariem, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné.“ Zdôvodnenie Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách sú podzemné vody prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom. Iné použitie podzemných vôd je možné iba pri zachovaní ich prednostného určenia. V súčasnosti tiež dochádza v dôsledku klimatickej zmeny k poklesu zásob podzemnej vody, pričom ich dopĺňanie prebieha pomalšie, ako je to v prípade povrchových zdrojov. Upozorňujeme tiež, že v zmysle vodného zákona ide v prípade	Z	A	Doplnený aj spôsob preukázania, čo bolo odsúhlasené s MŽP SR.

		štrkovísk o odkryté podzemné vody, čiže ich nie je možné považovať za povrchový zdroj vody.			
132.	MŽPS R	63 V odôvodnení finančnej alokácie pre Investície do závlah a vodozádržných opatrení (na strane 68) žiadame vypustiť: „systematické zabezpečovanie údržby otvorených odvodňovacích kanálov“ Nesúhlasíme s takto nastavenou aktivitou. Odsúhlasené bolo budovanie hrádzok pre zadržanie vody v krajine. Údržba otvorených odvodňovacích kanálov spočíva vo vytážení a prehĺbení kanálov. To znamená naplnenie funkcie, pre ktorú boli budované, funkciu odvodnenia krajiny. V súčasnosti je ale problémom vysychanie krajiny, nedostatok vlhky, preto je potrebné vody v krajine zadržiavať. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	Nebude sa uvádzať „systematická údržba otvorených odvodňovacích kanálov“. MPRV SR si uvedomuje, že prioritou je zadržiavanie vody v krajine. MPRV SR chce na túto prioritu využiť viaceré nástroje, jedným z nich je postupná adaptácia siete hydromelioračných kanálov na zadržiavanie vody v rámci navrhutej intervencie. Nejde o údržby odvodňovacích kanálov v rámci predpísaného ich sfunkčnenia vodných stavieb v zmysle vodného zákona, ale ich rekonštrukcie resp. modernizácie, ktoré musia mať formu a charakter investície. Preto rekonštrukcia odvodňovacích kanálov musí byť zameraná na doplnenie k ich primárnej odvodňovacej funkcii aj o novú funkciu umožňujúcu retenciu drenážnych resp. vnútorných vôd v koryte odvodňovacieho kanála a súbežne v pôdnom profile pozemkov jeho zberného územia. MPRV SR pripravuje materiál na rokovane vlády SR, ktorý stanoví úlohy/funkcie tejto siete hydromelioračných kanálov pri zvýšení vodozádržnej kapacity krajiny. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022.Rozpor bol po diskusii k tejto téme odstránený.
133.	MŽPS R	Ak z procesu posudzovania strategického dokumentu podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vyplynú zásadné skutočnosti, ktoré predložený návrh strategického dokumentu neobsahuje, návrh strategického plánu bude v zmysle odporúčaní z procesu o posudzovaní strategického dokumentu dopracovaný. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	O	A	Súhlasíme s navrhovaným postupom MŽP SR.
134.	MŽPS R	Celý návrh plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027, spĺňa definíciu strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“). Zároveň daný materiál spĺňa kritériá strategického	Z	ČA	Súhlasíme, že SP podlieha SEA. SEA je povinnou prílohou SP. Ukončenie konania SEA sa predpokladá v júni 2022. Aktuálne sme vo fáze pripomienkovania Oznámenia SEA Strategického plánu SPP 2023-2027,

		dokumentu podľa § 3 písm. d) ako aj podľa § 4 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov a v súčasnosti prebieha konanie o posudzovaní strategického dokumentu na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky, sekcii posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbore posudzovania vplyvov na životné prostredie. Vzhľadom na túto skutočnosť, je potrebné pred schválením tohto materiálu ukončiť konanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov. Zdôvodnenie V tejto súvislosti konštatujeme, že z hľadiska zákona o posudzovaní vplyvov nie je možné vyhnúť sa posudzovaniu vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu. Výnimku z posudzovania strategických dokumentov majú len tie strategické dokumenty, ktorých jediným účelom je obrana, civilná ochrana, finančné alebo rozpočtové plány a programy.			ktoré môže verejnosť a dotknuté subjekty pripomienkovať do 15 dní od doručenia, resp. jeho zverejnenia. V tejto veci aktívne spolupracujeme s odborom posudzovania vplyvov MŽP SR Aj EK akceptuje pre ČŠ, že SEA vzhľadom na legislatívne meškanie bude doplnená neskôr (modifikačnou zmenou). Samozrejme posúdením bude zapracovanie záverov SEA do SP. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 21.1.2022. Rozpor bol po diskusii k tejto téme odstránený. Pripomienka bola preklasifikovaná zo zásadnej na obyčajnú.
135.	MŽPS R	Do časti „Špecifický cieľ č. 6 Prispiet' k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity“... na strane 78 v odseku 2.1.1.30 Identifikácia potrieb navrhujeme doplniť novú potrebu č. 6.5: Podporovať zachovanie a pestovanie krajových odrôd, nakoľko krajové odrody predstavujú vzácny genofond vyšľachtený na pestovanie v určitých podmienkach. Krajové odrody postupne miznú aj v dôsledku ubúdania tradičných hospodárov na vidieku, nedostatocnej starostlivosti o staré ovocné sady a pustnutia krajiny. Krajové odrody sú ohrozeným prvkom biologickej rozmanitosti. Takéto sady sú súčasťou lokálnych ekosystémov, okrem iného poskytujú potravu pre hmyz a opeľovače. Historické ovocné sady aj vzrastlé stromy - solitéry sú identifikačnými znakmi mnohých vidieckych sídiel a prvkami kultúrnej krajiny, ktoré je potrebné chrániť. Krajové odrody sú zároveň genetickým zdrojom pre šľachtenie ďalších odrôd odolných v lokálnych podmienkach, aj s ohľadom na adaptáciu na meniacu sa klímu.	O	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 21.1.2022. Rozpor bol po diskusii odstránený. Pripomienka bola preklasifikovaná na obyčajnú. Duplicita.
136.	MŽPS R	Do časti „Špecifický cieľ č. 6 Prispiet' k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity“... na strane 78 v odseku 2.1.1.30 Identifikácia potrieb navrhujeme doplniť novú potrebu č. 6.5: Podporovať zachovanie a pestovanie krajových odrôd, nakoľko krajové odrody predstavujú vzácny genofond vyšľachtený na pestovanie v určitých podmienkach. Krajové odrody postupne miznú aj v dôsledku ubúdania tradičných hospodárov na vidieku, nedostatocnej starostlivosti o staré ovocné sady a pustnutia krajiny. Krajové odrody sú ohrozeným prvkom biologickej rozmanitosti. Takéto sady sú súčasťou lokálnych ekosystémov, okrem iného poskytujú potravu pre hmyz a opeľovače. Historické ovocné sady aj vzrastlé stromy - solitéry sú identifikačnými znakmi mnohých vidieckych sídiel a prvkami kultúrnej krajiny, ktoré je potrebné chrániť. Krajové odrody sú zároveň genetickým zdrojom pre šľachtenie ďalších odrôd odolných v lokálnych podmienkach, aj s ohľadom na adaptáciu na meniacu sa klímu. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 21.1.2022. Rozpor bol po diskusii odstránený. Pripomienka bola preklasifikovaná na obyčajnú.
137.	MŽPS R	Do kapitoly 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi	Z	A	

		Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, Vlastného materiálu, na stranu 168 – do časti Partnerská dohoda, žiadame doplniť nasledujúci odsek: „Komplementarita a synergia v oblasti ochrany prírody a biodiverzity. - V rámci Partnerskej dohody (Program Slovensko) sa predpokladá podpora opatrení zameraných na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov najmä mimo chránených území. Súčasťou sú realizačné opatrenia na zlepšenie stavu biotopov a druhov mimo vodných tokov (ako napr. odstraňovanie a spriechodňovanie bariér a vytváranie migračných koridorov, zachovanie a obnova priaznivého stavu mokradí). Podpora na poľnohospodárskej a lesnej pôde tam, kde táto činnosť nebude dostatočne pokrytá SP SPP, pri cestných a železničných koridoroch tam, kde to bude potrebné z pohľadu ochrany prírody a biodiverzity, ako aj v oblasti sídiel; - Súčasťou aktivít je aj podpora realizácie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na miestnej úrovni, príkladom sú koridory prepájajúce ekologicky významné územia dôležité aj pre migráciu druhov; - V prípade inváznych nepôvodných druhov je pozornosť venovaná preventívnym opatreniam a tiež realizácii eradikačných a potláčajúcich opatrení, vrátane ich mapovania a monitoringu, v súlade s platnou legislatívou o inváznych druhoch, vrátane budovania záchytných staníc pre invázne nepôvodné druhy.“ Zdôvodnenie V uvedenej časti Vlastného materiálu, úplne chýba komplementarita a synergia v oblasti ochrany prírody a biodiverzity.			
138.	MŽPS R	Financovanie takmer všetkých intervencií II. piliera v špecifickom ciele 4, ktoré sa zameriavajú na znižovanie emisií skleníkových plynov, zvyšovanie sekvestrácie uhlíka a adaptáciu na nepriaznivé dopady zmeny klímy, bolo v porovnaní s návrhom uvedeným v súvisiacom materiáli “Východiská pre tvorbu Intervenčnej stratégie k Strategickému plánu SPP 2023 – 2027” znížené, pričom materiál uvádza, že “až 45,9 % EÚ zdrojov SPP sa použije na enviro-klimatické ciele”. Podobná situácia nastala aj v I. Pilieri, v ktorom sú intervencie v rámci špecifických cieľov 4,5,6 spojené do celofarmovej eko schémy. Domnievame sa, že uvedené finančné alokácie sú nedostatočné na plnenie klimatických cieľov Európskej zelenej dohody a preto požadujeme zdôvodnenie zníženia alokácií zameraných na zmenu klímy a tiež kvantifikovanie celkovej sumy, ktorou sa prispeje k plneniu špecifického cieľa 4 (k adaptácii na zmenu klímy a jej zmierneniu) ako aj jej percentuálnu výšku z celkovej alokácie /finančnej obálky. Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	Materiál Východiská pre tvorbu Intervenčnej stratégie k Strategickému plánu SPP 2023 – 2027 predpokladal 45 % spolufinancovanie, vládou schválené spolufinancovanie II. piliera je na úrovni 36,92 % Na základe aktualizovaného nariadenia sa muselo preprogramovať zaradenie niektorých intervencií, ktoré boli v pôvodnom materiáli. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 21.1.2022. Rozpor bol po diskusii k tejto téme odstránený.
139.	MŽPS R	K Vlastnému materiálu: V celom materiáli odporúčame zosúladiť názvoslovie „zmena klímy, zmeny klímy“ a „klimatická zmena“ vo všetkých tvaroch na „zmena klímy“ vo všetkých tvaroch – aj napriek tomu, že časť odbornej verejnosti nerozlišuje medzi týmito dvoma slovnými spojeniami, dokumenty, ktoré sú vytvárané ako esenciálne politiky týkajúce sa zmeny klímy (z dielne MŽP SR), pracujú so slovným spojením „zmena klímy“ – táto zmena nie je prirodzená (klimatická zmena áno), ale je spôsobená aj antropogénnou činnosťou.	O	A	Upraví sa v zmysle pripomienky.
140.	MŽPS R	K Vlastnému materiálu: V návrhu dokumentu nevidujeme zavedenie špecifického opatrenia pre zvýšenie podpory mozaikového využívania poľnohospodárskej krajiny zaradením	Z	N	Prvky charakteristické pre územia HNV 2 boli zaradené do povinne chránených krajinných prvkov (GAEC 8), ktoré sú

		osobitného opatrenia na podporu území s vysokou prírodnou hodnotou (HNV) typ 2: Poľnohospodárska mozaiková krajina s nízkou intenzitou poľnohospodárstva a s prírodnými a štruktúrnymi prvkami. Zdôvodnenie V Akčnom pláne pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy je v úlohe 2.3.3 definovaná potreba zvýšenia podpory mozaikového využívania poľnohosp. krajiny zaradením osobitného opatrenia na podporu území s vysokou prírodnou hodnotou (HNV) typ 2 aj s konkrétnymi indikátormi. Požadujeme určenie špecifického opatrenia v SPP (počet projektov) aj s určením výmery podporených území HNV2.			oprávnené pre podporu. Strategický plán je robustný v podpore biodiverzity, o čom svedčí aj hodnota ukazovateľa R.31. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MŽP SR súhlasí s odstránením rozporu pod podmienkou, že sa požadovaná metodika, resp. štúdia začne vypracovávať už tento rok. Rozpor bol po odsúhlasení takéhoto postupu odstránený.
141.	MŽPS R	K Vlastnému materiálu: V návrhu dokumentu neevidujeme zavedenie výraznejšiu podporu fariem, ktoré aplikujú postupy udržateľného a ekologického hospodárenia a uplatňujú aktívne opatrenia majúce dokázateľne lepší vplyv na biodiverzitu a klímu (agroenvironmentálne klimatické opatrenia – AECM). Zdôvodnenie V Akčnom pláne pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy je v úlohe 2.4.2 uvedené, že MPRV SR je gestorom takéhoto opatrenia a návrh nových ukazovateľov do nového SPP zameraných na aplikáciu ekologického obhospodarovania/Uplatňovanie AECM.	Z	N	Intervencie zamerané na vymenované oblasti: celofarmová eko-schéma, ekologické poľnohospodárstvo, výška ukazovateľa R.31 dokazuje podporu biodiverzity Pripomienka bola predmetom rozporového konania 21.1.2022. Rozpor bol po diskusii k tejto téme odstránený.
142.	MŽPS R	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky si uvedomuje dôležitosť krajinotvorby a pozemkových úprav pre ďalší rozvoj vidieka, a preto v rámci partnerskej dohody (Program Slovensko) sa predpokladá podpora opatrení vychádzajúcich z pozemkových úprav – tzv. spoločné zariadenia, ktoré sú zároveň adaptačnými opatreniami vo výške 50 – 60 mil. EUR. Podpora bude smerovať na realizáciu opatrení spoločných zariadení – krajinotvorných prvkov, ktoré sú navrhované na základe ukončených projektov pozemkových úprav a ktoré spĺňajú charakter adaptačných opatrení a prvkov zelenej a modrej infraštruktúry. Na túto oblasť sa v rámci Partnerskej dohody (Program Slovensko) predpokladá suma vo výške 50 – 60 mil. EUR. O túto sumu môže byť znížená alokácia na pozemkové úpravy a realizáciu spoločných zariadení v rámci SPP. Takto uvoľnenú alokáciu v rámci SPP navrhujeme použiť na dofinancovanie nasledovných intervencií kľúčových pre motiváciu farmárov uprednostňovať environmentálne žiaduce postupy: - Navýšenie alokácie pre opatrenie mozaikovitého kosenia v územiach NATURA 2000 - 2. a 3. stupeň ochrany, kde nastalo zníženie z 10,5 na 7,5 mil. EUR. Žiadame navrátenie pôvodnej alokácie. Ak schéma nebude dobre zafinancovaná, hrozí, že sa nebude čerpať a opatrenie sa minie účinku - Žiadame návrat zatrávňovania, ako bolo definované v predchádzajúcej verzii, pretože to je jediné opatrenie, ktoré nadväzuje na zákazy obhospodarovania mokradí. Z troch vypustených opatrení je pre nás zásadná obnova aluviálnych lúk, ktorá je jediným proaktívnym opatrením na ochranu mokradí okrem GAEC. Ide o multifunkčné opatrenie, ktoré slúži preventívne pred povodňami, má pozitívny vplyv na zadržiavanie vody v krajine, sekvestráciu uhlíka a podporu biodiverzity, - Zvýšiť alokáciu na AEKO schému na sysľa pasienkového o 500 tis. EUR - Zvýšiť alokáciu na lesnícke opatrenia – pestovnú činnosť a PBHL Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	EK viackrát vytýkala, že spoločné zariadenia a opatrenia sú v Slovenskej republike budované v malej miere, že zaostávame z hľadiska krajinotvorby. Niekedy sa takéto prvky nedajú realizovať na pôde trvalo, ak pôda nie je majetkovo vysporiadaná, z tohto dôvodu hovoríme o komplexných pozemkových úpravách. Pozemkové úpravy sú základná kompetencia MPRV SR. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MPRV SR vytvorilo intervenciu zatrávňovanie ornej pôdy s alokáciou 10,5 mil. EUR. MŽP SR požaduje dodatočnú ekoschému zameranú na územie Podunajskej nížiny. Alokáciu na intervenciu zameranú na ochranu sysľa pasienkového považujú za nedostatočnú. Problémom na strane MPRV SR môže byť zdĺhavosť takéhoto procesu vo vzťahu k zaslaníu Strategického plánu na EK. Reálne je možná modifikácia SP v priebehu najbližších rokov, prostredníctvom ktorej by sa mohli zmeniť podmienky niektorých intervencií podľa

					požiadaviek MŽP SR. Keď sa zvýši sadzba, musí sa znížiť plánovaná podporená plocha. Taktiež nebola splnená požiadavka MŽP SR ohľadom navýšenia alokácií v rámci lesníckych intervencií. V rámci modifikácie sa v budúcnosti môžu upraviť niektoré podmienky intervencie. Rozpor bol po diskusii a následných stretnutiach k téme platieb na plochu odstránený.
143.	MŽPS R	Na str. 99 materiálu „3_vlastny-material_SP-SPP-2023-27.docx“ v odseku „Príležitosti“ navrhujeme vypustiť v prvej odrážke slovo „rozvoj“, nakoľko sa nachádza dvakrát za sebou. Ide o vetu: „rozvoj rozvoj podnikateľských aktivít na vidieku,“	O	A	
144.	MŽPS R	Na str.548 v ods. „oprávnené investície“ v bode 2 upraviť text prvej odrážky nasledovne: „studne, nové čerpacie stanice, napojenie infraštruktúry na zdroj štrkoviská, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné;“ Zdôvodnenie Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách sú podzemné vody prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom. Iné použitie podzemných vôd je možné iba pri zachovaní ich prednostného určenia. V súčasnosti tiež dochádza v dôsledku klimatickej zmeny k poklesu zásob podzemnej vody, pričom ich dopĺňanie prebieha pomalšie, ako je to v prípade povrchových zdrojov. Upozorňujeme tiež, že v zmysle vodného zákona ide v prípade štrkovísk o odkryté podzemné vody, čiže ich nie je možné považovať za povrchový zdroj vody.	Z	A	Akceptované, doplnený aj spôsob preukázania, čo bolo odsúhlasené s MŽP SR.
145.	MŽPS R	Na str.554 v ods. „oprávnené investície“ v prvej odrážke upraviť text prvej pododrážky nasledovne: • „studne, nové čerpacie stanice, napojenie infraštruktúry na zdroj štrkoviská, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné;“ Zdôvodnenie Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách sú podzemné vody prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom. Iné použitie podzemných vôd je možné iba pri zachovaní ich prednostného určenia. V súčasnosti tiež dochádza v dôsledku klimatickej zmeny k poklesu zásob podzemnej vody, pričom ich dopĺňanie prebieha pomalšie, ako je to v prípade povrchových zdrojov. Upozorňujeme tiež, že v zmysle vodného zákona ide v prípade štrkovísk o odkryté podzemné vody, čiže ich nie je možné považovať za povrchový zdroj vody.	Z	A	Akceptované, doplnený aj spôsob preukázania, čo bolo odsúhlasené s MŽP SR.
146.	MŽPS R	Na stranách 117 a 200 navrhujeme nasledovnú úpravu textu: „Na plochách rýchlorastúcich drevín sa vzhľadom na potrebu zachovania biodiverzity vyžaduje optimálne mechanické ošetrovanie medziradia aj samotných riadkov vo vegetačnom období za účelom prevencie	O	A	V podmienkach oprávnenosti na celofarmovú eko-schému, pokiaľ ide o plochy rýchlorastúcich drevín, bude upravené, že žiadateľ vykoná vo vegetačnom období 2 x

		výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov. Zakázané je používanie pesticídov na kontrolu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov“.			ošetrenie medziradia a riadkov bez použitia pesticídov.
147.	MŽPS R	Na stranách 365, 382, 384, 388, 390, 441 vzhľadom na pripravovanú transformáciu organizácie navrhujeme termín ŠOP SR nahradiť “príslušnej/ou organizácie/ou ochrany prírody”, čo je termín zo zákona.	O	A	Text bude upravený.
148.	MŽPS R	Na stranách 64 a 67 nesúhlasíme s nasledujúcou formuláciou: „Zároveň bude podporená aj infraštruktúra zamedzujúca zaplaveniu poľnohospodárskej pôdy pri nárazových zrážkach s retenčnou funkciou“. To by umožňovalo budovať technickú tzv. šedú infraštruktúru. Naopak retenciu vody v krajine je potrebné umožniť prirodzeným rozlievaním a tam kde ide na oranú poľnohospodársku pôdu je potrebné nastaviť obnovu pôvodných prirodzených ekosystémov ako sú aluviálne lúky, slatiny, rašeliniská. To je opatrenie, ktoré je vodozadržné, zároveň protipovodňové a tiež podporujúce biodiverzitu formou obnovy ekosystémov, čo je nanajvýš dôležité v dekáde obnovy ekosystémov. Ak je myslené že budú podporené retenčné plochy, je potrebné jasne definovať, že to nebudú prvky šedej infraštruktúry, ale prvky modrej alebo zelenej infraštruktúry. V tomto zmysle žiadame preformulovať.	O	N	MPRV SR si uvedomuje, že prioritou je zadržiavanie vody v krajine. MPRV SR chce na túto prioritu využiť viaceré nástroje, jedným z nich je postupná adaptácia siete hydromelioračných kanálov na zadržiavanie vody. Pripomienka sa týka inej zásadnej pripomienky, ku ktorej prebehlo rozporové konanie. Rozpor bol odstránený.
149.	MŽPS R	Na stranách 71 a 73 žiadame medzi ohrozené druhy zvierat doplniť šedý rožný dobytok. Je využívaný a veľmi vhodný pre spásanie jedného z najvzácnejších ekosystémov – slanísk. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	A	Šedý rožný dobytok v SR ako plemeno neevidujeme. Predpokladáme, že ide o nesprávne pomenovanie maďarského stepného dobytky ktorý bol zaradený medzi podporované plemená. Na to aby mohol byť daný druh zvierat zaradený do ohrozených, musí príslušná autorita (VUŽV) dokladovať jeho ohrozenosť.
150.	MŽPS R	Na strane 10 strategického dokumentu v časti 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, pri popise/formulácii Potreby č.1.1 Podpora príjmov poľnohospodárov, žiadame odstrániť vetu: „Zvyšovanie environmentálnych požiadaviek vytvára tlak na pokles príjmov poľnohospodárskych podnikov.“ Zdôvodnenie Vetu žiadame odstrániť nakoľko je to kontroverzné tvrdenie. Niektoré environmentálne požiadavky môžu svojim dopadom naopak zvýšiť úrodu – či už cez zlepšenie štruktúry pôdy, alebo zadržanie vlhky v krajine. Pripomienku označujeme ako zásadnú, pretože tato formulácia nastavuje a priori antagonizmus farmárov voči environmentálnym opatreniam. Je potrebné si uvedomiť že bez spolupráce rezortov pôdohospodárstva a životného prostredia, ozdravenie krajiny a teda dobrých podmienok pre produkciu potravín bude na pozadí zmeny klímy iba ťažko možné dosiahnuť.	Z	A	
151.	MŽPS R	Na strane 115 v pravej odrážke žiadame odstrániť slová „a odvodňovacej“. Dôležité je vodu v krajine zadržiavať, ak dochádza k zaplavovaniu. Toto je potrebné nastaviť v priereze zelenej architektúry od GAEC2 po obnovu mokradí a aluviálnych lúk v II. Pilieri	O	N	Pripomienka k rekonštrukcii odvodňovacích kanálov bola predmetom rozporového konania s MŽP SR. Rozpor bol odstránený.

152.	MŽPS R	Na strane 115 v prvej odrážke žiadame odstrániť slová „a odvodňovacej“. Dôležité je vodu v krajine zadržiavať, ak dochádza k zaplavovaniu. Toto je potrebné nastaviť v priereze zelenej architektúry od GAEC2 po obnovu mokradí a aluviálnych lúk v II. Pilieri	O	N	Pripomienka k rekonštrukcii odvodňovacích kanálov bola predmetom rozporového konania s MŽP SR. Rozpor bol odstránený.
153.	MŽPS R	Na strane 121 navrhujeme doplniť že Prioritný akčný rámec pre sústavu Natura 2000 je hlavne o priaznivom stave druhov a biotopov európskeho záujmu.	O	A	
154.	MŽPS R	Na strane 126 je formulácia: „zakladanie porastov zabezpečujúce prirodzenú potravu včiel“. V tejto súvislosti by sme radi upozornili, že by nemali byť podporované výsadby nepôvodných medonosných druhov rastlín, ktoré majú expanzívne správanie sa a môžu inváziami poškodzovať pôvodné biotopy a druhy.	O	A	
155.	MŽPS R	Na strane 13 strategického dokumentu v časti 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, pri popise/formulácii Potreby č.2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity, navrhujeme preformulovať poslednú vetu do podoby: „Vinárstvo a včelárstvo majú pozitívny vplyv na rozvoj vidieka a prinášajú produkty s vyššou pridanou hodnotou“. Zároveň navrhujeme doplniť na koniec textu znenie: “ Podpora špeciálnej rastlinnej produkcie prináša zvýšenú diverzitu krajinskej štruktúry a tým tiež prispieva k environmentálnym cieľom. Extenzívna živočíšna výroba vo forme voľnej pastvy taktiež prispieva k zlepšeniu krajinskej diverzity a zlepšeniu stavu trávinnobylinných biotopov.” Zdôvodnenie Vetu s vinárstvom a včelárstvom navrhujeme preformulovať, nakoľko vinárstvo prináša ekonomické benefity, predovšetkým pri produkcii kvalitných verejnostíou vyhladávaných vín, podobne produkcia medu je predovšetkým žiadaná pre kvalitu slovenského medu. Doplnenie na konci textu sme navrhli pretože environmentálne benefity tu v podstate nie sú vôbec spomenuté.	Z	A	
156.	MŽPS R	Na strane 138 je formulácia: „zakladanie porastov zabezpečujúce prirodzenú potravu včiel“. V tejto súvislosti by sme radi upozornili, že by nemali byť podporované výsadby nepôvodných medonosných druhov rastlín, ktoré majú expanzívne správanie sa a môžu inváziami poškodzovať pôvodné biotopy a druhy.	O	A	
157.	MŽPS R	Na strane 166 navrhujeme nasledovnú úpravu textu: „Na plochách rýchlorastúcich drevín sa vzhľadom na potrebu zachovania biodiverzity vyžaduje optimálne mechanické ošetrovanie medziradia aj samotných riadkov vo vegetačnom období za účelom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov. Zakázané je používanie pesticídov na kontrolu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov“. Rovnako žiadame upraviť formuláciu na strane 186.	O	A	V podmienkach oprávnenosti na celofarmovú eko-schému, pokiaľ ide o plochy rýchlorastúcich drevín, bude upravené, že žiadateľ vykoná vo vegetačnom období 2 x ošetrovanie medziradia a riadkov bez použitia pesticídov.
158.	MŽPS R	Na strane 18 strategického dokumentu v časti 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia,	Z	A	Lesné dreviny a ich spoločenstvá s dlhým vývojovým cyklom nie sú schopné v krátkom

		pri popise/formulácii Potreby č.4.5 Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy, žiadame odstrániť vetu: „Lesné dreviny a ich spoločenstvá s dlhým vývojovým cyklom nie sú schopné reagovať na takéto zmeny prirodzenou migráciou, ani ďalšími adaptačnými mechanizmami.“ Zdôvodnenie Lesy s dlhým vývojovým cyklom, ako je uvedené, majú významné adaptačné a mitigačné mechanizmy a to vo forme dobre vyvinutej pôdnej vrstvy s bohatstvom humusu, nadzemnej vegetácie machorastov. Ak sú takéto porasty nadmieru manažované zvyčajne je narušená práve táto časť lesného ekosystému a tým veľmi dôležité ekosystémové služby vo vzťahu ku zmene klímy. Prirodzená migrácia je síce dlhodobým procesom, ale tiež vyhynutie lesných druhov drevín nie je skokovým efektom. Pre kontroverznosť a zavádzajúce informácie žiadame celú vetu odstrániť.			časovom úseku reagovať na takéto zmeny prirodzenou migráciou, ani ďalšími adaptačnými mechanizmami Vyhodnotenie pripomienky bolo predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Bez rozporu.
159.	MŽPS R	Na strane 20 strategického dokumentu v časti 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, pri popise/formulácii Potreby č.5.2 Zníženie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie, navrhujeme doplniť text o informácie o monitoringu stavu podzemných vôd pomocou monitorovacej siete spravovanej SHMÚ a VÚVH.Predmetné informácie v texte chýbajú.	O	A	
160.	MŽPS R	Na strane 20 strategického dokumentu v časti 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, pri popise/formulácii Potreby č.5.3 Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení, navrhujeme odstrániť časť textu v podobe: „(napr. opeľovače)“. Zdôvodnenie: Predmetná časť textu predstavuje vytrhnuté iba malé zrníčko celej problematiky agro-ekosystémov. Preto navrhujeme odstrániť.	O	A	
161.	MŽPS R	Na strane 21 strategického dokumentu v časti 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, pri popise/formulácii Potreby č.5.4 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia, navrhujeme odstrániť časť textu v podobe: „líniová zeleň“ a nahradiť ho terminológiou: „liniová, alebo plošná trvalá bylinná a drevinová vegetácia“.Uvedená úprava spresňuje odbornú adresnosť textu.	O	N	Termíny prebraté zo SWOT analýzy.
162.	MŽPS R	Na strane 21 strategického dokumentu v časti 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, pri popise/formulácii Potreby č.5.4 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia, navrhujeme odstrániť časť textu v podobe: „(remízky)“. Remízky sú zo svojej podstaty skôr biokoridory, navrhujeme pre nevhodnosť príkladu odstrániť, postačuje, biocentrá, biokoridory atď.	O	A	
163.	MŽPS R	Na strane 233 v zozname druhov ovocia je uvedená „jarabina čierna“. Nie je nám jasné, čo sa tým myslí. Ak je týmto myslená Aronia melanocarpa, potom by správne malo byť “arónia čiernoplodá”. V zozname je tiež „brusnica pravá“. Ak sa myslí týmto Vaccinium vitis-idea, správne by malo byť “brusnica obyčajná”. V tejto súvislosti by možno bolo vhodné uviesť aj brusnicu veľkoplodú (Vaccinium macrocarpon), taktiež by bolo vhodné doplniť muchovník	O	ČA	Názvy upravené. Do zoznamu nebola doplnená brusnica veľkoplodá ani muchovník. Zoznam vybraných druhov ovocia vychádza zo zoznamu druhov ovocia, ktoré sa konvenčne pestujú na území SR. Zároveň boli zohľadnené tie druhy, ktoré na

		(Amelanchier).			základe vykonaných analýz vykazovali určité ťažkosti. Duplicitná pripomienka.
164.	MŽPS R	Na strane 246 v zozname druhov ovocia je uvedená „jarabina čierna“. Nie je nám jasné, čo sa tým myslí. Ak je týmto myslená Aronia melanocarpa, potom by správne malo byť “arónia čiernoplodá”. V zozname je tiež „brusnica pravá“. Ak sa myslí týmto Vaccinium vitis-idea, správne by malo byť “brusnica obyčajná”. V tejto súvislosti by možno bolo vhodné uviesť aj brusnicu veľkoplodú (Vaccinium macrocarpon), taktiež by bolo vhodné doplniť muchovník (Amelanchier). V podmienkach oprávnenosti nie sú podmienky na minimálny počet jedincov na ha. Znamená to, že stačí mať napr. dva stromy, alebo 5 kríkov, 10 jahôd na ha a je možné žiadať o dotáciu?	O	ČA	Názvy upravené. Do zoznamu nebola doplnená brusnica veľkoplodá ani muchovník. Zoznam vybraných druhov ovocia vychádza zo zoznamu druhov ovocia, ktoré sa konvenčne pestujú na území SR. Zároveň boli zohľadnené tie druhy, ktoré na základe vykonaných analýz vykazovali určité ťažkosti. Jednou z podmienok oprávnenosti je, že výmera poľnohospodárskej plochy je vedená v registri ovocných sádov, ktorú vedie ÚKSÚP; – Ovocný sad je poľnohospodársky obhospodarovaná pôda so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých ovocných druhov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 hektár alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 hektár.
165.	MŽPS R	Na strane 25 strategického dokumentu v časti 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, pri popise/formulácii Potreby č.8.1 Posilnenie podnikateľských aktivít na vidieku, navrhujeme odstrániť časť textu v podobe: „dopravnej siete“. Domnievame sa, že z prostriedkov na podporu pôdohospodárstva, by nemali byť hradené náklady na dopravnú sieť.	O	A	Uvedeným sa rozumie prístup k pôde (poľné cesty) a miestna infraštruktúra (cesty v obciach). Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Text bude preformulovaný. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
166.	MŽPS R	Na strane 325 v podmienkach záväzku intervencie líniové vegetačné prvky navrhujeme doplniť výberové kritérium pri pretlaku žiadostí – uprednostnené budú projekty, kde budú použité staré krajové odrody ovocných drevín.	O	N	Cieľom intervencie je zavádzať adaptačné opatrenia vo väzbe na zmenu klímu. Výberové kritériá budú uplatňované vo vzťahu k erodovateľnosti pôdy
167.	MŽPS R	Na strane 34 strategického dokumentu v časti 2.1.1.1 Zhrnutie SWOT analýzy, pri popise Silných stránok, posledné 2 body v znení: „- farmy obhospodarujúce viac ako 86 percent pôdy na Slovensku sú veľké a majú diverzifikovaný príjem, - veľkostná štruktúra poľnohospodárskych podnikov predstavuje konkurenčnú výhodu pre určité komodity, obilniny, olejninu dominujúce v rastlinnej výrobe na Slovensku,“ navrhujeme presunúť medzi Slabé stránky. Myslíme si, že z pohľadu zvýšenia potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárskej rozmanitosti ako je uvedené v špecifickom ciele nie je silnou stránkou že 86 percent pôdy na Slovensku sú veľké a je to výhodou pre pestovanie obilnín, olejnin. Predovšetkým olejninu sú pestované vo veľkej miere na nepotravinové účely, čo nemá nič spoločné s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť.	O	N	Ide o ŠC zameraný na podporu príjmu, veľkosť fariem je z ekonomického hľadiska výhodou.

		Žiadame to teda presunúť do slabých stránok. Silnou stránkou je naopak to že máme 23 260 fariem obhospodarujúcich plochy menšie ako 100 ha, čo je 90% všetkých fariem. To je pre poľnohospodársku rozmanitosť oveľa dôležitejšie. Veľké farmy majú väčšie príjmy práve pre to, že uprednostňujú monokultúry s nižšími nákladami ale neprispievajú tak k dlhodobej potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárskej rozmanitosti. Zo SWOT analýzy je evidentné, že produkuje veľké množstvo produktov s nízkou pridanou hodnotou, ktoré vyvážame a ktoré sú práve z oblasti obilnín – menej kvalitných používaných ako krmoviny, alebo olejnin. Nie sme schopní zabezpečiť ovocie, zeleninu alebo produkty s pridanou hodnotou, práve preto, že tam je podpora nedostatočná. Pravdepodobne je podpora neefektívna, keď sú ziskoví veľkí farmári a malí majú nižšie príjmy, napriek tomu, že práve oni naplňujú špecifický cieľ 1. V tomto celi sú úplne zle nastavené SWOT východiská v prospech veľkých farmárov. Taktiež z takto nastavenej SWOT analýzy – keď sa budú viac prejavovať dôsledky zmeny klímy, pre zabezpečenie potravín budú najohrozenejšie práve takéto veľké farmy s monokultúrami (analógia monokultúr v lesnej výrobe).			
168.	MŽPS R	Na strane 35 strategického dokumentu v časti 2.1.1.1 Zhrnutie SWOT analýzy, pri popise Ohrození, navrhujeme pri bode v znení: „klimatická zmena a jej nepriaznivý vplyv na poľnohospodársku produkciu a riziko“ zvýrazniť, že sa jedná o riziko predovšetkým pre tzv. „monokultúrne pestovanie“. Keď je zlý rok napr. pre jablká, môže to byť nahradené dobrým rokom pre čerešne, alebo tento rok dobrý pre papriky, rajčiny, uhorky môže nahradiť výpadok iných druhov zelenín. Je to dané logicky rôznymi agrotechnickými termínmi pre jednotlivé plodiny. Čím je väčšia neistota v priebehu počasia a objavovania sa extrémnych stavov, tým je výhodnejšia diverzita plodín a pestovanie na menších honoch.	O	A	
169.	MŽPS R	Na strane 36 strategického dokumentu v časti 2.1.1.1 Zhrnutie SWOT analýzy, v súvislosti s textom v znení: “ Extrémne prírodné javy, choroby rastlín a zvierat a zmena klímy majú čoraz častejši a intenzívnejší dopad na poľnohospodársku produkciu v EÚ aj na Slovensku. Vysoká rizikovosť ovplyvňuje príjmy a konkurencieschopnosť poľnohospodárov, čo vedie k zníženiu objemu investícií a sťaženiu plánovania (Revízia výdavkov MPRV SR, 2019).“ žiadame text prepracovať. Zdôvodnenie Dôvody konkurencieschopnosti poľnohospodárov nie sú primárne v extrémnych prírodných javoch atď. ale v nevyvážené nastavenej podpore v prospech produktov, ktorými nie sme schopní zabezpečiť trh z domácej produkcie a produktov s pridanou hodnotou.	Z	A	MPRV SR preformuluje text.
170.	MŽPS R	Na strane 40 a 41 strategického dokumentu v časti 2.1.1.7 Zhrnutie SWOT analýzy, v časti Silné stránky chýba konštatovanie existencie rezortných vysokých škôl a rezortných výskumných ústavov ako bázy pre výskum, vývoj technológií a digitalizácie. Navrhujeme to doplniť.	O	A	
171.	MŽPS R	Na strane 42 strategického dokumentu v časti 2.1.1.7 Zhrnutie SWOT analýzy, v časti	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MPRV SR

		Ohrozenia navrhujeme environmentálne požiadavky presunúť medzi Príležitosti. Zdôvodnenie Environmentálne požiadavky zvyčajne nie sú z dlhodobého pohľadu zaťažujúce, ale naopak príležitosťou. Príležitosťou vrátiť sa k diverzifikácii či už plodínovej, alebo priestorovej. Často sú v súlade so „zabudnutými múdrosťami starých gazdov“, ktoré prinášajú zabudnuté adaptačné opatrenia na zmenu klímy, zvyšovanie biodiverzity, ktoré podporujú v konečnom dôsledku výnosy.			odôvodnilo prečo environmentálne požiadavky považujú za ohrozenie. MPRV SR podľa požiadavky MŽP SR text upraví. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
172.	MŽPS R	Na strane 42 strategického dokumentu v časti 2.1.1.7 Zhrnutie SWOT analýzy, v časti Slabé stránky chýba konštatovanie nedostatočnej lokálnej spracovateľskej základne zvyšujúcej pridanú hodnotu produktu a naplňujúcej dopyt po lokálnych produktoch. Navrhujeme to doplniť.	O	A	
173.	MŽPS R	Na strane 43 strategického dokumentu v časti Intervencie v záujme rozvoja vidieka, navrhujeme doplniť text tak, že v prvom rade a to by malo byť výraznené, je potrebné podporiť investície do technológií spracovania zvyšujúcich pridanú hodnotu a nastavenie odbytovania.	O	A	
174.	MŽPS R	Na strane 437 v podmienkach záväzku intervencie líniové vegetačné prvky navrhujeme doplniť výberové kritérium pri pretlaku žiadostí – uprednostnené budú projekty, kde budú použité staré krajové odrody ovocných drevín.	O	N	Cieľom intervencie je zavádzať adaptačné opatrenia vo väzbe na zmenu klímy. Výberové kritériá budú uplatňované vo vzťahu k erodovateľnosti pôdy.
175.	MŽPS R	Na strane 455 dokumentu v časti Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu pri Podmienkach operácie žiadame do vety „vykonať prvú kosbu trávnych porastov najneskôr do 15. júla príslušného roka, pričom sa pokosí 70% (tolerancia $\pm 10\%$) alebo jeho užívanej časti (Vytvára sa tak mozaika pokosených plôch s dočasne nepokosenými plochami),“ vložiť za slovné spojenie “pričom sa pokosí 70%“ vložiť slovné spojenie “LPIS pôdneho bloku“. Zároveň žiadame doplniť podmienky opatrenia, ktoré boli z návrhu rezortu MŽP SR odstránené. Zdôvodnenie Znenie požadujeme doplniť z dôvodu, aby opatrenie nestrácalo základné a zásadné súvislosti naviazané na ochranu biodiverzity a tým zároveň zmysluplnosť. Zároveň podotýkame, že pri rokovaniach v rámci prípravy dokumentu, takéto zmeny ako sú uvedené v dokumente, medzirezortne konzultované neboli.	Z	ČA	Text bude upravený v správnom tvare. Do operácie je možné zaradiť len plochy , hektáre oprávnené na podporu, čo bolo aj predmetom konzultácii s MŽP SR . Zmienené prvky vypustenej podmienky budú zahrnuté v rámci pripravovaného zoznamu chránených prvkov. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
176.	MŽPS R	Na strane 455 dokumentu v časti Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu pri Podmienkach operácie žiadame doplniť podmienky v znení: „Na LPIS blokoch ponechávať kroviny alebo dreviny, ide najmä o borievku obyčajnú, ruže, hlohy, trnky, jablone, prípadné iné listnaté kroviny a dreviny. Na každý 1 ha LPIS bloku je povolené ponechávať maximálne 1000 m ² /ha krovín a drevín s tým, že jedna súvislá plocha nesmie presahovať 1000 m ² . Týmto nebude krátená výmera pre účel podpory zo záväzku.“ • Na LPIS bloku je možné ponechávať nefunkčné prvky (balvany,	Z	N	Navrhované nie je možné pokiaľ nie sú uvedené prvky uznané za oprávnené (krajinné prvky). Zahrnutie maximálne 1000 m ² /ha krovín a drevín na každý 1 ha LPIS bloku je technicky ťažko realizovateľné pre krajiny, ako je SK, kde parcela LPIS je na úrovni fyzického bloku. Predpokladá sa úprava a rozšírenie oprávnených krajinných

		skupiny kameňov, krasové jamy a škrapové polia a pod.). Týmto nebude krátená výmera pre účel podpory zo záväzku. „Zdôvodnenie Znenie požadujeme doplniť z dôvodu, aby opatrenie nestrácalo základné a zásadné súvislosti naviazané na ochranu biodiverzity a tým zároveň zmysluplnosť. Zároveň podotýkame, že pri rokovaníach v rámci prípravy dokumentu, takéto zmeny ako sú uvedené v dokumente, medzirezortne konzultované neboli.			prvkov. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po diskusii odstránený.
177.	MŽPS R	Na strane 455 dokumentu v časti Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu pri Podmienkach operácie žiadame vetu: „kosbu nevykonávať vo večerných a nočných hodinách,“ zmeniť do podoby: „kosbu nevykonávať vo večerných a nočných hodinách, t.j. nevykonávať po 19.hodine“ Zdôvodnenie Znenie požadujeme doplniť z dôvodu, aby opatrenie nestrácalo základné a zásadné súvislosti naviazané na ochranu biodiverzity a tým zároveň zmysluplnosť. Zároveň podotýkame, že pri rokovaníach v rámci prípravy dokumentu, takéto zmeny ako sú uvedené v dokumente, medzirezortne konzultované neboli.	Z	N	Uvedená požiadavka je nesystémová a vyžaduje od PPA povinnú kontrolu (zvyšovanie nákladov). Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
178.	MŽPS R	Na strane 455 dokumentu v časti Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu pri Podmienkach operácie žiadame vetu: „zvyšné nepokosené plochy trávneho porastu sa pokosia v období od 15. augusta do 30. septembra individuálne v rámci druhej kosby; ako aj mláďa môžu byť po prvej kosbe dopásané,“ zmeniť do podoby: „zvyšné nepokosené plochy trávneho porastu sa pokosia v období od 15. augusta do 30. septembra individuálne alebo v rámci druhej kosby; nepokosený zvyšok ako aj mláďa môžu byť po prvej kosbe dopásané,“ Zdôvodnenie Znenie požadujeme doplniť z dôvodu, aby opatrenie nestrácalo základné a zásadné súvislosti naviazané na ochranu biodiverzity a tým zároveň zmysluplnosť. Zároveň podotýkame, že pri rokovaníach v rámci prípravy dokumentu, takéto zmeny ako sú uvedené v dokumente, medzirezortne konzultované neboli.	Z	A	Text bude upravený.
179.	MŽPS R	Na strane 471 je uvedené: „Precízne hnojenie (alebo presné hnojenie poľnohospodárskych pôd) podložené relevantnými ročnými analytickými rozborami obsahu minerálneho dusíka v pôde...“. Nestačí iba dusík, tiež organická hmota, štruktúra pôdy atď. Zadržanie využiteľných živín závisí od viacerých pôdných faktorov. A tiež chýba systém monitoringu ako spätná väzba.	O	N	V zmysle národnej legislatívy sa vykonáva pravidelné agrochemické skúšanie pôd Slovenska. Viaceré pôdne charakteristiky vykonávané v ročných sledovaniach nie sú zmysluplné. Pre hodnoty pôdnej organickej hmoty alebo charakteristiky pôdnej štruktúry je dostatočný 6 ročný cyklus skúšania pôd.
180.	MŽPS R	Na strane 490 žiadame doplniť znenie oprávnenej investície nasledovne: „umelá obnova genofondovo pôvodným materiálom v súlade s lesníckou typológiou zahrňujúca aj podsadby, predsadby, podsejby s cieľom zmeny drevinovej skladby pri prebudove lesa na PBHL smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam“. Ak má byť použitá umelá obnova, tak iba genofondovo pôvodným výsadbovým alebo výsevným materiálom. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky	Z	ČA	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 21.1.2021. Text bude upravený nasledovne: „umelá obnova zahrňujúca aj podsadby, predsadby, podsejby s cieľom zmeny drevinovej skladby pri prebudove lesa na PBHL smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam, zohľadňujúc prirodzené

					zastúpenie drevín lesných typov daného stanovišťa alebo prirodzene klimaticky migrujúce pôvodné dreviny“. Technická špecifikácia k vyššie uvedenému doplneniu, ktorú navrhovalo MŽP SR, je podľa MPRV SR príliš detailná a preto nie je vhodná do dokumentu, akým je SP SPP. Podrobná špecifikácia k uvedenému a obdobné technické špecifikácie budú súčasťou bližšej špecifikácie podmienok v rámci vyhlásenia konkrétnej výzvy pre intervenciu, resp. súčasťou nastavenia bodovacích kritérií pre účel Strategického plánu SPP. MPRV SR transparentne zabezpečuje konzultáciu základných parametrov výziev v rámci Monitorovacieho výboru aj verejnou konzultáciou. Rozpor bol odstránený
181.	MŽPS R	Na strane 53 strategického dokumentu v časti 2.1.1.17 Zhrnutie SWOT analýzy, v časti Príležitosti navrhujeme doplniť: „obnova ekosystémov zadržujúcich vodu ako sú aluviálne lúky, rašeliniská a slatiny v rámci dekády obnovy ekosystémov“.	O	N	Navrhovaná zmena nie je príležitosť.
182.	MŽPS R	Na strane 611 žiadame doplniť znenie oprávnenej investície v bode c. nasledovne: „umelá obnova genofondovo pôvodným materiálom v súlade s lesníckou typológiou zahrňujúca aj podsadby, pedsadby, podsejby s cieľom zmeny drevinovej skladby pri prebudove lesa na PBHL smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam“. Ak má byť použitá umelá obnova, tak iba genofondovo pôvodným výsadbovým alebo výsevným materiálom.	O	ČA	Text bude upravený nasledovne: „umelá obnova zahrňujúca aj podsadby, pedsadby, podsejby s cieľom zmeny drevinovej skladby smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam, zohľadňujúc prirodzené zastúpenie drevín lesných typov daného stanovišťa alebo prirodzene klimaticky migrujúce pôvodné dreviny“
183.	MŽPS R	Na strane 66 je uvedené: „Precízne hnojenie (alebo presné hnojenie poľnohospodárskych pôd) podložené relevantnými ročnými analytickými rozborami obsahu minerálneho dusíka v pôde...“. Nestačí iba dusík, tiež organická hmota, štruktúra pôdy atď. Zadržanie využiteľných živín závisí od viacerých pôdných faktorov. A tiež chýba systém monitoringu ako spätná väzba.	O	N	V zmysle národnej legislatívy sa vykonáva pravidelné agrochemické skúšanie pôd Slovenska. Viaceré pôdne charakteristiky vykonávané v ročných sledovaniach nie sú zmysluplné . Pre hodnoty pôdnej organickej hmoty alebo charakteristiky pôdnej štruktúry je dostatočný 6 ročný cyklus skúšania pôd.
184.	MŽPS R	Na strane 70 navrhujeme zmeniť slovné spojenie „tvorba biotopov“ na „obnova biotopov“.	O	A	MPRV SR akceptuje.
185.	MŽPS		O	N	Navrhovaná zmena nie je príležitosť.

	R	Na strane 75 strategického dokumentu v časti 2.1.1.29 Zhrnutie SWOT analýzy, v časti Príležitosti navrhujeme v bode v znení: „využitie synergického efektu podpory adaptačných opatrení na zmenu klímy (PBHL, ozdravné opatrenia na ochranu biodiverzity a zlepšenie plnenia ekosystémových služieb,obnova aluviálnych lúk, slatín a rašelinísk).			
186.	MŽPS R	Na strane 75 strategického dokumentu v časti 2.1.1.29 Zhrnutie SWOT analýzy, v časti Slabé stránky navrhujeme doplniť bod v znení: „Nízka výmera chránených území v nížinných oblastiach.“.	O	A	
187.	MŽPS R	Na strane 77 strategického dokumentu v časti 2.1.1.29 Zhrnutie SWOT analýzy, navrhujeme vo vete v znení: „Agroenvironmentálno-klimatické opatrenia zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore udržateľného rozvoja vidieckych oblastí, pri riešení zvýšeného dopytu spoločnosti po environmentálnych službách (tvorba biotopov, zachovanie biodiverzity, podpora stability krajiny, podpora kvality životného prostredia).“ nahradiť slovné spojenie „tvorba biotopov“, slovným spojením „obnova biotopov“.	O	A	MPRV SR akceptuje.
188.	MŽPS R	Na strane 82 strategického dokumentu v časti 2. Ohrozené plemená zvierat, navrhujeme doplniť medzi plemená zvierat aj Sivý dlhorohý dobytok. V uvedenej súvislosti konštatujeme, že manažment po poslednej úprave ekoschéme nie je vhodný.Uvedené plemeno je využívané a veľmi vhodné pre spásanie jedného z najvzácnejších ekosystémov – slanísk.	O	A	Sivý dlhorohý dobytok v SR ako plemeno neevidujeme. Predpokladáme, že ide o nesprávne pomenovanie maďarského stepného dobytku ktorý bol zaradený medzi podporované plemená.
189.	MŽPS R	Na strane 82-83 strategického dokumentu v časti Agroenvironmentálno - klimatická intervencia, je uvedené, že na všetky 4 opatrenia zamerané na ochranu a zachovanie biodiverzity (t.z. Ochrana biotopu dropa veľkého, Ochrana biotopu sysľa pasienkového, Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie a Ochrana poloprárodných a prírodných trávnych porastov) bude alokovaných spolu 99,8 mil. EUR. Táto hodnota je nepostačujúca ani pre samotné opatrenie „Ochrana poloprárodných a prírodných trávnych porastov“. Žiadame to celé prerobiť do podoby v ktorej každé z opatrení bude mať samostatnú dostatočnú alokáciu. Zdôvodnenie V doterajšej histórii čerpania Agroenvironmentálnych podpôr sa ukázalo, že opatrenie „Ochrana poloprárodných a prírodných trávnych porastov“ samotné bolo veľmi čerpané a v terajšom programovom období je v ňom alokovaných vyše 138 miliónov EUR. Alokácia 99,8 milióna teda nemôže postačovať na všetky 4 opatrenia spolu.	Z	N	finančné zabezpečenie je dostatočné (ide o 5 ročné záväzky) Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MPRV SR zašle MŽP SR certifikovanú metodiku výpočtov neprojektových intervencií. MŽP SR následne preskúma metodiku výpočtov a navrhne možné úpravy. MŽP SR zaslalo návrhy úprav v rámci výpočtu platieb niektorých intervencií, na základe ktorých bolo zorganizované pracovné stretnutie. Závery, resp. nové návrhy platieb spolu s celým znením intervencií boli zaslané na MŽP SR, ktoré tieto zmeny akceptovalo. Rozpor bol tým pádom odstránený.
190.	MŽPS R	Na strane 85 do intervencií 2. a 3. žiadame doplniť podporu chovu ťažných koní (čo je podpora upadajúceho odvetvia), ktoré sú zvlášť vhodné pre obhospodarovanie lesných porastov menších rozlôh, kde je potrebné uplatňovať jednotlivý výberkový spôsob obhospodarovania. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky	Z	N	Nevyplyva zo SWOT analýzy a z analýzy potrieb. Oba dokumenty vypracovalo VÚEPP-NPPC.V rámci projektových podpôr je nákup ťažných koní zaradený do podpory ako investícia obhospodarovateľov lesov. Pripomienka bola predmetom rozporového

					konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
191.	MŽPS R	Na strane 89 strategického dokumentu v časti 2.1.1.42 Zhrnutie SWOT analýzy, celé zhrnutie žiadame prepracovať do jednej SWOT analýzy relevantnej k nastaveniu špecifického cieľa.	O	A	Upravené podľa pripomienky.
192.	MŽPS R	Na strane 91 strategického dokumentu k časti Zhrnutie SWOT za lesné hospodárstvo, navrhujeme celú SWOT analýzu odstrániť a relevantné body z pohľadu nastavenia cieľa doplniť do vyššie uvedenej SWOT analýzy. Špecifický cieľ má hlavné zameranie na podporu zamestnanosti, rastu, rodovej rovnosti vrátane účasti žien ..., sociálne začlenenie a miestny rozvoj. Prístup, kedy sú uvedené rôzne SWOT analýzy pre jeden cieľ je neštandardný a nebol v dokumente na inom mieste použitý. Nakoľko sú v tejto dodatočne doloženej SWOT analýze aj niektoré tendenčné odseky sledujúce iba jedinú funkciu lesa a to produkčnú navrhujeme vyššie uvedené.	O	ČA	SWOT analýza bola čiastočne upravená.
193.	MŽPS R	Na strane 91 strategického dokumentu k časti Zhrnutie SWOT za lesné hospodárstvo, navrhujeme v časti Slabé stránky vypustiť bod v znení: „neprimerané a jednostranné presadzovanie ekosystémových služieb lesov (bez ich finančného zabezpečenia a úhrady poskytovateľovi) na úkor hospodárskeho využívania lesa a tým znižovanie zamestnanosti v lesnom hospodárstve, ako aj možnosti zamestnania vo vidieckom regióne“. Uvedená formulácia je nezmyselná, nakoľko hospodárske využívanie, tzn. produkcia dreva je jednou z ekosystémových služieb.	O	A	Upravené podľa pripomienky.
194.	MŽPS R	Na strane 92 strategického dokumentu k časti Zhrnutie SWOT za lesné hospodárstvo, navrhujeme v časti Ohrozenia vypustiť bod v znení: „preferovanie využívania lesov na ochranu biodiverzity môže viesť k zníženiu produkcie dreva, spotreby produktov a energie z dreva a/alebo k zvýšeniu ich importu“. Je to tendenčné tvrdenie z pohľadu iba produkčnej hodnoty lesa. Les má viacero ekosystémových služieb.	O	A	Upravené podľa pripomienky.
195.	MŽPS R	Na strane 92 strategického dokumentu k časti Zhrnutie SWOT za lesné hospodárstvo, navrhujeme v časti Príležitosti vypustiť bod v znení: „podpora výstavby a rekonštrukcie lesnej dopravnej siete s cieľom optimalizácie jej hustoty, budovanie lesných ciest a približovacích liniek, ako základnej podmienky uplatňovania postupov prírode blízkeho hospodárenia v lesoch za účelom skrátenia približovacej vzdialenosti a zníženia škôd na lesných porastoch,“ Cestná sieť je na Slovensku jedna z najhustejších v Európe. Je dokázané, že budovanie ciest prispieva k rýchlemu odvedeniu vody z lesov a prispieva k bleskovým povodňam. Podobne rekonštrukcia bola často realizovaná tak, že na miesto priepustného napriek tomu že zhutneného povrchu bol použitý nepriepustný povrch – napr. asfalt, čo prispieva k vyššie spomenutému efektu rýchleho odvodu vody z lesov a príspevku k bleskovým povodňam.	O	N	Riziko vzniku povodní bude eliminované podmienkou oprávnenosti vybudovania priečného a pozdĺžneho odvodnenia ciest a technických opatrení na spomalenie odtoku. Optimálna hustota lesnej cestnej siete je predpokladom pre zavádzanie princípov PBHL do praxe, pre využitie šetrnejších postupov obhospodarovania lesov.
196.	MŽPS		O	A	MPRV SR akceptuje.

	R	Na strane č. 601 (vlastný materiál) navrhujeme upraviť text dvoch bodov nasledovne: - investície do výroby produktov z biomasy, ktoré nahrádzajú produkty vyrobené z fosílnych palív pri zohľadnení ekologických limitov a ochrany biodiverzity - výroba kombinovaných kompozitných materiálov z dreva a plastu, ktoré bude možné opätovne použiť a ľahko zrecyklovať. Potreba zohľadniť potenciálny dopad na životné prostredie a predísť negatívnym vplyvom.			
197.	MŽPS R	Nakoľko je potrebné zohľadniť potenciálny dopad na životné prostredie a predísť negatívnym vplyvom navrhujeme upraviť text na strane č. 601 (vlastný materiál) v dvoch bodov nasledovne: • investície do výroby produktov z biomasy, ktoré nahrádzajú produkty vyrobené z fosílnych palív pri zohľadnení ekologických limitov a ochrany biodiverzity • výroba kombinovaných kompozitných materiálov z dreva a plastu, ktoré bude možné opätovne použiť a ľahko zrecyklovať.	O	A	Duplicita.
198.	MŽPS R	Nesúhlasíme s údržbou melioračných a odvodňovacích kanálov a ich financovaním cez SPP. Dôvodom je, že údržba obvykle spočíva vo vytlačení nánosov, tzn. prehĺbenie kanálov. V dobe sucha to ešte viac drenážuje krajinu, a tým ešte viac prehľbuje extrémny sucha. Ak by sa malo zasahovať do odvodňovacích kanálov, súhlasili by sme iba s vybudovaním regulačných objektov, ktoré by umožnili zadržať vodu v kanáloch a tým aj v krajine. Všetky tieto investície by sa mali robiť na základe hydrologického a hydromorfologického posúdenia. K časti "Oprávnené investície" a) žiadame premenovať existujúcu investíciu "rekonštrukcia odvodňovacích kanálov s potenciálom retencie vody" na "prebudovanie odvodňovacích kanálov na vodozadržné prvky". b) do oprávnených investícií žiadame doplniť aj ďalšie oprávnené investície: vsakovacie pásy, infiltračné priekopy a prielohy, retenčné nádrže. Zdôvodnenie Cieľom opatrení by malo byť aj zlepšenie vodného režimu poľnohospodárskej krajiny, nielen zadržanie "manipulovateľného" objemu vody využiteľnej na zavlažovanie. Vodozadržné opatrenia, ktoré dokážu previesť vodu z povrchového odtoku do pôdy (vsakovaním) síce nevytvoria objem vody, ale dokážu pozitívne vplývať na obsah vody v podloží. Tieto opatrenia sú zároveň doplnkovými agroenvironmentálnymi a klimatickými opatreniami vo vzťahu ku existujúcemu difúznemu znečisteniu vodných útvarov v zmysle platného Vodného plánu Slovenska (plány vodohospodárskeho manažmentu povodí). Formulácia "rekonštrukcia odvodňovacích kanálov s potenciálom retencie vody" vytvára dojem, že ide o obnovu prvkov na odvodňovanie krajiny, čo je v rozpore s cieľom intervencie.	Z	N	MPRV SR si uvedomuje, že prioritou je zadržiavanie vody v krajine. MPRV SR chce na túto prioritu využiť viaceré nástroje, jedným z nich je postupná adaptácia siete hydromelioračných kanálov na zadržiavanie vody. V rámci navrhovanej intervencie nejde o údržby odvodňovacích kanálov v rámci predpísaného ich sfunkčnenia vodných stavieb v zmysle vodného zákona, ale ich rekonštrukcie resp. modernizácie, ktoré musia mať formu a charakter investície. Preto rekonštrukcia odvodňovacích kanálov musí byť zameraná na doplnenie k ich primárnej odvodňovacej funkcii aj o novú funkciu umožňujúcu retenciu drenážnych resp. vnútorných vôd v koryte odvodňovacieho kanála a súbežne v pôdnom profile pozemkov jeho zberného územia. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
199.	MŽPS R	Obhospodarovanie biotopov druhov TP v územiach európskeho významu – požadujeme zvýšiť alokáciu finančných prostriedkov (vrátiť pôvodnú alokáciu 10,5 mil. €) na výmeru 30 tis. ha, nakoľko súčasná suma za ha nebude dostatočná pre kompenzáciu nákladov a môže ohroziť jeho čerpanie. Zdôvodnenie Ide o strategické opatrenie zamerané na podporu obhospodarovania v územiach sústavy Natura 2000, za ktoré sa zodpovedáme Európskej	Z	N	Výmera je 30 000 ha s platbou 50 €/ha. Platba sa odvíja od podmienok záväzku a realizuje ju nezávislá autorita. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MPRV SR zašle MŽP SR certifikovanú metodiku výpočtov

		komisii. V prípade, že nebude možné navýšiť alokáciu, je potrebné znížiť výmeru z 30 tis. ha na 15 tis. ha.			neprojektových intervencií. MŽP SR následne preskúma metodiku výpočtov a navrhne možné úpravy. MŽP SR zaslalo návrhy úprav v rámci výpočtu platieb niektorých intervencií, na základe ktorých bolo zorganizované pracovné stretnutie. Závery, resp. nové návrhy platieb spolu s celým znením intervencií boli zaslané na MŽP SR, ktoré tieto zmeny akceptovalo. Rozpor bol tým pádom odstránený.
200.	MŽPS R	Odporúčame doplniť, koľko bodov za ktorú otázku bolo priradených pri SWOT analýze. Bude potom zrozumiteľnejšie, prečo napr. niektoré potreby dostali v rámci stanovenia priorít na úrovni CSP len strednú relevantnosť (napr. potreba 4.6: „Zlepšenie zdravotného stavu lesov a vitality lesných spoločenstiev“).	O	A	Duplicita.
201.	MŽPS R	Odporúčame doplniť, koľko bodov za ktorú otázku bolo priradených pri SWOT analýze. Bude potom zrozumiteľnejšie, prečo napr. niektoré potreby dostali v rámci stanovenia priorít na úrovni CSP len strednú relevantnosť.	O	A	Duplicita.
202.	MŽPS R	Odporúčame doplniť, koľko bodov za ktorú otázku bolo priradených pri SWOT analýze. Bude potom zrozumiteľnejšie, prečo napr. niektoré potreby dostali v rámci stanovenia priorít na úrovni CSP len strednú relevantnosť.	O	A	
203.	MŽPS R	Odporúčame sprehľadniť tabuľky popisujúce „Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov“. Doplniť buď chýbajúce cieľové hodnoty alebo doplniť k nim pre zrozumiteľnosť jednotky. Napríklad z tabuľky na str. 56 nie je jasné, čo vyjadruje cieľová hodnota „297 235“ pri R.12. Pri R.13 na tej istej strane zas cieľová hodnota chýba.	O	A	Bude zapracované.
204.	MŽPS R	Odporúčame sprehľadniť tabuľky popisujúce „Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov“. Doplniť buď chýbajúce cieľové hodnoty alebo doplniť k nim pre zrozumiteľnosť jednotky. Napríklad z tabuľky na str. 56 nie je jasné, čo vyjadruje cieľová hodnota „297 235“ pri R.12. Pri R.13 na tej istej strane zas cieľová hodnota chýba.	O	A	
205.	MŽPS R	Odporúčame upraviť vonkajšie členenie textu: odstrániť „Kód a názov špecifického cieľa“ z osnovy textu.	O	A	MPRV SR akceptuje pripomienku.
206.	MŽPS R	Podľa poslednej národnej inventúry skleníkových plynov sa emisie skleníkových plynov v SR v roku 2018 znížili o 13,4 % v porovnaní s rokom 2000, v porovnaní s rokom 1990 predstavovali zníženie o 42,5 %. V súvislosti so zmenou hodnôt globálneho potenciálu	Z	A	MPRV SR zapracuje pripomienku.

		otepl'ovania (GWP) podľa správy IPCC AR5 predstavoval v roku 2018 oxid dusný väčšiu polovicu (1380,65 GgCO ₂ e) a metán menšiu polovicu (1231,72 GgCO ₂ e) emisií v poľnohospodárskom sektore. Preto požadujeme údaje o emisiách skleníkových plynov v texte v prvom odseku na strane 54 uviesť na pravú mieru. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.			
207.	MŽPS R	Podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie vyplýva pre Slovenskú republiku záväzok zníženia emisií amoniaku o 30 % do roku 2030 v porovnaní s východiskovým rokom 2005, pričom vyše 90 % podiel emisií pochádza práve z poľnohospodárskej činnosti. Pre splnenie uvedeného záväzku, MŽP SR vydalo v roku 2020 verejne dostupný dokument "Kódex správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy". Kódex obsahuje široké spektrum nízkoemisných techník a postupov na zníženie úniku emisií NH ₃ do ovzdušia z chovov hosp. zvierat ako aj počas aplikácie organických a priemyselných hnojív do pôdy. Opatrenia na zníženie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat sú predmetom aj Národného programu znižovania emisií, ktorý prijala vláda SR dňa 5.3.2020 na zabezpečenie plnenia národných záväzkov znižovania emisií. Nakoľko však zavedenie opatrení na zníženie emisií amoniaku v praxi vyžaduje aj investičné náklady spojené so stavebnými úpravami a modernizáciou chovných zariadení, ako aj investíciou do poľnohospodárskej techniky, chceme touto cestou zdôrazniť potrebu investičnej podpory na zavedenie nízkoemisných opatrení pre chovy hospodárskych zvierat ako súčasť podpory neproduktívnych environmentálnych investícií. Na základe uvedeného žiadame, aby jednotlivé poľnohospodárske ciele a podporované investície, ktoré súvisia so znižovaním emisií znečisťujúcich látok (najmä amoniaku) do ovzdušia, korešpondovali s "Kódexom správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy" Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	Strategický plán SPP obsahuje návrh projektovej intervencie, v rámci ktorej sú oprávnené investície plne v súlade s Kódexom. V spolupráci s MŽP SR, pred MPK, bola intervencia upravená na základe pripomienky EK, aby obsahovala len investície nad rámec povinnej legislatívy. Pripomienka bola odkonzultovaná na rozporovom konaní dňa 21.1.2021 a rozpor bol odstránený.
208.	MŽPS R	Pokiaľ ide o celofarmovú ekoschému, požadujeme zavedenie jednoduchého, byrokraticky nenáročného systému do podmienok odloženého termínu kosenia, podľa ktorého orgán ochrany prírody bude môcť účinne ovplyvniť výber plôch, na ktorých sa na farme vyberú plochy s odloženým termínom kosenia. Ak to orgán ochrany prírody neurobí, tento termín si stanoví farmár sám. Zdôvodnenie Aktuálne je navrhnutý systém výberu plôch na ktorých sa budú TTP kosiť v odloženom termíne tak, že je to len na výbere farmára a to v rámci celej farmy. Výhodou je nenáročnosť takéhoto opatrenia, ktoré neodradí farmárov od účasti v ekoschéme. Nevýhodou však je, že farmár môže v riadnom termíne pokosiť práve tie časti TTP, kde bolo dôležité kvôli výskytu vzácných druhov kosenie odložiť. Na druhej strane nie je vhodné nastaviť opatrenia v ekoschéme tak prísne ako navrhujeme pri operácii "Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu", kde navrhujeme aby sa podiel odloženého termínu kosenia rátal pre každý pôdny blok	Z	N	Predmetnú pripomienku nie je možné akceptovať vzhľadom na nasledovné aspekty. Predpokladom pre zavedenie predmetného systému je identifikácia relevantných plôch zo strany organizácie ochrany prírody u všetkých dotknutých žiadateľov o celofarmovú eko-schému a striktne v termínoch, ktoré sú relevantné pre administráciu žiadostí; splnenie predmetnej povinnosti by muselo byť zo strany organizácie ochrany prírody garantované. Vzhľadom na zásadu nediskriminácie nie je možné pre jednu skupinu subjektov stanoviť

		<p>samostatne. To síce zabezpečí väčší pozitívny dopad na biodiverzitu, no nie je to vhodné pre ekoschému, ktorá by mala byť jednoduchá. Myslíme si však, že by napriek tomu mala byť v podmienkach odloženého termínu kosenia spomenutá možnosť v rámci ktorej bude môcť orgán ochrany prírody účinne a efektívne ovplyvniť výber plôch (s ohľadom na výskyt vzácnych druhov) v rámci stanoveného podielu na ktorých sa odložené kosenie uskutoční.</p> <p>Poznámka: je dôležité zdôrazniť, že odklad termínu kosenia môže orgán ochrany prírody stanoviť aj na LPIS blokoch, ktoré so sebou nesusedia, aby sa zabezpečil v čase kosenia biotop vhodný na presun hmyzu na tento biotop pri pokosení vedľajšieho LPIS bloku. Alebo naopak, za účelom ochrany vtákov hniezdiacich na zemi sa odklad termínu určí iba pre LPIS Bloky, ktoré spolu susedia. Závisí to od konkrétnej situácie v území a od predmetu ochrany (hmyz, vtáčí druh, resp. druh rastliny).</p>			<p>odlišné pravidlá, čo by nastalo v prípade, že niektorým subjektom by stanovila relevantné plochy organizácia ochrany prírody, kým iné subjekty by si mohli tieto plochy zvoliť bez ingerencie organizácie ochrany prírody.</p> <p>Požadované zavedenie jednoduchého systému zároveň nie je možné realizovať aj vzhľadom na neexistenciu prepojenosti informačných systémov organizácie ochrany prírody a PPA. Rozpor odstránený na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 21.1.2022. Problematika by mala byť preskúmaná v priebehu implementácie s cieľom hľadať riešenia pre jednoduchý spôsob implementácie predmetnej požiadavky.</p>
209.	MŽPS R	<p>Pokiaľ ide o výmeru TTP v územiach Natura 2000, žiadame vysvetliť, na základe akých údajov sa vychádzalo pri nastavovaní výmer TTP. V tabuľke na strane 155 v GAEC9 bude potrebné upresniť rozlohy TTP (resp. upresniť, ktoré to sú), lebo podľa PAF sú plochy TTP väčšie. - podľa údajov v SP SPP sa ich týka približne 145000 ha, ale v PAF sa píše, že ich je viac ako 200000 ha.</p>	O	A	<p>V rámci GAEC9 - výmery tzv. citlivých TTP boli stanovené z údajov vrstvy citlivých TTP dodaných od orgánov MŽP SR (ŠOP)</p>
210.	MŽPS R	<p>Popis potreby 5.2 na strane 20 navrhujeme doplniť o monitoring stavu podzemných vôd pomocou monitorovacej siete spravovanej SHMÚ a VÚVH.</p>	O	A	
211.	MŽPS R	<p>Popis potreby 5.2 na strane 20 navrhujeme doplniť o monitoring stavu podzemných vôd pomocou monitorovacej siete spravovanej SHMÚ a VÚVH.</p>	O	A	
212.	MŽPS R	<p>Potreba 1.2 – stabilizácia príjmov malých fariem – malé farmy boli donedávna identifikované do výmery 100 ha – teraz boli zmenené na 150 ha. Zdôvodnenie Uvedené vytvára nevhodnejšie podmienky pre nových farmárov. Požadujeme ponechať pôvodnú výmeru.</p>	Z	N	<p>Úroveň 150 ha je priemerná veľkosť životoschopných fariem (po vylúčení FO nepodnikateľov) Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.</p>
213.	MŽPS R	<p>Potreba 5.2 - Navrhujeme doplniť o monitoring stavu podzemných vôd pomocou monitorovacej siete spravovanej SHMÚ a VÚVH. Špecifický cieľ 1 – máme výhradu k identifikovaným silným stránkam k 2 a 3 odrážke. Myslíme si, že z pohľadu zvýšenia potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárskej rozmanitosti ako je uvedené v špecifickom ciele nie je silnou stránkou že 86 percent pôdy na Slovensku sú veľké a je to výhodou pre</p>	O	A	

		pestovanie obilnín, olejní. Predovšetkým olejiny sú pestované vo veľkej miere na nepotravinové účely, čo nemá nič spoločné s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť. Ďiadame to presunúť do slabých stránok. Silnou stránkou je naopak to že máme 23 260 fariem obhospodarujúcich plochy menšie ako 100 ha, čo je 90% všetkých fariem. To je pre poľnohospodársku rozmanitosť oveľa dôležitejšie. Veľké farmy majú väčšie príjmy práve pre to, že uprednostňujú monokultúry s nižšími nákladmi ale neprispievajú tak k dlhodobej potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárskej rozmanitosti. Zo SWOT analýzy je evidentné, že produkujeme veľké množstvo produktov s nízkou pridanou hodnotou, ktoré vyvážame a ktoré sú práve z oblasti obilnín – menej kvalitných používaných ako krmoviny, alebo olejní. Nie sme schopní zabezpečiť ovocie, zeleninu alebo produkty s pridanou hodnotou, práve preto, že tam je podpora nedostatočná. Pravdepodobne je podpora neefektívna, keď sú ziskoví veľkí farmári a malí majú nižšie príjmy, hoci práve oni naplňujú špecifický cieľ 1. V tomto ciele sú úplne zle nastavené SWOT východiská v prospech veľkých farmárov. Taktiež z takto nastavenej SWOT analýzy – keď sa budú viac prejavovať dôsledky zmeny klímy, pre zabezpečenie potravín budú najohrozenejšie práve takéto veľké farmy s monokultúrami (analógia monokultúr v lesnej výrobe).			
214.	MŽPS R	Potreba 8.1 – Posilnenie podnikateľských aktivít na vidieku – požadujeme vylúčiť podporu dopravnej siete. Zdôvodnenie V poľnohospodárskej krajine by mali byť financie navrhované do iných oblastí a nie do podpory dopravnej siete.	Z	N	Ide o komplexnú podporu rozvoja vidieka. Infraštruktúra vrátane dopravnej prispieva zásadne k rozvoju vidieka Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Text bude preformulovaný. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
215.	MŽPS R	Požadujeme aby finančná alokácia opatrenia „ Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu“, bolo vrátená na úroveň 10,5 mil. EUR. Zároveň navrhujeme aby počet hektárov na ktoré je možné opatrenie čerpať bola upravená na úroveň 15 000 ha. Zdôvodnenie Platba na uvedené opatrenia je uvažovaná na úrovni 100 EUR na 1 ha. Z uvedeného dôvodu je potrebné zmeniť alokáciu do navrhovanej podoby súčasne so zmenou alokácie čerpacej plochy. Znenie požadujeme doplniť z dôvodu, aby opatrenie nestrácalo základné a zásadné súvislosti naviazané na ochranu biodiverzity a tým zároveň zmyslupnosť. Zároveň podotýkame, že pri rokovaníach v rámci prípravy dokumentu, takéto zmeny ako sú uvedené v dokumente, medzirezortne konzultované neboli.	Z	N	Výmera je 30 000 ha s platbou 50 €/ha. Platba sa odvíja od podmienok záväzku a realizuje ju nezávislá autorita. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MPRV SR zašle MŽP SR certifikovanú metodiku výpočtov neprojektových intervencií. MŽP SR následne preskúma metodiku výpočtov a navrhne možné úpravy. MŽP SR zaslalo návrhy úprav v rámci výpočtu platieb niektorých intervencií, na základe ktorých bolo zorganizované pracovné stretnutie. Závery, resp. nové návrhy platieb spolu s celým znením intervencií boli zaslané na MŽP SR, ktoré tieto zmeny s malými úpravami akceptovalo. Rozpor bol tým pádom odstránený.
216.	MŽPS		Z	N	Súčasný znenie akceptuje podobu návrhu

	R	Požadujeme aby znenie obsahu opatrenia „ Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu“, bolo vrátené do podoby znenia návrhu MŽP SR, ktorý bol doručený na MPaRV SR.“ Zdôvodnenie Znenie požadujeme doplniť z dôvodu, aby opatrenie nestrácalo základné a zásadné súvislosti naviazané na ochranu biodiverzity a tým zároveň zmyslupnosť. Zároveň podotýkame, že pri rokovaníach v rámci prípravy dokumentu, takéto zmeny ako sú uvedené v dokumente, medzirezortne konzultované neboli.			MŽP v intenciách realizovateľnosti a kontrolovateľnosti zo strany PPA. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
217.	MŽPS R	Pri AEKO pre TTP platby sa spomínajú typ 1 a typ 2 a podľa toho sa aj nastavujú platby – žiadame upraviť podľa kategórií, ktoré sú typy 1 a typy 2. V texte požadujeme navýšiť navrhnutú platbu za 2. typ (typy A, C, F, G) z 202 €/ha na 245 €/ha pri zachovaní celkovej finančnej alokácie na opatrenie. Zdôvodnenie Aj keď došlo k navýšeniu platby oproti minulému programovaciemu obdobiu, navýšenie podľa našich poznatkov nie je dostatočné. Medzi druhovo bohaté biotopy TTP 2. typu (typy A, C, F, G) sú zaradené veľmi cenné a vzácne typy biotopov. Tvorí iba 10% výmery poloprírodných a prírodných TTP, ale zahŕňajú najväčšiu časť ich biotopovej rozmanitosti. Ide o biotopy vyskytujúce sa v odľahlých horských oblastiach (typy C a G) alebo biotopy na strmých svahoch, ktoré si vyžadujú veľmi citlivé a špecifické spôsoby obhospodarovania (typ A). Pri kalkulácii pre výšku platby sa počíta pri biotopoch TTP s navýšením variabilných nákladov na pastvu o 25% oproti konvenčným podmienkam, podľa našich poznatkov je však pri tomto type biotopov skutočné navýšenie variabilných nákladov na pastvu oveľa vyššie až o 75% oproti konvenčným podmienkam. Navyše ide o biotopy, ktoré sú vo väčšine prípadov hodnotené v nevyhovujúcom stave , ktorý sa kontinuálne zhoršuje. Vyššia platba by bola motivačná pre ich lepšie obhospodarovanie. Keďže by sa nenavýšila celková alokácia na opatrenie, táto požiadavka nevyvoláva zvýšené nároky na rozpočet SPP. Došlo by iba k miernemu zníženiu plánovanej plošnej aplikácie schémy o cca 10 000 ha. Z hľadiska kvality jej dopadu by to však bolo vysoko prospešné.	Z	N	Navýšenie platieb nemôže byť svojvoľné, musí zohľadňovať podmienky záväzku a musí byť podložené adekvátnymi výpočtami. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MPRV SR zašle MŽP SR certifikovanú metodiku výpočtov neprojektových intervencií. MŽP SR následne preskúma metodiku výpočtov a navrhne možné úpravy. MŽP SR zaslalo návrhy úprav v rámci výpočtu platieb niektorých intervencií, na základe ktorých bolo zorganizované pracovné stretnutie. Závery, resp. nové návrhy platieb spolu s celým znením intervencií boli zaslané na MŽP SR, ktoré tieto zmeny s malými úpravami akceptovalo. Rozpor bol tým pádom odstránený.
218.	MŽPS R	Pri podpore postupov správnej praxe PBHL požadujeme, aby mala organizácia ochrany prírody možnosť vyjadriť sa k projektu výstavby alebo rekonštrukcie lesnej dopravnej siete, aby opatrenia realizované v chránených územiach neboli v rozpore so záujmami ochrany prírody. Investície do závlah a vodozádržných opatrení – požadujeme odstrániť formulácie týkajúce sa podpory infraštruktúry zamedzujúcej zaplaveniu poľnohospodárskej pôdy pri nárazových zrážkach s retenčnou funkciou a systematického zabezpečovania údržby otvorených odvodňovacích kanálov. Zdôvodnenie S takouto formuláciou nesúhlasíme. To by umožňovalo budovať technickú tzv. šedú infraštruktúru. Naopak retenciu vody v krajine je potrebné umožniť prirodzeným rozlievaním a tam kde ide na oranú poľnohospodársku pôdu je potrebné nastaviť obnovu pôvodných prirodzených ekosystémov ako sú aluviálne lúky, slatiny, rašeliniská. To je opatrenie, ktoré je vodozádržné, zároveň protipovodňové a tiež podporujúce biodiverzitu formou obnovy ekosystémov, čo je nanajvýš dôležité v dekáde obnovy ekosystémov. V tomto zmysle žiadame preformulovať. Takéto plochy by mali poľnohospodári	Z	ČA	Prvá pripomienka (PBHL) - je akceptovaná. Pre všetky projektové intervencie sa uplatňuje podmienka (v kapitole 4): posúdenie, či sa predmet projektu dotýka záujmov ochrany prírody. Dotknuté subjekty sa vyjadrujú tiež v rámci stavebného povolenia. Druhá pripomienka:- Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.

		zatravnovať v rámci opatrení AEKO ako opatrenie na zadržovanie vody v krajine a prevencia pred bleskovými povodňami. Ak je myslené že budú podporené retenčné plochy je potrebné jasne definovať, že to nebudú prvky šedej infraštruktúry, ale prvky modrej, alebo zelenej infraštruktúry. Odsúhlasené bolo budovanie hrádzok pre zadržanie vody v krajine. Údržba otvorených odvodňovacích kanálov tak ako je realizovaná podnikom Hydromeliorácie spočíva vo vyťažení a prehĺbení kanálov, to znamená naplnenie funkcie, pre ktorú boli budované, funkciu odvodnenia krajiny. V súčasnosti je ale problémom vysychanie krajiny, nedostatok vlhky, preto je potrebné vody v krajine zadržiavať a robiť také opatrenia. Negatívnym príkladom bola takto vykonaná údržba kanála Radošinka, kedy vyťažený sediment bol umiestnený na brehy následne zmytý prívalovými zrážkami. To znamená zbytočne vynaložené investície. Dôsledkom ale bolo vyschnutie močiara pri Zbehoch a strata viacerých druhov živočíchov z tejto lokality, zväčša chránených.			
219.	MŽPS R	Rozsah je priveľký (zvážiť, či sa niektoré časti nedajú vložiť do príloh, kde je možné potom pridať aj vyčíslenie SWOT analýzy).	O	N	Nie je možné zapracovať, SP musí byť spracovaný podľa šablóny.
220.	MŽPS R	Str. 11 – potreba 1.1 – požadujeme odstrániť vetu: Zvyšovanie environmentálnych požiadaviek vytvára tlak na pokles príjmov poľnohospodárskych podnikov. Zdôvodnenie Vetu žiadame odstrániť nakoľko je to kontroverzné tvrdenie. Niektoré environmentálne požiadavky môžu svojim dopadom naopak zvýšiť úrodu – či už zlepšenie štruktúry pôdy, alebo zadržanie vlhky v krajine. Zásadná pripomienka, nakoľko táto formulácia nastavuje a priori antagonizmus farmárov voči environmentálnym opatreniam. Je potrebné si uvedomiť že bez spolupráce rezortov pôdohospodárstva a životného prostredia, ozdravenie krajiny a teda dobrých podmienok pre produkciu potravín bude na pozadí zmeny klímy iba ťažko možné dosiahnuť.	Z	A	
221.	MŽPS R	Str. 14 – potreba 2.2. – zmeniť text z „Vinárstvo a včely majú pozitívny vplyv na životné prostredie, resp. rozvoj vidieka.“ nasledovne „Nakoľko vinárstvo prináša ekonomické benefity, predovšetkým pri produkcii kvalitných vinných hroznov, podobne produkcia medu je predovšetkým na lokálnej úrovni žiadaná pre kvalitu slovenského medu.“ Environmentálne benefity tu v podstate nie sú vôbec spomenuté, preto by bolo vhodné doplniť vetu kde budú zhrnuté napr. Niečo v tomto zmysle: “ Podpora špeciálnej rastlinnej produkcie prináša zvýšenú diverzitu krajinnej štruktúry a tým tiež prispieva k environmentálnym cieľom. Extenzívna živočíšna výroba vo forme voľnej pastvy taktiež prispieva k zlepšeniu krajinnej diverzity a zlepšeniu stavu travinnobylinných biotopov.” Ide o spresnenie a konkretizovanie textu.	O	A	
222.	MŽPS R	Str.16 – potreba 4.1 – zmeniť formuláciu „zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy“ na „zatravnovanie poľnohospodárskej pôdy“. Zdôvodnenie Nakoľko je lesnatosť Slovenska pomerne vysoká je potrebné prioritizovať skôr zatravnovanie poľnohospodárskej pôdy	Z	A	Okrem zalesňovania p. p. doplníme aj zatravnovanie o. p.
223.	MŽPS		Z	A	Text sa preformuluje: v zmysle: Lesné

	R	Str.18 – potreba 4.5 – odstrániť vetu Lesné dreviny a ich spoločenstvá s dlhým vývojovým cyklom nie sú schopné reagovať na takéto zmeny prirodzenou migráciou, ani ďalšími adaptačnými mechanizmami. Zdôvodnenie Lesy s dlhým vývojovým cyklom, ako je uvedené majú významné adaptačné a mitigačné mechanizmy a to vo forme dobre vyvinutej pôdnej vrstvy s bohatstvom humusu, nadzemnej vegetácie machorastov. Ak sú takéto porasty nadmieru manažované zvyčajne je práve narušená tato časť lesného ekosystému a tým veľmi dôležité ekosystémové služby vo vzťahu k zmene klímy. Prirodzená migrácia je síce dlhodobým procesom, ale tiež vyhynutie lesných druhov drevín nie je skokovým efektom. Pre kontroverznosť a zavádzajúce informácie žiadame celú vetu odstrániť. Zásadná pripomienka.			dreviny a ich spoločenstvá s dlhým vývojovým cyklom nie sú schopné v krátkom časovom úseku reagovať na takéto zmeny prirodzenou migráciou, ani ďalšími adaptačnými mechanizmami.
224.	MŽPS R	Strategický cieľ 8 - Požadujeme spracovanie výstupov jednej SWOT analýzy. Prístup, kedy sú uvedené rôzne SWOT analýzy pre jeden cieľ je neštandardný a nebol v dokumente na inom mieste použitý. Nakoľko sú v tejto dodatočne doloženej SWOT analýze aj niektoré tendenčné odseky sledujúce iba jedinú funkciu lesa, a to produkčnú navrhujeme celú SWOT analýzu odstrániť a relevantné body z pohľadu nastavenia cieľa doplniť do vyššie uvedenej SWOT analýzy. Špecifický cieľ má hlavné zameranie na podporu zamestnanosti, rastu, rodovej rovnosti vrátane účasti žien ..., sociálne začlenenie a miestny rozvoj. Pri zakladaní porastov zabezpečujúcich prirodzenú potravu včiel – doplniť v rámci textu, upozornenie, že nebudú podporované výsadby nepôvodných medonosných druhov rastlín, ktoré majú expanzívne správanie sa a môžu inváziami poškodzovať pôvodné biotopy a druhy. GAEC 5 - Obrábanie pôdy nie je rozpracované. Malo by vychádzať z orby po vrstevnici (prevažne). Súhrn povinností považujeme preto za neúplný a je potrebné dopracovať aj pre obrábanie pôdy. Požadujeme na str. 152 vysvetliť nezrovnalosti, nakoľko do oprávneného hektára možno podľa bodu 4.1.3.5 zahrnúť len multifunkčné pásy so šírkou do 10 m. Ale v ekoschéme sa ráta s ich šírkou min. 12 m. To znamená, na biopásy nedostanú farmári podporu? To by úplne poškodilo záujem o ekoschému. Zdôvodnenie GAEC8 nie sú zahrnuté, aby biopás bol nad rámec a farmári mohli dostávať podporu na plochu biopásu. Uvedené nezrovnalosti bude potrebné doriešiť a jednoznačne nastaviť.	Z	N	SWOT analýzu MPRV SR upraví. Z pohľadu spôsobu obrábania pôdy GAEC5 – je potrebné konštatovať, že spôsoby obrábania pôdy budú uvedené v národnej legislatíve. Podľa čl. 4 (4) b) SPR na účely typov intervencií vo forme priamych platieb sa „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“ považuje akákoľvek plocha podniku, ktorá je počas trvania príslušného záväzku poľnohospodára zriadená alebo udržiavaná v dôsledku ekoschémy uvedenej v článku 31. Rozpor odstránený na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 21.1.2022.
225.	MŽPS R	SWOT analýzu pre špecifický cieľ 8 (od strany 90) navrhujeme prepracovať do jednej SWOT analýzy relevantnej k nastaveniu špecifického cieľa. Prístup, kedy sú uvedené rôzne SWOT analýzy pre jeden cieľ, je neštandardný a nebol v dokumente na inom mieste použitý. Nakoľko sú v tejto dodatočne doloženej SWOT analýze aj niektoré tendenčné odseky sledujúce iba jedinú funkciu lesa, a to produkčnú, navrhujeme celú SWOT analýzu odstrániť a relevantné body z pohľadu nastavenia cieľa doplniť do vyššie uvedenej SWOT analýzy. Špecifický cieľ má hlavné zameranie na podporu zamestnanosti, rastu, rodovej rovnosti vrátane účasti žien ..., sociálne začlenenie a miestny rozvoj.	O	A	Akceptované, SWOT upravená.
226.	MŽPS R	SWOT analýzu pre špecifický cieľ 8 (od strany 79) navrhujeme prepracovať do jednej SWOT analýzy relevantnej k nastaveniu špecifického cieľa. Prístup, kedy sú uvedené rôzne SWOT	O	A	Duplicita.

		analýzy pre jeden cieľ, je neštandardný a nebol v dokumente na inom mieste použitý. Nakoľko sú v tejto dodatočne doloženej SWOT analýze aj niektoré tendenčné odseky sledujúce iba jedinú funkciu lesa, a to produkčnú, navrhujeme celú SWOT analýzu odstrániť a relevantné body z pohľadu nastavenia cieľa doplniť do vyššie uvedenej SWOT analýzy. Špecifický cieľ má hlavné zameranie na podporu zamestnanosti, rastu, rodovej rovnosti vrátane účasti žien ..., sociálne začlenenie a miestny rozvoj.			
227.	MŽPS R	Špecifický cieľ 1 – v rizikách je potrebné zvýrazniť, že je riziko monokultúrne pestovanie. Keď je zlý rok napr. pre jablká, môže to byť nahradené dobrým rokom pre čerešne, alebo tento rok dobrý pre papriky, rajčiny, uhorky môže nahradiť výpadok iných druhov zelenín. Je to dané logicky rôznymi agrotechnickými termínmi pre jednotlivé plodiny. Čím je väčšia neistota v priebehu počasia a objavovania sa extrémnych stavov, tým je výhodnejšia diverzita plodín a pestovanie na menších honoch. Špecifický cieľ 2 – V silných stránkach chýba konštatovanie existencie rezortných vysokých škôl a rezortných výskumných ústavov ako bázy pre výskum, vývoj technológií a digitalizácie. V slabých stránkach chýba konštatovanie nedostatočnej lokálnej spracovateľskej základne zvyšujúcej pridanú hodnotu produktu a naplňujúcej dopyt po lokálnych produktoch Do podpory na Ohrozené plemená zvierat doplniť aj šedý rožný dobytok. Je využívaný a veľmi vhodný pre spásanie jedného z najvzácnějších ekosystémov – slanísk.	O	A	Šedý rožný dobytok v SR ako plemeno neevidujeme. Predpokladáme, že ide o nesprávne pomenovanie maďarského stepného dobytku ktorý bol zaradený medzi podporované plemená.
228.	MŽPS R	Špecifický cieľ 1 – v rizikách je uvedené: rastúce environmentálne požiadavky zvyšujúce náklady. Zdôvodnenie Environmentálne požiadavky zvyčajne nie sú z dlhodobého pohľadu zaťažujúce, ale naopak príležitosťou. Príležitosťou vrátiť sa k diverzifikácii či už plodínovej, alebo priestorovej. Často sú v súlade so „zabudnutými múdrosťami starých gazdov“, ktoré prinášajú zabudnuté adaptačné opatrenia na zmenu klímy, zvyšovanie biodiverzity, ktoré podporujú v konečnom dôsledku výnosy. Zásadná pripomienka, žiadame presunúť do príležitosti s príslušným vysvetlením, prečo je to prínos. Dôvody konkurencieschopnosti poľnohospodárov nie sú primárne v extrémnych prírodných javoch atď. ale v nevyvážene nastavenej podpore v prospech produktov, ktorými nie sme schopní zabezpečiť trh z domácej produkcie a produktov s pridanou hodnotou. Zásadná pripomienka, žiadame zapracovať.	Z	A	
229.	MŽPS R	Text v druhom odseku uvedený, v kapitole 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondami Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, na strane 168, Vlastný materiál, v časti „Komplementarita a synergie v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva“, v znení: „- V rámci Partnerskej dohody (OP Slovensko) sa predpokladá podpora farmárskeho kompostovania, obalových technológií znižujúcich produkciu obalov (následne odpadov z obalov), podpora obalových technológií využívajúcich obaly s recyklovanou zložkou, recyklovateľné, biodegradovateľné obaly alebo opätovne použiteľné obaly, ako aj podpora projektov zameraných na opätovné použitie výrobkov, napríklad opravy výrobkov a ich upcycling. Podpora v rámci Partnerskej dohody bude zo začiatku smerovaná na	Z	A	

		informačné aktivity (iné neinvestičné aktivity).“ žiadame nahradiť nasledovných textom: „- V rámci Partnerskej dohody (Program Slovensko) je pomoc v rámci špecifického cieľa 2.6 „Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje“ zameraná na podporu vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov vo vybraných sektoroch hospodárstva, podporu zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov, podporu prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov, podporu zvyšovania environmentálneho povedomia a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve, podporu koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva a podporu elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva.“ Zároveň v uvedenom odseku požadujeme odstrániť text „V oblasti obehového hospodárstva budú podporené všetky sektory.“, nakoľko úprava textu je navrhovaná v zmysle aktuálneho znenia návrhu Partnerskej dohody SR na roky 2021 -2027 / Programu Slovensko. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.			
230.	MŽPS R	V celom materiáli je chybné používaný názov „OP Slovensko“. Žiadame o nahradenie chybného názvu „OP Slovensko“ za správny názov „Program Slovensko 2021 - 2027“ a v prípade potreby aj zavedenie skratky v rámci uvedeného dokumentu.	O	A	
231.	MŽPS R	V časti ... na str.548 v ods. „oprávnené investície“ v bode 3 upraviť text nasledovne: „3. Investície do rozširovania a budovania vlastných studní vrátane čerpadiel a rúrovej siete, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné.“ Zdôvodnenie Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách sú podzemné vody prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom. Iné použitie podzemných vôd je možné iba pri zachovaní ich prednostného určenia. V súčasnosti tiež dochádza v dôsledku klimatickej zmeny k poklesu zásob podzemnej vody, pričom ich dopĺňanie prebieha pomalšie, ako je to v prípade povrchových zdrojov. Upozorňujeme tiež, že v zmysle vodného zákona ide v prípade štrkovísk o odkryté podzemné vody, čiže ich nie je možné považovať za povrchový zdroj vody.	Z	A	Akceptované, doplnený spôsob overenia, čo bolo odkonzultované s MŽP SR.
232.	MŽPS R	V časti Investície do zvyšovania vodozádržnej funkcie lesa a rovnako aj v iných častiach dokumentu – požadujeme odstrániť opatrenie: „lesnícke melioračné opatrenia: mechanizované zapracovanie zvyškov po lesnej ťažbe do pôdy pre zvýšenie množstva organickej hmoty a vodozádržnosti lesnej pôdy“ Zdôvodnenie Oveľa vhodnejšie je ponechanie zvyškov na povrchu, nakoľko umožnia tak život dekompozitorom živočíšnym aj rastlinným a tým ešte viac prispievajú k vodozádržnej funkcii. Zvyčajne je v lesnej pôde dostatok organickej hmoty, nedostatok ponechaného dreva je skôr na povrchu. Ponechanie zvyškov drevnej hmoty po ťažbe má príspevok nie len k zvýšeniu zadržiavania vody, ale aj k zvýšeniu biodiverzity.	Z	A	Akceptované, text bol odstránený pred MPK. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
233.	MŽPS		O	A	

	R	V časti ohrozenia, v tretej odrážke o zmene klímy by malo byť zvýraznené, že to je riziko pre monokultúrne pestovanie. Je to dané rôznymi agrotechnickými termínmi pre jednotlivé plodiny. Čím je väčšia neistota v priebehu počasia a objavovania sa extrémnych stavov, tým je výhodnejšia diverzita plodín a pestovanie na menších lánoch. Šiestu odrážku v časti ohrozenia žiadame presunúť do príležitostí s príslušným vysvetlením, prečo je to prínos: Environmentálne požiadavky zvyčajne nie sú z dlhodobého pohľadu zaťažujúce, ale naopak príležitosťou. Príležitosťou vrátiť sa k diverzifikácii či už plodínovej, alebo priestorovej. Často sú v súlade so „zabudnutými múdrosťami starých gazdov“, ktoré prinášajú zabudnuté adaptačné opatrenia na zmenu klímy, zvyšovanie biodiverzity, ktoré podporujú v konečnom dôsledku výnosy.			
234.	MŽPS R	V definícii oprávneného hektára na strane 160 žiadame v prvom odstavci za slová „celkovú šírku 10 metrov“ doplniť slová “maximálny limit šírky sa nevzťahuje na biopás vytvorený v rámci celofarmovej eko-schémy”. Zdôvodnenie V celofarmovej ekoschéme je minimálna šírka biopásu určená na úrovni 12 metrov, no maximálna šírka biopásu v definícii oprávneného hektára je 10 metrov. To vyvoláva dojem, že na 2 m z biopásu vytvoreného v rámci ekoschémy subjekt nemusí dostať podporu, keďže takéto 2 metre nie sú oprávnené. Takéto rozporné znenie môže byť pre subjekty nejasné, môže viesť k nezrovnalostiam aj pri prekladaní žiadosti o platbu poľnohospodárskej platobnej agentúre a môže tak viesť k celkovo nižšiemu záujmu o ekoschémy a celkovo k nižšiemu pozitívnemu dopadu na biodiverzitu. Preto žiadame jasne a nespochybniteľne uviesť, že stanovená maximálna šírka v definícii hektára oprávneného na platbu sa netýka biopásov vytvorených v rámci ekoschémy, kde sa bude akceptovať aj väčšia šírka biopásu. To je dôležité aj preto, že v niektorých prípadoch na dosiahnutie povinného % v rámci GAEC8 môže po vyčlenení biopásov chýbať farmárov len malá rozloha na splnenie %. Túto rozlohu, sa môžu rozhodnúť riešiť miernym rozšírením biopásov vytvorených v rámci ekoschémy aj nad rámec 12 m, no definícia oprávneného hektára následne vytvára otázky, či je takýto postup vôbec možný.	Z	ČA	Podľa čl. 4 (4) b) SPR b) na účely typov intervencií vo forme priamych platieb sa „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“ považuje akákoľvek plocha podniku, ktorá je počas trvania príslušného záväzku poľnohospodára zriadená alebo udržiavaná v dôsledku ekoschémy uvedenej v článku 31. Platná legislatíva EÚ (SPR) s uvedenou požiadavkou MŽP SR automaticky počíta a z uvedeného dôvodu nie je potrebné dopĺňať žiadny ďalší text. Rozpor odstránený na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 21.1.2022
235.	MŽPS R	V doložke vplyvov sa na str. č. 2 bod č. 9 vo Vybraných vplyvoch materiálu uvádza, že materiál nebude mať žiadny vplyv na informatizáciu spoločnosti. V dokumente 02_vplyvy_na_podnikateľské_prostredie v časti „Ovplyvňuje zmena regulácie inovácie, vedu a výskum?“ sa na str. č. 2 uvádza, že bude podporená digitalizácia poľnohospodárstva a modernizácia systému AKIS. Uvedené žiadame skonsolidovať prostredníctvom úpravy textu alebo doplnenia doložky informatizácie spoločnosti a následnej úpravy ostatných častí materiálu predloženého v rámci MPK v súlade s pozitívnymi alebo negatívnymi vplyvmi na informatizáciu spoločnosti. Digitalizácia predstavuje súčasť informatizácie	O	A	Analýza vplyvu na informatizáciu spoločnosti bude vypracovaná tak, ako sa uvádza v pripomienke.
236.	MŽPS R	V GAEC9 je uvedené: „... označeného ako citlivý z hľadiska životného prostredia“. Nie je nám jasné, čo je to za pojem a ako sa nastavuje. Kto nastavuje pojem citlivý z hľadiska ŽP a aké sú kritériá? Bolo by vhodnejšie celú formuláciu vypustiť, aby sa to vzťahovalo na všetky TTP v	O	A	Názvoslovie GAEC9 je striktne v zmysle platnej EÚ legislatívy. Citlivé TTP sú ÚEV a CHVÚ.

		lokalitách sústavy Natura 2000.			
237.	MŽPS R	V integrovaných projektoch správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – produktívne investície) str.579, žiadame o doplnenie textu pre oprávnenosť investície nasledovne: môže v rámci Integrovaného projektu tvoriť maximálne 10 % investície. Zdôvodnenie: Hlavným cieľom tejto intervencie je zavedenie priamo výkonov neproduktívnych a produktívnych, ktoré majú bezprostredný pozitívny vplyv na lesný ekosystém. Uvedená podmienka donúti žiadateľov o maximalizáciu výkonov za uvedeným cieľom a nebude zväzdať subjekty k využívaniu prostriedkov na nákup lesnej techniky, pri ktorej bude problém dokazovať, či sa a v akej miere bude používaná na výkony PBHL. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	K danej intervencii sa akceptuje pripomienka MŽP SR, ktorá sa týka stanovenia ako podmienky oprávnenosti, že max. 20% celkových oprávnených výdavkov integrovaného projektu môžu tvoriť výdavky na lesné cesty. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
238.	MŽPS R	V integrovaných projektoch správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – produktívne investície) na str.579, žiadame o doplnenie textu oprávnenosti investície o nasledovný text v písmene b): obnovná ťažba, s cieľom dosiahnuť priestorovú diferenciáciu, statickú stabilitu a pestré štruktúry porastov. Zdôvodnenie Dôležitým prvkom zavádzania PBHL princípov je využívanie jemnejších postupov obnovy ako sú bežné postupy. Sú to napr. jednotlivé alebo skupinové výbery s použitím rozrezu surových kmeňov na sortimenty. Tieto postupy sú náročnejšie na technológiu a tým aj na náklady. V súčasne platnej legislatíve podľa novelizovanej vyhlášky č.453/2006 MPRV SR o HUL a ochrane lesov (4) Prebudova lesa na prírode blízke hospodárenie v lesoch sa uskutočňuje a) výchovou lesného porastu, b) obnovou lesného porastu alebo c) prostredníctvom následnej generácie lesného porastu.	Z	N	Vzhľadom na alokáciu na danú intervenciu a obmedzené finančné zdroje sa pristúpilo k zadefinovaniu oprávnených činností tak, ako je v dokumente. Obnovná ťažba bola navrhnutá v rámci pracovnej skupiny pri uvažovanej alokácii 90 mil. € na realizáciu PBHL, keďže sa alokácia zmenila, pristúpilo sa k prioritizácii činností. Z hľadiska prebudovy na PBHL za najdôležitejšie považujeme reštrukturalizačnú prebierku, ktorá je zahrnutá v opise intervencie. Vzhľadom na zmenu alokácie sa tiež zmenili aj intenzity pomoci pre jednotlivé činnosti. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
239.	MŽPS R	V kapitole 2 (Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia), v špecifickom celi 4 žiadame uviesť na pravú mieru údaje o emisiách skleníkových plynov. Podľa poslednej národnej inventúry skleníkových plynov sa emisie skleníkových plynov v SR v roku 2018 znížili o 13,4 % v porovnaní s rokom 2000, v porovnaní s rokom 1990 predstavovali zníženie o 42,5 %. V súvislosti so zmenou hodnôt globálneho potenciálu otepľovania (GWP) podľa správy IPCC AR5 predstavoval v roku 2018 oxid dusný väčšiu polovicu (1380,65 GgCO ₂ e) a metán menšiu polovicu (1231,72 GgCO ₂ e) emisií v poľnohospodárskom sektore. MŽP SR tiež považuje za dôležité uviesť v texte skutočnosť, že podľa poslednej národnej inventúry skleníkových plynov odstraňovanie skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva (sektor LULUCF) v roku 2018 kleslo v porovnaní s rokom 1990 o 41,4 %. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	A	
240.	MŽPS		O	N	Kapitola 8.1 uvádza základné úlohy a

	R	V materiáli sa prvýkrát spomína v rámci AKIS aj Národné kompetenčné centrum = ide o nový pojem, žiadame vysvetliť jeho funkciu a aké bude zastúpenie v ňom MŽP SR, ŠOP SR, príp. iných odborných organizácií v oblasti ochrany životného prostredia.			kompetencie Národného kompetenčného centra AKIS. Zároveň uvádza, že k jeho vytvoreniu dôjde na základe plánovanej transformácie Agroinštitútu Nitra, štátneho podniku a Agentúry pre rozvoj vidieka, ktorá sa predpokladá uskutočniť do konca roka 2022. Z uvedeného dôvodu bližšia špecifikácia dotknutého centra, ako aj jeho spolupráca s MŽP, resp. zastúpenie MŽP a iných odborných organizácií, bude bližšie upresnená počas uvedeného procesu. V súčasnosti možno vo všeobecnosti očakávať spoluprácu v oblastiach úzko spojených s oblasťou pôdohospodárstva. Taktiež sa očakáva spolupráca s platformou Inovačno transferového centra v zmysle kapitoly 8.1.2, ktoré ma taktiež vzniknúť v rámci plánovanej transformácie.
241.	MŽPS R	V návrhu Strategického plánu SPP sa vytratil podpora agrolesníckych systémov, celkovo je významne znížená alokácia na intervencie výsadby drevín, kde je zhrnuté agrolesníctvo, zalesňovanie a líniové výsadby drevín do jedného, s čím nesúhlasíme. Z nášho pohľadu to ide proti deklarovanej podpore takejto výsadby a tým diverzifikácie krajiny, s dopadmi na biodiverzitu a zmenu klímy. Chceli by sme tiež poukázať na nesúlad v ha pre agrolesníctvo/zalesňovanie/vetrolamy (str. 62/63 vs. str. 118, 427). Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	Alokácia sa neznížila, len je rozdelená v súlade s legislatívou ES do dvoch položiek (čl.73 a 70) Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
242.	MŽPS R	V odôvodnení finančnej alokácie pre Investície do vodozadržnej funkcie lesa (na strane 58) žiadame odstrániť druhú vetu („Bez realizácie tohto druhu opatrení sú lesy, v období zmeny klímy, veľmi ohrozeným ekosystémom, lebo sa vyznačujú dlhovekosťou a obmedzenou schopnosťou prispôsobenia sa rýchlym zmenám prostredia v ktorom rastú“). Ide o kontroverzné tvrdenie, aj bez tejto vety má celé vysvetlenie logiku a zmysel. Tiež navrhujeme odstrániť poslednú odrážku týkajúcu sa lesníckych melioračných opatrení. Oveľa vhodnejšie je ponechanie zvyškov na povrchu, čím umožnia život živočíšnym aj rastlinným dekompozítom, a tým ešte viac prispievajú k vodozadržnej funkcii. Zvyčajne je v lesnej pôde dostatok organickej hmoty, nedostatok ponechaného dreva je skôr na povrchu. Ponechanie zvyškov drevnej hmoty po ťažbe má príspevok nielen k zvýšeniu zadržiavania vody, ale aj k zvýšeniu biodiverzity. Rovnakú formuláciu navrhujeme odstrániť aj na strane 87. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	A	
243.	MŽPS		O	A	

	R	V odôvodnení finančnej alokácie pre Investície do vodozádržnej funkcie lesa žiadame odstrániť vetu: „Bez realizácie tohto druhu opatrení sú lesy, v období zmeny klímy, veľmi ohrozeným ekosystémom, lebo sa vyznačujú dlhovekosťou a obmedzenou schopnosťou prispôsobenia sa rýchlym zmenám prostredia v ktorom rastú“. Ide o kontroverzné tvrdenie, aj bez tejto vety má celé vysvetlenie logiku a zmysel.			
244.	MŽPS R	V odôvodnení finančnej alokácie pre Komplexné pozemkové úpravy a SZO (na strane 67) navrhujeme odstrániť v poslednej vete slovo „odvodnenia“. V krajine je potrebné vodu skôr zadržiavať než odvodňovať.	O	N	Takto sú prvky uvedené v zákone o pozemkových úpravách.
245.	MŽPS R	V odôvodnení finančnej alokácie pre Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov vo výmerách do 500 ha a podpora podnikania v lesnom hospodárstve (na strane 59) navrhujeme odstrániť umelú obnovu lesa, podporovaná by mala byť iba prirodzená obnova lesa a s ňou spojené činnosti. Rovnakú formuláciu žiadame odstrániť na stranách 87 a 88.	O	N	Súčasťou zabezpečenia podpory obhospodarovania lesov malých výmer je aj podpora základného hospodárenia súvisiaceho najmä s neproduktívnymi činnosťami pri zabezpečení obnovy lesa. umelá obnova lesa stále v lesoch predstavuje podiel viac ako 50 % z celkovej obnovy. v tejto súvislosti považujeme vylúčenie umelej obnovy lesa z podpory za neopodstatnené, najmä ak do projektu budú zahrnuté lesné porasty so zastúpením nepôvodných drevín, kde dosiahnutie zvýšeného odolnostného potenciálu lesa je možné práve zmenou drevinového zloženia, zalesnené, prevenienčne vhodnými drevinami, prostredníctvom umelej obnovy.
246.	MŽPS R	V odôvodnení finančnej alokácie pre Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov vo výmerách do 500 ha a podpora podnikania v lesnom hospodárstve navrhujeme odstrániť umelú obnovu lesa, podporovaná by mala byť iba prirodzená obnova lesa a s ňou spojené činnosti.	O	N	Súčasťou zabezpečenia podpory obhospodarovania lesov malých výmer je aj podpora základného hospodárenia súvisiaceho najmä s neproduktívnymi činnosťami pri zabezpečení obnovy lesa. umelá obnova lesa stále v lesoch predstavuje podiel viac ako 50 % z celkovej obnovy. v tejto súvislosti považujeme vylúčenie umelej obnovy lesa z podpory za neopodstatnené, najmä ak do projektu budú zahrnuté lesné porasty so zastúpením nepôvodných drevín, kde dosiahnutie zvýšeného odolnostného potenciálu lesa je možné práve zmenou drevinového zloženia, zalesnené, prevenienčne vhodnými drevinami,

					prostredníctvom umelej obnovy.
247.	MŽPS R	V podmienkach oprávnenosti nie sú podmienky na minimálny počet jedincov na ha. Znamená to, že stačí mať napr. dva stromy, alebo 5 kríkov, 10 jahôd na ha a je možné žiadať o dotáciu?	O	A	Jednou z podmienok oprávnenosti je, že výmera poľnohospodárskej plochy je vedená v registri ovocných sádov, ktorú vedie ÚKSÚP; – Ovocný sad je poľnohospodársky obhospodarovaná pôda so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých ovocných druhov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 hektár alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 hektár. Duplicitná pripomienka.
248.	MŽPS R	V popise potreby 1.1 na strane 11 žiadame odstrániť vetu: „Zvyšovanie environmentálnych požiadaviek vytvára tlak na pokles príjmov poľnohospodárskych podnikov.“ Je to kontroverzné tvrdenie, pretože niektoré environmentálne požiadavky môžu svojím dopadom naopak zvýšiť úrodu – či už zlepšenie štruktúry pôdy, alebo zadržanie vlhky v krajine. Takáto formulácia nastavuje a priori antagonizmus farmárov voči environmentálnym opatreniam. Je potrebné si uvedomiť, že bez spolupráce rezortov pôdohospodárstva a životného prostredia, ozdravenie krajiny a teda dobrých podmienok pre produkciu potravín bude na pozadí zmeny klímy iba ťažko možné dosiahnuť.	O	A	Duplicita.
249.	MŽPS R	V popise potreby 1.1 na strane 11 žiadame odstrániť vetu: „Zvyšovanie environmentálnych požiadaviek vytvára tlak na pokles príjmov poľnohospodárskych podnikov.“ Je to kontroverzné tvrdenie, pretože niektoré environmentálne požiadavky môžu svojím dopadom naopak zvýšiť úrodu – či už zlepšenie štruktúry pôdy, alebo zadržanie vlhky v krajine. Takáto formulácia nastavuje a priori antagonizmus farmárov voči environmentálnym opatreniam. Je potrebné si uvedomiť, že bez spolupráce rezortov pôdohospodárstva a životného prostredia, ozdravenie krajiny a teda dobrých podmienok pre produkciu potravín bude na pozadí zmeny klímy iba ťažko možné dosiahnuť.	O	A	
250.	MŽPS R	V popise potreby 2.2 na strane 14 navrhujeme poslednú vetu preformulovať nasledovne: „Vinárstvo a včelárstvo majú pozitívny vplyv na rozvoj vidieka a prinášajú produkty s vyššou pridanou hodnotou“. V texte by tiež bolo vhodné doplniť vetu, kde budú zhrnuté environmentálne benefity, napr.: „Podpora špeciálnej rastlinnej produkcie prináša zvýšenú diverzitu krajinnej štruktúry, a tým tiež prispieva k environmentálnym cieľom. Extenzívna živočíšna výroba vo forme voľnej pastvy taktiež prispieva k zlepšeniu krajinnej diverzity a zlepšeniu stavu travinno-bylinných biotopov.“	O	A	Duplicita.
251.	MŽPS R	V popise potreby 2.2 na strane 14 navrhujeme poslednú vetu preformulovať nasledovne:	O	A	

		„Vinárstvo a včelárstvo majú pozitívny vplyv na rozvoj vidieka a prinášajú produkty s vyššou pridanou hodnotou“. V texte by tiež bolo vhodné doplniť vetu, kde budú zhrnuté environmentálne benefity, napr.: „Podpora špeciálnej rastlinnej produkcie prináša zvýšenú diverzitu krajinskej štruktúry, a tým tiež prispieva k environmentálnym cieľom. Extenzívna živočíšna výroba vo forme voľnej pastvy taktiež prispieva k zlepšeniu krajinskej diverzity a zlepšeniu stavu travinno-bylinných biotopov.“			
252.	MŽPS R	V popise potreby 5.3 na strane 21 navrhujeme odstrániť text v zátvorke: „(napr. opel'ovače)“, nakoľko ide o malé zrníčko celej problematiky agro-ekosystémov.	O	A	
253.	MŽPS R	V popise potreby 5.3 na strane 21 navrhujeme odstrániť text v zátvorke: „(napr. opel'ovače)“, nakoľko ide o malé zrníčko celej problematiky agro-ekosystémov.	O	A	
254.	MŽPS R	V popise potreby 5.4. na strane 21 navrhujeme odstrániť text v zátvorke „(remízky)“ pre nevhodnosť príkladu, pretože remízky sú zo svojej podstaty skôr biokoridory. Ďalej navrhujeme slová “skupinová zeleň nahradiť nasledovným textom: “líniová alebo plošná trvalá bylinná a drevinová vegetácia”.	O	A	
255.	MŽPS R	V popise potreby 5.4. na strane 21 navrhujeme odstrániť text v zátvorke „(remízky)“ pre nevhodnosť príkladu, pretože remízky sú zo svojej podstaty skôr biokoridory. Ďalej navrhujeme slová “skupinová zeleň nahradiť nasledovným textom: “líniová alebo plošná trvalá bylinná a drevinová vegetácia”.	O	A	Duplicita.
256.	MŽPS R	V popise potreby 8.1. na strane 26 nám nie je jasné, čo je myslené potrebou podporiť rozvoj dopravnej siete. Majú sa stavať cesty z prostriedkov na podporu pôdohospodárstva? Navrhujeme odstrániť.	O	ČA	Ide o poľné cesty (prístup k pôde) a miestna cestná infraštruktúra (obecné cesty). K danej pripomienke prebehlo rozporové konanie 21.1.2021. Rozpor odstránený.
257.	MŽPS R	V popise potreby 8.1. nám nie je jasné, čo je myslené potrebou podporiť rozvoj dopravnej siete. Majú sa stavať cesty z prostriedkov na podporu pôdohospodárstva? Navrhujeme odstrániť.	O	ČA	Ide o poľné cesty (prístup k pôde) a miestna cestná infraštruktúra (obecné cesty). K danej pripomienke prebehlo rozporové konanie 21.1.2021. Rozpor odstránený. Duplicita.
258.	MŽPS R	V predloženom materiáli absentuje z nášho pohľadu implementácia najlepších dostupných techník (BAT) pri chovoch a pri výrobe potravín, nápojov a mlieka, čo je štandardným nástrojom na znižovanie emisií a znečisťujúcich látok do pôdy, vody, ovzdušia a tvorbu odpadu.	O	N	V rámci investičných intervencií sa podporujú moderné technológie, v prípade chovov nad určitú veľkosť ide o podmienku (integrované povolenie). Osobitne intervencia na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku je zameraná na zavedenie technológií pre znižovanie emisií nad rámec zákonných požiadaviek. V prípade potravinárstva, osobitná intervencia zameraná na biohospodárstvo podporuje

					ekologizáciu výroby a znižovanie tvorby odpadu.
259.	MŽPS R	V prehľade environmentálnej a klimatickej architektúry na strane 112 je v GAEC5 formulácia: "...optimálnym spôsobom prispôsobí realizované spôsoby hospodárenia." Nie sme si istí, či je to dostatočné nastavenie na zníženie rizika erózie pôdy. Možno by bolo vhodnejšie priamo nastaviť orbu prevažne po vrstevnici. V GAEC9 na strane 113 je uvedené: „... označeného ako citlivý z hľadiska životného prostredia“. Nie je nám jasné, čo je to za pojem a ako sa nastavuje. Kto nastavuje pojem citlivý z hľadiska ŽP a aké sú kritériá? Bolo by vhodnejšie celú formuláciu vypustiť, aby sa to vzťahovalo na všetky TTP v lokalitách sústavy Natura 2000.	O	ČA	Spôsoby obrábania pôdy v rámci GAEC5 budú definované v národnej legislatíve. Čo sa týka definície citlivých TTP, formulácia vychádza z platnej EU legislatívy. Citlivé TTP sú ÚEV a CHVÚ.
260.	MŽPS R	V prehľade environmentálnej a klimatickej architektúry na strane 87 je v GAEC5 formulácia: "...optimálnym spôsobom prispôsobí realizované spôsoby hospodárenia." Nie sme si istí, či je to dostatočné nastavenie na zníženie rizika erózie pôdy. Možno by bolo vhodnejšie priamo nastaviť orbu prevažne po vrstevnici.	O	N	Spôsoby obrábania pôdy v rámci GAEC5 budú definované v národnej legislatíve.
261.	MŽPS R	V súvislosti s bilanciou uhlíka v pôde považujeme za dôležité v prvom odseku na strane 55 uviesť skutočnosť, že odstraňovanie skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva (záchyty v sektore LULUCF) v roku 2018 kleslo v porovnaní s rokom 1990 o 41,4 %.	O	A	
262.	MŽPS R	V tabuľke na strane 135 v GAEC5 považujeme súhrn povinností za neúplný, je potrebné ho dopracovať aj pre obrábanie pôdy. Obrábanie pôdy nie je rozpracované, malo by vychádzať z orby po vrstevnici (prevažne).	O	N	Spôsoby obrábania pôdy v rámci GAEC5 budú definované v národnej legislatíve.
263.	MŽPS R	V tabuľke na strane 144 v GAEC9 bude potrebné upresniť rozlohy TTP (resp. upresniť, ktoré to sú), lebo podľa PAF sú plochy TTP väčšie.	O	N	Citlivé TTP sú ÚEV a CHVÚ. Výmera citlivých TTP bola stanovená z vrstvy poskytnutej orgánmi MŽP SR (ŠOP).
264.	MŽPS R	V tabuľke na strane 151 v GAEC5 považujeme súhrn povinností za neúplný, je potrebné ho dopracovať aj pre obrábanie pôdy. Obrábanie pôdy nie je rozpracované, malo by vychádzať z orby po vrstevnici (prevažne).	O	N	Spôsoby obrábania pôdy v rámci GAEC5 budú definované v národnej legislatíve.
265.	MŽPS R	V texte uvedená Koncepcia ochrany prírody a biodiverzity do roku 2030 nebude, bude aktualizovaná Národná stratégia a akčný plán pre biodiverzitu (tzv. NBSAP) 2021-2030, ktorý je momentálne v štádiu prípravy. V súvislosti s ochranou vôd by mali byť spomenuté aj dokumenty ako Koncepcia vodnej politiky do roku 2030 a Vodný plán Slovenska.	O	ČA	Upraví sa podľa požiadavky.
266.	MŽPS R	V texte žiadame upraviť nasledovné: na str. 55 a 56 upraviť názov dokumentu v zmysle uznesenia vlády SR č. 478/2018 nasledovne: „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia“ (Z) na str. 56 vypustiť zo zoznamu národných plánov vo väzbe na	O	A	

		legislatívne nástroje uvedené v prílohe XIII k nariadeniu o pláne SPP: Potreba: 4.1 Prispôsobenie poľnohospodárstva na zmeny klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy: „Návrh opatrení na zachovanie štátneho podniku Hydromeliorácie, š. p. vo vzťahu k prebiehajúcim klimatickým zmenám“ a celý odsek. (Z) Uvedený materiál nie je dostupný verejnosti a nie je možné posúdiť, či ide o materiál národného charakteru. na str. 53, v časti Príležitosti nahradiť slovo „obnova“ za „zvýšenie“ retenčnej schopnosti pôdy (O) v časti negatívne dopady zmeny klímy na slovenské poľnohospodárstvo upraviť text v zátvorke nasledovne: „(nárast počtu škodcov, zmeny v rozdelení a množstve zrážok počas roka a celkové zmeny agroklimatických podmienok, zmeny v pôdnej diverzite, nárast veternej erózie, zmena alebo úplná strata produkcie plodín v dôsledku sucha,...)“.			
267.	MŽPS R	V zhrnutí SWOT analýzy k špecifickému cieľu 1 (na strane 34) žiadame odstrániť druhú a tretiu odrážku zo silných stránok do slabých stránok. Myslíme si, že z pohľadu zvýšenia potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárskej rozmanitosti nie je silnou stránkou, že 86 % pôdy na Slovensku obhospodarujú veľké farmy a je to výhodou pre pestovanie obilnín, olejnin. Predovšetkým olejninu sú pestované vo veľkej miere na nepotravinové účely, čo nemá nič spoločné s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť. Silnou stránkou je naopak to, že máme 23 260 fariem obhospodarujúcich plochy menšie ako 100 ha, čo je 90% všetkých fariem. To je pre poľnohospodársku rozmanitosť oveľa dôležitejšie. Veľké farmy majú väčšie príjmy práve pre to, že uprednostňujú monokultúry s nižšími nákladmi, ale neprispievajú tak k dlhodobej potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárskej rozmanitosti. Zo SWOT analýzy je evidentné, že produkujeme veľké množstvo produktov s nízkou pridanou hodnotou, ktoré vyvážame a ktoré sú práve z oblasti obilnín – menej kvalitných používaných ako krmoviny, alebo olejnin. Nie sme schopní zabezpečiť ovocie, zeleninu alebo produkty s pridanou hodnotou, práve preto, že tam je podpora nedostatočná. V tomto ciele sú úplne zle nastavené SWOT východiská v prospech veľkých farmárov. Taktiež z takto nastavenej SWOT analýzy – keď sa budú viacej prejavovať dôsledky zmeny klímy, pre zabezpečenie potravín budú najohrozenejšie práve takéto veľké farmy s monokultúrami (analógia monokultúr v lesnej výrobe). Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	Ide o špecifický cieľ zameraný na podporu príjmu, veľkosť fariem je z ekonomického hľadiska výhodou. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
268.	MŽPS R	V zhrnutí SWOT analýzy k špecifickému cieľu 1 (na strane 35) žiadame odstrániť druhú a tretiu odrážku zo silných stránok presunúť do slabých stránok. Myslíme si, že z pohľadu zvýšenia potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárskej rozmanitosti nie je silnou stránkou, že 86 % pôdy na Slovensku obhospodarujú veľké farmy a je to výhodou pre pestovanie obilnín, olejnin. Predovšetkým olejninu sú pestované vo veľkej miere na nepotravinové účely, čo nemá nič spoločné s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť. Silnou stránkou je naopak to, že máme 23 260 fariem obhospodarujúcich plochy menšie ako 100 ha, čo je 90% všetkých fariem. To je pre poľnohospodársku rozmanitosť oveľa dôležitejšie. Veľké farmy majú väčšie príjmy práve pre to, že uprednostňujú monokultúry s	O	N	V tomto ciele ide o silnú stránku.

		<p>nižšími nákladmi, ale neprispievajú tak k dlhodobej potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárskej rozmanitosti. Zo SWOT analýzy je evidentné, že produkujeme veľké množstvo produktov s nízkou pridanou hodnotou, ktoré vyvážame a ktoré sú práve z oblasti obilnín – menej kvalitných používaných ako krmoviny, alebo olejnin. Nie sme schopní zabezpečiť ovocie, zeleninu alebo produkty s pridanou hodnotou, práve preto, že tam je podpora nedostatočná. V tomto celi sú úplne zle nastavené SWOT východiská v prospech veľkých farmárov. Taktiež z takto nastavenej SWOT analýzy – keď sa budú viac prejavovať dôsledky zmeny klímy, pre zabezpečenie potravín budú najohrozenejšie práve takéto veľké farmy s monokultúrami (analógia monokultúr v lesnej výrobe). V časti ohrozenia, v tretej odrážke o zmene klímy by malo byť zvýraznené, že to je riziko pre monokultúrne pestovanie. Je to dané rôznymi agrotechnickými termínmi pre jednotlivé plodiny. Čím je väčšia neistota v priebehu počasia a objavovania sa extrémnych stavov, tým je výhodnejšia diverzita plodín a pestovanie na menších lánoch. Šiestu odrážku v časti ohrozenia žiadame presunúť do príležitostí s príslušným vysvetlením, prečo je to prínos: Environmentálne požiadavky zvyčajne nie sú z dlhodobého pohľadu zaťažujúce, ale naopak príležitosťou. Príležitosťou vrátiť sa k diverzifikácii či už plodínovej, alebo priestorovej. Často sú v súlade so „zabudnutými múdrosťami starých gazdov“, ktoré prinášajú zabudnuté adaptačné opatrenia na zmenu klímy, zvyšovanie biodiverzity, ktoré podporujú v konečnom dôsledku výnosy.</p>			
269.	MŽPS R	<p>V zhrnutí SWOT analýzy k špecifickému cieľu 2 (na strane 40) chýba v silných stránkach konštatovanie existencie rezortných vysokých škôl a rezortných výskumných ústavov ako bázy pre výskum, vývoj technológií a digitalizácie. Podobne ako pri špecifickom celi 1 je zvyšovanie environmentálnych požiadaviek skôr príležitosťou než ohrozením.</p>	O	A	
270.	MŽPS R	<p>V zhrnutí SWOT analýzy k špecifickému cieľu 2 (na strane 42) chýba v silných stránkach konštatovanie existencie rezortných vysokých škôl a rezortných výskumných ústavov ako bázy pre výskum, vývoj technológií a digitalizácie. Podobne ako pri špecifickom celi 1 je zvyšovanie environmentálnych požiadaviek skôr príležitosťou než ohrozením.</p>	O	A	
271.	MŽPS R	<p>V zhrnutí SWOT analýzy k špecifickému cieľu 4 navrhujeme doplniť do príležitostí: „obnova ekosystémov zadržujúcich vodu, ako sú aluviálne lúky, rašeliniská a slatiny v rámci dekády obnovy ekosystémov“.</p>	O	N	Nejde o príležitosť.
272.	MŽPS R	<p>V zhrnutí SWOT analýzy k špecifickému cieľu 4 navrhujeme doplniť do príležitostí: „obnova ekosystémov zadržujúcich vodu, ako sú aluviálne lúky, rašeliniská a slatiny v rámci dekády obnovy ekosystémov“.</p>	O	N	Nejde o príležitosť.
273.	MŽPS R	<p>V zhrnutí SWOT analýzy k špecifickému cieľu 6 navrhujeme doplniť do slabých stránok: „Nízka výmera chránených území v nížinných oblastiach“. Na strane 79 navrhujeme zmeniť slovné spojenie „tvorba biotopov“ na „obnova biotopov“.</p>	O	A	

274.	MŽPS R	V zhrnutí SWOT analýzy k špecifickému cieľu 6 navrhujeme doplniť do slabých stránok: „Nízka výmera chránených území v nížinných oblastiach“. Štvrtú odrážku v časti príležitosti upraviť nasledovne: „využitie synergického efektu podpory adaptačných opatrení na zmenu klímy (PBHL, ozdravné opatrenia, obnova aluviálnych lúk, slatín a rašelinísk) na ochranu biodiverzity a zlepšenie plnenia ekosystémových služieb“.	O	A	
275.	MŽPS R	Vlastný materiál – v celom materiáli je chybné používaný názov „OP Slovensko“. Žiadame o nahradenie chybného názvu „OP Slovensko“ za správny názov „Program Slovensko 2021 - 2027“ a v prípade potreby aj zavedenie skratky v rámci uvedeného dokumentu.	O	A	Duplicita.
276.	MŽPS R	Vlastný materiál ,strana 440 – prvý odstavec zhora: Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka) Výška kompenzačných platieb na realizáciu precízneho hnojenia vyplýva zo zvýšených dodatočných nákladov na každoročný rozbor pôdných vzoriek so systémom určenia cez GPS, vypracovanie máp zásob živín, vypracovanie programov aplikácie živín na základe rozborov pôdy – máp zásob živín - osevného postupu – povolených maximálnych dávok živín pre jednotlivé plodiny. Výpočet platieb certifikuje nezávislý orgán. NPPC V precíznom poľnohospodárstve, pokiaľ uplatňujeme variabilnú aplikáciu živín založenú na použití elektronických máp, uplatňujeme minimálne mapu variability obsahu jednotlivých živín v pôde a aplikačnú mapu pre konkrétne živiny resp. hnojivá v rámci konkrétnych pozemkov. Vypracovanie týchto dvoch máp samo o sebe nepostačuje na zabezpečenie variabilnej aplikácie živín. Potrebná je k tomu aj aplikačná technika, ktorá je vybavená systémom GPS resp. GNSS. To všetko je zvyčajne zabezpečované prostredníctvom dodávateľských služieb. Natíska sa otázka, či uvažovaná podpora na strane 439 ráta s komplexným poskytovaním súvisiacich služieb. Čo sa týka maximálnych (celkových) dávok živín, tie sa odvíjajú od výšky plánovanej úrody. Pri uplatnení jednej úrodovej hladiny na danom pozemku sa zmysel variabilnej aplikácie živín (založený len na základe obsahu živín v pôde) stráca.	O	ČA	Pre realizáciu intervencie nie je rozhodujúce, či si žiadateľ požiada o službu alebo ju vykoná samostatne. Limitné hodnoty pre maximálnu dávku bude previazaná na príloha 3 zákona č. 136/2000 Z.z. o hnojivách
277.	MŽPS R	Vlastný materiál, časť špecifický cieľ 5, strana 65, silné stránky: -nižšie množstvo amoniaku na hektár pôdy na Slovensku (14,6 kg/ha) v porovnaní s krajinami s podobnou štruktúrou a rozlohou, – nejedná o emisie do ovzdušia v prepočte na hektár poľnohospodárskej pôdy? -na celonárodnej úrovni súčasné vstupy dusíka do poľnohospodárskej pôdy vo väzbe na jeho odber úrodou plodín vytvárajú základné predpoklady pre zníženie jeho neproduktívnych strát do vôd, -na väčšine územia je nízky obsah dusičnanov – v čom?, v pôde?, povrchových resp. podzemných vodách? -rastúci podiel ekologického poľnohospodárstva na poľnohospodárskej pôde, -kvalita povrchových a podzemných vôd, nízka intenzita aplikácie hnojív a pesticídov, nízka aplikácia priemyselných hnojív, – "kvalita povrchových a podzemných vôd" odporúčame vypustiť, pretože je zohľadnená v „postupnom nárastu podielu vodných útvarov v dobrom stave“ uvedenom nižšie. -fungujúci systém šetrných postupov v ovocných sadoch, pri	O	A	

		pestovaní zeleniny a vo vinohradoch, -postupný nárast podielu vodných útvarov v dobrom chemickom stave, -dobrá bilancia odberu a využívania zdrojov podzemných vôd aj v dôsledku výraznejšieho využívania povrchových vôd pred podzemnými vodami na poľnohospodárske účely. – odporúčame spojiť posledné dve odrážky do jednej.			
278.	MŽPS R	Vlastný materiál, kap. 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondami Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, str. 168, v časti „Komplementarita a synergie v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva“, text v druhom odseku v znení: „- V rámci Partnerskej dohody (OP Slovensko) sa predpokladá podpora farmárskeho kompostovania, obalových technológií znižujúcich produkciu obalov (následne odpadov z obalov), podpora obalových technológií využívajúcich obaly s recyklovanou zložkou, recyklovateľné, biodegradovateľné obaly alebo opätovne použiteľné obaly, ako aj podpora projektov zameraných na opätovné použitie výrobkov, napríklad opravy výrobkov a ich upcycling. Podpora v rámci Partnerskej dohody bude zo začiatku smerovaná na informačné aktivity (iné neinvestičné aktivity).“ žiadame nahradiť nasledovných textom: „- V rámci Partnerskej dohody (Program Slovensko) je pomoc v rámci špecifického cieľa 2.6 „Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje“ zameraná na podporu vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov vo vybraných sektoroch hospodárstva, podporu zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov, podporu prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov, podporu zvyšovania environmentálneho povedomia a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve, podporu koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva a podporu elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva.“ Zároveň v uvedenom odseku požadujeme odstrániť text „V oblasti obehového hospodárstva budú podporené všetky sektory.“, nakoľko úprava textu je navrhovaná v zmysle aktuálneho znenia návrhu Partnerskej dohody SR na roky 2021 -2027 / Programu Slovensko. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	A	MPRV SR akceptuje pripomienku.
279.	MŽPS R	Vlastný materiál, kap. 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondami Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, str. 168, v časti komplementarita a synergie v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva žiadame v kontexte materiálu slovné spojenie „ekologickú likvidáciu odpadu“ nahradiť za „ekologické spracovanie odpadu“, nakoľko v súlade s terminológiou zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa pojem likvidácia odpadu nepoužíva. Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	A	
280.	MŽPS R	Vlastný materiál, kap. 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, str. 167 – žiadame nahradiť prvý odsek „Podpora do vodozádržných opatrení na drobných vodných tokoch v lesoch bude	Z	ČA	Akceptovaná ďalšia pripomienka MŽP SR k tomuto istému textu.

		komplementárna k protipovodňovým opatreniam súvisiacimi s vodnými tokmi a v obciach podporeným z Partnerskej dohody“ za text : „Podpora v oblasti adaptačných opatrení v rámci Partnerskej dohody (Programu Slovensko) bude komplementárna k vodozádržným a preventívnym opatreniam na ochranu pred povodňami, ktoré sú realizované v krajine a na vodných tokoch prostredníctvom podpory z Partnerskej dohody SR.“ Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.			
281.	MŽPS R	Vlastný materiál, kap. 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, str. 168 – v časti Partnerská dohoda, úplne chýba komplementarita a synergia v oblasti ochrany prírody a biodiverzity, preto žiadame doplniť nasledovný odsek: „Komplementarita a synergia v oblasti ochrany prírody a biodiverzity V rámci Partnerskej dohody (Program Slovensko) sa predpokladá podpora opatrení zameraných na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov najmä mimo chránených území. Súčasťou sú realizačné opatrenia na zlepšenie stavu biotopov a druhov mimo vodných tokov (ako napr. odstraňovanie a spríechodňovanie bariér a vytváranie migračných koridorov, zachovanie a obnova priaznivého stavu mokradí). Podpora na poľnohospodárskej a lesnej pôde tam, kde táto činnosť nebude dostatočne pokrytá SP SPP, pri cestných a železničných koridoroch tam, kde to bude potrebné z pohľadu ochrany prírody a biodiverzity, ako aj v oblasti sídiel; Súčasťou aktivít je aj podpora realizácie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na miestnej úrovni, príkladom sú koridory prepájajúce ekologicky významné územia dôležité aj pre migráciu druhov; V prípade invázií nepôvodných druhov je pozornosť venovaná preventívnym opatreniam a tiež realizácii eradikačných a potláčajúcich opatrení, vrátane ich mapovania a monitoringu, v súlade s platnou legislatívou o inváziách druhov, vrátane budovania záchytných staníc pre invázne nepôvodné druhy.“ Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	A	Duplicita. MPRV SR akceptuje pripomienku.
282.	MŽPS R	Vlastný materiál, kap. 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, str. 168 – v časti Partnerská dohoda, v oblasti ochrany ovzdušia je tretí odsek ohľadom Plánu obnovy. Uvedený odsek navrhujeme presunúť do časti Partnerská dohoda, ktorá je na str. 167.	O	N	Odsek sa týka Plánu obnovy. Celá kapitola je spracovaná podľa oblastí a pri každej oblasti je uvedená doplnkovosť podpôr z SP SPP, Plánu obnovy a Partnerskej dohody. Duplicita.
283.	MŽPS R	Vlastný materiál, kap. 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, str. 168 – v časti Partnerská dohoda, v oblasti ochrany ovzdušia je tretí odsek ohľadom Plánu obnovy. Uvedený odsek navrhujeme presunúť do časti Partnerská dohoda, ktorá je na str. 167.	O	N	Odsek sa týka Plánu obnovy. Celá kapitola je spracovaná podľa oblastí a pri každej oblasti je uvedená doplnkovosť podpôr z SP SPP, Plánu obnovy a Partnerskej dohody.
284.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 438 – piaty odstavec zhora: Pre zabezpečenie zásoby živín pre pestované plodiny na celej parcele na rovnakej úrovni (najčastejšie P, K, ale aj N a ďalších prvkov) podľa aktuálnej zásoby, resp. potreby na tej-ktorej časti parcely sa vytvoria pre vegetáciu rovnaké výživové podmienky. Vypracovanie plánu hnojenia, v podrobnejšom	O	ČA	Pre účely tejto intervencie bude vyžadovaný Plán precízneho hnojenia so zohľadnením dávky dusíka vo väzbe na znečistenie podzemných vôd.

		členení, pre konkrétne diely pôdných blokov a pestované plodiny s ohľadom na limitné dávky dusíka pri jednotlivých plodinách, stanovené v zákone č. 136/2000 Z.z. o hnojivách je nad rámec baseline podmienok. Precízne poľnohospodárstvo nie je viazané na vypracovanie plánu hnojenia. Plán hnojenia sa týka výpočtu celkových dávok živín (N, P, K...) v priemyselných hnojivách na plánovanú úrodu plodiny, ktorá sa bude pestovať na príslušnom pozemku. Okrem toho, plán hnojenia sa nateraz (baseline) nesústreďuje len na pôdny blok. Z toho dôvodu odporúčame túto časť vypustiť.			
285.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 438 – Podmienky intervencie: Podmienky intervencie: – v prvom roku realizácie záväzku (jar 20xx) najneskôr do 15. mája, zabezpečiť celkový rozbor ornej pôdy na obsah Nmin, P,K, pH a následne v tom istom roku (jeseň 20xx) odber a rozbor pôdy na obsah Nmin. (realizovaný systémom GPS) Termín 15. máj pre zisťovanie Nmin v pôde je veľmi neskorý a to nielen pre oziminy ale aj jariny! Okrem toho, z hľadiska operatívnosti sa pre jarne prihnojovanie ozimín dusíkom je vhodnejšie používať variabilnú aplikáciu dusíka s využitím senzorov (t.j. bez odberu pôdných vzoriek na zistenie obsahu Nmin v pôde) – všetko to závisí od kapacít dodávateľa služieb. Pri viacerých plodinách počet delených dávok je vyšší než 2 (do 15. mája a na jeseň). – v následných 2 až 5 roku záväzku zabezpečiť jesenný rozbor ornej pôdy na obsah Nmin. (realizovaný systémom GPS); (1 priemerná vzorka z 10 ha p.p. aj zo začiatých), Zisťovanie Nmin v pôde neslúži pre vypracovanie plánov hnojenia (pozri poznámku vyššie). Okrem toho, hustota vzorkovania (jedna vzorka na 10 ha) je absolútne nepostačujúca pre vypracovanie mapy variability obsahu Nmin v pôde a následne aplikačnej mapy (variabilnej dávky delených dávok dusíka). – každoročne na základe výsledkov jesenného rozboru obsahu Nmin vypracovať mapu zásob živín Na základe jesenného rozboru pôdy na obsah Nmin možno vypracovať len mapu týkajúcu sa variability obsahu Nmin v pôde. – na základe týchto podkladov stanoviť plán hnojenia (podľa osevného postupu) v podrobnejšom členení na diely pôdných blokov za hospodársky rok s ohľadom na limitné dávky dusíka(limity budú ustanovené v právnom predpise).	O	A	text bude upravený
286.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 66, ohrozenia: • nedostatočné zapojenie sa poľnohospodárov do schém ochrany prírodných zdrojov, • postupovanie procesov klimatickej zmeny, • zhoršovanie finančnej situácie fariem a znižovanie dôrazu farmárov na ochranu prírodných zdrojov, • zvýšený únik emisií amoniaku do ovzdušia z poľnohospodárstva pri skladovaní a aplikácii hospodárskych hnojív na pôdu a nadbytočnými dávkami proteínov v potrave, – v dôsledku čoho by malo dôjsť k zvýšeniu emisií amoniaku do ovzdušia keď produkcia hospodárskych hnojív v dôsledku poklesu stavov hospodárskych zvierat od roku 1990 výrazne poklesla? (pozri prvú vetu na strane 67). To by skôr patrilo do slabých stránok. • rast používania pesticídov v SR v dôsledku tlaku na zvyšovanie konkurencieschopnosti, • zvýšené paušálne používanie pesticídov aj preventívnym spôsobom bez nutnosti ich použitia, –To by skôr patrilo do slabých stránok. • pokračovanie záberov kvalitnej poľnohospodárskej (ornej) pôdy pre výstavbu priemyselnej, bytovej a dopravnej infraštruktúry, • nízka dostupnosť nedostatočná	O	A	

		kvalita vzdelávania a poradenstva pre poľnohospodárov v oblasti 5. – To by skôr patrilo do slabých stránok.			
287.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 66, príležitosti: • možnosti rozširovania ekologického poľnohospodárstva a šetrnej produkcie ovocia, zeleniny a vína, • možnosti rozširovania precízneho hnojenia, • možnosti rozširovať uplatňovanie protierózných opatrení na poľnohospodárskej pôde, • realizovať investície zamerané na zníženie úniku NH ₃ do ovzdušia, • aplikácia moderných nízko emisných technológií pri skrmovaní a chove hospodárskych zvierat, rovnako ako pri uskladňovaní a aplikácii hospodárskych hnojív, • možnosti rozširovania alternatívnych integrovaných/biologických spôsobov ochrany plodín, správna rotácia plodín, odolné druhy/variety plodín, • uplatňovanie zvýšenej ochrany a racionálneho využívania vodných zdrojov, • rozvoj vzdelávania, poradenstva a transferu vedomostí v oblasti ochrany vôd, pôdy a vzduchu (prierezový cieľ), • riešenie pozemkových úprav. Všetky uvedené „príležitosti“ sú len vyjadrením nástrojov/opatrení na zlepšení súčasného stavu – ktoré sú nutnosťou – ale nie skutočnou špecifikáciou príležitostí. Tie je potrebné formulovať z pohľadu toho, k čomu všetkému nám riešenie environmentálnych problémov môže prispieť - napríklad z pohľadu rozvoja agrosektora a potravinárstva, iných sektorov resp. celej spoločnosti?	O	A	
288.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 66, slabé stránky: • vysoká rozdrobenosť vlastníctva pôdy a nevysporiadané vlastnícke vzťahy bránia dôsledne realizovať ochranu pôdy, vody a vzduchu a vytvárať spoločné zariadenia a opatrenia, • znižovanie úrodnosti pôdy vplyvom vodnej a veternej erózie, • vysoká miera emisií amoniaku (92,8 %) z poľnohospodárstva v rámci EÚ, najvyššia intenzita emisií amoniaku je pozorovaná v chove hydiny, najmä nosníc, – odporúčame vypustiť, týka sa EÚ a tým pádom je to veľmi všeobecné • častejšie suchá majú nepriaznivý vplyv na poľnohospodársku výrobu a spotrebu vody, • trvalý nedostatok fosforu v pôde, • existujúci spôsob využívania poľnohospodárskej pôdy a intenzita pestovania plodín ohrozuje kvalitu podzemnej vody Žitného ostrova, ktorý je najväčšou zásobárňou pitnej vody v strednej Európe, • pokles kvality povrchových vôd. – je to v rozpore s tvrdením v silných stránkach „postupný nárast podielu vodných útvarov v dobrom chemickom stave“	O	A	
289.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 67 – štvrtý odstavec zhora: Bilancia vývoja fosforu v poľnohospodárskej pôde v SR je na národnej úrovni negatívna. Nedostatok bilančný deficit? fosforu v roku 2016 dosiahol 7 kg/ha, v porovnaní s rokom 2011 sa zväčšil o 1 kg/ha (o 16,7 %) a oproti priemeru obdobia 2011-15 sa zvýšil o 1,8 kg/ha (o 34,6 %). Pre porovnanie s priemerom EÚ boli aj v prípade bilancie fosforu k dispozícii posledné údaje z roku 2015. Priemer deficitu fosforu EÚ bol 1 kg/ha a deficit fosforu na Slovensku predstavoval 5 kg/ha. Odporúčame použiť rovnaké roky/obdobia pre bilanciu dusíka aj fosforu – prednostne z údajov EUROSTATu.	O	A	
290.	MŽPS		O	A	

	R	Vlastný materiál, strana 67 – tretí odstavec zhora: Posledné údaje o hrubej bilancii dusíka sú k dispozícii za rok 2017. V uvedenom roku prebytok dusíka v pôde na Slovensku dosiahol v priemere 27 kg/ha. V porovnaní s rokom 2012 sa znížil o 14 kg/ha (o 44,0 %) a v porovnaní s priemerom obdobia 2011-15 sa znížil o 18,2 kg/ha (o 53,2 %). Bilancia dusíka na národnej úrovni je v poslednom období výrazne ovplyvňovaná výskytom sucha, kedy v dôsledku nižších úrod plodín dochádza k vyššiemu bilančnému prebytku tejto živiny. Z toho dôvodu nemožno porovnávať jednotlivé roky s priemermi za viaceré roky! Pre porovnanie s priemerom EÚ v roku 2015 boli k dispozícii posledné údaje z roku 2015. Priemer bol prebytok dusíka v EÚ bol v množstve 51 kg/ha a prebytok dusíka na Slovensku predstavoval v tom istom roku 38 kg/ha.			
291.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 68 – identifikácia potrieb: Potreba 5.1: Ochrana podzemných vôd pred nadmerným vstupom živín z poľnohospodárskej pôdy negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín Potreba 5.2: Zníženie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie Potreba 5.3: Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protierózných a pôdoochranných opatrení Potreba 5.4: Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia Upravenú formuláciu 5.1 použiť aj na konci strany 70.	O	N	Nie je možné z dôvodu počtu znakov v SFC.
292.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 71 – prvý odstavec zhora: Intervencia Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (70.5) bude optimalizovať dávky hnojenia na základe rozborov pôdy a znižovať riziko vyplavovania živín do podzemných vôd (hlavne fosfor a dusík). Poznámka: Kým znečisťovanie podzemných vôd sa týka dusíka/dusičnanov, znečisťovanie povrchových vôd a ich eutrofizácia je vo výraznej miere záležitosťou zlúčenín fosforu. Slovenská republika má, zákonom č.305/2015 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie ustanovené chránené vodohospodárske oblasti. Ide o významné územia prirodzenej akumulácie povrchových vôd a podzemných vôd, na ktorom sa prirodzeným spôsobom tvoria a obnovujú zásoby povrchových vôd a podzemných vôd. Vyhlásených je 11 vodohospodársky chránených veľkoplošných oblastí podzemných vodných zdrojov. Jednou z týchto oblastí je aj Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Žitný ostrov. Oproti ostatným oblastiam je atypická tým, že je na jednej strane najväčšia oblasť zdrojov podzemných vôd v strednej Európe a na druhej strane, že táto oblasť patrí z hľadiska poľnohospodárskej výroby k najúrodnejším lokalitám SR. Uvedená lokalita je v zmysle dusičnanej smernice ES č. 91/676/EEC tiež zaradená do zraniteľných oblastí SR. Slovensko plánuje hektárovou platbou kompenzujúcou vyššie náklady a nižšie výnosy podporiť 75 500 hektárov.	O	N	týka sa len znečistenia podzemných vôd
293.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 74 – piaty odstavec zhora: Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov Alokácia na hektárovú platbu vo výške 25,2 mil. EUR podporí 75 500 ha. Podporená plocha reflektuje rozlohu zákonom ustanovených chránených vodohospodárskych oblastí a ciele Strategického plánu zosúladiť ochranu vodných zdrojov a poľnohospodársku	O	N	MPRV SR má za to, že celofarmová ekoschéma prispieva k ukazovateľu R.21 (ochrana kvality vôd) výmerou neproduktívnych prvkov a plôch, ktoré majú byť vyčlenené nad rámec GAEC 8,

		činnosť pri optimálnom využívaní živín. Platba bude predstavovať kompenzáciu na realizáciu precízneho hnojenia za zvýšené dodatočné náklady. Výpočet platieb certifikuje nezávislý orgán NPPC. Celofarmová ekoschéma – strana 191 hore, R21: Zo zoznamu ukazovateľov výsledku treba vypustiť ukazovateľ R21 Ochrana kvality vody. Je to zdôvodnené zameraním eko-schémy, podrobnejšie špecifikované na strane 196: Jednotlivé prvky eko-schémy reflektujú na špecifické ciele 4, 5 a 6 a na vybrané súvisiace identifikované potreby. - Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmeny klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy - Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka - Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení - Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty: Zachovať a udržiavať biotopy poloprárodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy. - Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch.			vzhľadom na to, že na týchto plochách je vylúčená aplikácia prípravkov na ochranu rastlín a hnojív.
294.	MŽPS R	Vlastný materiál, strana 74 – tretí odstavec zhora: Minimálna sadzba za splnenie podmienok eko-schémy bude 53,78 EUR/ha mimo CHÚ a 83,21 EUR/ha v CHÚ. V prípade zapojenia len časti fariem budú sadzby alikvotne zvýšené. Pokiaľ sa jedná o celofarmovú eko-schému, prečo sa uvažuje so zapojením len časti farmy? A prečo by v tom prípade mali byť sadzby zvýšené?	O	A	Predpokladá sa zapojenie celej výmery podniku, avšak zároveň sa predpokladá, že sa do eko-schémy nezapoja úplne všetky podniky (žiadatelia o priame platby). Predpokladá sa zapojenie na úrovni 90 % výmery poľnohospodárskej plochy. Pri sadzbe za celofarmovú eko-schému je stanovená určitá flexibilita platby za hektár; v prípade, že sa do eko-schémy zapojí menšia ako predpokladaná výmera, sadzba sa alikvotne zvýši (v rámci maximálnej a minimálnej jednotkovej sadzby na hektár uvedenej v kapitole 5).
295.	MŽPS R	Vo Vlastnom materiáli v časti „5. PRIAME PLATBY, SEKTOROVÉ INTERVENCIE A INTERVENCIE NA ROZVOJ VIDIEKA“, v bode 5.4.5.5 a) doplniť slovo „a amoniaku“ nasledovne: „Podpora redukcie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva prostredníctvom investícií do zariadení a budov v živočíšnej výrobe a rastlinnej výrobe a investícií v súlade s opatreniami podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy.“ Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	A	
296.	MŽPS R	Vzhľadom na krátkosť času nebolo možné detailne preštudovať SWOT analýzu – berieme si teda právo určité pripomienky a doplnky realizovať aj v ďalšom štádiu.	O	A	
297.	MŽPS R	Vzhľadom na pripravovanú transformáciu organizácie navrhujeme termín ŠOP SR resp. ŠOP v texte nahradiť “príslušnej/ou organizácie/ou ochrany prírody”, čo je termín zo zákona.	O	A	Upraví sa v texte.

298.	MŽPS R	Z navrhovaného dokumentu nám nie je zrejmé, akým spôsobom má byť zabezpečená retencia vody v pôde, či bude vytvorená metodická príručka/y, resp. definované kritériá pre opatrenia na udržanie vody v pôde a zmiernujúce vysychanie pôdy. Zdôvodnenie Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/741 z 25. mája 2020 o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody – na zmiernenie negatívnych dôsledkov sucha a podporu adaptácie na zmenu klímy je potrebné zamerať sa najmä na zvyšovanie retenčnej schopnosti pôdy a zadržiavania vody v krajine a investovanie do zavlažovacích systémov a vodozádržných opatrení s dôrazom na efektívnosť zavlažovania a vodozádržných opatrení	Z	ČA	V rámci AKIS systému bude vytvorený priestor na prípravu metodík pre udržiavanie vody v krajine. Závlahy sú ako intervencia navrhnutá v rámci SP SPP, pri ktorej participovalo aj MŽP SR a podmienky sa stanovovali aj v spolupráci s MŽP SR. V rámci intervencie budovania spoločných zariadení a opatrení - prvky zelenej a modrej infraštruktúry budú podporené práve aj prvky, ktoré zvýšia potenciál zadržania vody v krajine. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022, rozpor bol odstránený.
299.	MŽPS R	Zároveň požadujeme, aby sa opätovne doplnilo opatrenie zamerané na zatrávňovanie poľnohospodárskych pozemkov, predovšetkým na zamokrených pôdach s cieľom vytvárania aluviálnych lúk a ich obnovou v rámci intervencie Ochrana a zachovanie biodiverzity. Zdôvodnenie Nakoľko je lesnatosť Slovenska pomerne vysoká je potrebné prioritizovať skôr zatrávňovanie poľnohospodárskej pôdy. Zároveň požadujeme, aby sa opätovne doplnilo opatrenie zamerané na zatrávňovanie poľnohospodárskych pozemkov, predovšetkým na zamokrených pôdach s cieľom vytvárania aluviálnych lúk a ich obnovou v rámci intervencie Ochrana a zachovanie biodiverzity.	Z	A	Do strategického plánu doplnená nová intervencia pre zatrávňovanie o.p. (mokrade, alúviá)
300.	MŽPS R	Zásadne požadujeme zmeniť názov Špecifického cieľa 4: Prispiet' k zmiernovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie. Zdôvodnenie Adaptáciu na zmenu klímy nemožno dávať do priamej súvislosti s opatreniami na znižovanie emisií skleníkových plynov – zmiernovanie zmeny klímy – mitigácia – je zmiernovanie emisií skleníkových plynov. Adaptácia je v Stratégii adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy z r. 2018 definovaná ako „prispôsobovanie prírodných alebo sociálno-ekonomických systémov prebiehajúcej alebo očakávanej zmene klímy, s cieľom znižovať zraniteľnosť a možné negatívne dôsledky, zvyšovať odolnosť a adaptívnu kapacitu, a využívať pozitívne účinky zmeny klímy“. Z uvedeného dôvodu navrhujeme názov ŠC 4 nasledovne: „Prispiet' k zmiernovaniu zmeny klímy (mitigácii) znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie a k adaptácii na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“.	Z	N	Názov je daný nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/2115. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 21.1.2022. Rozpor bol po vysvetlení odstránený.
301.	MŽPS R	Žiadame bodovacie kritérium zvýhodňujúce projekty s oprávnenými výdavkami na výstavbu lesnej dopravnej siete na úrovni max. 20 % presunúť do podmienok oprávnenosti. Zároveň medzi bodovacie kritériá zvýhodňujúce projekty žiadame doplniť kritérium v nasledovnom	Z	A	Súhlasíme s presunutím kritéria “max. 20 % alokácie na výstavbu/rekonštrukciu lesnej cestnej siete” do podmienok oprávnenosti. Prioritizácia (bodové zvýhodnenie) v rámci

		<p>znení: “Uprednostňovanie projektov zahŕňajúcich likvidáciu nevhodnej a nevyužívanej lesnej dopravnej siete.” Zároveň medzi podmienky oprávnenosti žiadame doplniť novú: “Investícia do výstavby/rekonštrukcie lesnej dopravnej siete (ako súčasť komplexného projektu spolu s produktívnymi investíciami) nezasiahne do Integrity sústavy Natura 2000.” Pripomienka platí pre produktívne aj neproduktívne investície. Zdôvodnenie Považujeme za podstatné, aby podstatou projektov správnej praxe prírode blízkeho obhospodarovania lesa bola predovšetkým podpora lesohospodárskych činností zabezpečujúcich zmenu spôsobu hospodárenia smerom k jemnejším postupom. Preto by nižšie investície do lesnej dopravnej siete v rámci projektu nemali byť iba výhodou pri výbere projektu, ale aj podmienkou pri výbere. Rozumieme, že dostatočne rozvinutá lesná dopravná sieť je nevyhnutnou podmienkou pre prechod k jemnejším postupom. Na druhej strane netreba zabúdať na to, že práve miera fragmentácie lesných porastov dopravnou sieťou je jedným z kľúčových faktorov pre výskyt niektorých vzácnych druhov, ktorých výskytom sa Slovensko pýši a má zodpovednosť za ich ochranu. Preto ak projekty podporia rekonštrukciu/výstavbu lesnej dopravnej siete a teda zvyšovanie miery fragmentácie, preto by na druhej strane mali byť zvýhodnené projekty, ktoré budú zároveň nevhodnú alebo nevyužívanú dopravnú sieť odstraňovať. Rovnako by malo byť preukázané (napríklad v procese prípravy Programy starostlivosti o les), že projekt nezasiahne do Integrity sústavy Natura 2000, čo žiadame explicitne uviesť ako novú podmienku oprávnenosti.</p>			<p>intervencie zameranej na PBHL je smerované do území s I. a II. st. ochrany prírody, kde nehrozí závažným spôsobom ohrozenie integrity území NATURA 2000. resp. aj v týchto územiach, ako aj územiach s vyšším st. ochrany prírody bude jednou z povinných príloh stanovisko orgánu ochrany prírody (resp. organizácie ochrany prírody), ktorý môže v stanovisku určiť podmienky realizácie projektu. Odstraňovanie – likvidácia nevyužívanej lesnej cestnej siete je podporované v intervencii zameranej na zvýšenie vodozádržnej funkcie lesov. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MŽP SR súhlasí s vyhodnotením pripomienky.</p>
302.	MŽPS R	<p>Žiadame medzi ohrozené druhy zvierat (strana 495) doplniť šedý rožný dobytok. Je využívaný a veľmi vhodný pre spásanie jedného z najvzácnejších ekosystémov – slanísk.</p>	O	A	<p>Šedý rožný dobytok v SR ako plemeno neexistuje. Predpokladáme, že ide o nesprávne pomenovanie maďarského stepného dobytká ktorý bol zaradený medzi podporované plemená.</p>
303.	MŽPS R	<p>Žiadame nahradiť prvý odsek textu vlastného materiálu v kapitole 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, na strane 167 konkrétne „Podpora do vodozádržných opatrení na drobných vodných tokoch v lesoch bude komplementárna k protipovodňovým opatreniam súvisiacimi s vodnými tokmi a v obciach podporeným z Partnerskej dohody“ a navrhujeme nasledujúce znenie: „Podpora do vodozádržných opatrení na drobných vodných tokoch v lesoch bude komplementára k podpore adaptačných opatrení z Partnerskej dohody (Programu Slovensko), prostredníctvom ktorej budú podporené preventívne protipovodňové opatrenia na vodných tokoch, ako aj vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy alebo na ochranu pred povodňami v sídlach a krajine. Ich súčasťou bude aj realizácia spoločných zariadení v krajine, ktoré spĺňajú charakter adaptačných opatrení na zmenu klímy.“ Zdôvodnenie Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.</p>	Z	A	
304.	MŽPS R	<p>Žiadame nahradiť slovné spojenie „ekologická likvidácia odpadu“ za „ekologické spracovanie odpadu“ v kapitole 4.5 „Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými</p>	Z	A	

		fondami Únie činnými vo vidieckych oblastiach“, Vlastný materiál na stran č. 168, v časti komplementarita a synergie v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva. Zdôvodnenie Uplatňujeme uvedenú pripomienku, nakoľko v súlade s terminológiou zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa pojem likvidácia odpadu nepoužíva.			
305.	MŽPS R	Žiadame platbu na operáciu “Ochrana biotopov dropa veľkého” zvýšiť na 250 EUR/ha a zároveň buď zvýšiť celkovú alokáciu operácie o 0,5 mil EUR alebo znížiť rozsah plánovanej podpory územia na 3600 ha. Zdôvodnenie V prípade navrhutej operácie na ochranu biotopov dropa veľkého došlo oproti aktuálnemu programového obdobiu k zvýšeniu ambície. S touto zmenou opatrení súhlasíme, pričom táto zmena zároveň vyvolala nároky na zvýšenie podpory na hektár. Navrhnutá podpora však vo výške 225 EUR/ha nemusí stačiť aby pokryla náklady na realizáciu opatrenia u farmárov v kľúčovom území pre dropa a to v CHVU Sysľovské polia. Žiadame preto zvýšenie podpory z 225 EUR/ ha na 250 EUR/ha a za týmto účelom buď zvýšiť celkovú alokáciu na opatrenie o 0,5 mil EUR, alebo znížiť rozsah plánovanej podpory územia z 4000 ha na 3600 ha (pri ponechaní súčasnej alokácie a prerátaní platby na 250 EUR/ha). Plánovaná rozloha podporeného územia síce nie je uvedená priamo v Strategickom pláne SPP, ale výška platby v Strategickom pláne je zhodná s Intervenčnou stratégiou. To naznačuje, že sa stále uvažuje nad rozlohou podporeného územia na úrovni 4000 ha ako bolo uvedené v Intervenčnej stratégii. Ak by sa aj nepodarilo zvýšiť alokáciu na opatrenie o 0,5 mil EUR (ide o sumu, ktorú je možné získať presunom z iných intervencií ako navrhujeme nižšie), zvýšenie platby je možné dosiahnuť znížením rozlohy podporeného územia na 3600 ha. Takáto rozloha podporeného územia bude stále vyššia ako v aktuálnom programovom období a pôjde tak o zvýšenie environmentálnej ambície. Považujeme za absolútne kľúčové nastaviť toto opatrenie tak, aby o neho mali záujem aj farmári z CHVU Sysľovské polia. Ide o najdôležitejšie hniezdisko dropa na Slovensku a zároveň o lokalitu kde zimujú ¾ dropov zo Slovenska, Rakúska a západného Maďarska. Ochrana biotopov dropa v CHVU je tak dôležitá pre ochranu dropa aj pre populácie dropa zo susedných krajín.	Z	A	Navyšujeme platbu na dropa vo výške 250 €/ha so znížením rozsahu podpory na 3600 ha. Pripomíname, že pre podporu dropa nebudú uplatnené výberové kritéria.
306.	MŽPS R	Žiadame v zozname oprávnených prvkov definovaných v GAEC8 doplniť maximálny limit pre šírku stromoradia a skupiny stromov. Zdôvodnenie V definícii oprávneného hektára je na strane 160 uvedená pre trávnaté údolince, ostrovy biodiverzity a multifunkčné pásy maximálna šírka 10 metrov. Podobný limit však už nie je stanovený v zozname neproduktívnych prvkov, ktoré sa zahŕňajú do GAEC8 na strane 154. Ako stromoradie spadajúce pod GAEC8 sa tak môže uznať aj brehový porast okolo vodných tokov alebo vetrolamy so šírkou výrazne presahujúcou 10 m. Takéto neproduktívne prvky zahŕňajúce aj vetrolamy, brehové porasty alebo drobné lesíky tvoria už teraz aj v agrárnej nížinnej krajine južného Slovenska s veľmi nízkym zastúpením krajinných prvkov približne 3 % plochy. V podhorskej krajine, či v pahorkatinách je zastúpenie rozľahlých neproduktívnych prvkov v agrárnej krajine ešte vyššie (aj výrazne viac ako 5 %) a ich zahrnutie na splnenie podmienky GAEC8 by mohlo slúžiť na	Z	N	Definovanie neproduktívnych prvkov v rámci GAEC8 bude súčasťou národnej legislatívy. Za stromoradia sa nepovažuje taká vegetácia, ktorá je súčasťou medze, terasy ako aj takej vegetácie, ktorá plní funkcie lesa podľa § 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, teda patrí do lesného fondu. Z hľadiska pôvodu ide zväčša o umelo vysadené pásy drevín, prípadne kombinované typy vegetácie, pri ktorých sa vhodne spojili spontánne nálety drevín so zámernou

		obchádzanie povinnosti vytvárania nových neproduktívnych prvkov a to aj na intenzívne zameraných farmách. Takéto nastavenie zahrnutia neproduktívnych prvkov bez stanovenia limitu teda značne oslabí očakávaný príspevok Strategického plánu v ochrane biodiverzity.			výsadbou. Rozpor odstránený na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 21.1.2022.
307.	MŽPS R	Žiadame vyčleniť finančné prostriedky v celkovej výške 3 mil. EUR (posilnenie personálnych kapacít inšpektorov SIŽP) na úhradu mzdových nákladov inšpektorov SIŽP za účelom zefektívnenia kontroly dodržiavania pravidiel vychádzajúcich z SPP a súvisiacej legislatívy. Kontrola krížového plnenia sa v súčasnosti vykonáva len späť a to zaslaním oznámenia, ktoré obsahuje identifikáciu subjektov vykonávajúcich podnikateľskú činnosť v poľnohospodárstve, ktoré boli v predchádzajúcom období kontrolované útvarom SIŽP príslušným na výkon štátneho dozoru nad predpismi, ktorými sú do národnej legislatívy transponované požiadavky vyplývajúce zo smernice o biotopoch a zo smernice o vtákoch. SIŽP pritom nemá vedomosť, či a ktoré z týchto kontrolovaných subjektov sú skutočne poberateľmi/žiadateľmi o agrodotácie. Súčasné personálne kapacity SIŽP sú nepostačujúce pre výkon plánovaných a adresne zameraných kontrol konkrétnych subjektov poberajúcich dotácie z SPP a navyše, súčasné nastavenie spolupráce pri výkone kontrol krížového plnenia nepočíta s kontrolami ostatných vecných útvarov SIŽP, ktoré vykonávajú štátny dozor nad legislatívnymi požiadavkami vyplývajúcimi napr. z Rámcovej smernice o vode či dusičnanovej smernice. Požadované finančné prostriedky by umožnili vybudovať dostatočné personálne kapacity SIŽP pre koordináciu a adresný výkon kontrol konkrétnych vybraných rizikových subjektov, či zvyšovanie povedomia konkrétnych adresátov a to nie len represívnou činnosťou kontrolného a inšpekčného orgánu ale aj preventívnou edukáciou. Títo inšpektori by kontrolovali okrem iného dodržiavanie ochrany mokradí a vodných tokov pri poľnohospodárskych činnostiach a participovali by na osвете a na školeniach pre farmárov ohľadne ochrany vôd, mokradí, biotopov a druhov. Zdôvodnenie sa nachádza v texte pripomienky.	Z	N	Technická pomoc SPP je určená pre prijímateľa: MPRV SR, PPA alebo sieť SPP. Nie je možné v rámci dokumentu alokovať žiadnu špecifickú sumu z technickej asistencie na konkrétne činnosti v tomto štádiu prípravy dokumentov. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. V rámci ďalších nadväzujúcich krokov bude MPRV rokovať s MŽP SR o uzatvorení novej zmluvy o spolupráci v SPP (na základe zmluvy z roku 2008). Na základe tejto zmluvy budú vykonávané a dohodnuté kontrolné a školiace právomoci, ktoré by boli delegované sčasti na SIŽP a v nadväznosti na to dohodnuté mechanizmy na financovanie týchto kontrolných činností. Rozpor bol po schválení vyššie uvedeného postupu odstránený.
308.	MŽPS R	Žiadame zvýšiť platbu na operáciu "Ochrana biotopov sysľa pasienkového" na 137 EUR/ha a zároveň zvýšiť celkovú alokáciu operácie o 0,5 mil EUR. Zdôvodnenie Navrhnutá celková výška na operáciu ochrana biotopov sysľa pasienkového nie je síce uvedená priamo v Strategickom pláne, no text korešponduje s podkladmi z Intervenčnej stratégie, kde sa rátalo z výškou alokácie na úrovni 1 mil EUR. Túto výšku a z toho vyplývajúcu platbu však považujeme za úroveň podpory, ktorá nepokryje všetky náklady farmárov z podmienok operácie, preto navrhujeme zvýšenie platby tak, aby o vstup do operácie malo väčšie spektrum subjektov. Navrhujeme zvýšenie alokácie o 0,5 mil EUR (ide o sumu, ktorú je možné získať presunom z iných intervencií).	Z	N	Finančné obmedzenia a celková efektívnosť využitia prostriedkov. Vypočítaná platba 87 €/ha v plnej miere zohľadňuje ušlý príjem a dodatočné náklady (výpočet nezávislej authority). Svojvoľné navýšenie nie je možné. Pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 21.1.2022. MPRV SR zašle MŽP SR certifikovanú metodiku výpočtov neprojektových intervencií. MŽP SR následne preskúma metodiku výpočtov a navrhne možné úpravy. MŽP SR zaslalo návrhy úprav v rámci výpočtu platieb niektorých intervencií, na základe ktorých bolo zorganizované pracovné stretnutie. Závery, resp. nové návrhy platieb spolu s

					celým znením intervencií boli zaslané na MŽP SR, ktoré tieto zmeny s malými úpravami akceptovalo. Rozpor bol tým pádom odstránený.
309.	NBS	7.2 Opis systémov monitorovania a reportingu Pripomienka: NBS navrhuje doplniť záväzok otvoreného prístupu k dátam SPP. Odôvodnenie: Vláda SR sa vo svojom PVV hlási k otvorenému a transparentnému vládnutiu, okrem iného zásadným rozšírením informácií v zmysle zásady “všetko, čo nie je tajné, je verejné”. Predložená stratégia SPP bola vypracovaná tak, aby bola v súlade s nariadením (EÚ) 2021/2115 z 2.12.2021. S cieľom zvýšiť transparentnosť implementácie SPP na Slovenku, ktorej dôveryhodnosť bola v nedávnej minulosti spochybnená, NBS navrhuje, aby predložený dokument obsahoval záväzok k vytvoreniu prístupu k otvoreným údajom. Otvorenými údajmi sa rozumejú voľne a bezplatne dostupné údaje z informačného systému implementácie SPP na Slovensku, sprístupnené na internete pre každého za rovnakých podmienok, ktoré je možné použiť na akýkoľvek účel komerčného či nekomerčného charakteru, v štruktúrovanej forme a s možnosťou ich hromadného strojového spracovania. Na takejto báze sú verejne dostupné informácie z štrukturálnych fondov vrátane aplikačného programového rozhrania (API) ITMS2014+ / https://www.itms2014.sk/open-data/ .	O	A	
310.	OPPK DK	Navrhovaná alokácia prostriedkov na opatrenie „Platby na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka“ je nízka. Podporu pre žiadateľa je potrebné podmieniť rovnako, ako u podpory na ovocie tak, aby žiadateľ dokladoval že priamo predáva kravské mlieko z vlastnej produkcie, ako prvotný produkt a/alebo (vlastný) spracovaný produkt konečnému spotrebiteľovi alebo spracovateľom. Žiadateľ preukazuje splnenie podmienky najmä na základe zmluvy, resp. evidencie o dátume a množstve predanej produkcie.	Z	N	Nastavenie intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR, obmedzenia slovenskej legislatívy a zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. SR využije možnosť použiť na intervencie viazanej podpory príjmu maximálne 13 % svojho vnútroštátneho stropu určeného na priame platby a zároveň využije možnosť navýšiť stanovený podiel o 2 p. b. na podporu bielkovinových plodín. Slovenská republika tak v maximálnej možnej miere využije svoje možnosti a na viazanú podporu príjmu použije 15 % svojho vnútroštátneho stropu pre priame platby. Finančné alokácie stanovené v SP SPP komplexne zohľadňujú potreby a požiadavky vyplývajúce zo SWOT analýzy a Analýzy potrieb SP SPP. Uvedenú požiadavku nie je možné akceptovať, pretože konečná podoba

					intervencií vo forme Viazanej podpory príjmu, vychádza z pripomienok a návrhov členov pracovnej skupiny.
311.	OPPK DK	OPPK DK nesúhlasí s navrhovanou alokáciou finančných prostriedkov na jednotlivé podporné schémy. Obzvlášť nesúhlasíme s návrhom redistributívnej platby v rozsahu až 80% zo sadzby BISS na prvých 100 ha žiadateľa. Súhlasíme s princípom väčšej podpory pre malých, začínajúcich či mladých poľnohospodárov, ale výška prostriedkov navrhovaných na tieto opatrenia vyvolá obrovský chaos v nájomných vzťahoch ku poľnohospodárskej pôde, nakoľko veľká väčšina žiadateľov hospodári na prenájatých pozemkoch od vlastníkov a takto nevyvážené utvorené kritéria neprímerane zvýhodňujú určitú skupinu žiadateľov o podpory.	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera.
312.	OPPK DK	OPPK DK v súvislosti s podporou na bielkovinové plodiny zastáva názor, že mak do tejto skupiny plodín nepatrí.	Z	A	
313.	OPPK DK	OPPK DK zásadne nesúhlasí s návrhom podpôr na ANC oblasti. Podporujeme delenie fariem na prevažne rastlinné a prevažne živočíšne farmy, ako aj rozdelenie výšky podpôr. ŽV je dlhodobá stratová a zaslúži si výrazne vyššie podpory. V žiadnom prípade však nemôžeme súhlasiť s dvojitou regresivitou ANC platieb. Ak SR nie je schopná alebo ochotná zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na kompenzáciu prírodných a klimatických obmedzení poľnohospodárov v znevýhodnených oblastiach, tak nemôže posudzovať poberateľov podpôr dvojakým metrom. Ak žiadateľ plní podmienky zaťaženia DJ na ha poľnohospodárskej pôdy, nemôže byť trestaný za veľkosť podniku. Na tento účel slúži redistributívna platba a stropovanie. Objektívne vyššie náklady na výrobu v ANC oblastiach boli vypočítané z celej výmery a na každý ha a je absolútne neprijateľné podmieňovať túto podporu veľkosťou žiadateľa. Týmto prístupom dosiahne MP RV SR jediný cieľ, a to absolútnu atomizáciu výrobných kapacít v znevýhodnených oblastiach SR. Je ekonomicky nemožné, aby väčšina podnikov ustála takto necitlivo nastavené podmienky podpôr. Uvádžame príklad: • 100 ha podnik v H1 – 100 € BISS, 80 € RP, 226 € ANC-H1, spolu 426 €/ha • 1000 ha podnik v H1 - 100 € BISS, 12 € RP, 167 € ANC-H1, spolu 279 €/ha • Rozdiel predstavuje až 147 €/ha v neprospech druhého žiadateľa pri rovnakom zaťažení DJ/ha. Ak ostanú takto nastavené pravidlá podpôr, vôbec sa nemusíme zaoberať ostatnými podpornými schémami, pretože na konci programovacieho obdobia nebudú v horských oblastiach Slovenska existovať výrobcovia surovín pre potravinárstvo. Podpory budú dostávať už len tí žiadatelia ktorí sa budú zaoberať údržbou krajiny.	Z	N	Nastavenie intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR, obmedzenia slovenskej legislatívy a zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera.
314.	OPPK DK	OPPK DK zásadne nesúhlasí s návrhom zníženia podpory sadzby ekologického poľnohospodárstva na trvalých trávnych porastov z 96 €/ha na 88 €/ha. Odôvodnenie: Zvýšenie podpory ekologického poľnohospodárstva je základným predpokladom na dosiahnutie viacerých cieľov, ktoré si EU stanovila. Ako príklad možno uviesť stratégiu Farm	Z	ČA	Nastavenie intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR, obmedzenia slovenskej legislatívy a zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z

		to Fork, ktorej cieľom je podporiť ekologické poľnohospodárstvo, a to zvýšením jeho výmery na 25 percent celkovej poľnohospodárskej pôdy, keďže hospodárenie týmto spôsobom má pozitívny vplyv na biodiverzitu, vytvára pracovné miesta a motivuje mladých poľnohospodárov začať svoju činnosť. Zníženie finančnej alokácie na ha trvalých trávnych porastov negatívne zasiahne hlavne tých poľnohospodárov, ktorí hospodária prevažne v horských a podhorských oblastiach, kde dobytok a malé prežúvavce spásajú extenzívne porasty, keďže podmienkou podpory na vyplácanie ekologickej platby na trvalých trávnych porastov je zaťaženie dobytčou jednotkou, čím sa podporuje aj chov hospodárskych zvierat.			nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Podmienky (zaťaženosť DJ) a výška platby bude upravená v dvoch kategóriách.
315.	OPPK DK	OPPK DK zastáva názor, že opatrenie „Zakladanie agrolesníckeho systému“ má zmysel len v tom prípade, ak takéto plochy bude možné vytvárať aj na poľnohospodárskej pôde mimo LPIS a po realizácii projektu požiadať o zaradenie plochy do LPIS.	Z	N	Cieľom intervencie je zavádzať adaptačné opatrenia vo väzbe na klimatickú zmenu na plochách LPIS, nakoľko to je oprávnená plocha na podporu.
316.	OPPK DK	OPPK nesúhlasí s dĺžkou záväzkov 5 rokov pri ekologickom poľnohospodárstve a ochrany biotopov a navrhuje zníženie dĺžky trvania záväzku na max. 3 roky alebo zvýšenie flexibility zníženia výmery záväzku na 10% každý rok. Odôvodnenie: Vzhľadom na rozdrobenosť vlastníctva poľnohospodárskych pozemkov a s tým spojenú náročnosť uzatvoriť nájomné zmluvy na celú dĺžku záväzku, ako aj zvýšený dopyt po pôde, z dôvodu výrazného nárastu podpôr na prvých 100 ha (mladý poľnohospodár) 150 ha (redistributívna platba) a 450 ha (ANC platba) už dnes dochádza k výraznému zníženiu obhospodarovaných výmer poľnohospodárov, ktorí sa zapájajú do predmetných opatrení. Poľnohospodár ani pri vynaložení maximálneho úsilia nevie garantovať výmeru na obdobie 5 rokov, preto požadujeme buď skrátenie dĺžky záväzku alebo možnosť väčšej flexibility, ako je nastavená v súčasnom programovacom období (3%).	Z	N	Uvedená požiadavka je v rozpore s príslušnou legislatívou EÚ.
317.	OPPK DK	OPPK nesúhlasí so návrhom podmienok intervencie Operácie Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov, ktoré umožňujú mulčovať na rovnakej ploche 1 krát počas trvania záväzku ako doplnkové agrotech-nické opatrenie zamerané proti šíreniu náletových drevín. Uvedenú doplnkovú operáciu žiadame umožniť realizovať 2 krát počas trvania záväzku tak, ako je nastavená v súčasnom programovacom období alebo alternatívne skrátiť dĺžku záväzku na 3 roky. Odôvodnenie: Väčšina biotopov sa nachádza v horských a podhorských oblastiach, kde sa vo výraznej miere prejavuje sekundárna sukcesia, čím dochádza k výraznému tlaku obsadzovania stanovišť drevinami a krovinami. Zabraňovať šíreniu náletových drevín a krovín je možné iba zvýšeným množstvom dobytka v takýchto lokalitách, čo nie je možné pri biotopoch, keďže je tu stanovené maximálne zaťaženie a obmedzenie možnosti košarovať. Pri obhospodarovaní pozemkov pasením oviec sa pasením proti zarastaniu vôbec nedá bojovať. Aj po vykonaní doplnkovej operácie mulčovania majú kroviny veľkú regeneračnú schopnosť a už nasledujúci rok po vykonaní mulčovania vyrastajú prúty, ktoré sa v nasledujúcom roku výrazne rozrastajú. Zarastanie biotopov je viditeľne hlavne po kontrole predmetných pozemkov pracovníkmi PPA, kde zakaždým dochádza k zmenšovaniu	Z	N	Podmienky boli stanovené v spolupráci s odbornými relevantnými organizáciami, NGO, MŽP SR, pričom plocha zaradená do záväzku musí spĺňať podmienku pre evidenciu v LPIS.

		pozemkov spôsobilých na platbu.			
318.	OPPK DK	OPPK žiada doplniť do LPIS-u (do oprávnenej plochy na podporu) plochy, ako sú mokrade, rašeliniská, malé jazierka, malé skupiny stromov, kríkov a solitéry aj na trvalých trávnych porastoch a iné prírodné prvky, ktoré priamo neslúžia na produkciu, ale tiež sú potrebné na jej zabezpečenie i na udržiavanie krajiny v dobrom stave. Odôvodnenie: V súčasnosti sú tieto plochy odstraňované z LPIS-u ako nespôsobilé na podporu či už pri aktualizácii LPIS-u podľa orto-foto snímok alebo kontrolórmí PPA pri kontrole na mieste. Tieto plochy pritom podporujú zvyšovanie retenčnej schopnosti pôdy, zadržiavanie vody v krajine, zadržiavajú uhlík v pôde a vytvárajú vhodné podmienky pre pasúce sa hospodárske zvieratá.	Z	ČA	Ak sú určité krajinné prvky súčasťou osvedčených postupov pestovania, môžu sa považovať za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ vyhovujú stanoveným kvantitatívnym a kvalitatívnym kritériám. Zároveň, všetky krajinné prvky podliehajúce požiadavkám kondicionality, ktoré sú súčasťou celkovej plochy poľnohospodárskeho pozemku, sa považujú za súčasť plochy uvedeného poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu. Jednotlivé krajinné prvky v závislosti od druhu poľnohospodárskeho pozemku, budú vymedzené v závislosti od administratívnych kapacít správcu LPIS.
319.	OPPK DK	Výška spolufinancovania SPP z rozpočtu SR je nízka. Vzhľadom k vysokému nárastu vstupov do výroby, vzhľadom k nárastu mzdových nákladov a systému odvodového zaťaženia, v súvislosti s podporami v okolitých krajinách, sme presvedčení, že objem finančných prostriedkov alokovaných do jednotlivých stratégií bude nedostatočný a len veľmi ťažko pomôže udržať konkurencie schopnosť slovenského poľnohospodárstva v stredoeurópskom regióne. Vláda SR aj v súvislosti s pandémiou COVID 19, ale aj z iných dôvodov dost' ľahkovážne mrhá finančnými prostriedkami z rozpočtu SR. V tejto súvislosti nás obzvlášť mrzí, že sa nenašlo dostatok politickej vôle na vyššie spolufinancovanie výrobného odvetvia, ktoré zabezpečuje výrobu potravín pre všetkých občanov Slovenska a ktoré zabezpečuje starostlivosť o životné prostredie a kultúrny ráz krajiny na prospech nás všetkých.	O	N	Vláda SR na svojom 23. rokovaní dňa 21.07.2021 významne zvýšila spolufinancovanie II. piliera z 25,7% na 36,92%, čo predstavuje nárast o 288 mil. EUR v rokoch 2023-2027. Rozpor odstránený na rozporovom konaní 14.1.2022.
320.	OPPK DK	Žiadame podporiť investície do budovania lokálnych obnoviteľných zdrojov pre potreby poľnohospodárskych podnikov pri zabezpečovaní prvovýroby alebo prvotnom spracovaní vlastnej produkcie napr. montovaním fotovoltiky na strechy hospodárskych budov za účelom okamžitého využitia elektrickej energie priamo u poľnohospodára alebo jej krátkodobým uskladnením v dočasnom úložisku. Odôvodnenie: Na Slovensku je množstvo hospodárskych budov využívaných na poľnohospodársku výrobu, kde je potreba vymeniť strešnú krytinu (často azbestovú), čo je pre poľnohospodárske podniky finančne náročné. Podporou budovania vlastnej výroby elektrickej energie na strechách, by došlo k rýchlejšiemu návratu investície, keďže by sa investícia nerozpočítavala iba na opravu strechy, ale popri tom by sa vybudoval nový zdroj elektrickej energie pre daný poľnohospodársky podnik, čo by výrazne znížilo	O	A	Intervencia takúto podporu zahŕňa.

		náklady na elektrickú energiu hlavne v budúcnosti, keďže sa každoročne zvyšujú ceny elektrickej energie a zároveň by došlo k obnove/prestavbe starších objektov (brownfield), ako aj k odstránení environmentálnych záťaží.			
321.	PKS	<p>Pripomienka k dokumentu ako celku: Potravinárska komora Slovenska predložený návrh Strategického plánu hodnotí ako chybné nastavený dokument, ktorý nerieši kľúčový problém nášho sektora – efektívnu finalizáciu produktov poľnohospodárskej prvovýroby na potraviny s vysokou pridanou hodnotou vyprodukované na Slovensku. V oficiálnych dokumentoch Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR sa už dlhšie obdobie priznáva, že podpora spracovateľského priemyslu je dlhodobo na nedostatočnej úrovni, čo má za následok rastúci investičný dlh a klesajúcu konkurencieschopnosť slovenského potravinárstva. Nízky podiel slovenských potravín na pulloch obchodov či alarmujúce záporné saldo obchodnej bilancie v agrosektore sú toho smutnými indikátormi. Na základe správy Eurostatu o kľúčových ukazovateľoch agropotravinárskeho odvetvia za rok 2021 „Key figures on the European Supply Chain, 2021 edition“, zverejnenej v decembri 2021, sa Slovenská republika umiestnila na alarmujúcom poslednom mieste v rámci celej Európy (vrátane Islandu, Nórska a Švajčiarska) v podiele spracovateľského potravinárskeho odvetvia na pridanej hodnote a zamestnanosti v rámci výrobného odvetvia. Tieto fakty vzhľadom na nezáujem minulých vlád o zabezpečenie dostatočnej výroby potravín v Slovenskej republike ohrozujú nielen potravinovú bezpečnosť SR, ale celkovú národnú bezpečnosť, ktorá sa ukázala v krízových situáciách, najmä v súvislosti s poslednými krízami (COVID-19, AMO, ceny elektrickej energie a surovín), ako mimoriadne citlivá celospoločenská téma. Súčasný návrh Strategického plánu na dôležité obdobie spojené s realizáciou nových politík Európskej únie, napriek ponaučeniu o dôležitosti potravinovej bezpečnosti a vlastnej výroby potravín vyplývajúceho z obdobia pandémie, naďalej neprináša nápravu týchto starých prístupov. Strategický plán síce obsahuje viaceré akceleračné nástroje na posilnenie produkcie v oblasti živočíšnej výroby alebo špeciálnej rastlinnej výroby, neobsahuje však takmer žiadne nástroje na podporu spracovania týchto produktov. Vynakladáme obrovské finančné prostriedky na prvú fázu – výrobu vlastných surovín, avšak ignorujeme záujem na naviazaní ďalšej ekonomickej aktivity a zamestnanosti pri ich ďalšom spracovaní. Týmto sa opäť vzdávame kľúčovej fázy výroby potravín, kde sa tvorí dvojnásobná pridaná hodnota oproti prvovýrobe, a ďalej prehľbujeme našu závislosť na dovoze potravín. Vážnym dôsledkom tohto nerešpektovania dôležitosti potravinárskeho priemyslu na Slovensku bude aj rastúca nerovnováha medzi prvovýrobou a spracovateľskými podnikmi. Časť potravinárskeho priemyslu, ktorá sa nebude vedieť nájsť v politikách ministerstva pôdohospodárstva, bude prirodzene hľadať vlastné rozvojové priority, ktoré nemusia byť kompatibilné so záujmami slovenskej prvovýroby. Musíme konštatovať, že predložený dokument nie je v súlade s proklamovanou politikou podpory potravinárskych vertikál a nepodporuje prirodzené partnerstvo medzi prvovýrobou a spracovateľmi. Potravinárska komora Slovenska ma zato, že ak zásadnou prekážkou výraznejšej podpory potravinárskeho priemyslu je autormi dokumentu uvádzaný nezáujem Európskej únie na</p>	Z	N	<p>Jedným z cieľov SP SPP je zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci (špecificky cieľ 3 nariadenia EÚ o SP SPP), čo znamená zvýšiť pridanú hodnotu na úrovni poľnohospodárstva a zlepšiť vyjednávaciu silu poľnohospodárov vo vzťahu k veľkým potravinárskym spoločnostiam a obchodným reťazcom. Zdroje SPP preto nie sú určené primárne na zvyšovanie konkurencieschopnosti potravinárstva. Podmienky na rozvoj spracovateľského priemyslu vytvára hlavne MH SR. Zdroje SPP taktiež nemôžu riešiť investičný dlh potravinárskeho priemyslu. Potravinárske podniky môžu investovať vlastné zdroje alebo prostredníctvom investičných úverov získaných na finančných trhoch. MPRV SR podporí tie podniky, ktoré majú slabý prístup k úverom prostredníctvom finančných nástrojov v objeme 1,25 mld. EUR na základe novely zákona 280/2017 Z.z. z 25.11.2021 na podporu konkurencieschopnosti v súlade s vládou schváleným materiálom „Podporné opatrenia na spracovanie produktov poľnohospodárskej prvovýroby“ zo dňa 10.11.2021. Publikácia EK (2020) uvádza, že finančná medzera v potravinárskom priemysle na Slovensku predstavuje 37 mil. EUR, čo SP SPP a národné podpory primeraným spôsobom riešia. Napriek tomu, predkladaný návrh SP alokuje primerané prostriedky Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na riešenie zlyhania potravinových hodnotových reťazcov v dôsledku nedostatočne</p>

		takejto podpore, treba túto skutočnosť verejne diskutovať a vytvárať primeraný tlak na rešpektovanie ekonomických záujmov Slovenska. Spoločná poľnohospodárska politika, tak ako každá politika v demokratickej spoločnosti, má byť vecou verejnou. Vzhľadom na naše vážne výhrady predložený Strategický plán ako celok nemôžeme akceptovať.			rozvinutého potravinárskeho priemyslu. Tieto zdroje sú a majú byť len doplnkom k trhovu orientovanej aktivite potravinárskeho priemyslu. Slovensko je jednou z mála krajín, ktoré potravinársky priemysel podporuje v rámci SP SPP. Návrh SP SPP 2023-2027 plánuje podporu spracovania potravín v rámci špecifického cieľa 3: Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci a špecifického cieľa 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva. Ide o nasledovné intervencie: · 73.6 Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov - 25 mil. EUR · 73.7 Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch - 75 mil. EUR 73.20 Investície do biohospodárstva - 30 mil. EUR
322.	PKS	Zásadná pripomienka k výške alokácie pre spracovateľský potravinársky priemysel: PKS nesúhlasí s výškou alokácie podpôr pre spracovateľský potravinársky priemysel a navrhuje zvýšiť finančné alokácie na spracovanie potravín nasledovne: • Intervencia: Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch – požadujeme navýšenie o 25 mil. EUR na celkovú alokáciu 100 mil. EUR • Intervencia: Investície do biohospodárstva – požadujeme navýšenie o 70 mil. EUR na celkovú alokáciu 100 mil. EUR, z toho 80 mil. EUR pre spracovateľov. Odôvodnenie: V rámci všeobecných cieľov Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ, je prvým cieľom podporovať inteligentný, odolný a diverzifikovaný sektor pôdohospodárstva, ktorý je zárukou potravinovej bezpečnosti. Na základe údajov získaných Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v rámci komplexnej informačnej databázy pre účely zefektívnenia potravinárskej výroby, sa technologický dlh potravinárskeho odvetvia vyšplhal na skoro 1 miliardu eur. Finančné poddimenzovanie a slabá podpora sa podpísala pod nízke percento zastúpenia slovenských výrobkov na pultoch obchodov, slabú konkurencieschopnosť slovenských potravinárskych podnikov voči zahraničným výrobcom a vysokým negatívnym saldom zahraničného obchodu s potravinami. Pripomíname, že saldo zahraničného obchodu s produktami poľnohospodárskej prvovýroby je viac-menej vyrovnané, avšak vysoké negatívne saldo je tvorené práve spracovanými potravinami, v prevažnej väčšine	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2021. Rozpor pretrváva.

		potravínami, ktoré si dokážeme vyrobiť sami. Alokácie nastavené v rámci predloženého materiálu nezaručia potravinovú bezpečnosť Slovenskej republiky. Potravinárstvo je v rámci EÚ najväčším spracovateľským odvetvím a rovnako jedným z najvýznamnejších zamestnávateľov. EÚ je najväčším svetovým exportérom potravín. Potravinárstvo je najväčším spracovateľským odvetvím vo vyše polovici členských štátov EÚ. Slovenská republika zďaleka nevyužíva potenciál výroby potravín pre národnú ekonomiku, zamestnanosť a rozvoj regiónov, napriek vynikajúcim podmienkam a vzhľadom na umiestnenie SR v rámci strednej Európy.			
323.	PSK	Pripomienka k vlastnému materiálu, bod 8.1.2, str.713: Na úrovni vyšších územných celkov sa v súlade s metodikou Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky vytvárajú Technické sekretariáty, Rady partnerstva a Kooperačné rady resp. aj na úrovni UMR. Súčasťou týchto grémii sú aj MAS resp. niektorí ich zástupcovia reprezentujúci tieto združenia. Akým spôsobom budú zapojené VÚC do tejto siete resp. do monitorovacích výborov? Je potrebné regionálny rozvoj prepojiť aj na tejto inštitucionálnej úrovni a zahrnúť vyššie územné celky na strategickej úrovni aj pri tvorbe integrovaných územných stratégií pod záštitou Rád partnerstva a Kooperačných rád UMRov.	Z	N	Pripomienka smeruje k metodike MIRRI SR.
324.	SASP	Bod 5 bod 1 (strana 140) STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP 2023-2027 - navrhujeme zmeniť prvú vetu nasledovne: V období 2023-2027 Slovensko DOPLNÍ schému štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe podľa ABER zavedením podpory vo forme finančných príspevkov na poistné v rámci systémov poistenia podľa odseku 3 a) článku 76. Odôvodnenie – systém ktorý je nastavený európskymi pravidlami pre podporu zaplateného poistného je oveľa prísnejší ako systém nastavený európskymi pravidlami štátnej pomoci pre podporu poistného v poľnohospodárstve, ktorý má navrhnutý funkčný automatizovaný mechanizmus vyplácania a kontroly. Preto by tieto dva mechanizmy mali byť na seba nadväzujúce oddelené časť vyplácaná podľa štátnej pomoci a časť vyplácaná podľa spp. Zabráni sa nezáujmu prvovýroby o podporu poistného, funkčnosť mechanizmu. Ušetrí cca 60% prostriedkov štátnej pomoci. Správnym nastavením je možné zabezpečenie nezdvojenia štátnej pomoci a dodržanie paragrafov občianskeho zákonníka nastavením poistných zmlúv na škody nad 20% strát 5 ročného priemeru a zmluvy pod 20% strát 5 ročného priemeru. Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poistovníctve (SASP) Miloš Gáfrik, prezident	Z	A	V texte intervencie pre SP SPP 2023-2027 v zmysle čl. 76 ods. 3 a) nariadenia o SP SPP boli zapracované v zmysle pripomienok EK mechanizmy na predchádzanie zdvojenia podpory prípadne nadmernej kompenzácie.
325.	SASP	Bod 1 bod 5 (strana 140) STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP 2023-2027 a zároveň Bod 5.4.21.5 (strana 624) STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP 2023-2027 navrhujeme pojem poistné udalosti nahradiť pojmom poistné riziká, a to v časti: - poistné riziká, na ktoré sa vzťahuje poistenie a na ktoré je možné poskytnúť podporu v zmysle tejto intervencie, Odôvodnenie : Nesprávny a zmätočný termín - poistné udalosti nastávajú až pri plnení z poistnej zmluvy pričom poistné riziká sú tie ktoré je možné plniť takže v poistnej zmluve sú vymenované vždy poistné riziká a nie poistné udalosti udalosti Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poistovníctve (SASP)	Z	A	Akceptované. Terminológia bola zmenená

		Miloš Gáfrik, prezident			
326.	SASP	<p>Bod 1 bod 5 (strana 141) STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP 2023-2027 a zároveň Bod 5.4.21.5 (strana 624) STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP 2023-2027 - doplnenie časti textu: - dobu trvania poistenia, ktorá môže byť pre účely poskytnutia podpory podľa tejto intervencie určená maximálne na jednoročné obdobie a to s uvedením kalendárneho roka, na ktorý sa poistná zmluva alebo jej príloha vzťahuje pričom aj dlhodobé poistné zmluvy (na dobu neurčitú) sa považujú za poistné zmluvy vhodné pre účely poskytnutia podpory podľa tejto intervencie, ak sú tieto dlhodobé poistné zmluvy na ročnej báze aktualizované. Zdôvodnenie: Odôvodnenie: Poistné zmluvy sú na trhu v SR v 80% uzatvárané ako dlhodobé pri zohľadňovaní dlhodobého škodového priebehu a špecifických odchýlkach podľa individuálnych potrieb. Ak sa zrušia všetky dlhodobé poistné zmluvy podniky tak môžu stratiť bonusy získané dlhodobým priaznivým škodovým priebehom a poistné sa tak neúmerne navýši. Poistné zmluvy plodínové a hospodárskych zvierat sa každý rok aktualizujú podľa skutočného stavu a potrieb podnikov na ročnej báze preto spĺňajú primárnu požiadavku tohto ustanovenia Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poisťovníctve (SASP) Miloš Gáfrik, prezident</p>	Z	A	
327.	SASP	<p>Bod 1 bod 5 (strana 141) STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP 2023-2027 Navrhujeme doplniť zoznam schém štátnej pomoci nasledovne: Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe v znení Dodatku č. 3 Číslo schémy: SA.63100 (2021/XA) pre MSP Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe v znení Dodatku č. 3 (ďalej len „schéma“) je vypracovaná v súlade s platnými legislatívnymi pravidlami Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a právnymi predpismi SR upravujúcimi poskytovanie štátnej pomoci (ďalej len „pomoc“). Schéma je vypracovaná podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L193, 1.7.2014) v platnom znení. Schéma je tiež vypracovaná v súlade s výnosom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 10. decembra 2014 č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve. Oprávnenými nákladmi sú náklady alebo výdavky (ďalej len „náklady“) príjemcu pomoci na platby poistného, ktoré kryje straty spôsobené: a) prírodnými katastrofami, podľa článku 2 ods. 9 nariadenia Komisie; b) nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, podľa článku 2 ods. 16 nariadenia Komisie, a inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, podľa článku 2 ods. 17 nariadenia Komisie; c) výskytom chorôb zvierat alebo škodcov rastlín, podľa článku 2 ods. 18 nariadenia Komisie; d) vplyvom chránených zvierat, podľa článku 2 ods. 49 nariadenia Komisie. Oprávnený žiadateľ predloží kópiu poistnej zmluvy o poistení zvierat, plodín alebo majetku využívanom na poľnohospodársku prvovýrobu, uzatvorenej medzi príjemcom pomoci a poisťovateľom, Odôvodnenie : podpora poistného cez SPP podľa jej</p>	Z	A	

		pravidiel nezabezpečuje atraktivitu pre zapájanie sa aj obmedzenejšou možnosťou podpory rizík aj vysoko nastavenou spoluúčasťou preto aby schéma podpory poistného fungovala po roku 2022 a bola dostatočne atraktívna aj pre malé a stredné podniky. Je nevyhnutné ju zachovať v upravenom znení tak aby nadväzovala na finančnú podporu na poistné podľa odseku 3 a) článku 76 nariadenia pričom sa zníži potreba finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na viac ako polovicu a nezamedzí sa prístupu k podpore na poistné pre malé a stredné podniky Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poisťovníctve (SASP) Miloš Gáfrik, prezident			
328.	SASP	Bod 5 bod 4 (strana 142) STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP 2023-2027 - navrhujeme doplniť zoznam schém štátnej pomoci nasledovne: Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe v znení Dodatku č. 3 Číslo schémy: SA.63100 (2021/XA) pre MSP Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe v znení Dodatku č. 3 (ďalej len „schéma“) je vypracovaná v súlade s platnými legislatívnymi pravidlami Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a právnymi predpismi SR upravujúcimi poskytovanie štátnej pomoci (ďalej len „pomoc“). Schéma je vypracovaná podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L193, 1.7.2014) v platnom znení. Schéma je tiež vypracovaná v súlade s výnosom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 10. decembra 2014 č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve. Oprávnenými nákladmi sú náklady alebo výdavky (ďalej len „náklady“) príjemcu pomoci na platby poistného, ktoré kryje straty spôsobené: a) prírodnými katastrofami, podľa článku 2 ods. 9 nariadenia Komisie; b) nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, podľa článku 2 ods. 16 nariadenia Komisie, a inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, podľa článku 2 ods. 17 nariadenia Komisie; c) výskytom chorôb zvierat alebo škodcov rastlín, podľa článku 2 ods. 18 nariadenia Komisie; d) vplyvom chránených zvierat, podľa článku 2 ods. 49 nariadenia Komisie. Oprávnený žiadateľ predloží kópiu poistnej zmluvy o poistení zvierat, plodín alebo majetku využívanom na poľnohospodársku prvovýrobu, uzatvorenej medzi príjemcom pomoci a poisťovateľom, Odôvodnenie : podpora poistného cez SPP podľa jej pravidiel nezabezpečuje atraktivitu pre zapájanie sa aj obmedzenejšou možnosťou podpory rizík aj vysoko nastavenou spoluúčasťou preto aby schéma podpory poistného fungovala po roku 2022 a bola dostatočne atraktívna aj pre malé a stredné podniky. Je nevyhnutné ju zachovať v upravenom znení tak aby nadväzovala na finančnú podporu na poistné podľa odseku 3 a) článku 76 nariadenia pričom sa zníži potreba finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na viac ako polovicu a nezamedzí sa prístupu k podpore na poistné pre malé a stredné podniky Slovenská asociácia sprostredkovateľov v poisťovníctve (SASP) Miloš Gáfrik, prezident	Z	A	

329.	SLASPO	<p>bod 1 (str. 140) Žiadame slovo „nahradí“ nahradit' slovom „doplní“. O d ô v o d n e n i e: Systém pre podporu uhradeného poistného a systém podpory formou štátnej pomoci pre poistné v poľnohospodárstve by mali na seba nadväzovať a súčasne fungovať oddelene, pričom ide o časť vyplácanú podľa pravidiel štátnej pomoci a časť vyplácaná podľa SPP. Systém ktorý je nastavený európskymi pravidlami pre podporu zaplateného poistného je oveľa prísnejší ako systém nastavený európskymi pravidlami štátnej pomoci pre podporu poistného v poľnohospodárstve, ktorý má navrhnutý funkčný automatizovaný mechanizmus vyplácania a kontroly. Preto by tieto dva mechanizmy mali byť na seba nadväzujúce, oddelené. Časť vyplácaná podľa štátnej pomoci a časť vyplácaná podľa SPP. Za kľúčové považujeme zadefinovať pojem priemerná ročná produkcia a ako je vyjadrená. Produkcia je v prípade viac druhov plodín - otázka úrody, výmery, ceny plodiny? Zachovaním a fungovaním oboch systémov pomoci by sa docielil vyšší záujem prvovýroby o samotné poistenie, tým by sa postupne navyšovala aj stabilita samotnej poľnohospodárskej prvovýroby podporená funkciou celého mechanizmu okolo manažmentu podpory poistenia. Ďalej máme za to, že takáto kombinácia môže ušetriť značnú časť - odhad cca 60% prostriedkov štátnej pomoci. Správnym nastavením je možné garantovane zamedziť zdvojeniu podpory, nastavením poistných zmlúv pre krytie škôd nad 20% strát 5 ročného priemeru a ako aj krytie pod 20% strát 5 ročného priemeru.</p>	Z	A	
330.	SLASPO	<p>Strana 142 Štátna pomoc na riadenie rizika Žiadame v materiále pracovať s pojmom náhodná udalosť a nie štatistická významnosť. O d ô v o d n e n i e : Je použitý pojem štatistická významnosť – čo je však nesprávne interpretovaný pojem, keďže štatistická významnosť nenaznačuje všetko o praktickej významnosti výsledku. Okrem toho, ako sa počet záznamov zvýši, viac výsledkov je štatisticky významných (menej než je úroveň významnosti) náhodou. Poistenie je funkčné pri náhodných udalostiach, nie štatisticky významných.</p>	Z	A	
331.	SLASPO	<p>Navrhujeme umožniť farmárom, ktorí nevedia poistiť svoje podnikanie, aby neboli vnímaní ako nepoistení (s potvrdením od poisťovne) – napr. pre predmety poistenia ako kone, ryby, včely, niektoré druhy hydiny, ale zároveň aj z pohľadu rizík, ktoré poisťovne vnímajú ako mimo ich apetít napr. poistenie parciel v záplavových zónach a pod.</p>	O	N	Neakceptované, v zmysle intervencie pre SP SPP 2023-2027 bude poskytnutá podpora – príspevok na poistné pre poľnohospodárov. Navrhovaná otázka môže byť predmetom legislatívnej úpravy, nie obsahom SP SPP 2023-2027.
332.	SLASPO	<p>Strana 140 a 624 Žiadame slová „poistné udalosti“ nahradit' slovami „poistné riziká“. O d ô v o d n e n i e : Nesprávny a zmatečný termín - udalosti nastávajú až pri plnení zo zmluvy riziká sú tie ktoré je možné plniť takže v zmluve sú vymenované riziká nie udalosti.</p>	Z	A	
333.	SLASPO	<p>Strana 141 tretia odrážka a strana 625 prvá odrážka: na konci slová „poistná zmluva vzťahuje" nahradit' slovami "poistná zmluva alebo jej príloha vzťahuje, pričom aj dlhodobé zmluvy (na dobu neurčitú) sa za takéto považujú ak sú na ročnej báze aktualizované.“ O d ô v o d n e n i e :</p>	Z	A	

		Doplnenie vyznačeného textu o ustanovenie o viacročných/dlhodobých poistných zmluvách. Poistné zmluvy sú na trhu v SR v 80% uzatvárané ako dlhodobé, pri zohľadňovaní dlhodobého škodového priebehu a špecifických odchýlkach podľa individuálnych potrieb. Ak sa zrušia všetky dlhodobé zmluvy, mohlo by to priniesť nasledujúce negatívne dopady pre poistené podniky: • poistené podniky by prišli o medziročné poistné krytie všetkých ozimín, • poistené podniky by mohli stratiť bonusy získané dlhodobým priaznivým škodovým priebehom a • poistné sa tak neúmerne navýši. Poistné zmluvy plodínové a hospodárskych zvierat sa každý rok aktualizujú podľa skutočného stavu a potrieb podnikov na ročnej báze preto spĺňajú primárnu požiadavku tohto ustanovenia			
334.	SLASPO	Strana 142 - Pôjde o nasledovné schémy štátnej pomoci: a) podľa Usmernení Európskej únie o štátnej pomoci Žiadame v písmene e) slová „veľkým suchom“ nahradiť slovom "suchom". O dôvod n e : Pre jasné a transparentné zaradenie, kategorizáciu by bolo potrebné výraz „veľké“ sucho jasne, transparentne a odborne stanoviť na základe pôdno-klimatických podmienok v danom regióne, v súčinnosti jednotlivých vegetačných fáz u všetkých, resp. minimálne pre skupiny plodín. Poistovatelia, ktorí dané riziko majú vo svojom portfóliu, musia mať jasne stanovené požiadavky na splnenie kritérií kedy a za akých podmienok z uvedeného rizika sa pristupuje k poistnému plneniu.	Z	A	
335.	SLASPO	Strana 142 Schémy štátnej pomoci Pôjde o nasledovné schémy štátnej pomoci - Žiadame doplniť o schému Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe v znení Dodatku č. 3 Číslo schémy: SA.63100 (2021/XA) pre MSP Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe v znení Dodatku č. 3 (ďalej len „schéma“) je vypracovaná v súlade s platnými legislatívnymi pravidlami Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a právnymi predpismi SR upravujúcimi poskytovanie štátnej pomoci (ďalej len „pomoc“). Schéma je vypracovaná podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L193, 1.7.2014) v platnom znení. Schéma je tiež vypracovaná v súlade s výnosom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 10. decembra 2014 č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve. Oprávnenými nákladmi sú náklady alebo výdavky (ďalej len „náklady“) príjemcu pomoci na platby poistného, ktoré kryje straty spôsobené: a) prírodnými katastrofami, podľa článku 2 ods. 9 nariadenia Komisie; b) nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, podľa článku 2 ods. 16 nariadenia Komisie, a inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, podľa článku 2 ods. 17 nariadenia Komisie; c) výskytom chorôb zvierat alebo škodcov rastlín, podľa článku 2 ods. 18 nariadenia Komisie; d) vplyvom chránených zvierat, podľa článku 2 ods. 49 nariadenia Komisie. Oprávnený žiadateľ predloží kópiu poistnej zmluvy o poistení zvierat, plodín uzatvorenej medzi príjemcom pomoci a	Z	A	

		poisťovateľom, O d ô v o d n e n i e : Podpora poistného cez SPP podľa jej pravidiel nezabezpečuje atraktivitu pre zapájanie sa aj obmedzenejšou možnosťou podpory rizík aj vysoko nastavenou spoluúčasťou preto aby schéma podpory poistného fungovala po roku 2022 a bola dostatočne atraktívna aj pre malé a stredné podniky je nevyhnutné ju zachovať v upravenom znení tak aby nadväzovala na finančnú podporu na poistné podľa odseku 3 a) článku 76 nariadenia takto sa zníži potreba finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na viac ako polovicu a nezamedzí sa prístup k podpore na poistné pre malé a stredné podniky			
336.	SLASPO	Strana 627 0 5.4.21.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie - Aká metodika sa používa na výpočet strát a spúšťacích faktorov kompenzácie? Metodológia definície podpory - Pri náhodných udalostiach je potrebné, aby definícia podpory bola v súlade s poistnými podmienkami poisťovateľa, tak aby v prípade škodovej udalosti nevznikali disproporcie pri odškodňovaní farmárov, napríklad z hľadiska definície živelných rizík, tak ako ich chápe poistný trh. Je potrebné dôsledne akceptovať možnosti poistného trhu a uviesť si klasifikácie rizika a predmety z pohľadu poistiteľnosti na: • Nepoistiteľné (t. j. nie je ponuka na poistnom trhu), • Nepoistené (z dôvodu nezaujmu poľnohospodára), • Nepoistené – zle riziko (odmietnuté poisťovňou, z dôvodu veľkej pravdepodobnosti nastatia rizika a poistného krytia, ktoré narušuje princíp poistenia – t. j. náhodnosť, solidarita, udržateľnosť), • Poistené (kompletne poistene všetky rizika), • Čiastočne poistené (poistene určité riziká (napr. v súčasnosti nie je možné pre nových klientov poisťovať AMO alebo vtáčiu chrípku – avšak ostatne hromadne nákazy sú poistiteľné) Odškodňovanie poisťovní – Považujeme za dôležité definovať aj odškodňovanie prostredníctvom PPA (či už ide o plodiny, alebo zvieratá). → Je vhodné brať na zreteľ, že poisťovateľ má v zmysle poistnej zmluvy a Občianskeho zákonníka právo odmietnuť klienta pri uzatváraní poistnej zmluvy aj z pohľadu škôd a slabého rizikového manažmentu. Preto ak by uviedli tento dôvod poisťovne, tak by bolo dobre, aby sa toto odzrkadlilo i na odškodňovaní zo strany PPA. Prepojenie databáz → pre potvrdzovanie poistného krytia a platieb poistného – poisťovne vs. PPA – pre efektívnejšie fungovanie. → prepojenie parciel a výmer používaných PPA a poisťovňami (zdieľanie el. Zoznam poľnohospodárskych pozemkov so súhlasom dotknutých strán). Oceňovanie škôd – t. j. cena za tonu komodity, resp. zvieratá – jednotná metodika poisťovní a štátu.	O	ČA	Prvá časť pripomienky sa týka úpravy, ktorá je aj legislatívne zakotvená, z tohto dôvodu nie je súčasťou textu intervencie v zmysle SP SPP 2023-2027. Možnosť využitia prepojenia databáz, tiež využitia jednotnej metodiky v prípade umožnenia uvedeného v zmysle platnej legislatívnej úpravy bola zapracovaná do textu intervencie.
337.	SLsK	Pripomienka č. 1: Navýšiť alokáciu na projektové intervencie zamerané pre odvetvie lesného hospodárstva Návrh znenia: Žiadame navýšiť alokácie finančných prostriedkov pre lesnícke intervencie na stranách 569-587 a 605-611 kde sú spomenuté finančné prostriedky v časti 5.4.10.7, 5.4.11.7, 5.4.12.7, 5.4.13.7, 5.4.18.7 a 5.4.19.7, kde žiadame navýšenie sumy EPFRV a národného spolufinancovania vždy v častiach „Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci“. Zdôvodnenie: V prípravnom období SPP (v roku 2021), v rámci prác v pracovnej skupine s názvom „Projektové lesnícke intervencie“, boli zadefinované priority podpory LH v rámci novej SPP. Bola dosiahnutá všeobecná zhoda členov pracovnej skupiny so zameraním projektovej podpory a aj s výškou alokovaných prostriedkov do lesníckych intervencií v	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor pretrváva.

		<p>celkovej sume 195 mil. €. v nasledovnej štruktúre: 1. PBHL 90 mil. € 2. projekty ozdravných opatrení 60 mil. € 3. vlastníkov lesa malých výmer 25 mil. € 4. podporu genetických zdrojov lesných drevín 20 mil. € Spolu 195 mil. € Na druhej strane, celková navrhovaná podpora pre sektor LH, v rámci predkladaného návrhu Strategického plánu SPP predstavujú 98,3 mil. EUR, v nasledovnej štruktúre: 1. PBHL 25 mil. €, 2. Ozdravné opatrenia v lesoch 20 mil. € 3. Malí obhospodarovatelia lesov 20 mil. € 4. Vodozádržné opatrenia v lesoch 7 mil. €, 5. LEKS 20,6 mil. € 6. NATURA 2000 5,7 mil. € Navrhovaná alokácia na projektové opatrenia (len vo výške 72 mil. €) je absolútne nedostačujúca a je výrazne nižšia v porovnaní s podporou LH z PRV 2007 -2013 (192 mil.€), PRV 2014 -2020 (167 mil. €) a prechodným obdobím 2022-2205 (136 mil. €). Na aktívne manažmentové opatrenia v lesoch je vyčlenené len 72 mil. EUR. V súčasnom období zmeny klímy, ataku lesov súborom biotických, ako aj abiotických škodlivých činiteľov a zároveň zvýšených požiadaviek obyvateľstva na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov, považujeme za hazard takúto nízku alokáciu podpory pre LH. Na nedostatočné financovanie LH poukazuje aj správa Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ) Politika lesného hospodárstva a nakladanie s drevnou hmotou ktorá okrem iného uvádza: „najmä obecné a mestské lesy neboli schopné z vlastných prostriedkov budovať a kvalitne rekonštruovať lesné cesty, protipožiarne cesty a zväžnice“ „prevažná časť opatrení, a to aj v dôležitých oblastiach lesníckej politiky, nebola splnená z dôvodu nezabezpečeného finančného krytia“ „NKÚ zároveň upozorňuje, že národné programy lesného hospodárstva SR a ich akčné plány sa nedajú realizovať bez osobitných finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu, napr. vytvorením fondu financovania obnovy lesov poškodených prírodnými katastrofami, biotickými a abiotickými škodlivými činiteľmi a emisiami z priemyselných podnikov“ „v oblasti ochrany lesa pred nežiadúcimi biotickými, abiotickými a antropogénnymi škodlivými činiteľmi sú dôležité preventívne opatrenia, ktoré predpokladajú vyčlenenie potrebných najmä finančných zdrojov na ich zabezpečenie“ Preto žiadame navýšiť alokáciu na nosné projektové opatrenia podpory LH minimálne vo výške ako boli navrhnuté v rámci pracovnej skupiny Lesnícke investície (celková výška 195 mil. €). Realizáciou tejto podpory sa budú priamo naplňať aj nasledovné strategické dokumenty: 1. Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy. MŽP 2021 2. Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030. (2019) 3. Koncepcia prírody blízkeho hospodárstva v lesoch Slovenskej republiky (2019) 4. H2ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody. MŽP 2018</p>			
338.	SLsK	<p>Pripomienka č.2: Žiadame o doplnenie lesníckej intervencie zameranej na podpora na záchranu a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných zdrojov in-situ a ex-situ s alokáciou min. vo výške 20 mil. EUR za lesníckymi intervenciami ako nová časť od strany 588 Návrh znenia: Intervencia: Podpora na záchranu a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných zdrojov in-situ a ex-situ Kód intervencie (ČŠ): 73.17 Kód intervenčného rozpočtu (EK) Názov intervencie: Podpora na záchranu a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných zdrojov in-situ a ex-situ Typ intervencie: Investície – článok 73 Indikátor výstupu: O.23 Počet</p>	Z	N	<p>Nastavenie intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR a obmedzenia slovenskej legislatívy a ostatnú reguláciu. Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II.</p>

		<p>podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet operácií O.24: Počet podporených produktívnych investícií mimo fariem: počet operácií Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER o Áno x Nie x Áno o Nie o Áno x Nie Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV? nie Zdôvodnenie: V predkladanom materiáli je v rámci potreby Podpora ochrany biodiverzity lesných ekosystémov uvedené že je „potrebné ochraňovať biodiverzitu prostredníctvom ochrany genetických zdrojov lesných drevín“ a že „Opatrenia na zachovanie genetických zdrojov slúžia na ochranu biodiverzity lesných ekosystémov a ich adaptáciu na klimatickú zmenu. Ochudobnenie genofondu znižuje biodiverzitu a oslabuje schopnosť lesných drevín čeliť zmenám stanovištných podmienok, tlaku škodcov a chorôb“ Význam ochrany genetických zdrojov, ako nástroja na zachovanie biodiverzity, je zakotvený v Stratégii Európskej únie na ochranu biodiverzity do roku 2020 (dokument Európskej komisie (COM(2011) 244 final). V rámci tejto stratégie je zadefinované opatrenie 9: Zlepšenie zamerania rozvoja vidieka na zachovanie biodiverzity, a článok 9b): Komisia a členské štáty zriadia mechanizmy na uľahčenie spolupráce medzi poľnohospodármi a lesnými hospodármi, zamerané na zachovanie krajinných prvkov a ochranu genetických zdrojov, ako aj iné mechanizmy spolupráce zamerané na ochranu biodiverzity." Taktiež Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny v kapitole „Adaptačné opatrenia“, časť 8.5, počíta v odvetví lesníctva s „podporou ex situ opatrení na zachovanie a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných drevín ohrozených zmenou klímy s dôrazom na zakladanie semenných sádov a reprodukčných výsadiieb“. Bez adekvátnej podpory zachovania genetických zdrojov lesných drevín (vo výške 20 mil. €), je ohrozené zabezpečenie dostatočného množstva geneticky vhodného reprodukčného materiálu lesných drevín zodpovedajúcej proveniencie a tým aj obnova lesov provenienčne a geneticky vhodným reprodukčným materiálom, čím sa vážne ohrozí nielen biodiverzita, ale aj schopnosť lesov odolávať účinkom klimatickej zmeny, a tým aj plnenie produkčných, ako aj mimoprodukčných funkcií lesov.</p>			<p>piliera. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor pretrváva.</p>
339.	SLsK	<p>Pripomienka č.3: Doplniť pôvodný text na str. 106: Vzdelávanie bude zamerané na: • Environmentálne oblasti: zadržiavanie vody v krajine, hospodárenie s pôdou prospešné pre krajinu a klímu, ekologické poľnohospodárstvo, udržateľný manažment prírodných zdrojov, nízko- uhlíkové a obehové hospodárstvo, dobré životné podmienky zvierat, prírode blízke hospodárenie v lesoch, a iné. Návrh znenia: Vzdelávanie bude zamerané na: • Environmentálne oblasti: zadržiavanie vody v krajine, hospodárenie s pôdou prospešné pre krajinu a klímu, ekologické poľnohospodárstvo, udržateľný manažment prírodných zdrojov, nízko- uhlíkové a obehové hospodárstvo, dobré životné podmienky zvierat, prírode blízke hospodárenie v lesoch, environmentálne vzdelávanie, zvyšovanie povedomia pre širokú verejnosť a iné Zdôvodnenie: Podpora environmentálneho vzdelávania je navrhnutá priamo v článku 78 Návrhu EP a Rady o Strategických plánoch SPP. Podpora v tejto oblasti prispeje k zvyšovaniu environmentálneho povedomia verejnosti (rôzne cieľové skupiny) so špecifickými zameraním na otázky súvisiace so zmenou klímy. Zvyšovanie povedomia verejnosti prispeje aj k pozitívnej prezentácii celého</p>	Z	ČA	<p>Všetky navrhované oblasti zamerania vzdelávania sú pokryté v intervencii „Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania“.</p>

		sektora pôdohospodárstva			
340.	SLsK	Pripomienka č.4 Doplniť do schémy AKISu (str. 712): 1. Výbor pre spoluprácu so samosprávou (komory, združenia, zástupcovia farmárov) 2. Living Labs Návrh znenia: 1. Výbor pre spoluprácu so samosprávou (komory, združenia, zástupcovia farmárov a obhospodarovateľov lesa) 2. Living Labs a výskumno demonštračné objekty pre sektor LH Zdôvodnenie: Spresnenie systému AKISu	Z	A	Akceptované, schéma AKIS-u doplnená o požadované údaje.
341.	SPPK	Podpora k sektorovým typom intervencií Žiadame uviesť konkrétne podmienky poskytovania tejto podpory pre jednotlivé sektorové intervencie. Podmienky oprávnenosti pri sektorových intervenciách zemiaky, bravčové mäso, mlieko a mliečne výrobky, ovčie a kozie mäso a to: Oprávnení žiadateľa, Kritéria uznávania nových organizácií výrobcov, Kritériá na uznanie skupín výrobcov. Tak isto jednoznačne definovať: Forma a miera podpory /prémie/ metódy výpočtu pre všetky intervencie.	Z	N	Podmienky pre ostatné sektory budú definované v národnej legislatíve, oprávnení žiadateľa sú organizácie výrobcov (OV) alebo skupiny výrobcov (SV). Keďže ostatné sektory sú zaradené do Strategického plánu bez schválených OV alebo SV, je nevyhnutné určiť v národnej legislatíve minimálny počet členov OV a ďalšie kritériá uznania. Z legislatívneho hľadiska musia byť podmienky, ktoré si má určiť členský štát EÚ, zapracované do národnej legislatívy, ktorá sa bude tvoriť v najbližšom období. Forma podpory a jej miera vychádzajú z pravidiel organizácie trhu, forma podpory je podpora operačných fondov OV- čo je v jednotlivých intervenciách uvedené, rovnako ako výška podpory 60% sumy operačného fondu pre novovytvorené OV. Na rozporovom konaní 17.1.2022 bola pripomienka po vysvetlení stiahnutá.
342.	SPPK	Pripomienka k 1. kapitole, Ciele Strategického plánu SPP, veta: „Vysoké dotácie fariem, ktoré majú nízku produkciu a zamestnanosť budú znížené.“ SPPK nesúhlasí s týmto tvrdením a požaduje úplné vypustenie uvedenej vety. Odôvodnenie: Uvedený text je zavádzajúci a nepravdivý.	Z	N	Nastavenie intervencií vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR a obmedzenia slovenskej legislatívy a ostatnú reguláciu. Na rozporovom konaní 17.1.2022 bola pripomienka prerokovaná. Rozpor trvá.
343.	SPPK	Pripomienka k 1. kapitole, Výzvy pre pôdohospodárstvo a vidiek, veta: „Veľkou výzvou SP SPP je vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj životaschopných malých a stredných fariem na trhu s pôdou, v oblasti adresnosti podpôr ako aj v rámci prístupu k úverom.“ SPPK žiada vypustiť z citovanej vety slová „malých a stredných“. Zároveň SPPK poukazuje na nedostatok, že v dokumente absentuje definícia malých a stredných fariem. Odôvodnenie: SPPK je toho názoru, že SPP nemá rozlišovať malé, stredné a ostatné farmy a z toho dôvodu aj adresnosť je	Z	N	Nastavenie intervencií vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR a obmedzenia slovenskej legislatívy a ostatnú reguláciu. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor trvá.

		tu uvedená nesprávne. Zároveň nie je zrejma definícia takéhoto delenia poľnohospodárskych podnikov.			
344.	SPPK	Pripomienka k agroenvironmentálno-klimatickej intervencii – Šetrné hospodárenie na ornej pôde (kód intervencie 70.6) SPPK navrhuje zvýšiť sadzbu pre šetrné postupy vo vinohradoch rodiciach na dvojnásobnú úroveň zo súčasnej úrovne (601 EUR/ha) vzhľadom na to, že vinič nie sú vo viazaných platbách. Zavedenie agroenvironmentálno-klimatickej intervencie na ornej pôde v oblasti biodiverzity za účelom zlepšenia štruktúry pôdy nad rámec ekoschém.	Z	N	Výška platby sa odvíja od stanovených podmienok záväzku, a nápočty realizovala nezávislá organizácia. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor pretrváva.
345.	SPPK	Pripomienka k časti 5.1.13.5, Podmienky oprávnenosti SPPK žiada doplniť do odseku 3 do zoznamu povojník purpurový, fazuľku záhradnú a hrach záhradný. Zároveň žiadame oprávnené plodiny taxatívne vymenovať v príslušnom vykonávacom predpise. SPPK ďalej žiada presunúť šalát siaty z pracovnej zeleniny medzi vysoko prácnu zeleninu z odseku 3 do odseku 4, medzi cibuľové zeleniny doplniť šalotku, k plodovým zeleninám za tekvicu obrovskú doplniť poznámku „okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a na lisovanie“ a doplniť cuketu.	Z	ČA	Fazuľa záhradná a hrach záhradný je podporený v rámci platby na vybrané druhy bielkovinových plodín. Presun šalátu siateho – neakceptované. Doplnenie šalotky – neakceptované. Zoznam vybraných druhov zeleniny bol zostavený na základe analýz jednotlivých sektorov na úrovni komodity. Do zoznamu boli zaradené predovšetkým tie druhy zeleniny, ktoré sa konvenčne pestujú na území SR a v rámci ktorých vykazovali pestovatelia na základe vykonaných analýz určité ťažkosti. Povojník purpurový – neakceptované – patrí medzi obilniny a pestovatelia boli na základe vykonaných analýz rentabilní. Podmienky oprávnenosti budú bližšie špecifikované v metodickom usmernení. Poznámka k tekvici doplnená. Cuketa patrí pod tekvicu obyčajnú pravú. Doplnené spresnenie. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
346.	SPPK	Pripomienka k ekologickému poľnohospodárstvu (kód intervencie 70.4) SPPK žiada vyňať z podpory „ovocné sady zmiešané krajinné“ v rámci ekologického ako aj šetrného obhospodarovania v poľnohospodárstve. Odôvodnenie: SPPK má za to, že ide o opatrenie, ktoré nevytvára novú hodnotu – ani v zmysle krajinnotvorby. Navyše, úroveň podpory napr. v ekologickom poľnohospodárstve 994€/ha vysoko preyšuje vzniknuté náklady, čím odrádza od iných – produkčných – foriem ekologického poľnohospodárstva. Je preto možné očakávať pokles objemu ekologicky dopestovaného ovocia.	Z	ČA	Upravená sadzba pre uvedené sady na hodnotu – 497 €.
347.	SPPK	Pripomienka k intervencii Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (kód intervencie 70.5) SPPK žiada do intervencie Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných	Z	N	Podpora sa dotýka všetkých CHVO s tým, že pri pretlaku žiadosti budú uprednostnené žiadosti lokalizované v CHVO Žitný ostrov..

		zdrojov zaradiť všetky zraniteľné oblasti a nielen oblasti CHVO. To znamená, že by sa oblasť podpory rozšírila aj mimo Žitného ostrova do okolitých produkčných oblastí. Zároveň tak SPPK navrhuje navýšiť celkovú alokáciu finančných prostriedkov v tomto opatrení tak, aby navrhovaná sadzba 66,70€/ha zostala zachovaná aj po navýšení podporených hektárov.			Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
348.	SPPK	Pripomienka k investíciám na znižovanie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskej prvovýroby (špecifický cieľ 4) SPPK žiada navýšiť finančnú alokáciu na investície na znižovanie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskej prvovýroby zo súčasných 30 mil. € na 50 mil. €, nie však na úkor produktívnych investícií. Odôvodnenie: Slovenský Strategický plán SPP sa zameriava na podporu živočíšnej výroby (zvyšovania stavov). Hlavným producentom skleníkových plynov z poľnohospodárstva je živočíšna výroba. Navrhujeme preto túto oblasť podporiť vyššou sumou. Stratégie Európskej zelenej dohody (Z farmy na stôl, Stratégia EÚ na zníženie emisií metánu) stanovujú veľmi ambiciózne ciele v oblasti znižovania emisií z poľnohospodárskej produkcie. Slovenská republika potrebuje navyšovať výkonnostné ukazovatele poľnohospodárskej produkcie – vrátane zvyšovania stavov živočíšnej výroby. Toto sa však bude musieť diať pri súčasnom znižovaní emisnej náročnosti poľnohospodárskej produkcie. K tomu sú potrebné kvalitné technológie, technika a výrobné postupy, ktorú sú finančne náročné.	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
349.	SPPK	Pripomienka k podielu výdavkov II. piliera na environmentálne a klimatické ciele SPPK požaduje znížiť výdavky na environmentálne a klimatické ciele v II. pilieri zo súčasných viac ako 50% na úroveň, ktorú vyžaduje legislatíva EÚ (35%). Odôvodnenie: Návrh Strategického plánu SPP 2023-2027 uvádza, že podiel výdavkov na environmentálne a klimatické ciele tvorí až 50,29% II. piliera (Prehľadové tabuľky, príloha č. 4). Slovenská republika vykazuje v porovnaní s inými členskými krajinami veľmi dobré (vysoko nadpriemerné) environmentálne a klimatické ukazovatele (emisie z poľnohospodárstva, antimikrobiálne látky, energia z udržateľných zdrojov, atď.). Problematická je bilancia uhlíka pôde, čo súvisí s poklesom živočíšnej produkcie. Zlepšovanie environmentálno-klimatických ukazovateľov je teda skôr prioritou iných členských krajín. 35%-né vyčlenenie zdrojov II. piliera bude postačujúce na zaistenie priaznivého vývoja týchto ukazovateľov v kontexte žiadaného nárastu agropotravinárskej produkcie.	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
350.	SPPK	Pripomienka k sadzbe ekologického poľnohospodárstva na TTP (špecifický cieľ 5) SPPK požaduje zachovanie sadzby ekologického poľnohospodárstva na TTP na pôvodne navrhovanej úrovni 110 EUR/ha. Odôvodnenie: Aktuálne navrhovaná sadzba 88 EUR/ha je pod úrovňou podpory v programovacom období 2014-2020 (96 EUR/ha). Nastavenie poľnohospodárskej politiky ako aj iných európskych politík smeruje k ozeleňovaniu výrobných postupov. V tomto kontexte považuje SPPK znižovanie sadzieb ekologickej produkcie za protirečiacie tomuto vývoju.	Z	ČA	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Upravené v 2 kategóriách (zaťaženosť DJ) Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022. Intervencia Ekologické poľnohospodárstvo na TTP bude navýšená o 4 mil. eur. Rozpor

					bol po vysvetlení odstránený.
351.	SPPK	<p>Pripomienka k sadzbe šetrných postupov pri pestovaní ovocia a zeleniny (špecifický cieľ 5) SPPK požaduje navýšiť sadzbu šetrných postupov pri pestovaní ovocia a zeleniny.</p> <p>Odôvodnenie: Podpora šetrných postupov pri pestovaní ovocia a zeleniny patrí – spolu s viazanými platbami v I. pilieri – ku kľúčovým podporám slovenského ovocinárstva a zeleninárstva. Zníženie podpory v rámci II. piliera môže ďalej prehĺbiť krízu v produkcii ovocia a zeleniny súvisiacu s mimoriadne nízkou a klesajúcou sebestačnosťou v ich produkcii ako aj odradiť potenciálnych nových pestovateľov – zvlášť z radov malých a stredných podnikov. Zníženie sadzby na šetrné postupy pri pestovaní ovocia a zeleniny je v protiklade s celospoločenským konsenzom smerovania podpory do špeciálnej rastlinnej výroby a do postupov šetrnejších k životnému prostrediu a verejnému zdraviu.</p>	Z	N	<p>Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Výška platby sa odvíja od stanovených podmienok záväzku, a nápočty realizovala nezávislá organizácia Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor pretrváva.</p>
352.	SPPK	<p>Pripomienka k zvýšeniu sadzby Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny zo 65 EUR/DJ na hodnotu ako bola v minulom programovom období, t.j. 75 EUR/DJ SPPK požaduje zvýšenie sadzby Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny zo 65 EUR/DJ na hodnotu, ktorá bude vypočítaná na základe aktuálnej situácie (zvýšené výrobné náklady chovateľov). Odôvodnenie: V rámci Programu rozvoja vidieka SR 2013-2020 bola pre výkrm kurčiat v systéme welfare stanovená sadzba vo výške 75 EUR/DJ. Táto sadzba slúži na úhradu zvýšených nákladov na welfarový výkrm hydiny oproti štandardnému výkrmu. Napriek tomu, že sadzba vypočítaná v roku 2012 vedeckými inštitúciami bola vo výške 119 EUR/DJ, počas celého obdobia 2013-2020 bola slovenským chovateľom hydiny zapojeným do systému welfare vyplácaná nižšia sadzba vo výške 75 EUR/DJ. Pre roky 2021 a 2022 má byť chovateľom hydiny vyplatená sadzba pre výkrm kurčiat v plnej výške 119 EUR/DJ. Pri príprave novej intervenčnej stratégie bolo zo strany Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR deklarované, že finančné prostriedky na animal welfare budú podstatne navýšené. Napriek tomu, že ostatné druhy hospodárskych zvierat majú sadzby výrazne zvýšené, v novej intervenčnej stratégii je pri chove hydiny navrhované výrazné zníženie sadzieb na výšku 43 EUR/DJ (čo je pri starom koeficiente 66 EUR/DJ), čo je o 9 EUR/DJ menej ako suma vyplácaná doteraz a o 53 EUR/DJ menej ako výška sadzby pre roky 2021 a 2022. Pri komunikácii so Sekciou rozvoja vidieka a priamych platieb sme zistili, že pri výpočte novej sadzby sa použil rovnaký prepočet ako v roku 2012, avšak ako východiskové obdobie sa bral rok 2019, kedy bola hodnota odbytových cien ako aj výrobných nákladov na veľmi nízkej úrovni iba 0,80-0,81 EUR/kg. Od roku 2019 však chovateľom kurčiat odbytové ceny stúpili na úroveň 0,88 EUR/kg a výrobné náklady až na úroveň 0,93 EUR/kg. Preto považujeme za potrebné, aby sa pri výpočte sadzby vychádzalo z aktuálnych údajov a nie z údajov z roku 2019, ktoré boli výrazne nižšie. O produkciu kurčiat chovaných v systéme welfare je na trhu stále väčší záujem ako zo strany spotrebiteľov tak aj obchodných reťazcov. Máme dôvodné obavy, že pri nízkej sadzbe na welfare výkrmu kurčiat, poklesne produkcia welfarových kurčiat z dôvodu, že platba nepokryje zvýšené náklady a chovatelia nebudú mať záujem chovať hydinu s vysokou stratou. Preto chceme požiadať o</p>	Z	A	<p>Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Podpora dobrých životných podmienok zvierat slúži na kompenzáciu strát a nákladov, ktoré vzniknú len v dôsledku prijatých záväzkov. Výpočet maximálnej sadzby podpory pre výkrm brojlerov hydiny bude zohľadňovať aktuálne dostupné údaje. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022. SPPK súhlasí s navrhovaným navýšením. Požadujú dodatočnú diskusiu. Z dodatočnej diskusii vyplynulo nasledovné: Platba navýšená na 75€/DJ, z uvedeného dôvodu bude vypustená podpora pre alternatívny systém chovu nosníc z podpory dobrých životných podmienok zvierat.</p>

		zvýšenie sadzby na animal welfare pre výkrm kurčiat tak, aby pokrývala všetky súčasné zvýšené výrobné náklady chovateľov.			
353.	SPPK	<p>SPPK žiada o zaradenie svojich regionálnych štruktúr do činnosti Regionálnych kompetenčných centier v rámci Strategického plánu SPP na roky 2023-2027 na vykonávanie terénneho poradenstva v rámci systému AKIS Odôvodnenie: SPPK má najlepšie štruktúry na vykonávanie poradenských služieb v rámci SR, čo MPRV SR môže využiť pri tvorbe poradenského systému/terénneho poradenstva a pri vykonávaní poradenských služieb. Regionálne poľnohospodárske a potravinárske komory SPPK https://www.sppk.sk/clanok/27 majú celoplošný záber v rámci Slovenska. Časť z nich (TT, BA, TN, LM, HN, KE, NR, KN, NZ, ZV, DK, SNV, LV, RS a LC) o.i. plní podstatnú časť poradenstva definovaného v systéme AKIS vrátane vzdelávania. V prospech SPPK, ako garancie kvalitného terénneho poradenstva a vzdelávania a pevnej súčasti AKIS hovorí aj vecná pôsobnosť Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, ktorá je určená podľa skupiny študijných odborov a skupiny učebných odborov, v ktorých sú jednotlivé študijné odbory a jednotlivé učebné odbory zaradené. V zmysle § 5 vyhlášky 251/2018 o systave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania je Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora vecne zodpovednou organizáciou pre skupiny odborov: 29 Potravinárstvo, 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I., 43 Veterinárne vedy, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. https://www.sppk.sk/polnohospodarstvo-covp SPPK je členom Rady zamestnávateľov pre systém duálneho vzdelávania na SOŠ. Systém duálneho vzdelávania je systém odborného vzdelávania a prípravy na výkon povolania, ktorý sa vyznačuje najmä úzkym prepojením všeobecného a odborného teoretického vzdelávania s praktickou prípravou žiakov u konkrétneho zamestnávateľa. https://rzovp.sk/ ako aj vykonávame aj odborné vzdelávanie v oblasti uvádzania prípravkov na ochranu rastlín alebo iných prípravkov na trh a ich aplikácie na základe poverenia MPRV SR https://www.sppk.sk/rastlinolekarstvo.</p>	Z	N	<p>Terénne poradenstvo je len jednou z oblastí, ktoré budú plánované regionálne kompetenčné centrá v zmysle kapitoly 8.1.1 zastrešovať. Zároveň je potrebné poukázať na skutočnosť, že nakoľko sa regionálne kompetenčné centrá majú vytvoriť na základe plánovanej transformácie, ktorá sa predpokladá uskutočniť do konca roka 2022, bližšia špecifikácia predmetných centier, ako aj ich zastrešenie, je aktuálne predmetom diskusií, v rámci ktorých možno zohľadniť uvedený návrh SPPK. Taktiež je potrebné poukázať na skutočnosť, že predložený návrh Strategického plánu SPP nevyklučuje možnosť poskytovania terénneho poradenstva zo strany SPPK. V zmysle intervencie „Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva“ budú poradenstvo vykonávať poradcovia (splňajúci stanovené kritéria odbornosti) z rôznych oblastí (súkromná sféra, univerzity, výskumné ústavy, komory, z väzy a iné združenia), pričom výberový proces bude otvorený pre verejné i súkromné subjekty. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek vysvetleniu pretrváva.</p>
354.	SPPK	<p>Všeobecná pripomienka aktívneho (skutočného) poľnohospodára SPPK žiada, aby definícia aktívneho poľnohospodára znela nasledovne: „Aktívny poľnohospodár je poľnohospodár, ktorý v poslednom účtovnom období dosiahol celkové tržby z poľnohospodárskej výroby dosahujúce najviac 50 % celkovej výšky získaných platieb z prvého piliera a zároveň je vedený v príslušnom registri príslušného členského štátu.“ Odôvodnenie: SPPK žiada, aby ako skutoční poľnohospodári poľnohospodársku výrobu vykonáva ako podnikanie v poľnohospodárstve a boli evidovaní v príslušných registroch finančnej správy, sociálnej a zdravotnej poisťovne. Zároveň je potrebné zohľadniť aj požadované percento výšky tržieb získaných z priamych platieb nebolo nad 50%.</p>	Z	N	<p>Príjmami z poľnohospodárskej výroby sú príjmy, ktoré poľnohospodár získal zo svojej poľnohospodárskej činnosti v zmysle článku 4 ods. 2 písm. a) a b) SPR vo svojom podniku. V zmysle ustanovení priamo uplatniteľnej legislatívy EÚ je „poľnohospodár“ fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb bez ohľadu na právne postavenie takejto skupiny a jej členov podľa vnútroštátneho práva, ktorej podnik sa</p>

					nachádza v rámci územnej pôsobnosti zmlúv, ako sa vymedzuje v článku 52 Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkami 349 a 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť, ako ju určili členské štáty v súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia. Dňa 17.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.
355.	SPPK	Všeobecná pripomienka k 1. kapitole, Ciele Strategického plánu V rámci cieľov Strategického plánu prekladateľ uviedol, že Strategický plán podporí rozvoj šetrného pestovania zeleniny, zemiakov, jahôd, ovocia a viniča. V ďalších častiach predloženého materiálu sa však už používa iba skrátená verzia, kde nie sú zemiaky ani jahody uvedené. Z toho dôvodu SPPK zásadne žiada terminologické zjednotenie Strategického plánu v zmysle, aby sa vo všetkých častiach plánu uvádzala podpora šetrného pestovania ovocia a pestovania zeleniny, zemiakov, jahôd a viniča.	Z	A	Text bude upravený.
356.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie (príloha č. 3a) SPPK žiada do bodu 3.3 za vetu „Vzhľadom na dotačný charakter SPP, ktorá zvyšuje disponibilné príjmy farmárov, SPP zvyšuje konkurencieschopnosť farmárov EÚ voči 3. krajinám.“ doplniť nasledujúcu vetu: „Celkový dopad na konkurencieschopnosť bude však možné posúdiť až po implementácii stratégie Európskej zelenej dohody, Stratégie z farmy na stôl s dopadom na poľnohospodársku a potravinársku produkciu.“ Odôvodnenie: SPPK nesúhlasí s tvrdením, ktoré sa uvádza v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, že návrh Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 SPP zvyšuje konkurencieschopnosť poľnohospodárov EÚ voči 3. krajinám. Obmedzenia, ktoré implementácia už spomínaných stratégií prinesie (EÚ sa zaviazala, že dosiahne do roku 2050 klimatickú neutralitu). Redukcia spotreby hnojív, pesticídov, emisií CO2 atď.. môže viesť k opačnému efektu, ak sa budú do EÚ dovážať poľnohospodárske a potravinárske produkty, ktoré nebudú musieť spĺňať prísne kritéria ich produkcie prijaté v EÚ.	O	A	Text analýzy vplyvov bude upravený podľa pripomienky SPPK.
357.	SPPK	Všeobecná pripomienka k celofarmovým ekoschémam pre rýchlorastúce dreviny SPPK navrhuje doplniť nasledovný text pri pestovaní rýchlorastúcich drevín: „Do šírky medziradia 2 m, nie je potrebné ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov. Od šírky medziradia nad 2 m vykonať v roku založenia plantáže najmenej 3 x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov. Z toho tretie najskôr po 15.6., v 2. a 3.	Z	ČA	Predpokladom pre získanie platby za celofarmový eko-schému je plnenie stanovených postupov (definovaných s ohľadom na ciele v oblasti klímy a životného prostredia), preto nie je možné pre určité typy poľnohospodárskej plochy postupy nestanoviť, resp. v prípade nestanovenia

		vegetačnom období po založení plantáže v termíne od 15.6. vykonať najmenej 2 x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov, v 4 až 8 vegetačnom období plochu monitorovať a v prípade potreby v termíne od 15.6. vykonať podľa potreby ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov.“			postupov nie je možné žiadať o platbu na predmetné plochy. V tejto súvislosti je zároveň potrebné uviesť, že platba za ekoschémy nie je koncipovaná ako podpora príjmu. Vzhľadom na to, že pre pestovanie rýchlorastúcich drevín bolo ako relevantný postup identifikované nadštandardné obhospodarovanie s ohľadom na šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín nad rámec základných legislatívne stanovených podmienok, v prípade, že subjekt má záujem získať platbu za ekoschému, je povinný predmetné postupy plniť. Na základe dohody na rozporovom konaní 14.1.2022 k pripomienke č. 85 bude upravené, že žiadateľ vykoná vo vegetačnom období 2 x ošetrovanie medziradia a riadkov bez použitia pesticídov. Rozpor odstránený.
358.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 3.1.3 Vysvetlenie, ako dosiahnuť väčší celkový príspevok uvedený v článku 105 V texte navrhnutého strategického plánu sa uvádza: „Celofarmová ekoschéma zavádza nové požiadavky nad rámec základných požiadaviek a noriem kondicionality. Od celofarmovej ekoschémy sa očakáva vysoké, takmer 100% zapojenie farmárov. Platba by mala podľa očakávaní prevyšovať náklady farmárov na splnenie požiadaviek.“ SPPK žiada, aby MPRV SR predložilo dôkazy o opodstatnenosti citovaného výroku, prípadne aby MPRV SR vykonalo náležité prepočty a analýzu.	Z	A	Bude zmenené na „ Od celofarmovej ekoschémy sa očakáva vysoké zapojenie farmárov.“
359.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 4.1.2.1.3. Trvalý trávnatý porast SPPK požaduje, aby MPRV SR jasne definovalo kultúru trvalý trávny porast z hľadiska veku, zloženia, využívania porastu. Odôvodnenie: Nejasná definícia by znamenala problémy s administráciou a neopodstatnenou chybovosťou na žiadostiach.	Z	N	Definícia „TTP“ obsahuje všetky elementy, ktoré umožňujú a vyžadujú špecifikovať legislatíva EÚ (SPR). Dňa 17.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.
360.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 4.1.2.3.2. Definícia rýchlorastúcich drevín SPPK žiada pridať nasledovné druhy s nasledovnou rubnou dobou: Topoľ kanadský - Populus x canadensis – Maximálny cyklus zberu 8 rokov, Topoľ čierny x Topoľ Maximowiczii - Populus nigra L. × P. Maximowiczii – Maximálny cyklus zberu 8 rokov. V prípade neakceptovania pripomienky	Z	ČA	Zoznam rýchlorastúcich drevín bol čiastočne modifikovaný.

		SPPK navrhuje podľa vzoru z Českej republiky vytvoriť zoznam druhov ktorý sa každoročne aktualizuje, zohľadňuje environmentálne aj ekonomické faktory, a ktorý obsahuje v predošlej vete spomínané druhy.			
361.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 4.1.8 Vidiecke oblasti SPPK žiada, aby boli vymenované všetky intervencie na rozvoj vidieka taxatívnym spôsobom. V prípade neakceptovania nášho návrhu žiadame, aby nebola vymenovaná žiadna intervencia na rozvoj vidieka a namiesto toho by sa vložila nasledovná veta: „V nadväznosti na vyššie uvedené sa bude za vidiecke oblasti považovať celá SR s výnimkou hlavného mesta Bratislava, avšak mestské časti Bratislavy do 5 000 obyvateľov (vrátane) sa taktiež považujú za vidiecke oblasti. Táto definícia vidieckych oblastí sa bude uplatňovať ako jedna z podmienok oprávnenosti v prípade intervencií na rozvoj vidieka.“	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
362.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 4.2.2 Stropovanie a zníženie priamych platieb SPPK požaduje zmeniť sumu 820 EUR na reálnu hodnotu. Navrhnutá suma už v tomto roku nezodpovedá skutočnosti a pritom je predpoklad každoročného zvyšovania minimálnej mzdy.	Z	ČA	Sumu bude stanovená na základe priemerných štandardných miezd súvisiacich s poľnohospodárskou činnosťou za predchádzajúci rok podľa databázy ŠÚSR. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.
363.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 5.2.1.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu SPPK žiada zosúladiť znenie čl. 5.2.1.7 ohľadne objemu predanej produkcie s ostatným textom návrhu Strategického plánu.	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
364.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 5.2.16.5, Podmienky oprávnenosti, bod 15 Oprávnené náklady SPPK žiada doplniť: Investície do zariadení na produkciu kompostu, čo prispieva k boju proti degradácii pôdy, zachováva produktivitu pôdy, znižuje používanie chemických hnojív v poľnohospodárstve a zvyšuje schopnosť pôdy zadržiavať vodu.	Z	N	Požiadavka je už obsiahnutá v intervencii, sektorovom ciele: Článok 46e) podpora, vývoj a uplatňovanie: v) Znižovanie množstva odpadu a takého používania vedľajších produktov a nakladania s nimi ktoré je šetrné k životnému prostrediu , vrátane ich opätovného použitia a zhodnotenia Z uvedeného dôvodu pripomienku neakceptujeme. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
365.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 5.2.16.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu SPPK žiada jednoznačne definovať Formu a mieru podpory/prémie/metódy výpočtu pre všetky intervencie.	Z	N	Forma a miera podpory je uvedená vo všetkých intervenciách, podpora bude určená pre organizácie výrobcov, konkrétne 50, resp.60% z operačného fondu. Spôsoby výpočtu sú uvedené v sekundárnej legislatíve EÚ. Pripomienka bola predmetom

					rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
366.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 5.2.4.5, Oprávnené výdavky /náklady sú:, bod 21 SPPK žiada vložiť do oprávnených výdavkov/nákladov pre podmienky oprávnenosti 5.2.4.5: „Investície do zariadení na produkciu kompostu, čo prispieva k boju proti degradácii pôdy, zachováva produktivitu pôdy, znižuje používanie chemických hnojív v poľnohospodárstve a zvyšuje schopnosť pôdy zadržiavať vodu.“	Z	N	Požiadavka je už obsiahnutá v intervencii, v sektorovom ciele: Článok 46e) podpora, vývoj a uplatňovanie: v) Znižovanie množstva odpadu a takého používania vedľajších produktov a nakladania s nimi ktoré je šetrné k životnému prostrediu , vrátane ich opätovného použitia a zhodnotení.
367.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti 5.3.1.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii, Podmienky záväzku SPPK žiada umožniť aj farmárom z praxe podieľať sa na tvorbe zoznamu tak aby ekonomická a ochrannárska požiadavka bola v rovnováhe.	Z	A	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.
368.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti Potreba: 5.1 Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín, „...optimalizovaním hnojenia. Podľa akčného plánu je prehnojenie dusíkom všeobecne nepriaznivé pre zdravý vývoj rastlín a hnojenie organickými hnojivami je základom zachovania priaznivých fyzikálno-chemických vlastností pôdy. Dodávanie hnojív je vhodné regulovať na základe pôdných rozborov a dosahovaných úrod.“ Strategický plán na dosiahnutie udržateľného používania pesticídov sa dotýka iba pesticídov a vôbec nepojednáva o hnojení, z toho dôvodu SPPK žiada citované znenie plánu vypustiť.	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, následne bola pripomienka stiahnutá.
369.	SPPK	Všeobecná pripomienka k časti Zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných, veta: „...použité pre vlastnú spotrebu a predané drobným chovateľom na zabitie alebo dokŕmenie počas obdobia záväzku.“ SPPK požaduje termín „drobným chovateľom“ nahradiť termínom „iným chovateľom“ Odôvodnenie: Terminologickú opravu žiadame z dôvodu, že drobný chovateľ nie je v slovenskej legislatíve definovaný.	Z	A	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.
370.	SPPK	Všeobecná pripomienka k dobrým životným podmienkam zvierat (špecifický cieľ 9, kód intervencie 31.2) SPPK žiada prehodnotiť kritériá podpory dobrých životných podmienok spôsobom, aby neboli preferované len vybrané skupiny chovateľov. Odôvodnenie: SPPK víta zvýšenú podporu dobrých životných podmienok zvierat. Súčasne však žiada prehodnotiť stanovené kritériá tak, aby nepreferovali len vybrané skupiny chovateľov. Konkrétna výhrada je napr. k názoru, že iba pasienkový chov zvierat dokáže zabezpečiť zvieratám dobré životné podmienky. Takýto pohľad nie je v súlade so súčasnou praxou chovu hospodárskych zvierat. Taktiež nie je v súlade s enviro-klimatickými cieľmi novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky (vyššia klimatická záťaž extenzívneho chovu hospodárskych zvierat). Maštalný chov	Z	N	Výška platby v prípade Dobrých životných podmienok zvierat je kompenzačnou platbou, ktorá kompenzuje zvýšené náklady chovateľa a bola vypočítaná nezávislou organizáciou (NPPC). Preto v žiadnom prípade nejde o preferenčné platby. Maštalný chov je podporený v rámci dobrých životných podmienok zvierat z druhého piliera SPP, kde sú sadzby vypočítané taktiež nezávislou organizáciou. Podpory v rámci dobrých

		dáva priestor pre mnohé zlepšenia životných podmienok zvierat (veľkosť a kvalita ustajňovacieho priestoru, kŕmne režimy, tepelná pohoda, prevencia ochorení, atď.).			životných podmienok zvierat či už na pastevný chov alebo na maštalný chov má SR v rámci SP SPP najvyššie v Európskej únii a nie je už žiaden priestor na ich ďalšie zvyšovanie. Na základe vysvetlenia na rozporovom konaní 17.1.2022 pripomienka stiahnutá.
371.	SPPK	Všeobecná pripomienka k dobrým životným podmienkam zvierat (špecifický cieľ 9, kód intervencie 31.2) Žiadame, aby bol v rámci intervencie Podpora dobrých životných podmienok zvierat buď doplnený pôvodný návrh a podporovaná aj intervencia Zlepšenie podmienok ustajnenia mladého dobytku s pôvodne alokovanou čiastkou 2, 7 mil. EUR a sadzbou 90 EUR/VDJ alebo, aby bola navýšená sadzba na intervenciu Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc o 35 EUR/VDJ. V prípade neakceptovania ani jedného návrhu navrhujeme zväzanie zachovanie pôvodného návrhu intervencie Podpora dobrých životných podmienok zvierat a navýšenie sadzby viazanej platby na intervenciu Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka o 100 EUR/VDJ. Odôvodnenie: Podpora v sektore prvovýroby mlieka je nevyhnutná, nakoľko je to citlivý sektor poľnohospodárstva. Výrobné náklady na mlieko vysoko prevyšujú výnosy a v sektore sa dlhodobo vykazujú veľké straty, čo spôsobuje neustály pokles sebestačnosti Slovenska v komodite mlieko, pokles počtu mliekového hovädzieho dobytku, znižovanie produkcie organickej hmoty, znižovanie počtu podnikov prvovýroby mlieka a tým aj pokles počtu pracovných miest na vidieku. Podpora sektoru prvovýroby mlieka je potrebná pre naplnenie strategických a koncepčných cieľov štátu, ktorými sú zvýšenie sebestačnosti v komodite mlieko, zvýšenie produkcie organickej hmoty pre zachovanie pôdnej úrodnosti a zlepšenie životného prostredia a zachovanie zamestnanosti na vidieku.	Z	N	Podpora dobrých životných podmienok zvierat slúži na kompenzáciu strát a nákladov, ktoré vzniknú len v dôsledku prijatých záväzkov. Zvýšenie sadzby bez dodatočného zvýšenia úrovne prijatých záväzkov nie je možné. Rozloženie finančných prostriedkov na také množstvo opatrení môže znížiť ich účinky. SR zároveň využije možnosť použiť na intervencie viazanej podpory príjmu maximálnu možnú alokáciu 13 % svojho vnútroštátneho stropu určeného na priame platby a zároveň využije možnosť navýšiť stanovený podiel o 2 p. b. na podporu bielkovinových plodín. Finančné alokácie stanovené v SP SPP komplexne zohľadňujú potreby a požiadavky, vyplývajúce zo SWOT analýzy a Analýzy potrieb SP SPP. Vzhľadom na uvedené nie je možné predmetné požiadavky zapracovať v rámci intervencií viazanej podpory príjmu. Rozpor trvá.
372.	SPPK	Všeobecná pripomienka k ekoschéмам SPPK žiada zaradiť vápnenie ako oprávnenú operáciu v rámci zlepšenia štruktúry pôdy pri ekoschémach.	Z	N	Podpora vápnenia na účely úpravy pôdnej reakcie bola plánovaná v rámci koncepcie výberových eko-schém. Vzhľadom na charakter celofarmovej eko-schémy, kedy je žiadateľ principiálne povinný plniť všetky stanovené postupy, nie je vápnenie považované za vhodný povinný prvok, ktorý by mal byť súčasťou celofarmovej eko-schémy. Zároveň vápnenie nie je vhodné zaradiť medzi postupy v rámci zlepšenia štruktúry pôdy, nakoľko tieto sa týkajú zvýšenia organickej hmoty v pôde, nie

					úpravy pôdnej reakcie. Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 17.1.2022 pripomienkujúci subjekt pripomienku stiahol.
373.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Ekoschéмам Požadujeme, aby žiadateľ nemal povinnosť aplikovať Ekoschémy na celej výmere podniku, ale aby na splnenie požiadavky Ekoschémy postačovalo zapojenie 80 až 90 % výmery podniku, zároveň aby bolo zavádzanie ekoschémy postupné. Alternatívnym riešením je umožniť uplatniť ďalšie opatrenia na zlepšenie štruktúry pôdy. Požadujeme variabilitu vo veľkosti rozdelenej výmery 30% ročne.	Z	N	Podstatou celofarmovej eko-schémy je jej uplatňovanie v celom podniku, ďalšie výnimky nie je možné v tejto fáze akceptovať. MPRV SR sa v metodickom usmernení zameria aj na požadovanú mieru flexibility. Rozpor trvá.
374.	SPPK	Všeobecná pripomienka k hektárovej kompenzačnej platbe celofarmovej ekoschémy SPPK požaduje zjednotiť výšku hektárovej kompenzačnej platby celofarmovej ekoschémy v celom návrhu Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Odôvodnenie: V texte sa nachádzajú dva rôzne hodnoty výšky hektárovej platby mimo chránených oblastí a v definovaných oblastiach chránených území zvýšenou sadzbou. Konkrétne sa na strane 60 uvádza: „Hektárová kompenzačná platba bude z hľadiska výšky rozdelená na platbu v chránených územiach (83,21 EUR/ha) a platbu mimo chránených území (53,78 EUR/ha)“, kým na strane 200 je uvedené nasledovné tvrdenie: „Navrhovaná celofarmová eko-schéma zvýši náklady farmárov, čo bude kompenzované jednotnou hektárovou platbou mimo chránených území (cca. 60 EUR/ha) a vzhľadom na prísnejšie podmienky v definovaných oblastiach chránených území zvýšenou sadzbou (cca. 92 EUR/ha)“. Z toho dôvodu SPPK žiada, aby boli v celom strategickom pláne uvádzané rovnaké hodnoty pre platby v chránených oblastiach, ako aj v prípade platby mimo chránených území.	Z	A	Sumy v jednotlivých častiach materiálu budú zosúladené.
375.	SPPK	Všeobecná pripomienka k II. Pilieru – Investície SPPK navrhuje, aby sa čerpanie investícií umožnilo už od roku 2024. Odôvodnenie: Rast vstupov a s tým súvisiaca snaha o udržanie citlivých sektorov ŽV a ŠRV si vyžaduje bezodkladnú podporu v investíciách.	Z	ČA	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
376.	SPPK	Všeobecná pripomienka k II. Pilieru – NATURA SPPK navrhuje doplniť nasledujúce opatrenie v Natura: „Ochrana biotopov vybraných druhov vtákov na ornej pôde so sadzbou úmernou sadzbe pre TTP (84€/ha).“ Odôvodnenie: V rámci tohto opatrenia je definovaná podpora vo výške 5,712 mil.€ pre NATURA na lesnej pôde a zároveň ako NATURA TTP vo výške 930 300 €. Subjekty hospodáriace na ornej pôde v rámci chránených vtáčích území (NATURA 2000) sú tak prakticky vylúčené z podpory, na základe toho žiadame zaradenie podporeného opatrenia aj na ornej pôde.	Z	N	Platby v rámci sústavy Natura 2000 sa riadi čl. 72 nariadenia EK 2021/2115. To stanovuje, že oprávnené na podporu sú len tie územia, ktorým vyplýva znevýhodnenie z národnej legislatívy. Stanovenie oprávnených poľnohospodárskych plôch len na TTP vyplýva zo spracovanej „Analýzy možností poskytovania platieb zo Strategického plánu SR 2023-2027 prostredníctvom intervencie Platby v rámci sústavy Natura 2000“. Z nej vyplýva, že žiadne iné poľnohospodárske plochy nie sú oprávnené na podporu

					prostredníctvom čl. 72 uvedeného nariadenia. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
377.	SPPK	Všeobecná pripomienka k intervenciám SPPK zásadne požaduje, aby sa do Strategického plánu doplnila kombinovateľnosť jednotlivých intervencií.	Z	A	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.
378.	SPPK	Všeobecná pripomienka k intervencii Zlepšenie životných podmienok zvierat - Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny (kód intervencie 70.10) SPPK žiada jasnejšie definovanie podpory hydiny tak, aby bolo zrejmé, že pod opatrenie spadajú okrem výkrmových kurčiat aj výkrmové morky a ďalšie kategórie hydiny, vrátane vodnej hydiny. Zároveň SPPK požaduje nastaviť koeficienty prepočtu zvierat na dobyťčie jednotky tak, aby zohľadňovali rôzne kategórie hydiny podľa hmotnosti: - Výkrm morky - koeficient DJ 0.03 - Výkrm moriaka – koeficient DJ 0.04 z dôvodu, že sa chová o 25% dlhšie ako klasické morky a majú 2x väčšiu váhu. - Rozmnožovací chov moriek - koeficient DJ 0.02 rodičovské morky	Z	N	Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny je určené pre brojlerov kurčiat. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor pretrváva.
379.	SPPK	Všeobecná pripomienka k intervencii Zlepšenie životných podmienok zvierat - Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok (kód intervencie 70.10) SPPK žiada navýšiť sadzby pre výkrmové ošípané a prasničky, pripustené prasničky minimálne o 25%. Odôvodnenie: Vzhľadom na rastúce náklady energií a ďalších potrieb na zabezpečenie dobrých životných podmienok zvierat žiadame navýšenie sadzieb.	O	N	Podpora dobrých životných podmienok zvierat slúži na kompenzáciu strát a nákladov, ktoré vzniknú len v dôsledku prijatých záväzkov. Zvýšenie sadzby bez dodatočného zvýšenie úrovne prijatých záväzkov nie je možné.
380.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Intervencii znižovania emisií – GHG SPPK žiada, aby sa do oprávnených investícií doplnili tieto zložky: poľné hnojisko, hnojná koncovka, budovanie nepriepustných žump.	Z	N	Uvedené investície sú oprávnené v rámci produktívnych investícií. Intervencia zameraná na zníženie skleníkových plynov a amoniaku je nastavená tak, že podporované sú investície nad rámec povinných požiadaviek v zmysle legislatívy. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
381.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Investíciám do závlah a vodozadržných opatrení SPPK zásadne nesúhlasí s tým, aby boli v takej vysokej miere podporované projekty subjektov mimo poľnohospodárskej výroby (štátne inštitúcie, obce a pod.) a neproduckné projekty.	Z	N	V relevantných intervenciách nie sú stanovené alokácie pre subjekty v poľnohospodárskej výrobe a štátne/verejné subjekty. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
382.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Operácii Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov SPPK žiada vysvetliť opodstatnenie tejto operácie, nakoľko sa javí identická s	Z	N	Operácia má umožniť farmárom, zväziť možnosť hospodáriť ekologickým spôsobom, avšak bez povinných postupov, ktorými sa

		ekologickým poľnohospodárstvom.			EPV riadi. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
383.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Operácii Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde, Podmienky operácie SPPK požaduje do textu doplniť nasledovnú podmienku pre ostatné plodiny v zmysle rotácie plodín: „Aplikovať povolené chemické prípravky na ochranu rastlín a autorizované prípravky na ochranu rastlín v zmysle „Zelenej knihy“. SPPK zároveň žiada doplniť nasledovnú podmienku: „Pri pestovaní zeleniny na ploche, ktorá je menšia ako 5 ha, vzorka sa odoberie z toho druhu zeleniny, ktorý sa pestuje na prevažnej výmere, na ktorú sa požaduje platba.“ Odôvodnenie: Keďže sa robia sa rozboru na obsah rezíduí pesticídov, povoliť všetky POR a rozsah ich použitia tak, ako je uvedené v „Zelenej knihe“.	Z	ČA	Používanie prípravkov na ochranu rastlín nie je obmedzené, avšak pre túto intervenciu sú explicitne vymenované účinné látky, ktoré sú nepovolené. Postupy pre odbery vzoriek budú dopracované. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.
384.	SPPK	Všeobecná pripomienka k plánu na dosiahnutie udržateľného používania pesticídov SPPK navrhuje slovné spojenie „presnej aplikácie“ nahradiť slovným spojením „cieľenej aplikácie“.	Z	A	Upraví sa podľa pripomienky. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.
385.	SPPK	Všeobecná pripomienka k platbám na oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami – ANC (špecifický cieľ 1, kód intervencie 71.1) SPPK požaduje stanoviť degresivitu platieb na oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami maximálne na úrovni súčasného programovacieho obdobia. Odôvodnenie: SPPK nesúhlasí s dvojitou degresivitou ANC platieb. Je dôležité rozlišovať sadzby na podniky s rastlinnou a živočíšnou výrobou a zaťaženie počítať na celú výmeru podniku. Dvojité degresivity však podnikom hospodáriacim v náročnejších podmienkach neprimerane znižuje finančné prostriedky – vrátane podnikov s významnou živočíšnou výrobou.	Z	N	Cieľom nastavených podmienok intervencie je zvýšiť adresnosť podpory v rámci rozpočtových obmedzení. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek vysvetleniu pretrváva.
386.	SPPK	Všeobecná pripomienka k platbám na oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami – ANC (špecifický cieľ 1, kód intervencie 71.1) SPPK požaduje zvýšiť alokáciu na oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami na úroveň 85 mil. EUR ročne. Oceňujeme rozlíšenie podpory pre podniky s RV a ŽV ako aj zaťaženie na celú výmeru podniku. SPPK žiada spravodlivé a motivačné sadzby na podporu ANC. Odôvodnenie: Adekvátne podpora ANC území je podporou hospodárenia v znevýhodnených oblastiach, kde je najväčšie riziko, že poľnohospodárska činnosť bude zanechaná a populácia sa bude presúvať do zmiešaných a mestských regiónov. Jedným z významných cieľov Spoločnej poľnohospodárskej politiky je predchádzanie vysídľovaniu vidieckych oblastí, resp. oživenie vidieka. Oceňujeme rozlíšenie podpory pre podniky s RV a ŽV ako aj zaťaženie na celú výmeru podniku. Je potrebné prehodnotenie sadzieb a tým bude však nutné navýšiť alokáciu na ANC územia, aby aj oblasti s prírodnými ako aj so špecifickými obmedzeniami mohli byť adekvátne odmenené vrátane územia BK a OS (oblasti so špecifickými obmedzeniami).	Z	ČA	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. Piliera. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022. Na základe dodatočných diskusií sa finančná obálka intervencie ANC navyšuje o 10 mil. eur.
387.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Platbám pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými	Z	N	Počíta sa samostatne kompenzácia ušlého príjmu pre živočíšne a rastlinné farmy. Z

		obmedzeniami (ANC) SPPK žiada na celú výmeru podniku obhospodarovanú príslušným subjektom stanoviť hranicu minimálnej zaťaženia pre systém so živočíšnym zameraním na 0,2 DJ/ha v roku 2023 (prechodné obdobie). Odôvodnenie: SPPK požaduje prechodné obdobie z dôvodu neskorého prijatia legislatívy SPP a potrebného času na prispôbenie sa novým podmienkam v konkrétnych ANC oblastiach. Zaťaženie pôdy polygastrickými a monogastrickými zvieratami na úrovni 0,25 DJ/ha nie je v určitých oblastiach (napr. Košický kraj) oblastiach možné zabezpečiť v krátkom časovom období, ktoré zostáva do začatia nového programovacieho obdobia.			analytickej štúdie (VUEPP) vyplýva priemerná zaťaženosť v ANC oblastiach 0.25 DJ / ha. To je kritériálna hodnota pre diferencovanie kategórií spôsobov výroby. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek objasneniu pretrváva.
388.	SPPK	Všeobecná pripomienka k plodinám viažuce dusík SPPK žiada, aby koeficient pri plodinách viažucich dusík bol vo výške 1 (nie 0,7 ako je v návrhu plánu). Zdôvodnenie: Žiadame MPRV SR aby vysvetlilo dôvod výšky koeficientu 0,7	Z	A	Akceptované. Koeficient pri plodinách viažucich dusík bol stanovený s ohľadom na vplyv na biodiverzitu a podmienky hospodárenia. Z hľadiska hodnôt použitých v aktuálnom období pre výpočet oblasti ekologického záujmu v rámci greeningu bude upravený aj s ohľadom na podmienky hospodárenia.
389.	SPPK	Všeobecná pripomienka k podmienkam GAECu SPPK žiada zaradenie biopásov vytváraných v rámci ekoschém aj do 4 % (resp.3%) v rámci kondicionality v takom prípade, ak by boli úplne neproduktívnymi prvkami s vylúčením využitia na poľnohospodárske účely. Odôvodnenie: Nakoľko pri ekoschéme sa bude môcť vyčleniť aj viac % na predeľovanie parciel, tie nebudú môcť byť započítané do základných podmienok pri platbe BISS napriek tomu že by spĺňali kritérium neproduktívnych plôch.	Z	A	Navrhované biopásy môžu byť súčasťou navrhovaného neproduktívneho prvku - pôda ležiaca úhorom s porastom.
390.	SPPK	Všeobecná pripomienka k podpore spracovateľského/potravinárskeho priemyslu SPPK požaduje od MPRV SR vyjednanie podpory potravinárskeho priemyslu zo zdrojov SPP na pôde Európskej komisie a súčasné navýšenie alokácie na investície v spracovateľskom priemysle v II. pilieri (kód intervencie 73.7). SPPK tiež požaduje, aby sa existujúce prostriedky podpory predbežne nealokovali na jednotlivé kapitoly podpory, ale aby sa všeobecne alokovali ako podpora investícií potravinárskeho priemyslu (teda nie špecificky ako alokácia na horizontálnu a vertikálnu spoluprácu, biohospodárstvo, resp. ovocie a zeleninu). Odôvodnenie: Bez masívnych investícií do spracovateľského priemyslu (nielen do spracovania v poľnohospodárskom podniku) nie je možné zvýšiť podiel slovenských potravín na pulloch maloobchodu ani zlepšiť negatívnu zahraničnoobchodnú bilanciu agrosektora. Potravinársky priemysel je najslabším a najmenej podporovaným článkom potravinovej vertikály (čo sa týka európskych aj národných zdrojov). Bez poskytnutia finančnej pomoci z európskych a národných zdrojov je konkurencieschopnosť slovenského potravinárstva v porovnaní s inými krajinami EÚ veľmi nízka: Slovensko je v hrubej produkcii potravín, nápojov a tabakových výrobkov na chvoste krajín Európskej únie. Taktiež výzvy by mali byť orientované prioritne na stabilizáciu už existujúcich potravinárskych a spracovateľských podnikov, aby dokázali	Z	N	Nastavenie intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR, obmedzenia slovenskej legislatívy a zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. Piliera. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek objasneniu pretrváva.

		zvýšiť svoju strácajúcu sa konkurencieschopnosť na trhu EÚ, z dôvodu investičnej poddimenzovanosti. Podpora spracovateľského priemyslu je zásadnou aj v širšom kontexte EÚ, čo reflektuje aj bod 5 Komuniké z rozšíreného zasadania V4 (9 krajín), ktoré sa konalo dňa 20.4.2021: „Viac environmentálnych požiadaviek kladených na poľnohospodárov a výrobcov potravín bude znamenať vyššie výrobné náklady, ktoré v súčasnosti nie sú zabezpečené primeranou podporou. Preto musíme zmobilizovať ďalšie zdroje nielen z Fondu obnovy, ale zo všetkých dostupných zdrojov na európskej úrovni. V opačnom prípade náklady zaplatí zákazník so všetkými sociálno-ekonomickými dôsledkami pre spotrebiteľa, najmä pre spotrebiteľa v krajinách s nižšou hodnotou HDP na obyvateľa“.			
391.	SPPK	Všeobecná pripomienka k pozemkovým úpravám (špecifické ciele 2, 5, 8) – kódy intervencií 73.17, 73.18, 73.19 SPPK navrhuje znížiť alokáciu na pozemkové úpravy na 40 mil. eur (vypracovanie projektov pozemkových úprav). Ostatné položky (investície do spoločných opatrení a zariadení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry – 40 mil. eur, investície do spoločných opatrení a zariadení – prístup k pôde a iná infraštruktúra – 20 mil. eur) navrhuje SPPK riešiť zo zdrojov MŽP SR (napr. v rámci Plánu obnovy). Tieto zdroje (60 mil. eur) navrhuje SPPK presunúť na podporu chovu dojníc, ANC oblastí, spracovateľský priemysel. Odôvodnenie: Investície do spoločných opatrení a zariadení (prvky zelenej a modrej infraštruktúry a prístup k pôde a iná infraštruktúra) navrhujeme financovať z iných zdrojov, napr. MŽP resp. z Plánu obnovy v rámci komponentu 5: Adaptácia na zmenu klímy, ktorý sa špecializuje na zelenú transformáciu ekonomiky.	Z	ČA	Potreba budovania spoločných zariadení a opatrení sa môže riešiť aj zo zdrojov SPP a aj zo zdrojov MŽP SR. EK viackrát vytýkala, že spoločné zariadenia a opatrenia sú v Slovenskej republike budované v malej miere. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022. Na základe dodatočných diskusií sa finančná obálka intervencie ANC navyšuje o 10 mil. eur.
392.	SPPK	Všeobecná pripomienka k rýchlorastúcim drevinám SPPK požaduje, aby rýchlorastúce dreviny bolo oprávnené na podporu. Odôvodnenie: Rýchlorastúce dreviny sú odjakživa súčasťou agrolesníckych systémov po celom svete. Kopicovanie, polardová ťažba a tzv shredding sú tradičné formy zberu drevnej hmoty v týchto systémoch aj z RRD.	Z	N	Rýchlorastúce dreviny nie sú predmetom podpory (oprávnené) vo vzťahu k intervencii „Zakladanie Agrolesníckeho systému“. Žiadateľ musí pri výsadbe drevín postupovať v zmysle schváleného zoznamu drevín, ktorý bude súčasťou vykonávacieho predpisu pre danú intervenciu. (Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií). Navyše cieľom intervencie je zavádzanie adaptačných opatrení vo vzťahu ku klimatickej zmene. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
393.	SPPK	Všeobecná pripomienka k SP SPP SPPK žiada navýšiť kofinancovanie opatrení II. piliera Programu rozvoja vidieka na 40 %.	Z	N	Vláda SR na svojom 23 rokovaní dňa 21.07.2021 významne zvýšila spolufinancovanie II. piliera z 25,7% na 36,92%, čo predstavuje nárast o 288 mil. EUR v rokoch 2023-2027. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022,

					rozpor napriek objasneniu pretrvava.
394.	SPPK	Všeobecná pripomienka k spolufinancovaniu II. piliera SPPK požaduje zvýšiť spolufinancovanie II. piliera na 40 %. Tieto dodatočné zdroje navrhuje SPPK použiť na priority deklarované v rámci pripomienok, ktoré SPPK vzniesla. Odôvodnenie: SPP by sa mala v maximálne možnej miere zamerať na podporu efektívneho, konkurencieschopného a udržateľného poľnohospodárstva a potravinárstva. Len tak môže prispieť k zvýšeniu sebestačnosti a potravinovej bezpečnosti Slovenska. Žiaľ, v návrhu Intervenčnej stratégie sú aj položky, ktoré s hospodárením na pôde súvisia len okrajovo a mali by sa financovať z iných zdrojov. To zároveň znamená, že napĺňanie priorít, ktoré priamo súvisia s udržateľným hospodárením na pôde, je zdrojovo obmedzené. Vzhľadom na skutočnosť poklesu celkového rozpočtu na SPP – a zvlášť na priame platby – presunuli naši najbližší konkurenti (Maďarsko, Poľsko) zdroje z II. do I. piliera. Následne významne navýšili spolufinancovanie II. piliera (Maďarsko, Česko, Poľsko), aby doplnili chýbajúce zdroje a celkový objem II. piliera zostal na primeranej úrovni. Programové vyhlásenie vlády ako aj konsenzus medzi poľnohospodármi hovorí o nepresúvaní zdrojov medzi piliermi. Požiadavku zvýšenia spolufinancovania II. piliera považujeme za kompenzáciu nižších platieb v rámci I. piliera v porovnaní s okolitými krajinami. Ide zároveň o efektívne využitie zdrojov, keďže podpory II. piliera sú previazané s podporou konkrétnych prioritných činností.	Z	N	Vláda SR na svojom 23. rokovaní dňa 21.07.2021 významne zvýšila spolufinancovanie II. piliera z 25,7% na 36,92%, čo predstavuje nárast o 288 mil. EUR v rokoch 2023-2027. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek objasneniu pretrvava.
395.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Strategickému vyhláseniu (Vlastný materiál, kapitola 1) SPPK žiada nahradiť formuláciu v Strategickom vyhlásení: „Pri výrobe potravín má Slovensko v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody ambíciu znížiť využívanie pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok“ adekvátnejším znením: „Pri výrobe potravín má Slovensko v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody ambíciu zachovať priaznivé ukazovatele použitia pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok vzhľadom na očakávaný nárast špeciálnej rastlinnej výroby a živočíšnej výroby.“ Odôvodnenie: Slovenská republika nemôže mať ambíciu znižovať použitie pesticídov, hnojív a antimikrobiálnych látok v absolútnom vyjadrení – vzhľadom na nízky objem živočíšnej výroby a špeciálnej rastlinnej výroby (ŽV a ŠRV). Takýto cieľ by bol nekompatibilný s ambíciou Strategického plánu zvyšovať ŽV a ŠRV. Poľnohospodárstvo má nízky podiel na celkových emisiách skleníkových plynov v SR (v porovnaní s EÚ), čo je ale aj dôsledkom nízkej produktivity sektora. Poľnohospodárstvo sa na celkových emisiách skleníkových plynov podieľa len 6,9%-ami. Podobne aj spotreba účinných látok (pesticídov) je niekoľkonásobne nižšia ako v prípade iných členských štátov. V prípade SR je tiež potrebné – na rozdiel od iných krajín – posilniť prísun živín do pôdy, nie ich obmedzovať.	Z	A	Znenie bude upravené: „Pri výrobe potravín má Slovensko v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody ambíciu primerane prispieť k zníženiu využívania pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok v EÚ ako celku.“
396.	SPPK	Všeobecná pripomienka k Šetrným postupom pri pestovaní zeleniny Operáciu Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny na žiada SPPK rozdeliť na 2 kategórie, a to na nižšiu prácnosť a vyššiu prácnosť. SPPK zároveň žiada na základe uvedeného delenia diferencovať aj platby.	Z	N	Zo stanovených podmienok vyplýva, že prácnosť nemá vplyv na výšku kompenzácie, v porovnaní s konvenčným hospodárením nakoľko nie je ani kalkulovaná Pripomienka

					bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
397.	SPPK	Všeobecná pripomienka k technickej pomoci SPPK žiada znížiť alokáciu na technickú pomoc. Odôvodnenie: Alokácia na technickú pomoc bola v predkladanom materiáli neodôvodnene navýšená oproti predchádzajúcej verzii z decembra 2021 o 8,5 mil. EUR.	Z	A	Alokácia na technickú pomoc sa znižuje o 10,5 mil. eur verejných zdrojov.
398.	SPPK	Všeobecná pripomienka k termínu kosenia TTP SPPK žiada, aby SP SPP neustanovoval termín využívania TTP. Odôvodnenie: Termín využívania TTP ustanovuje európska legislatíva.	Z	N	Navrhovaný termín vytvára optimálne podmienky pre manažment TTP. Dňa 17.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.
399.	SPPK	Všeobecná pripomienka k viazanej podpore príjmu SPPK navrhuje zvážiť vylúčenie maku zo zoznamu plodín oprávnených na platbu na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín.	Z	A	
400.	SPPK	Všeobecná pripomienka k vinohradníctvu a vinárstvu SPPK žiada, aby pri reštrukturalizácii vinohradov bola výška oprávnených nákladov vo výške 75%.	Z	A	
401.	SPPK	Všeobecná pripomienka k zakladaniu Agrolesníckeho systému SPPK navrhuje zmenu na líniu stromov s minimálnou vzdialenosťou medzi stromami (spon stromov) 3 m a s minimálnou vzdialenosťou línií 8 m. To znamená maximálne 416 stromov na hektár. Túto istú schému maximálnej výsadby drevín navrhuje nielen pri ornej pôde ale aj pri trvalých trávnych porastoch. Zároveň SPPK požaduje, aby boli akceptované aj existujúce agrolesnícke systémy v rámci aktuálnej výmery LPIS a aj nad rámec aktuálnej výmery LPIS .	Z	N	Navrhovaný počet stromov na hektár je v rozpore s usmerneniami EK. V súčasnosti MPRV SR neeviduje žiadne existujúce agrolesnícke systémy. Plochy mimo LPIS sú neoprávnené na podporu. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po objasnení odstránený.
402.	SPPK	Všeobecná pripomienka ku Komplementarite a synergii v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva SPPK žiada do textu doplniť podporu zberu a recyklácie obalov z prípravkov na ochranu rastlín, vrátane big-bagov, fólií zo siláže a zo závlah. Odôvodnenie: Objem tohto plastového odpadu sa každoročne zvyšuje a mnohé odpady/obaly sú farmármi nelegálne likvidované.	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol po vysvetlení odstránený.
403.	SPPK	Všeobecná pripomienka ku komplementárnej redistributívnej podpore príjmu v záujme udržateľnosti (špecifický cieľ 1, kód intervencie 29.1) SPPK požaduje zaviesť minimálnu hranicu pre komplementárnu redistributívnu podporu príjmu v záujme udržateľnosti na úrovni 5 ha v prípade, že fyzické osoby nepodnikatelia nebudú podliehať povinnej registrácii. SPPK zároveň požaduje navýšenie hornej hranice pre redistributívnu platbu na 200 ha. Odôvodnenie: V súvislosti so zavedením redistributívnej platby SPPK požaduje, aby fyzické osoby	Z	N	MPRV SR nesúhlasí s vylúčením farmárov do 5 ha z podpory nezávisle na ich právnej forme. Taktiež nariadenie 2021/2115 z 2. decembra 2021 uvádza, že by nastavenie podmienok „nemalo z poskytnutia podpory vylúčiť poľnohospodárov vykonávajúcich viaceré činnosti alebo poľnohospodárov na

		<p>nepodnikatelia podliehali povinnej registrácii. V opačnom prípade žiada SPPK zvýšiť dolnú hranicu na 5 ha. SPPK považuje za nevhodné alokovať dodatočné finančné prostriedky fyzickým osobám nepodnikateľom (ďalej len ako „FON“), ktorí pri malej výmere vytvárajú pre spoločnosť len minimálne hodnoty, nikoho nezamestnávajú a pôda nie je ich primárnym živobytím. FON až na viac ako 40 % výmery pestujú trávne porasty alebo úhor, ktoré vyžadujú takmer nulové agrotechnické zásahy a na ďalších 44 % ziskové obilniny s nízkou potrebou ľudskej práce. Títo žiadatelia nemajú v podstate žiadne povinnosti voči štátu, štát o nich nemá prehľad, či vôbec niečo produkujú a ak napríklad produkujú potraviny, tak či tieto sú pod dohľadom kontrolných orgánov a či dodržiavajú hygienické a zdravotné požiadavky tak, ako ostatní poľnohospodári. Iné krajiny EÚ vo svojich národných legislatívach, resp. strategickom pláne podmieňujú čerpanie poľnohospodárskych podpôr povinnou registráciou žiadateľov, resp. minimálnymi podmienkami (hospodárske výsledky) – napríklad Nemecko, Rakúsko, Španielsko, Chorvátsko, Slovinsko a pod. Viaceré krajiny tiež definujú dolnú hranicu pri nastavení redistributívnej platby (Estónsko, Lotyšsko, Belgicko a pod.). Požiadavka navýšenia hornej hranice vyplýva z priemernej výmery poľnohospodárskeho podniku, ktorá je v podmienkach SR historicky, z objektívnych dôvodov, vyššia ako v okolitých krajinách.</p>			<p>čiastočný úväzok, ktorí sa okrem poľnohospodárstva venujú aj nepoľnohospodárskym činnostiam.“ Zvýšenie hornej hranice pre Komplementárnu redistributívnu podporu príjmu v záujme udržateľnosti na 200 ha je v rozpore so samotným účelom redistributívnej platby, jej redistributívny účinok by v podmienkach štruktúry fariem na Slovensku znížil hodnotu výsledkového ukazovateľa R.6., čo znamená, že redistribúcia príjmu by sa na Slovensku znížila. V súvislosti s požiadavkou AZZZ, aby žiadatelia – fyzické osoby nepodnikatelia o intervencie vo forme priamych platieb podliehali povinnej registrácii je potrebné uviesť, že v zmysle ustanovení priamo uplatniteľnej legislatívy EÚ je „poľnohospodár“ fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb bez ohľadu na právne postavenie takejto skupiny a jej členov podľa vnútroštátneho práva, ktorej podnik sa nachádza v rámci územnej pôsobnosti zmlúv, ako sa vymedzuje v článku 52 Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkami 349 a 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť, ako ju určili členské štáty v súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia. Na základe uvedeného, žiadatelia – fyzické osoby nepodnikatelia o intervencie vo forme priamych platieb, nemôžu byť obmedzovaní v prístupe získať podpory na základe právneho postavenia. Dňa 17.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.</p>
404.	SPPK	Všeobecná pripomienka Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku (tzv. mladý dobytok)	Z	ČA	SR využije možnosť použiť na intervencie viazanej podpory príjmu maximálne 13 %

		<p>Žiadame, aby bol buď prijatý pôvodný návrh a bola do Strategického plánu späť zaradená intervencia Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku a podporovaný chovný dobytok mliekového hospodárstva (teľatá do 6 mesiacov, hovädzí dobytok od 6 mesiacov do 24 mesiacov a jalovice nad 24 mesiacov) a vybrané kategórie hovädzieho dobytku boli podporované v pôvodnej sadzbe 159 EUR/VDJ s alokovanou výškou 7 miliónov EUR alebo, aby bola navýšená sadzba na intervenciu Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka o 65 EUR/VDJ. Odôvodnenie: Vo všetkých pracovných návrhoch a verziách Strategického plánu a Intervenčnej stratégie SPP 2023-2027 bol zámer podporovať prostredníctvom viazanej platby „vybrané kategórie hovädzieho dobytku“, teda chovný dobytok mliekového hospodárstva (teľatá do 6 mesiacov, hovädzí dobytok od 6 mesiacov do 24 mesiacov a jalovice nad 24 mesiacov). Finančná alokácia na túto operáciu predstavovala cca 7 mil. EUR a sadzba predstavovala 159 EUR/VDJ. Z posledného - novembrového návrhu boli vylúčené všetky kategórie mliekového hospodárstva, teda chovný dobytok a alokované zdroje sa presunuli na intervenciu „Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku“ (HD samčieho pohlavia vo veku do 6 mesiacov, od 6 do 24 mesiacov a nad 24 mesiacov).</p>		<p>svojho vnútroštátneho stropu určeného na priame platby a zároveň využije možnosť navýšiť stanovený podiel o 2 p. b. na podporu bielkovinových plodín. Slovenská republika tak v maximálnej možnej miere využije svoje možnosti a na viazanú podporu príjmu použije 15 % svojho vnútroštátneho stropu pre priame platby. Finančné alokácie stanovené v SP SPP komplexne zohľadňujú potreby a požiadavky vyplývajúce zo SWOT analýzy a Analýzy potrieb SP SPP. Rozhodnutím MPRV SR boli vykonané nasledovné zmeny: 1. Zrušenie “platby na výkrm vybraných kategórií HD” 2. Presun prostriedkov v objeme 7 mil. EUR do intervencie “platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka”, ktorý vyvolal nárast jednotkovej sadzby o 63,64 EUR/DJ.</p>
405.	SZSM	<p>Pripomienky všeobecného charakteru: Pripomienka č.1: zásadná pripomienka Slovenský zväz spracovateľov mäsa považuje predložený návrh materiálu za nedostatočný vo vzťahu k reálnym potrebám slovenského potravinárskeho odvetvia. Zúfalý stav a výrazné podfinancovanie slovenského potravinárskeho priemyslu zároveň reflektuje aj správa Eurostatu o kľúčových ukazovateľoch agropotravinárskeho odvetvia za rok 2021 „Key figures on the European Supply Chain, 2021 edition“, kde sa Slovenská republika umiestnila na poslednom mieste v rámci celej Európy (vrátane Islandu, Nórska a Švajčiarska) v podiele spracovateľského potravinárskeho odvetvia na pridanej hodnote a zamestnanosti v rámci výrobného odvetvia. Praktickým dopadom tohto nelichotivého stavu sú aj údaje vyplývajúce z vyhodnotenia dotazníka NPPC za rok 2020, ktorý v odvetví spracovania mäsa vypovedá o zastaralých technológiách v slovenských prevádzkach, vysokej energetickej náročnosti, nízkom stupni automatizácie a vývoja nových produktov a to napriek skutočnosti, že práve mäso spracovávajúce odvetvie je najväčším slovenským potravinárskym odvetvím pretože podľa Zelené správy 2021 až 22% z celkových tržieb za predaj tovarov a služieb celého potravinárskeho priemyslu na Slovensku tvorilo práve mäso a mäsové výrobky. Ďalším pomyselným zdvihnutým ukazovák v oblasti konkurencieschopnosti slovenských výrobcov je zároveň aj nízky podiel pôvodom slovenského mäsa na pulloch v obchodoch, ktorý sa pohybuje cca na úrovni 20%, pričom reálny cenový rozdiel medzi bravčovým mäsom slovenského pôvodu (chované, zabité, delené na SK) a zo zahraničia sa pohybuje na úrovni cca 30% v prospech mäsa zo zahraničia. Slovenský zväz spracovateľov mäsa je toho názoru, že iba</p>	N	<p>Jedným z cieľov SP SPP je zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci (špecifický cieľ 3 nariadenia o SP SPP), čo znamená zvýšiť pridanú hodnotu na úrovni poľnohospodárstva a zlepšiť vyjednávaciu silu poľnohospodárov vo vzťahu k veľkým potravinárskym spoločnostiam a obchodným reťazcom. Zdroje SPP preto nie sú určené primárne na zvyšovanie konkurencieschopnosti potravinárstva. Podmienky na rozvoj spracovateľského priemyslu vytvára hlavne MH SR. Zdroje SPP taktiež nemôžu riešiť investičný dlh potravinárskeho priemyslu. Potravinárske podniky môžu investovať vlastné zdroje alebo prostredníctvom investičných úverov získaných na finančných trhoch. MPRV SR podporí tie podniky, ktoré majú slabý prístup k úverom prostredníctvom finančných nástrojov v objeme 1,25 mld. EUR na základe novely zákona 280/217 Z. z.</p>

		<p>vyváženosť podpory slovenských prvovýrobcov aj spracovateľov je tým správnym spôsobom ako zabezpečiť v dostatočnej miere potravinovú bezpečnosť Slovenska z vlastných zdrojov a znížiť tak jeho závislosť od dovozov potravín zo zahraničia. Iba moderný a dobre fungujúci agropotravinársky sektor je a bude pre súčasné i všetky nasledujúce generácie zárukou dostatku dostupných potravín pre potreby obyvateľstva a zároveň aj udržateľným zdrojom zamestnanosti či lokálnej ekonomiky. Napriek skutočnosti, že zvyšovanie potravinovej sebestačnosti Slovenska je zároveň aj cieľom deklarovaným v prijatom Programovom vyhlásení vlády SR predložený návrh SP nevnímame ako materiál, ktorý by súčasnú nepriaznivú situáciu dokázal vo vzťahu k nízkej konkurencieschopnosti slovenských výrobcov potravín oproti zahraničným zvrátiť. Slovenský zväz spracovateľov mäsa nesúhlasí s predloženým návrhom SP a apeluje na Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, ako aj na vládu Slovenskej republiky, aby opakovane prehodnotila svoje priority a navýšila podiel financovania v prospech potravinárskeho priemyslu. Pripomienky konkrétneho charakteru: Pripomienka č. 2: K navrhovanej výške alokácie pre potravinársky priemysel - zásadná pripomienka SZSM nesúhlasí s výškou alokácie podpôr pre spracovateľský potravinársky priemysel a navrhuje zvýšiť finančné alokácie na spracovanie potravín nasledovne: • Intervencia: Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch – požadujeme navýšenie o 25 mil. EUR na celkovú alokáciu 100 mil. EUR • Intervencia: Investície do biohospodárstva – požadujeme navýšenie o 70 mil. EUR na celkovú alokáciu 100 mil. EUR, z toho 80 mil. EUR pre spracovateľov. Odôvodnenie: - Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v rámci komplexnej informačnej databázy pre účely zefektívnenia potravinárskej výroby, zverejnilo informáciu o investičnom dlhu potravinárskeho odvetvia na úrovni cca 1 miliardu eur, - vynechaním argosektora z Plánu obnovy sa Slovenská republika pripravila o historickú možnosť zvýšiť konkurencieschopnosť slovenských výrobcov na úroveň ostatných štátov EÚ a významne tak prispieť k zvýšeniu podielu slovenských výrobkov na trhu, tento krok však zároveň výrazne prispel k zníženiu konkurencieschopnosti slovenských výrobcov oproti zahraničným, ktorí správne mierenými investičnými stimulmi v oblasti potravinárstva budú schopní dovážať na územie Slovenska porovnateľné výrobky za nižšiu cenu, - vysoké záporné saldo je tvorené dovozom potravín, ktoré je možné vyprodukovať aj na území Slovenska, zahraniční výrobcovia sú však cenovo konkurencieschopnejší - alokácie nastavené v rámci predloženého materiálu nezaručia potravinovú bezpečnosť Slovenska</p>			<p>z 25.11.2021 na podporu konkurencieschopnosti v súlade s vládou schváleným materiálom „Podporné opatrenia na spracovanie produktov poľnohospodárskej prvovýroby“ zo dňa 10.11.2021. Publikácia EK (2020) uvádza, že finančná medzera v potravinárskom priemysle na Slovensku predstavuje 37 mil. EUR, čo SP SPP a národné podpory primeraným spôsobom riešia. Napriek tomu, predkladaný návrh Strategického plánu alokuje primerané prostriedky Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na riešenie zlyhania potravinových hodnotových reťazcov v dôsledku nedostatočne rozvinutého potravinárskeho priemyslu. Tieto zdroje sú a majú byť len doplnkom k trhovo orientovanej aktivite potravinárskeho priemyslu. V rámci SP SPP je Slovensko jednou z mála krajín, ktoré potravinársky priemysel podporuje v rámci SPP. Návrh Strategického plánu 2023 – 2027 plánuje podporu spracovania potravín v rámci špecifického cieľa 3: Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci a špecifického cieľa 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva. Ide o intervencie: · 73.6 Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov 25 mil. EUR · 73.7 Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch 75 mil. EUR 73.20 Investície do biohospodárstva 30 mil. EUR.</p>
406.	ÚPVSR		O	A	

		V časti 5.2.3.5. Podmienky oprávnenosti a v časti 5.2.18.5 Podmienky oprávnenosti odporúčame vetu "náklady spojené so získaním chráneného označenia, ako sú vypracovanie špecifikácie, prihlasovací proces" doplniť nasledovne "náklady spojené so získaním chráneného označenia, ako sú vypracovanie špecifikácie, prihlasovací proces vrátane správneho poplatku za podanie žiadosti o zápis do registra CHOP/CHZO".			
407.	ÚRZV NL	<p>Pripomienka 1 – zásadná Predložený návrh SP SPP2023-2027 -nereflektuje poslanie novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky zameranej na podporu malých a mladých farmárov, ktorí na svojich pozemkoch pestujú živé rastliny – stromy. Nereflektuje zásadné odporúčania zo strategických dokumentov orgánov EÚ k Európskej ekologickej dohode - Stratégie EÚ pre lesy do roku 2030, Stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, Stratégie EÚ v oblasti pôdy do roku 2030 a ministerskými konferenciami o ochrane lesov v Európe (posledná - Bratislavská deklarácia a rezolúcia 2021). Nezanedbateľným dokumentom s témou, ktorú sme nadnášali od začiatku prípravy SRP SPP 2019 – carbon farming oznámenia Európskej komisie o udržateľných uhlíkových cykloch. Súčasťou oznámenia je aj očakávaná iniciatíva k uhlíkovému poľnohospodárstvu (tzv. carbon farming). Materiál nereflektuje naše požiadavky v procese prípravy Strategického rámca od roku 2019 – udržateľnosť lesných oblastí slovenského vidieka– hospodárskej, sociálnej, environmentálnej a klimateckej udržateľnosti. Materiál by mal pojednávať o postavení drobných obhospodarovateľov lesov v hodnotových reťazcoch lesného hospodárstva – drevo – energia, drevo – stavebný a úžitkový materiál, lesy a voda, lesy a zdravie, lesy a klíma. Práve tieto hodnotové reťazce môžu byť kľúčové z hľadiska hospodárskeho rastu a lepšieho života v miestnych komunitách závislých na príjmoch z lesa dosiahnutého zvýšením konkurencieschopnosti a vytváraním nových pracovných miest najmä vo vidieckych oblastiach s kľúčovou pozíciou v riešení problému zmeny klímy a dekarbonizácie spoločnosti, kde obnoviteľné biomateriály, najmä výrobky z dreva, budú hrať dôležitú úlohu na vytesňovanie uhlíka, keď sa budú používať na náhradu neobnoviteľných a vysoko energetických materiálov. Ďalší rozvoj kruhovej bioekonómie zahŕňajúci ekosystémové služby nielen poskytne dobrú pohodu miestnym komunitám, ale tiež posilňuje odolnosť a zdravie suchozemských ekosystémov pre mestské komunity a zabraňuje vplyvu ničivých faktory ako lesné požiare a epidémie škodcov a chorôb. V SP SPP sa majú podporiť spotrebiteľský reťazec drevných a nedrevných produktov lesa v rámci DOBROVOLNÝCH environmentálnych systémov kvality v záujme životného prostredia a klímy: Pro Silva Európa-prírode blízkeho obhospodarovania lesa vytváraním stabilných viacvrstvových prirodzených hospodárskych lesov a pritom napriek priblíženiu sa k prírodnému charakteru lesa plne využíva jeho hospodársky potenciál The Programme for the Endorsement of Forest Certification - PEFC Prostredníctvom podpory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov zabezpečuje v celom dodávateľskom reťazci lesných produktov, že drevo a nedrevné produkty lesa sú produkované za dodržiavania najvyšších ekologických, sociálnych a etických štandardov. Vďaka svojej ekoznačke dokážu zákazníci a spotrebitelia identifikovať výrobky z lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom. SPOTREBITEĽSKÝ</p>		N	<p>Malí a mladí farmári sú podporení relevantnou podporou zohľadňujúcou štruktúru fariem na Slovensku. SP obsahuje intervenciu na zakladanie agrolesníckych systémov. Pripomienka č. 3 – Potreba 1.3 – Neakceptujeme – oprávnený žiadateľ pre intervenciu Platba v rámci sústavy Natura 2000 lesných pozemkoch – “Súkromní obhospodarovatelia lesa alebo združenie súkromných obhospodarovateľov lesa s právnou subjektivitou“. K tejto definícii neboli počas tvorby intervencie vznesené žiadne pripomienky. Preto nevidíme dôvod na zmenu textácie v uvedenej potrebe nakoľko hovorí o tom istom, ako definícia oprávneného žiadateľa. Stanovené je taktiež v súlade s legislatívou EÚ. Pripomienka 9 – intervencia – Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesnej pôde bola zaradená do ŠC 1 na základe usmernenia EK. Aj keď sa ŠC 1 zameriava hlavne na poľnohospodárstvo. Pripomienka 10 - doplnené synergie s Programom Slovensko pre oblasť biodiverzity. Kapitola má obsahovať stručný popis. Pripomienka 11 – synergia s komponentom 9 Plánu obnovy je stručne popísaná v časti týkajúcej sa digitalizácie, prenosu znalostí, inovácií Pripomienka 12 - kapitola popisuje synergie s programami financovanými z EÚ zdrojov, nie konkrétne konkrétne nadväznosť na stratégie. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 14.1.2022. Rozpor trvá.</p>

	<p>REĽAZEC - certifikácia spotrebiteľského reťazca (C-o-C) predstavuje mechanizmus na sledovanie certifikovanej suroviny z lesa po konečné výrobky, čím sa zabezpečuje, že drevo, drevné vlákna a nedrevné produkty lesa, ktoré sú obsiahnuté vo výrobkoch je možné spätne sledovať až k certifikovaným lesom Forest Stewardship Council - FSC Systém vznikol z podnetu environmentálnych skupín, hlavne Svetového fondu pre prírodu (World Wide Fund For Natur), Priatelia zeme (Friends of Earth) a pod. Hlavnou myšlienkou FSC je podporovať environmentálne zodpovedné, sociálne prínosné a ekonomicky životaschopné obhospodarovanie lesov celého sveta. Veľký dôraz sa kladie na presadzovanie prísnych environmentálnych a sociálnych obmedzení lesného hospodárstva. FSC predstavuje štandardizovaný, medzinárodne akceptovaný, funkčný a okamžite dostupný systém. Vytážené drevo a výrobky z neho, spĺňajúce tieto kritériá sa môže označiť logom FSC, aby mohlo byť ďalej sledované počas jeho pohybu v rámci spracovateľského reťazca a tým sa zaručila dôveryhodnosť celého systému. Na slovenskom vidieku evidujeme 2,5 mil. ha pôdy porastenej živými rastlinami - stromami, viac ako polovica je súkromných, cez 10 000 MSP obhospodaruje lesy do výmery 1000 ha. Po vstupe do EÚ, príležitosť zo siete NATURA2000 na udržateľný rozvoj vidieckych oblastí sa rozplynul v “čerpaní eurofondov štátom“. Zostal problém - pracovnej sily – a jej dôstojného ohodnotenia v lesnom hospodárstve, ktorý sa objavuje už dávnejšie vzhľadom na jeho katastrofálne vyzerajúcu pomoc štátu, ktorý nechal sektor v ťažkých časoch 2017-2020 ekonomicky vyčerpať sa napriek tomu, že okolité štáty Česko, Nemecko výrazne pomáhali drobným lesomajiteľom a tým aj možnosti lepšie zaplatiť prácu v lesoch. Preto pri lesných prácach, z ktorých mnohé sa stali sezónnymi a nízkozárobkovými aj vďaka politickým rozhodnutiam už dávnejšie, naši mladí odchádzajú z východu na západ. Za istotu a dôstojným príjmom. A nemá kto vykonávať aktívny manažment na súkromných rodinných lesných majetkoch, nastáva opúšťanie pôdy. Nádejali sme sa z európskymi politikami -EED – SPP - Stratégia pre lesy EÚ - Slovenské súkromní lesy, ktoré prinášajú verejné úžitky, za ktoré im verejnosť platí minimálne budú po roku 2030 : ODOLNE voči zmene klímy, prírodným nebezpečenstvám a hospodárskym krízam (klimatická, environmentálna a sociálna odolnosť) INTELIGENTNÉ - podporou digitálnych inovácií a využívania nových technológií, posilnením nových kompetencií potrebných na digitálnu transformáciu PROSPERUJÚCE - opatrení, ktoré zatriktívnia životné prostredie pre lesné podniky a ľudí tam pracujúcich. Predložený návrh SP SPP 2023-2027 tomu nezodpovedá a hrozí dramatický úpadok súkromného lesného hospodárstva. V prípade podpory súkromného lesného hospodárstva sa orientuje na financovanie slovenských experimentov v ochrane prírody nie na dobrovoľnej, motivačnej báze, ale na povinnej, ukotvené v zákone o ochrane prírody a krajiny s povinnosťou od 3. stupňa ochrany povinne realizovať PBOL a všakovakými obmedzeniami zákazmi, ktoré schválila vláda v plánoch starostlivosti o chránené územia (CHVÚ) – napr. zákaz vykonávať lesohospodársku činnosť od 1.3. do 31.8, ktorá je v príkrom rozpore z väčšinou špecifických cieľov uvedených v čl. 6 ods. 1 a 2 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2021/2115 a nastavené sadzby vôbec nekompensujú všetky dodatočné náklady a ušlý príjem. (na jednej strane ponechanie napr. jarabiny skôr šetrí náklady na jej výrez, ale napr.</p>			
--	---	--	--	--

	<p>nie sú dostatočne kompenzované „lockdowny“ pracovnej sily, ktorá v hniezdnom období nemôže ísť do lesa pracovať, furmani majú neproduktívne náklady na starostlivosť o kone, ktoré nemôžu pracovať v lese atď.) Nastavený systém podpory vytvára obrovské nožnice nespravodlivosti, hroziaceho klientelizmu a nerovnaké prístupu, keďže z 1,4 milióna hektárov lesov sa má v rámci SP SPP podporiť 0,4 mil. hektárov. JEDEN MILIÓŇ hektárov lesov, zaradených so siete NATURA2000 NEBUDE PODPORENÝCH, pričom za sedemročné obdobie má byť podporených z celkovej rozlohy slovenských lesov - 2,5% výmery. Takže pre slovenské lesy a najmä ľudí starajúcich sa o ne, ktorí budú mať záruku spravodlivej podpory príjmy na dôstojný život na vidieku v „inteligentných dedinách“, lebo aj o tomto má byť Spoločná poľnohospodárska politika z obmedzených zdrojov SPP navrhuje SR použiť v ŠC4 – 52mil. ŠC6 – 20,7mil. a ŠC8 – 20 mil. celkom 94,7 mil. na 7 rokov , na rok 13 mil. čo predstavuje ani nie 5 % z celkovej podpory smerovanej v SPP do rozvoja vidieka K finančnej obálke 95 mi. Eur, preto zdôrazňujeme, že nechceme brať farmárom, ktorí produkujú, práve naopak chceme, aby peniaze boli pre farmárov, no sme zásadne proti tomu, aby sa na SP SPP parazitovali skupiny, ktoré vyťahujú zo systému peniaze na verejnosti ľúbivé ničnerobenie. Preto požadujeme navýšenie spolufinancovania Slovenskej republiky, ktoré zvýši celkové zdroje v Intervencie v záujme rozvoja vidieka aspoň o 20%, keďže spoločenská objednávka na plnenie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu na TRVALO UDRŽATEĽNÉ OBHOSPODAROVANIE LESOV s posilnením ekosystémových služieb lesov pre celú spoločnosť dynamicky rastie ale bez adekvátneho finančného krytia verejnou podporou. Toto navýšenie o 400 mil. umožní spravodlivú podporu pre MSP v lesnom hospodárstve Slovenska a reálnu udržateľnosť slovenských vidieckych lesnatých oblastí. V celom texte - Tam, kde navrhované ciele Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2021-2027 môžu pomôcť naplňovať aj lesy a obhospodarovatelia lesov svojím aktívnym manažmentom (najmä v hospodárskych, produkčných lesoch, ktorých podiel je cca 80% a výmerou temer dosahujú výmeru poľnohospodársky užívanej pôdy: 1,6 Mil. hospodárske lesy – 1,9 pôda poľnohospodársky využívaná) sa bude používať pojem „pôdohospodárstvo, pôdohospodár“ V zmysle definície výroby v poľnohospodárskej činnosti je výroba.... pestovanie poľnohospodárskych výrobkov s odvolávkou „príloha I k ZFEÚ“ uvádzame Poľnohospodárske Výrobky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článkov 39 až 44 – číslo v Bruselskej nomenklatúre, ktoré môžu byť produkované v lese, na lesnej pôde: II. trieda, rastlinné výrobky, 6. KAPITOLA - Živé stromy číselný znak KN 0602 90 41 – lesné stromy, 0604 Lístie, konáre a ostatné časti rastlín, bez kvetov alebo kvetinových pupencov, a trávy, machy a lišajníky, ktoré sú tovarom druhu vhodného na kytice alebo na ozdobné účely, číselný znak KN 0604 20 20 Vianočné stromčeky, 0604 20 40 Vetvy ihličnanov) 7. KAPITOLA ZELENINA, JEDLÉ RASTLINY, KORENE A HLUZY Termín „zelenina“ v položkách 0709 až 0712 zahŕňa jedlé huby, hľuzovky, 8. KAPITOLA - JEDLÉ OVOCIE A ORECHY číselný znak KN 0802 21 00 - Lieskové orechy 0810 10 jahody, 0810 20 maliny 0810 40 - Brusnice, čučoriedky a ostatné plody rodu Vaccinium (čerstvé, varené, sušené) 12. KAPITOLA OLEJNATÉ SEMENÁ A OLEJNATÉ PLODY; RÔZNE ZRNÁ, SEMENÁ A PLODY;</p>			
--	---	--	--	--

	<p>PRIEMYSELNÉ ALEBO LIEČIVÉ RASTLINY; SLAMA A KRMOVINY číselný znak KN 1209 99 10 - Semená lesných stromov I.trieda, ŽIVÉ ZVIERATÁ; ŽIVOČÍŠNE VÝROBKY, 2. KAPITOLA , číselný znak KN 0208 90 30 Ostatné mäso zo zveriny 5. KAPITOLA 0502 Svinské, kančie alebo diviacie štetiny a chlpy; jazvečie chlpy a ostatné chlpy na výrobu kief alebo štetcov, 0505 Kože, 0506 Kostí a rohové kosti Pripomienka 2 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 1.1. – zmeniť názov potreby na „Podpora príjmov pôdohospodárov“ – Zdôvodnenie - popis/ formulácia v plnom rozsahu platí aj pre ostatných hospodárov na pôde - obhospodarovateľov lesov. Pripomienka 3 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 1.3. – vypustiť v popise/ formulácie potrieb „Taktiež je potrebné sprostredkovať dodatočnú podporu pre obhospodarovateľov lesov sústavy Natura 2000 - ÚEV v 5. stupni ochrany (+5% území v 5. stupni ochrany mimo ÚEV).“ - Zdôvodnenie: - v 5. stupni ochrany sa NEHOSPODÁRI. 5. stupeň ochrany bol vyhlásený ešte pred vstupom SR do EÚ a prijatím záväzkov NATURA2000 – bez súhlasu vlastníka. Náhrada majetkovej ujmy pokrýva národná platba v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny a preto všetky doteraz vyhlásené územia s 5. stupňom, ktoré boli vyhlásené do roku 2004 treba kompenzovať cez spravodlivú a včasnú MAJETKOVÚ UJMU z národných zdrojov (súčasná rozpočtová kapitola MV SR Pripomienka 4 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 4.1. v popise/ formulácie potrieb zmeniť slová „poľnohospodárstvo, poľnohospodársky“ na „pôdohospodárstvo, pôdohospodársky“ – Zdôvodnenie: úprava v zmysle názvu potreby, v ktorom sa uvádza „pôdohospodárstvo“ a nie poľnohospodárstvo. Pripomienka 5 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 4.3. doplniť v popise/ formulácie potrieb – zakladanie agrolesníckych systémov na lesnej pôde (tzv. bielych plochách) - silvopastorálne lesy Pripomienka 6 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 4.4. – doplniť aj biomasu z dreva – Zdôvodnenie: súkromný sektor lesného hospodárstva je v horských oblastiach významným zdrojom palivového dreva zabezpečujúceho lokálne potreby energie (tepla) pre miestne obyvateľstvo plniac z hľadiska cien palivového dreva sociálnu funkciu v lokálnej ekonomike a zabraňuje vzniku energetickej chudoby Pripomienka 7 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 6.1 – vypustiť danú potrebu zo strategického rámca. Odvoláva sa na už neplatnú EÚ stratégiu. Je zmätočná, keďže na CHVÚ sú vypracované programy starostlivosti a na realizáciu manažmentových opatrení v nich sa majú prednostne použiť zdroje EÚ z viacročného finančného rámca na roky 2021-2027 (VFR21-27) na financovanie Prioritného akčného rámca pre sústavu NATURA2000 v Slovenskej republike (PAF21-27) – OPERAČNÝ PROGRAM SLOVENSKO, Plán obnovy a odolnosti, keďže Environmentálne záväzky týkajúce sa hospodárenia obhospodarovateľa lesov NEPRIJÍMAJÚ DOBROVOĽNE, ale na základe zákona o ochrane prírody a krajiny a sú POVINNÉ. Pripomienka 8 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 7.1 – v názve zmeniť „poľnohospodárov“ na „pôdohospodárov“ platí aj pre potreby 7.2. – 7.4.– Problém generácie výmeny je pri starostlivosti o pôdu – na ktorej rastú aj živé rastliny – stromy. V SR - 2,5 mil. ha., viac ako polovica súkromných , 10 000 MSP obhospodaruje lesy do výmery 1000 ha. Problém</p>			
--	---	--	--	--

	<p>pracovnej sily – a jej dôstojného ohodnotenia sa v lesnom hospodárstve objavuje už dávnejšie vzhľadom na jeho katastrofálne vyzerajúcu pomoc štátu, ktorý nechal sektor v ťažkých časoch 2017-2020 ekonomicky vyčerpať sa napriek tomu, že okolité štáty Česko, Nemecko výrazne pomáhali lesomajiteľom a tým aj možnosti lepšie zaplatiť prácu v lesoch. Preto pri lesných prácach, z ktorých mnohé sa stali sezónnymi a nízkozárobokovými aj vďaka politickým rozhodnutiam už dávnejšie, naši mladí odchádzajú z východu na západ. Za istotu. A nemá kto vykonávať aktívny manažment</p> <p>Pripomienka 9 – zásadná SWOT – ŠC 1 – Intervenčná stratégia – zmätočnosť Intervencie Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek Natura na lesnej pôde vo vzťahu k ŠC 1 ktorý pojednáva o poľnohospodároch a poľnohospodárskych farmách a jej potreba nie je dostatočne odôvodnená v analýze SWOT - vypustiť texty na str. 39 „Na lesných pozemkoch pôjde po podporu s cieľom kompenzácie príjmu z dôvodu nezasahovania do lesného porastu v 5. stupni ochrany (+5% mimo 5. stupňa ochrany) a nepoškodzovania vegetačného a pôdneho krytu. Na základe stanoveného výpočtu nezávislou inštitúciou (NLC) je plánovaná podpora vo výške 43,20 EUR/ha na ploche 26 447 ha.“ a „Intervencia Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek Natura na lesnej pôde - Cieľom intervencie je chrániť a udržať oblasti Natura 2000 nezasahovaním do lesného porastu v 5. stupni ochrany (+5% mimo 5. stupňa ochrany) a nepoškodiť vegetačný a pôdny kryt. Na základe stanoveného výpočtu NLC (43,20 EUR/ha) a plánovanej podporenej plochy 26 447 ha sa finančnou alokácia tejto intervencie stanovila na úrovni 5,7 mil. EUR.“ Náhrada majetkovej ujmy pokrýva národná platba v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny a preto všetky doteraz vyhlásené územia s 5. stupňom, ktoré boli vyhlásené do roku 2004 treba kompenzovať cez spravodlivú a včasnú MAJETKOVÚ UJMU z národných zdrojov (súčasná rozpočtová kapitola MV SR. Čl.72 nar. 2021/2115 – vraví o možnosti ČŠ a v dôsledku požiadaviek vyplývajúcich z vykonávania smerníc 92/43/EHS, 2009/147/ES alebo 2000/60/ES, BEZZASAH (ničnerobenie) v týchto územiach však vyplýva z národnej legislatívy - 5. stupeň ochrany bol vyhlásený ešte pred vstupom SR do EÚ. Pripomienka 10 – zásadná Str. 167 Komplementarita a synergie v oblasti manažmentu vody a adaptácie na zmeny klímy a ochrany prírody a biodiverzity – žiadame upresniť text, pretože absentuje posúdenie OP Slovensko - ZVÝŠENIE OCHRANY A OCHRANY PRÍRODY, BIODIVERZITY A ZELENEJ INFRAŠTRUKTÚRY VRÁTANE MESTSKÝCH OBLASTÍ A ZNÍŽENIE VŠETKÝCH FORIEM ZNEČISTENIA</p> <p>2.7.1. Vypracovanie a implementácia schválených dokumentov pre manažment osobitne chránených častí prírody a krajiny • 2.7.2. Mapovanie a monitorovanie biotopov a druhov a monitorovanie cieľov ochrany prírody a biodiverzity • 2.7.3.A. Podpora biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb udržiavaním a budovaním zelenej a modrej infraštruktúry a odstraňovaním a potláčaním vplyvu inváznych cudzích druhov • 2.7.3.B. Podpora budovania zelenej a modrej infraštruktúry v mestách a mestských oblastiach • 2.7.4. Zabezpečenie kontinuity vodných tokov a ich revitalizácia za účelom podpory biodiverzity • 2.7.5. Podpora environmentálneho povedomia aj prostredníctvom environmentálnych centier • 2.7.6. Zabezpečovanie prieskumu, sanácie a monitoringu environmentálnych záťaží • 2.7.7.</p>			
--	--	--	--	--

	<p>Technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov • 2.7.8. Znižovanie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie výmenou kotlov na uhlie v domácnostiach za nízkoemisné vykurovacie zariadenia vrátane informačných aktivít zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia • 2.7.9. Zlepšenie systému monitorovania kvality ovzdušia na národnej, miestnej/regionálnej úrovni, sledovanie vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, manažment kvality ovzdušia vrátane vybudovania nového informačného systému o emisiách • 2.7.10. Odstránenie fragmentácie vidieka v dôsledku rastúcej zástavby revitalizáciou zanedbaných a nevyužívaných plôch v intraviláne sídiel. Pripomienka 11 – zásadná Str. 168 - pri Komplementarite a synergii v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva bližšie popísať s Plánom obnovy (komponent 9) Pripomienka 12 – zásadná Str. 168-169 - pri Komplementarite a synergii v oblasti digitalizácie, prenosu znalostí, inovácií bližšie popísať so Stratégiou výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021 – 2027 schválenou vládou v decembri 2021 Pripomienka 13 – zásadná Vypustiť intervencie s kódmi 72.2. a 70.9. a nahradiť ich platbami v 1.-2. stupeň ochrany - zabezpečovanie TUOL v zmysle medzinárodných štandardov - PEFC a FSC a PBOL na princípe PRO SILVA na DOBROVOĽNOM PRINCÍPE- DOBROVOĽNÉ ENVIRONMENTÁLNE ZÁVAZKY - SPP23-27 (1) TUOL v zmysle medzinárodných štandardov – PEFC, FSC, Pro Silva (2) REKREACIA (3) VODA 1) podpora certifikácie lesov podľa štandardov FSC/PEFC, ako dobrovoľne prijaté záväzky pre zabezpečenie TUOL Vychádzajúc aj zo skúseností Nemecka, kde v tomto roku Nemecko ide vyplácať platbu na plochu pre drobných súkromných vlastníkov lesov - BONUS ZA UDRŽATEĽNOSŤ - 100Eur/ha . Podmienkou je dobrovoľná certifikácia v PEFC alebo FSC. záväzkami by boli hlavné požiadavky v schémach - napr. v PEFC je požiadavka - Lesnícke činnosti v zriedkavých (prameniská, mokrade, skalné formácie, rokliny) a hodnotných (autochtónne a vzácne formy lesných drevín) biotopoch sa vykonávajú v nevyhnutných prípadoch tradičnými postupmi zabezpečujúcimi zachovanie existujúcich prírodných podmienok týchto biotopov to znamená je to envirozáväzok - napočítame zvýšené náklady na koňa a mám riešenie aj vody aj biodiverzity... alebo : požiadavka PEFC - V porastoch po ukončení obnovy sa na dožitie ponecháva spravidla 5 vhodných jedincov materského porastu na 1 ha plochy porastu.... napočítam cenu dreva, ktorú tam ponechávam.... alebo: požiadavka PEFC -Staré, dutinové a hniezdne stromy, aleje, porastové plášte krovitých drevín a časti mŕtveho dreva a biomasy po výchovných a obnovných ťažbových zásahoch (spolu min. 20 m³ na ha) sa cielene ponechávajú v porastoch pokiaľ nehrozí zhoršenie zdravotného stavu porastov.A takto by som to napočítal - a dal možnosť podpory čo najväčšiemu počtu subjektov a nie frekanie sa A tu môžem stupňovať podporu od rastu záväzku - napr. záväzky PEFC a FSC 100 Eur/ha, Záväzky PRO SILVA - 200 Eur/ha (to je len príklad 2) environmentálna platba za zabezpečovanie sociálno- kultúrnych, rekreačných a zdravotných funkcií lesov, Rekreačná (zdravotná) funkcia - platbu sa udržiavanie lesnej cestnej siete na turistické účely . nevymýšľame teplú vodu - príklad Rakúsko - sadzba na bežný meter. Je to jasné, ľahko odkontrolovateľne a veľmi by to</p>			
--	---	--	--	--

		<p>pomohlo - vzájomnému rešpektu vlastníka-obhospodarovateľa a turistu - verejnosť je teraz zbláznená za pobytom v prírode. platba za udržiavanie turistické trasy na lesnej cestnej sieti - tu by som to ešte rozšíril o argumenty - Cez Plán obnovy sa majú financovať opravy lesných ciest robiť odrážky atď... tak cez PRV by sme financovali ich udržateľnosť - budú tak peniaze na údržbu - eliminovali by sme tie negatívne pohľady verejnosti na lesné cesty 3)</p> <p>environmentálne platby za zabezpečenie vodohospodárskej funkcie lesov, - ochrana neproduktívnych prvkov a/alebo plôch aj na lesnej pôde. (to je v zberačoch vody, prameňoch)</p> <p>- opatrenia v lesoch v chránených vodohospodárskych oblastiach a pásmach ochrany vôd</p> <p>Znova použijeme prístup PEFC požiadavka - V lesných porastoch situovaných v pramenných oblastiach, na podmáčaných stanovištiach, brehoch vodných tokov a nádrží, v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych vôd sa hospodárenie prispôbuje prednostne plneniu ochrany vodných zdrojov (dostupnosť rozhodnutí a ich plnenie.</p>			
408.	Verejnosť	<p>2. Vhodné obhospodarovanie plôch rýchlorastúcich drevín Str. 194 celofarmové ekoschémy.</p> <p>„7) Vhodné obhospodarovanie plôch rýchlorastúcich drevín - v termíne od 15.6. vykonať najmenej 3 x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov“ S navrhovaným vhodným obhospodávaním RRD zásadne nesúhlasíme. Odôvodnenie: o V (našom) pestovnom spone 3 m (medziradie) x 2 m (rozostupy medzi drevinami) je od 4 vegetačného obdobia hustý zápoj a v tomto tieni burina nerastie. o Náklad na odstránenie burín medziradia napr. diskovým bránením je cca 40 €/ha. Pri výške ekoschémy 46 – 55 €/ha a povinnom 3x ošetrovaní plochy proti burinám (nehovoriac o nákladoch na odstránenie burín v riadku a na okrajoch) sa zapojenie do ekoschémy stáva neekonomickým. o Pri založení plantáže, je kľúčové potlačiť buriny už v máji z dôvodu konkurenčného tlaku – buriny prerastú výsadbový materiál o Pri na Slovensku bežne zaužívanom pestovaní RRD v hustejšom spone na energetické účely porast je plne zapojený a medziradie nie je rozoznateľné. Diskovanie je nemožné. Návrh riešenia: o Do šírky medziradia 2 m, nie je potrebné ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov. o Od šírky medziradia nad 2m vykonať : o V roku založenia plantáže vykonať najmenej 3 x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov. Z toho tretie najskôr po 15.6. o V 2 a 3 vegetačnom období po založení plantáže v termíne od 15.6. vykonať najmenej 2 x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov o V 4 až 8 vegetačnom období plochu monitorovať a v prípade potreby v termíne od 15.6. vykonať podľa potreby ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov</p>	Z	ČA	<p>Predpokladom pre získanie platby za celofarmovú eko-schému je plnenie stanovených postupov (definovaných s ohľadom na ciele v oblasti klímy a životného prostredia), preto nie je možné pre určité typy poľnohospodárskej plochy postupy nestanoviť, resp. v prípade nestanovenia postupov nie je možné žiadať o platbu na predmetné plochy. V tejto súvislosti je zároveň potrebné uviesť, že platba za eko-schémy nie je koncipovaná ako podpora príjmu. Vzhľadom na to, že pre pestovanie rýchlorastúcich drevín bolo ako relevantný postup identifikované nadštandardné obhospodarovanie s ohľadom na šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín nad rámec základných legislatívne stanovených podmienok, v prípade, že subjekt má záujem získať platbu za eko-schému, je povinný predmetné postupy plniť. Na základe dohody na rozporovom konaní 14.1.2022 k pripomienke č. 85 bude upravené, že žiadateľ vykoná vo vegetačnom období 2 x ošetrovanie medziradia a riadkov bez použitia pesticídov.</p>
409.	Verejnosť	<p>2.1.1.44 Intervenčná stratégia. Posilnenie podnikateľských aktivít, služieb a infraštruktúry na vidieku (potreba 8.1) bude realizované s využitím synergie niekoľkých intervencií: Doplňť: •</p>	Z	N	<p>V rámci Intervencie Spolupráce – LEADER čo sa týka oblastí podpory sú uvedené len príklady činností, ktoré môžu byť v</p>

		<p>Investície do nepoľnohospodárskych činností Investície do nepoľnohospodárskych činností majú uľahčiť začatie podnikateľských aktivít, ktoré smerujú do nepoľnohospodárskych činností vrátane agroturistiky a sociálneho poľnohospodárstva a partnerstva verejného, súkromného podnikateľského a neziskového sektora. na str. 9 je uvedený: SP SPP podporí implementáciu stratégií miestneho rozvoja s dôrazom na malé inovatívne podniky, sociálnu inklúziu - lenže čo sa týka sociálnej inklúzie je uvedená len letmo pri Intervencii LEADER - Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie (77.1) podporí implementáciu stratégií miestneho rozvoja a projekty spolupráce na vidieku. Tým zlepší sociálnu inklúziu ... a to len v - Priorita 3: Rozvoj obcí, spoločenského a komunitného života Zameranie na podporu rozvoja miestnej infraštruktúry a miestnych základných služieb ...V rámci sociálnej inklúzie by sa podpora mala zameriavať napr. na ľudské zdroje na vidieku prostredníctvom aktivít zameraných na aktívnu komunitu s cieľom aktivizácie miestnych ľudských zdrojov, posilňovania lokálnej identity a budovania komunity prostredníctvom mäkkých akcií v súvislosti s inovatívnymi formami vzdelávania a trávenia voľného času (ako napríklad mládežnícke kluby, kluby pre seniorov, centrá voľného času, kluby ľudovej tvorivosti, materské centrá, tematické tábory, kultúrne aktivity apod.), ochotnícku, divadelnícku, folklórnu činnosť, zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov, informovania a formovania postojov obyvateľov v oblasti životného prostredia, budovania environmentálneho povedomia, ochrany prírody, ekologickej výchovy, krajinyotvorby, zachovanie tradícií a pod., šírenie príkladov dobrej praxe na podporu remeselných zručností, spracovanie miestnej produkcie apod., realizáciu stálych výstav na prezentáciu historických, kultúrnych, technických pamiatok a prvkov ľudového umenia a pod. Cieľom aktivít má byť odstraňovanie bariér, ktoré vedú k izolácii seniorov, mládeže, matiek s deťmi, žien, znevýhodnených osôb alebo zraniteľných osôb z verejného, spoločenského a pracovného života. Ide o podporu „mäkkých“ faktorov, ktoré vedú k aktívnej účasti v komunite, spájaniu medzigeneračných väzieb, podpore a rozvíjaniu zručností vo vidieckych oblastiach. Podporené môžu byť aj podniky zriadené v zmysle podmienok o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch. !!!!!!!! z toho popisu je zameranie na sociálnu inklúziu veľmi letmé a len pod LEADRom a dokonca hovorí len, že môžu byť podporené aj sociálne podniky, čo znamená, že môžu žiadať rovnako ako ostatní, čo nie je ŽIADNA prioritizácia. Keď to má byť priama podpora, tak treba sociálne podniky a sociálne farmy v určitých schémach prioritizovať, príp. vyčleniť podporu len pre nich. potom môžeme rozprávať o podpore.</p>			<p>stratégiách miestneho rozvoja podporené. MAS si zadefinujú aké činnosti chcú podporovať na základe analýzy územia a následne výstupov zo SWOT analýzy a analýzy potrieb. MAS si v rámci bodovacích kritérií môže nastaviť zvýhodňovacie kritériá pre podporu sociálnych podnikov čím zabezpečí ich prioritizáciu. Rozporové konanie s verejnosťou sa konalo online 20.1.2022, k danej pripomienke sa počas tohto konania nikto neprihlásil.</p>
410.	Verejn	<p>2.1.1.47 Zhnutie analýzy SWOT. Silné stránky Stratégia uvádza medzi silné stránky vysokú úroveň úradnej kontroly potravín. V tejto časti je text neodôvodnený a nepreukázateľný, pretože od vytvorenia orgánov ŠVPS SR dochádza neustále k deformácii základných cieľov úradnej kontroly potravín – ochrany zdravia ľudí a zvierat. Je preukázateľné, že organizácia, činnosť a výsledky úradnej kontroly potravín je z hľadiska posudzovania úrovne, účinnosti a efektivity postavená na hodnotení zdravia ľudí a zvierat konzumáciou potravín, čo je predmetom zodpovednosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov – nie úradnej kontroly</p>	Z	A	

		potravín. A naopak, nie je preukázateľný výsledok organizácie úradnej kontroly potravín na účinnosť a efektívnosť odhaľovania podvodov z potravinami, stupeň pripravenosti na riadenie rizík a nie sú dostupné žiadne relevantné odchýlky – stupeň a hodnotenie schopnosti úradnou kontrolou potravín odhaliť včas ohrozenie zdravia ľudí a zvierat a posúdenie účinnosti. Stratégia obsahuje informácie, ktoré sú domnienkou a predpokladom, nie skutočným stavom. Úradná kontrola potravín nepatrí medzi silné stránky v súvislosti so špecifickým cieľom, naopak je silne centralizovaná čo cieľu neprospieva, slabo odborne pripravovaná a bez merateľných výsledkov v oblasti svojej účinnosti a efektivity, výsledky prisudzované úradnej kontrole potravín sú stránkami a zodpovednosťou prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, čím dochádza k deformácii organizácie úradnej kontroly potravín a vynakladaniu verejných financií na vnútornú kontrolu prevádzkovateľov potravinárskych podnikov nie ochranu zdravia ľudí a zvierat Preto Vás vyzývam na opravu stratégie v časti textu a objektívneho zaradenia výkonnosti úradnej kontroly potravín k slabým stránkam a ohrozeniam cieľov PRV			
411.	Verejn st'	2.1.1.8 Identifikácia potrieb Upraviť: Potreba 2.3: Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky a výrobky s pridanou hodnotou. 2.1.1.9 Intervenčná stratégia. Potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity (2.2) pomôže uspokojiť.... Doplniť: Podpora sa zameria aj na zvyšovanie miery malých a stredných podnikov diverzifikujúcich svoju činnosť, ktoré okrem pozitívneho pôsobenia na "environmentálnu infraštruktúru krajiny" zvyšujú konkurencieschopnosť zameraním na sociálnu vidiecku kohéziu prostredníctvom integračného zamestnávania znevýhodnených skupín obyvateľstva aj možnosťami aktivizácie vo svojich podnikoch. a Sektorové intervencie (v sektore vinohradníctva a vinárstva a v sektore včelárskych výrobkov) posilnia finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky a výrobky s pridanou hodnotou (potreba 2.3). Doplniť: Pridaná hodnota výrobku môže byť vytvorená aj jeho zodpovedným pôvodom výroby alebo pozitívnym sociálnym dopadom, napr. v sociálnom podniku, kde sa jedná o sociálnu inováciu.	Z	ČA	Podpora malých a stredných deklarovaná v ŠC 1.
412.	Verejn st'	3. Zakladanie Agrolesníckeho systému o Str. 155: „Agrolesnícky systém predstavuje obrábanie a/alebo údržbu ornej pôdy so stromami vo forme stromoradia (línie stromov) v maximálnej šírke do 3 metrov, s minimálnou vzdialenosťou línii 12 metrov, pričom minimálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená na 3 metre a za predpokladu, že sú splnené aj nasledovné podmienky: ♣ poľnohospodársku činnosť možno vykonávať podobne ako na pozemkoch bez stromov na tej istej ploche; ♣ počet stromov na hektár nie je vyšší ako maximálna hustota 100 stromov/ha; ♣ stromy sú riadne ošetrované so zabezpečením primeranej ochrany pred zverou. ♣ Zoznam stromov pre agrolesnícke systémy vymedzí legislatíva Slovenskej republiky.“ Odôvodnenie: Medzinárodná prax ukazuje že na to aby agrolesnícke systémy boli rentabilné musí byť podiel drevín dostatočne vysoký na zabezpečenie samostatne produkčne schopného odvetvia hospodárenia. Preto limitovanie počtu	Z	N	Navrhovaný počet stromov na hektár je v rozpore s usmerneniami EK. Rýchlorastúce dreviny nie sú predmetom podpory (oprávnené) vo vzťahu k intervencii („Zakladanie Agrolesníckeho systému“. Žiadateľ musí pri výsadbe drevín postupovať v zmysle schváleného zoznamu drevín, ktorý bude súčasťou vykonávacieho predpisu pre danú intervenciu. (Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií). Navyše cieľom intervencie je zavádzanie adaptačných opatrení vo vzťahu ku

		drevín na 100 ks/ha nie je dostatočné na ekonomickú motiváciu tejto činnosti farmára. Návrh riešenia: Navrhujeme zmenu na líniu stromov s minimálnou vzdialenosťou medzi stromami (spon stromov) 3 m a s minimálnou vzdialenosťou línií 8 m. To znamená maximálne 416 stromov na hektár. Túto istú schému maximálnej výsadby drevín by sme odporúčali nielen pri ornej pôde ale aj pri trvalých trávnych porastoch. Pripomienka je zásadná. o Str. 399 Podmienky záväzku – „výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu pre agrolesnícke systémy uvádzaného vo vykonávacom nariadení“ Návrh riešenia: umožniť aj farmárom z praxe podieľať sa na tvorbe zoznamu tak aby ekonomická a ochrannárska požiadavka bola v rovnováhe. Pripomienka je zásadná. o Str. 400 „Čo nie je oprávnené na podporu? Rýchlorastúce dreviny“ Odôvodnenie: Rýchlorastúce dreviny sú odjakživa súčasťou agrolesníckych systémov po celom svete. Kopicovanie, polardová ťažba a tzv shredding sú tradičné formy zberu drevnej hmoty v týchto systémoch aj z RRD. Prečo znižovať ekonomický benefit a výnos agrolesníctva vylúčením RRD? Súčasná legislatíva v takej miere okliešťa možnosti pestovania RRD, že táto činnosť nebude ekonomicky rentabilná a súkromný sektor už nebude zakladať nové plochy RRD. Návrh riešenia: Zrušiť neoprávnenosť RRD. Pripomienka je zásadná.			klimatickej zmene. Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií. Pripomienka bola predmetom rozporového konania online s verejnosťou 20.1.2022, rozpor bol odstránený.
413.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 1 k Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 1.1 (str. 11) Text pripomienky: Žiadame z formulácie potreby vylúčiť slová “Zvyšovanie environmentálnych požiadaviek vytvára tlak na pokles príjmov poľnohospodárskych podnikov.”. Zdôvodnenie: Nie je pravdou, že zvyšovanie environmentálnych požiadaviek vytvára tlak na pokles príjmov. Zvyšovanie environmentálnych požiadaviek možno vo verejnej diskusii čiastočne zvyšuje pocit z hroziaceho tlaku na pokles príjmov, no v skutočnosti ďalšia podpora dnešného neudržateľného hospodárenia (bez zohľadnenia environmentálnych požiadaviek) prinesie v stredno- a dlhodobom horizonte skutočný pokles príjmov (v dôsledku zhoršeniu kvality pôdy, nižšej vodozadržnej kapacity pôdy a pod.). Navyše opatrenia v celoplošných intervenciách, napr. celofarmovej eko-schéme rátajú s podmienkami, ktoré v konečnom dôsledku povedú priamo či nepriamo k zvýšeniu úrodnosti. Takými sú opatrenia na zlepšenie štruktúry pôdy, napríklad pestovanie medziplodín. Takisto štúdie napríklad zo Španielska preukázali, že úroda slnečnice v blízkosti biopásov narástla v dôsledku vyššej počtosti prirodzených druhov opeľovačov. Tvrdenie, že zvyšovanie environmentálnych požiadaviek vytvára tlak na pokles príjmov, je teda o prinajmenšom sporné či kontroverzné, ak nie priamo mylné, preto ho žiadame vylúčiť, keďže neodôvodnene nastavuje antagonizmus farmárov voči environmentálnym opatreniam Kontakt: katarina.jurikova@greenpeace.org , koordinátorka AEF	Z	A	Zmeniť na „Zvyšovanie environmentálnych obmedzení vytvára tlak na pokles príjmov z krátkodobého hľadiska a pri niektorých typoch fariem“.
414.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 13 k Celofarmová eko-schéma, K alternatívnemu zatrávneniu 4 % ornej pôdy v CHU pri zabezpečení maximálnej parcely na úrovni 50 ha, (str. 195) Text pripomienky: V podmienke určujúcej zaťaženie na úrovni 0,5 DJ/ha žiadame znenie doprecizovať a to tak, že slová týkajúce sa výnimky v zátvorke “výnimka pre prvé 2 roky od	Z	A	Pripomienka akceptovaná a zapracovaná.

		osevu novo zatrávnených plôch” nahradiť slovami “výnimka v rokoch 2023 a 2024 pre prvé 2 roky od osevu novo zatrávnených plôch”. Zdôvodnenie: Je potrebné podľa nášho názoru presnejšie stanoviť v ktorých rokoch bude výnimka platiť, ak tomu nebránia iné skutočnosti. V roku 2022 a začiatkom roka 2023 budú mať subjekty dostatočný priestor na to, aby sa rozhodli či idú do tejto alternatívy s obnovou pastvy, alebo do členenia na 20 ha v CHU a či takéto nastavenie eko-schémy bude pre nich v strednodobom horizonte udržateľné. Ak sa neuvedú presne roky v ktorých platí výnimka, potom môže nastať situácia, že niektoré subjekty špekulatívne osejú na dva roky 4 % d'atelinotravnými zmesami, budú to brať ako prvé dva roky od osevu, v roku 2025 do eko-schémy nevstúpia a zatrávnenú plochu rozorajú. V roku 2026 a 2027 následne vstúpia opäť s osevom trávnych porastov na ornej pôde na 4 % a bude plynúť nová dvojročná výnimka. Takto by si mohli niektoré subjekty pri špekulatívnom konaní v CHU zabezpečiť jednoduché splnenie podmienok eko-schémy a vyhli sa po roku 2024 pastve hospodárskych zvierat, čo je pritom jeden z najdôležitejších benefitov eko-schémy. Podobne žiadame upresniť presný rok, kedy platí výnimka pre implementáciu aj pre oziminy (t.j. rok 2023) ak tomu nebránia iné skutočnosti.			
415.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 14 k Agro-environmentálno-klimatická intervencia, Ochrana a zachovanie biodiverzity (str. 456) Text pripomienky: Žiadame doplniť dve nové opatrenia zamerané na konverziu ornej pôdy na trávne porasty a to “Operácia Obnova mokradí podmäčianých orných pôd” a “Operácia Ochrana biotopov ľabtušky poľnej”. Zdôvodnenie: Rozorávanie trávnych porastov je jedným z hlavných faktorov, ktorý v predošlých dekádach prispel na Slovensku k úbytku biodiverzity. Tento problém je vypuklý obzvlášť v nížinných oblastiach Slovenska. Častokrát však došlo k rozoraniu orných pôd, ktoré nie sú úrodné a ich intenzívne obhospodarovanie je často spôsobené len dnešným nevhodným nastavením poľnohospodárskej politiky. Ide napríklad o podmáčané pôdy, alebo piesčité a zasolené. V prípade podmáčaných pôd pritom ide aj o hniezdiská druhov, ktoré sa nevyskytujú takmer nikde inde na Slovensku (šabliarky, šišily) a intenzívne využívanie daných plôch vedie k zmareniu hniezdenia. Podobne v prípade intenzívneho využívania piesčitých či zasolených pôd dochádza k poškodzovaniu biotopov ľabtušky poľnej, ktorej hniezdenie je na Slovensku veľmi limitované. S operáciami na zatrávňovanie ornej pôdy pritom rátala predošlá verzia intervenčnej stratégie. V dôsledku pozitívnych úprav eko-schémy, kedy v CHU pribudla možnosť zatrávnenia časti ornej pôdy v kombinácii s pasením však boli tieto opatrenia vypustené z agro-environmentálno-klimatických intervencií. V prípade vypustenia operácie na zatrávňovanie ornej pôdy v kotlinách a nížinách išlo o oprávnené vypustenie opatrenia, keďže by tu išlo o duplicitné opatrenie. Žiadame však o opätovné zahrnutie uvedených schém na podmáčaných pôdach a lokalitách ľabtušky, keďže ide plochy, ktoré sú často odľahlé a nie je na nich možné realizovať pastvu (ktorá je podmienkou pre zatrávnenie pri eko-schéme). Navyše ide o územne malé plochy, ktoré by sa zatravnili a na toto opatrenie nie je potrebná významná zmena alokácií. Išlo by o 2,85 mil EUR, ktoré je možné získať presunom z iných intervencií ako navrhujeme nižšie. Toto opatrenie by malo byť súčasťou Agro-	Z	N	Do intervencií doplnené zatrávňovanie orných pôd (mokrade, alúvia, labtuška). Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, s výsledkom, že je potrebné konečné stanovisko MŽP SR.

		environmentálno-klimatických intervencií aj preto, že sa týka ochrany viacerých ohrozených druhov rastlín a živočíchov a potrebuje v niektorých prípadoch špecifický prístup. Súčasťou podmienok by mala byť preto aj konzultácia so ŠOP SR. Po vyjadrení zo strany ŠOP SR môže byť z dôvodu ochrany špecifických druhov zatrávnenie niektorých častí plôch vynechané (napr. z dôvodu ochrany ohrozených druhov žiabronôžok, prípadne efemérnych druhov rastlín, ktoré sú viazané na periodické poľné mokrade bez vegetačného krytu). Na návrhu podmienok operácie sa budeme radi podieľať.			
416.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 15 k Agro-environmentálno-klimatická intervencia– Ochrana a zachovanie biodiverzity (str. 456) Text pripomienky: Žiadame do Agroenvironmentálno-klimatickej intervencie doplniť novú operáciu “Ochrana biodiverzity v nížinách juhozápadného Slovenska”. Zdôvodnenie: Strategický plán SPP v rámci opatrení na ochranu trávnych porastov ráta u troch operácií (ochrana biotopu sysľa pasienkového, obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie a ochrana polo-prírodných a prírodných trávnych porastov) s podporenou výmerou 182000 ha, no na ornej pôde v rámci len jednej operácie (ochrana biotopu dropa veľkého) ráta s podporenou výmerou iba 4000 ha. Iné operácie špecificky na ornú pôdu nie sú zamerané. Rozloha plochy trávnych porastov s opatreniami cieľovými nad úroveň nárokov eko-schém na ochranu biodiverzity tak bude 45,5 násobne vyššia ako rozloha podporenej ornej pôdy. Rozumieme, že na ochranu biodiverzity na ornej pôde vo zvýšenej miere myslia práve eko-schémy, avšak máme za to, že intenzita využívania agrárnej krajiny je tak vysoká na juhozápadnom Slovensku, že na zvýšenie pozitívneho dopadu na biodiverzitu sú potrebné doplnkové opatrenia, ktoré aj viac podporia farmárov v hospodárení s ohľadom na prírodu špecificky v tomto regióne. Žiadame preto, aby aspoň v oblastiach, ktoré sú známe najväčšou rozlohou lánov a intenzitou hospodárenia na Slovensku (https://www.minzp.sk/files/iep/2020_5_na_poliach_pusto.pdf), t.j. Podunajská a Záhorská nížina v rámci Juhozápadného Slovenska vznikla špecifická operácia nad rámec eko-schémy. Medzi podmienky takejto novej operácie v rámci agro-environmentálno-klimatických intervencií navrhujeme zahrnúť obmedzenie používania pesticídov (napr. insekticídov v blízkosti biopásov osiatych zmesou pre opeľovače) na časti plochy s ktorou farmár vstúpi do záväzku alebo posunutie žatevných práv v okolí hniezd druhov vtákov hniezdiacich na zemi (napríklad kaňa popolavá, kaňa močiarna, myšiarka močiarna). Sme presvedčení, že prostriedky na alokáciu pre takéto opatrenie je možné získať presunmi z iných kapitol (bez navyšovania miery ko-financovania) ako navrhujeme nižšie.	Z	N	Do intervencií nenavrhujeme žiadnu novú pre južné oblasti SR. Ochrana vtákov je zabezpečená prostredníctvom GAEC 2 a je takmer nemožné stanoviť nadštandardy na jej podmienky. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, pripomienka bola prekvalifikovaná na obyčajnú.
417.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 16 k Agro-environmentálno-klimatická intervencia– Ochrana a zachovanie biodiverzity, Operácia Ochrana biotopu dropa veľkého (str. 460) Text pripomienky: Žiadame platbu na operáciu “Ochrana biotopov dropa veľkého” zvýšiť na 250 EUR/ha a zároveň buď zvýšiť celkovú alokáciu operácie o 0,5 mil EUR alebo znížiť rozsah plánovanej podpory územia na 3600 ha. Zdôvodnenie: V prípade navrhutej operácie na	Z	N	Platba pre ochranu dropa bola navýšená na 250 €/ha. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, pripomienka bola stiahnutá.

		ochranu biotopov dropa veľkého došlo oproti aktuálnemu programového obdobiu k zvýšeniu ambície. S touto zmenou opatrení súhlasíme, pričom táto zmena zároveň vyvolala nároky na zvýšenie podpory na hektár. Navrhnutá podpora však vo výške 225 EUR/ha nemusí stačiť aby pokryla náklady na realizáciu opatrenia u farmárov v kľúčovom území pre dropa a to v CHVU Sysľovské polia. Žiadame preto zvýšenie podpory z 225 EUR/ ha na 250 EUR/ha a za týmto účelom buď zvýšiť celkovú alokáciu na opatrenie o 0,5 mil EUR, alebo znížiť rozsah plánovanej podpory územia z 4000 ha na 3600 ha (pri ponechaní súčasnej alokácie a prerátaní platby na 250 EUR/ha). Plánovaná rozloha podporeného územia síce nie je uvedená priamo v Strategickom pláne SPP, ale výška platby v Strategickom pláne je zhodná s Intervenčnou stratégiou. To naznačuje, že sa stále uvažuje nad rozlohou podporeného územia na úrovni 4000 ha ako bolo uvedené v Intervenčnej stratégii. Ak by sa aj nepodarilo zvýšiť alokáciu na opatrenie o 0,5 mil EUR (ide o sumu, ktorú je možné získať presunom z iných intervencií ako navrhujeme nižšie), zvýšenie platby je možné dosiahnuť znížením rozlohy podporeného územia na 3600 ha. Takáto rozloha podporeného územia bude stále vyššia ako v aktuálnom programovom období a pôjde tak o zvýšenie environmentálnej ambície. Považujeme za absolútne kľúčové nastaviť toto opatrenie tak, aby o neho mali záujem aj farmári z CHVU Sysľovské polia. Ide o najdôležitejšie hniezdisko dropa na Slovensku a zároveň o lokalitu kde zimujú ¾ dropov zo Slovenska, Rakúska a západného Maďarska. Ochrana biotopov dropa v CHVU je tak dôležitá pre ochranu dropa aj pre populácie dropa zo susedných krajín.			
418.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 19 k Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov, Podmienky záväzkov operácií LEKS ÚEV (str. 471) Text pripomienky: Žiadame preformulovať špecifickú podmienku záväzku č. 4 nasledovne: 4. pri obnovnej ťažbe ponechať dutinové a hniezdne stromy, ak budú takto označené ŠOP SR, pre druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV minimálne o 7 ks/ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s tým, že tieto stromy sa nesmú zhodovať so stromami z 1. Záväzku Zdôvodnenie: Keďže ide o špecifické podmienky záväzku pre ÚEV, je potrebné podmienku previazať na druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV (a nie CHVÚ) a sú viazané na dutinové alebo inak poškodené a čiastočne odumierajúce stromy. Takými druhmi sú napríklad netopiere alebo saproxylické druhy chrobákov, ktoré sú predmetmi ochrany v ÚEV. Tiež navrhujeme, aby nebol limitovaný maximálny počet takýchto ponechaných biotopových stromov na obnovovanej ploche, ale skôr dolná hranica - čiže minimálny požadovaný počet.	Z	A	Podmienka záväzku bude prepracovaná podľa požiadavky
419.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 2. k Hodnotenie potrieb, Potreba 6.1 Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou, (str. 21) Text pripomienky: Žiadame zvýšiť stupeň priority zo "strednej relevantnosti" na "vysokú relevantnosť" Zdôvodnenie: Realizácia opatrení v súvislosti s touto potrebou je kľúčová z pohľadu naplňania cieľov stratégie EÚ pre ochranu biodiverzity do roku 2030 Zároveň je to v súlade s odporúčaniami EK pre SP SPP pre Slovensko: "Zastaviť a	Z	A	Relevantnosť bude zmenená na vysokú.

		zvrátiť stratu biodiverzity, najmä pokiaľ ide o trendy a stav ochrany všetkých chránených biotopov a druhov viazaných na poľnohospodárstvo a pokles stavov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde a voľne žijúcich opeľovačov, podporou postupov udržateľného obhospodarovania poľnohospodárskej plochy a udržateľného obhospodarovania lesov, akcií na obnovu biotopov v súlade s prioritami vymedzenými v prioritnom akčnom rámci a prispením k naplneniu cieľa Európskej zelenej dohody týkajúceho sa krajinných prvkov s bohatou biodiverzitou na poľnohospodárskej ploche” Avšak, bez ohľadu na politické aspekty súvisiace s touto potrebou, strata biodiverzity v poľnohospodárskej krajine je alarmujúca, do veľkej miery spôsobená zlým nastavením doterajších dotácií. Preto je nevyhnutné, prioritizovať zvrátenie tohto stavu zo zdrojov SPP.			
420.	Verejn st'	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 20 k Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov, Podmienky záväzkov operácií LEKS ÚEV (str. 471) Text pripomienky: Žiadame doplniť nové špecifické podmienky záväzku pre ÚEV v nasledovnom znení: 7. Pri obnove a výchove porastov ponechávať kroviny nachádzajúce sa vo vnútri porastov alebo na okrajoch lesných porastov ako lesný plášť a zabrániť ich poškodeniu pri približovaní dreva a pohybe mechanizmov nad bežnú mieru. Osobitne chrániť všetky jedince zemolezu čierneho (Loniceria nigra). 8. Zásahy do brehových porastov realizovať iba jednotlivým alebo skupinovým výberom tak, aby nedošlo k narušeniu alebo zmene stavu mokrade (mokrad' v zmysle definície Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny). Zdôvodnenie: Doteraz nedefinované podmienky záväzku intervencie LEKS na ÚEV nie sú dostatočné pre ochranu všetkých skupín druhov, pre ktoré sa ÚEV v lesoch vyhlasujú a ktoré sú v nepriaznivom stave. Takýmito sú napr. druhy viazané na lesný plášť a kroviny, napr. niektoré druhy motýľov európskeho významu, ale aj karpatský endemit fuzáč karpatský viazaný na zemolez čierny. Ďalšou skupinou druhov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV a pre ktoré súčasnú podmienku č. 1.-6. záväzku, nie sú postačujúce, sú druhy viazané na vodné toky a vodné plochy (trvalé či sezónne) v lesných porastoch ako napr. obojživelníky, vážky, rak riavový atď., ktoré nemožno efektívne chrániť bez limitovania zásahov v okolí vodných tokov a plôch. Navrhované dodatočné podmienky záväzku budú mať nielen významný pozitívny vplyv na tieto druhy európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany "lesných" ÚEV, ale budú mať aj významný pozitívny vplyv na klímu a resilienciu lesných porastov voči dôsledkom zmeny klímy, čo by malo byť cieľom LEKS.	Z	N	Navrhované podmienky sú nekontrolovateľné a môžu spôsobiť sankcie za nedodržanie podmienok záväzku a krátenie finančných prostriedkov . Možnosť zapracovať uvedené podmienky záväzkov bola taktiež prekonzultovaná na pracovnej skupine k intervenciám LEKS. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor pretrváva
421.	Verejn st'	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 21 k Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov, Výberové kritériá pre operáciu LEKS ÚEV (str. 472) Text pripomienky: Navrhujeme preformulovať podmienku uprednostnenia subjektov č. 1 nasledovne: Plochy nachádzajúce sa v území európskeho významu, ktorého predmetom ochrany je druh hodnotený v príslušnom biogeografickom regióne na Slovensku v nepriaznivom zlom, alebo v nepriaznivom nevyhovujúcom stave ochrany (zachovania) podľa aktuálneho reportingu podľa článku 17 Smernice o biotopoch. Zdôvodnenie: Operácie LEKS ÚEV by mali prioritne	Z	A	Zohľadníme vo výberových kritériách.

		smerovať do tých území európskeho významu, ktorých predmety ochrany sú v 1.) zlom alebo 2. nevyhovujúcom stave ochrany a operácie by mali prispievať k cielenému zlepšeniu stavu ochrany (zachovania) týchto druhov / predmetov ochrany ÚEV.			
422.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 22 k Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu (str.480) Text pripomienky: V texte požadujeme za slová „70% plochy“ doplniť slová „pôdneho bloku“. Zároveň požadujeme, aby sa platba na hektár za vykonanie operácie navýšila na 100 €/ha a alokácia opatrenia sa zvýšila na 10,5 mil. €. Zdôvodnenie: Drobná úprava textu popisujúceho operáciu oproti pôvodnému návrhu spôsobila zásadný posun v nastavení operácie. Tým sa v značnej miere stiera rozdiel medzi touto operáciou a eko-schémou, v ktorej je požiadavka na odloženie termínu kosenia na časti plochy poľnohospodárskeho podniku. Na rozdiel od eko-schémy je však pri tejto operácii dôležité, že posun sa neuplatňuje na celých plochách blokov ale iba na ich častiach. Tým sa vytvára oveľa jemnejšia mozaika ako pri posune termínu kosby podľa podmienok eko-schémy. Takáto operácia je však technicky náročnejšia ako posun termínu kosby celých blokov, lebo na všetky bloky zaradené do operácie je potrebné prísť s technikou 2-krát. Navrhovaná platba tento fakt dostatočne nereflektuje, preto požadujeme jej navýšenie. Požadujeme tiež navýšenie alokácie, lebo súčasne navrhnutá alokácia je nedostatočná vzhľadom na výmeru oprávnených TTP v územiach európskeho významu a tiež nereflektuje potrebu vyššej platby za opatrenie.	Z	ČA	Platbu vypočítala nezávislá organizácia. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, pripomienka bola prekvalifikovaná na obyčajnú.
423.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 24 k Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov, Plánovaný výstup č. 2 a Plánovaný výstup č. 3 str. (483 a 484.) Text pripomienky: Žiadame zmeniť Plánovaný výstup č. 2 - čiže plochu, na ktorej sa očakáva realizácia Operácie zameranej na územia európskeho významu na 20.000 ha a Plánovaný výstup č. 3, t.j. plochu, na ktorej sa má realizovať Operácia zameraná na ochranu hlucháňa hôrneho na 10.000 ha. Zvýšené náklady navrhujeme pokryť realokáciou z iných intervencií. Zdôvodnenie: Ak majú navrhované operácie priniesť zlepšenie stavu druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV a zlepšenie stavu ohrozeného hlucháňa hôrneho, je potrebné operáciami pokryť oveľa väčšie územie a teda alokovať väčší rozpočet. V opačnom prípade operácia zameraná na hlucháňa hôrneho nesplní svoj cieľ zadaný na str. 469: “zastaviť úbytok hlucháňa hôrneho a zastabilizovať jeho populáciu tak, aby jej prežívanie na Slovensku bolo dlhodobou udržateľné”. Podobne, operácia LEKS ÚEV nenaplní svoj cieľ “zachovanie a zvýšenie biologickej diverzity v územiach Natura 2000”, keďže cieľom území Natura 2000 je zachovanie a zlepšenie druhov a biotopov európskeho významu. Uvedené operácie budú mať na zlepšenie stavu týchto druhov iba zanedbateľný až nepodstatný vplyv, ak operácie nepokryjú oveľa väčšiu výmeru.	Z	N	Vzhľadom na povahu záväzkov a skutočnosť, že oprávnenými žiadateľmi sú len súkromní a verejní obhospodarovatelia lesov a ich združenia, môžeme potvrdiť, sú zahrnuté všetky reálne plochy uvedených intervencie LEKS ÚEV a LEKS ochrana hlucháňa hôrneho. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.
424.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 25 ku všetkým trom investíciám budovania závlah na farmách / mimo fariem - 73.9. (str. 548), 73.10. (str. 554) a 73.11. (str. 560) Text pripomienky: Žiadame, aby podmienkou oprávnenosti v zmysle čl. 74 nariadenia (EÚ) 2021/2115 bolo	Z	A	

		preukázanie, že investíciami do závlahových zariadení nedôjde k zhoršeniu stavu vôd v budúcnosti. Žiadateľ musí preukázať, že stav vodných útvaru nebol doteraz v horšom ako dobrom stave a zároveň, že realizáciou investície nedôjde k zhoršeniu stavu aj v budúcnosti. Konkrétne žiadame, aby na všetkých relevantných miestach bol pôvodný text doplnený o slová vyznačené tučným písmom, teda takto: “Tieto podmienky budú splnené ak: - právoplatné rozhodnutie podľa § 16a ods.1 vodného zákona, ktoré preukazuje, že realizáciou činnosti nedôjde k zhoršeniu stavu vodného útvaru a vodný útvar nebol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody. (ak je relevantné)” Zdôvodnenie: Cieľom Rámcovej smernice o vode je dosiahnuť aspoň dobrý stav vôd resp. nezhoršovať stav vodných útvarov povrchových vôd a podzemných vôd. Nestačí, aby žiadateľ o podporu preukázal, že stav vodného útvaru (doteraz) nebol označený za menej dobrý. Už v súčasnosti máme nielen viacero vodných útvarov v horšom ako dobrom stave z dôvodu odberov vody, ale ďalšie vodné útvary boli identifikované testovaním za rizikové. Ide o útvary, kde sa jednoznačne nestanovil zlý kvantitatívny stav, ale výsledky ich hodnotenia vytvárajú predpoklad, že k zlému stavu potenciálne môže dôjsť do roku 2027.			
425.	Verejn st'	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 26 ku: intervencii 73. 12. Investície do vodozádržných opatrení mimo fariem (str. 564 - 568) Text pripomienky: K časti “Oprávnené investície” a) žiadame premenovať existujúcu investíciu “rekonštrukcia odvodňovacích kanálov s potenciálom retencie vody” na “prebudovanie odvodňovacích kanálov na vodozádržné prvky”. b) do oprávnených investícií žiadame doplniť aj ďalšie oprávnené investície: vsakovacie pásy, infiltračné priekopy a prielohy, retenčné nádrže. Zdôvodnenie: Cieľom opatrení by malo byť aj zlepšenie vodného režimu poľnohospodárskej krajiny, nielen zadržanie “manipulovateľného” objemu vody využiteľnej na zavlažovanie. Vodozádržné opatrenia, ktoré dokážu previesť vodu z povrchového odtoku do pôdy (vsakovaním) síce nevytvoria objem vody, ale dokážu pozitívne vplývať na obsah vody v podloží. Tieto opatrenia sú zároveň doplnkovými agroenvironmentálnymi a klimatickými opatreniami vo vzťahu ku existujúcemu difúznemu znečisteniu vodných útvarov v zmysle platného Vodného plánu Slovenska (plány vodohospodárskeho manažmentu povodí). Formulácia “rekonštrukcia odvodňovacích kanálov s potenciálom retencie vody” vytvára dojem, že ide o obnovu prvkov na ODVODŇOVANIE krajiny, čo je v rozpore s cieľom intervencie.	Z	N	Agro-ekofórum navrhlo pripomienku vyhodnotiť na základe rozporového konania s MŽP SR. Pripomienka vykonzultovaná s MŽP SR, rozpor s MŽP SR odstránený.
426.	Verejn st'	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 27 k: Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – neproduktívne investície a aj časť - produktívne investície), Bodovacie kritériá a podmienky oprávnenosti, (str. 579 a 584, 585) Text pripomienky: Žiadame bodovacie kritérium zvýhodňujúce projekty s oprávnenými výdavkami na výstavbu lesnej dopravnej siete na úrovni max. 20 % presunúť do podmienok oprávnenosti. Zároveň medzi bodovacie kritériá zvýhodňujúce projekty žiadame doplniť kritérium v nasledovnom znení: “Uprednostňovanie projektov zahŕňajúcich likvidáciu nevhodnej a nevyužívanej lesnej	Z	A	Vid' vyhodnotenie rovnakej pripomienky MŽP SR.

		dopravnej siete.” Zároveň medzi podmienky oprávnenosti žiadame doplniť novú: “Investícia do výstavby/rekonštrukcie lesnej dopravnej siete (ako súčasť komplexného projektu spolu s produktívnymi investíciami) nezasiahne do Integrity sústavy Natura 2000.” Pripomienka č. 16 platí pre produktívne aj neproduktívne investície. Zdôvodnenie: Považujeme za podstatné, aby podstatou projektov správnej praxe prírode blízkeho obhospodarovania lesa bola predovšetkým podpora lesohospodárskych činností zabezpečujúcich zmenu spôsobu hospodárenia smerom k jemnejším postupom. Preto by nižšie investície do lesnej dopravnej siete v rámci projektu nemali byť iba výhodou pri výbere projektu, ale aj podmienkou pri výbere. Rozumieme, že dostatočne rozvinutá lesná dopravná sieť je nevyhnutnou podmienkou pre prechod k jemnejším postupom. Na druhej strane netreba zabúdať na to, že práve miera fragmentácie lesných porastov dopravnou sieťou je jedným z kľúčových faktorov pre výskyt niektorých vzácnych druhov, ktorých výskytom sa Slovensko pýši a má zodpovednosť za ich ochranu. Preto ak projekty podporia rekonštrukciu/výstavbu lesnej dopravnej siete a teda zvyšovanie miery fragmentácie, preto by na druhej strane mali byť zvýhodnené projekty, ktoré budú zároveň nevhodnú alebo nevyužívanú dopravnú sieť odstraňovať. Rovnako by malo byť preukázané (napríklad v procese prípravy Programy starostlivosti o les), že projekt nezasiahne do Integrity sústavy Natura 2000, čo žiadame explicitne uviesť ako novú podmienku oprávnenosti			
427.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 3 k Hodnotenie potrieb, Potreba 6.3 Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch; (str. 22-23) Text pripomienky: Žiadame zvýšiť stupeň priority zo “strednej relevantnosti” na “vysokú relevantnosť” Zdôvodnenie: Realizácia opatrení v súvislosti s touto potrebou je kľúčová z pohľadu naplňania cieľov stratégie EÚ pre ochranu biodiverzity do roku 2030, vrátane cieľov zelenej dohody. Zároveň je to v súlade s odporúčaniami EK pre SP SPP pre Slovensko: “Zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity, najmä pokiaľ ide o trendy a stav ochrany všetkých chránených biotopov a druhov viazaných na poľnohospodárstvo a pokles stavov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde a voľne žijúcich opeľovačov, podporou postupov udržateľného obhospodarovania poľnohospodárskej plochy a udržateľného obhospodarovania lesov, akcií na obnovu biotopov v súlade s prioritami vymedzenými v prioritnom akčnom rámci a príspevom k naplneniu cieľa Európskej zelenej dohody týkajúceho sa krajinných prvkov s bohatou biodiverzitou na poľnohospodárskej ploche” Avšak, bez ohľadu na politické aspekty súvisiace s touto potrebou, strata biodiverzity v poľnohospodárskej krajine je alarmujúca, do veľkej miery spôsobená zlým nastavením doterajších dotácií. Podpora ekologickej rozmanitosti krajiny budovaním a udržiavaním krajinných a ekologizačných prvkov, je z pohľadu zvrátenia úbytku biodiverzity kľúčová. Preto je nevyhnutné prioritizovať realizáciu týchto opatrení zo zdrojov SPP.	Z	A	Stupeň priority bude zvýšený na vysoký.
428.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č. 31 k Strategickému plánu ako celku Text pripomienky: Stavíme sa kriticky k faktu, že na pripomienkovanie Strategického plánu SPP v MPK bol	Z	A	

		<p>poskytnutý priestor iba 7 dní. Preto požadujeme, aby v ďalších krokoch prípravy SPP bol dôsledne dodržiavaný transparentný prístup prípravy so zapojením zainteresovaných skupín</p> <p>Zdôvodnenie: Doposiaľ MP RV SR zapájalo do pracovných skupín na prípravu jednotlivých intervencií široké spektrum organizácií od farmárov, cez štátnu, neštátnu ochranu prírodu, lesníkov a ďalších subjektov, pričom účastníci mali priestor efektívne vznášať svoje pripomienky k návrhom intervencií. Preto považujeme za veľmi nešťastné, že na participatívny proces vrhlo svetlo pochybnosti práve MPK v krátkom termíne. To vyvoláva zbytočné pochybnosti u úmysloch takéhoto konania nielen u subjektov, ktoré do práce pracovných skupín zainteresované neboli. Takisto takýto krátky termín nemusí poskytnúť dostatočne sa všetkým dostatočne oboznámiť s návrhom Strategického plánu SPP a už vôbec nie širšie vysvetliť intervencie, ktoré sú v návrhu obsiahnuté. MPK je vždy ostro sledovaným krokom. Preto požadujeme, aby MP RV SR v ďalších krokoch dôsledne postupovalo participatívne a do ďalšej prípravy materiálov, legislatívy metodík zapájalo zainteresovaných. Vzhľadom ku veľkým výzvam pred ktorým agrárna krajina a poľnohospodársky sektor stojí unáhlené konanie môže viesť k chybám, ktoré zbytočne znížia benefity, ktoré Strategický plán SPP mohol priniesť</p>			
429.	Verejn st'	<p>Agro-eko fórum: Pripomienka č. 5 k Definície a minimálne požiadavky, 4.1.1.2.1. Orná pôda, (str. 154) Text pripomienky: Žiadame upraviť definíciu ornej pôdy v prípade úhoru nasledovne: -v prípade plochy ornej pôdy vhodnej na pestovanie plodín, ale ležiacej úhorom má byť táto udržiavaná; udržiavaním sa rozumie najmä zabránenie rozširovaniu samonáletov drevín, odstraňovanie inváznych druhov rastlín a húževnatých burín, avšak v období rozmnožovania živočíchov (1.4.-31.7) sú agrotechnické zásahy vylúčené; údržba využitím hospodárskych zvierat (pasením) je možná celoročne. Zdôvodnenie: Vylúčenie agrotechnických zásahov na úhoroch počas obdobia rozmnožovania živočíchov je z pohľadu ochrany biodiverzity kľúčová. V opačnom prípade sa stávajú ekologickou pascou. Podľa našich vedomostí, poľnohospodári v mnohých prípadoch realizujú agrotechnické zásahy v hniezdnom období z obavy zo straty dotácií v prípade, že by kontrola považovala stav úhoru v danom čase za nevhodný. Preto je dôležité nastaviť podmienky tak, aby vylúčenie agrotechnických zásahov v hniezdnom období bolo normou a nie výnimkou a zbytočne nedochádzalo k negatívnemu vplyvu na biodiverzitu. Navrhovaná formulácia prispeje k implementácii SMR3 (Smernica o vtákoch)</p>	Z	N	<p>Plošná požiadavka na zákaz minimálnych činností nie je vhodná vzhľadom na skutočnosť, že ide o podmienku baseline. Čo sa týka podmienok hospodárenia a prípadných reštriktívnych obmedzení vo vzťahu k hospodáreniu, činnosť má byť nastavená tak, aby bola všeobecne aplikovateľná (ide o baseline pre celé územie) a aby bola definovaná činnosťou (a nie nečinnosťou – to patrí do nadstavby napr. formou intervencií alebo kondicionality) Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 17.1.2022 a úprave podmienok oprávnenosti v rámci intervencie Celofarmová eko-schéma pripomienka preklasifikovaná na obyčajnú.</p>
430.	Verejn st'	<p>Agro-eko fórum: Pripomienka č. 9 k Celofarmová eko-schéma K podmienkam rozčlenenia parciel ak jeden diel pôdneho bloku užívajú viacerí užívatelia (str. 194) Text pripomienky: Žiadame stanoviť jasnejšiu definíciu členenia parciel, ktorá by vylúčila špekulatívne obchádzanie tejto podmienky v prípade ak jeden diel pôdneho bloku užívajú viacerí užívatelia. Zdôvodnenie: Predstavené podmienky výmery parciel umožní obísť plnenie povinnosti členenia lánu biopásom, ak na jednej parcele budú viacerí farmári pôdu užívať naraz. Teda ak mimo CHU jeden pôdny diel s rozlohou 70 ha užívajú dvaja farmári, pričom jeden užíva 36 ha</p>	Z	N	<p>MPRV SR berie na vedomie predmetné výhrady, ktoré boli analyzované v procese prípravy podmienok oprávnenosti na celofarmovú eko-schému. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podmienky oprávnenosti nemôžu byť stanovené spôsobom, kedy ich plnenie zo strany jedného žiadateľa závisí od súčinnosti iných</p>

		<p>a druhý 34 ha. V takom prípade by ani jeden z nich nemusel vyčleniť biopás, keďže formálne daný lán užívajú dvaja rôzni užívatelia. Výsledkom však bude jeden rozľahlý nepredelený lán (môže nastať aj situácia, že obaja budú mať osiatu napríklad kukuricu a výsledkom bude nepredelený lán 70 ha osiaty kukuricou). Navyše je tu možné riziko, že navrhnuté znenie maximálnej výmery parciel môžu špekulanti obchádzať fiktívnym zakladaním firiem, ktoré budú podporu prijímať na rôznych častiach lánu. Dopĺňame pre korektnosť, že sme ako členovia pracovnej skupiny s touto formuláciou, ktorá je predmetom návrhu Strategického plánu, súhlasili a sami doteraz nevieme navrhnúť jednoznačnejšie riešenie (a ani bezchybné riešenie, ktoré by riešilo stav, kedy jeden diel užívajú dvaja farmári s nie najlepšimi vzťahmi, ktorí sa nebudú vedieť dohodnúť kto má povinnosť biopás vyčleniť). Považujeme však túto podmienku eko-schémy za potenciálne rizikovú (kvôli možnému obchádzaniu hlavného cieľa eko-schémy), preto si myslíme, že je potrebné riziká mať na zreteli a zvážiť či nie je možné nájsť formuláciu, ktoré by minimalizovala dôvody na špekulatívne konanie.</p>		<p>žiadateľov. Prípadné stanovenie povinnosti vytvoriť biopás napr. na okraji susediacich parciel predstavuje reštrikcie pre žiadateľov povinných takýto biopás vytvoriť, nakoľko by bolo potrebné kopírovať líniu parcely bez možnosti rozhodnúť sa, akým spôsobom a v akej lokalite bude biopás vytvorený. Zároveň by tým došlo k ďalšiemu vyčleneniu produkčných plôch na neproduktívne účely. Pokiaľ ide o špekulatívny prístup k predmetnému postupu, členské štáty majú k dispozícii z legislatívy EÚ vyplývajúce oprávnenie zabezpečiť, že žiadne výhody (v tomto kontexte platby) sa neposkytnú fyzickým ani právnickým osobám, pri ktorých sa zistilo, že v rozpore s cieľmi uvedených právnych predpisov sa podmienky požadované na získanie takýchto výhod vytvorili umelo. Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 17.1.2022 pripomienkujúci subjekt pripomienku stiahol.</p>
431.	Verejn osť	<p>Agro-eko fórum: Pripomienka č.11 k Celofarmová eko-schéma (str. 195) Text pripomienky: V druhej podmienke na str. 195 určujúcej termíny kosenia na biopásky navrhujeme do zátvorky za slová “pre opeľovače” doplniť slová “alebo semenožravé vtáky”). Zdôvodnenie: Ak je biopás osiaty po dohode s farmármi cielene zmesou pre semenožravé vtáky, potom je dôležité, aby kosenie prebehlo nielen po hniezdnom období, ale až po ukončení jesennej migrácie a zimovania a to preto, aby takýto biopás slúžil špecificky pre vtáctvo</p>	Z	<p>N</p> <p>Pokiaľ ide o rozšírenie plôch o plochy pre semenožravé vtáky, je potrebné uviesť nasledovné. Potreba vytvoriť plochy pre opeľovače vyplynula o. i. z odporúčaní EK, pričom k optimálnemu spôsobu ich vytvorenia a obhospodarovania prebehla široká odborná diskusia. Podmienka osiatia min. 10 % neproduktívnych plôch relevantnými zmesami korešponduje aj s podmienkami pre biopásky, kedy sa žiadateľ môže rozhodnúť vytvoriť jednoročnú alebo viacročnú plochu a na základe uvedeného plochu obhospodaruje. V prípade zahrnutia plôch pre semenožravé vtáky, ktoré však nie je vhodné obhospodarovat' v termínoch a spôsobom stanoveným pre plochy pre opeľovače, dochádza k nesúladu s podmienkami pre biopásky, pretože sa</p>

					zavádza povinne viacročný charakter predmetnej plochy (resp. presah do nasledujúceho roka). Zoznam plodín vhodných pre opel'ovače bude súčasťou metodického usmernenia a bude možné ho v prípade potreby doplniť. Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 17.1.2022 rozpor odstránený.
432.	Verejn osť	<p>Agro-eko fórum: Pripomienka č.12 k odloženému termínu kosenia (str. 195) Text pripomienky: Navrhujeme zvážiť jednoduchého, byrokraticky nenáročného systému do podmienok odloženého termínu kosenia podľa ktorého ŠOP SR bude môcť účinne ovplyvniť výber plôch, na ktorých sa na farme vyberú plochy s odloženým termínom kosenia</p> <p>Zdôvodnenie: Aktuálne je navrhnutý systém výberu plôch na ktorých sa budú TTP kosieť v odloženom termíne tak, že je to len na výbere farmára a to v rámci celej farmy. Výhodou je nenáročnosť takéhoto opatrenia, ktoré neodradí farmárov od účasti v eko-schéme. Nevýhodou však je, že farmár môže v riadnom termíne pokosiť práve tie časti TTP, kde bolo dôležité kvôli výskytu vzácných druhov kosenie odložiť. Na druhej strane nie je vhodné nastaviť opatrenia v eko-schéme tak prísne ako navrhujeme pri operácii "Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu", kde navrhujeme aby sa podiel odloženého termínu kosenia rátal pre každý pôdny blok samostatne. To síce zabezpečí väčší pozitívny dopad na biodiverzitu, no nie je to vhodné pre eko-schému, ktorá by mala byť jednoduchá. Myslíme si však, že by napriek tomu mala byť v podmienkach odloženého termínu kosenia spomenutá možnosť v rámci ktorej bude môcť ŠOP SR účinne a efektívne ovplyvniť výber plôch (s ohľadom na výskyt vzácných druhov) v rámci stanoveného podielu na ktorých sa odložené kosenie uskutoční.</p>	Z	N	<p>Predmetnú pripomienku nie je možné akceptovať vzhľadom na nasledovné aspekty. Predpokladom pre zavedenie predmetného systému je identifikácia relevantných plôch zo strany organizácie ochrany prírody u všetkých dotknutých žiadateľov o celofarmovú eko-schému a striktné v termínoch, ktoré sú relevantné pre administráciu žiadostí; splnenie predmetnej povinnosti by muselo byť zo strany organizácie ochrany prírody garantované. Vzhľadom na zásadu nediskriminácie nie je možné pre jednu skupinu subjektov stanoviť odlišné pravidlá, čo by nastalo v prípade, že niektorým subjektom by stanovila relevantné plochy organizácia ochrany prírody, kým iné subjekty by si mohli tieto plochy zvoliť bez ingerencie organizácie ochrany prírody. Požadované zavedenie jednoduchého systému zároveň nie je možné realizovať aj vzhľadom na neexistenciu prepojenosti informačných systémov organizácie ochrany prírody a PPA. Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 17.1.2022 rozpor odstránený.</p>
433.	Verejn osť	<p>Agro-eko fórum: Pripomienka č.18 k Agro-environmentálno-klimatická intervencia– Ochrana a zachovanie biodiverzity, Operácia ochrana biotopu sysľa pasienkového (str. 460) Text pripomienky: Žiadame zvýšiť platbu na operáciu "Ochrana biotopov sysľa pasienkového" na 137 EUR/ha a zároveň zvýšiť celkovú alokáciu operácie o 0,5 mil EUR Zdôvodnenie: Navrhnutá celková výška na operáciu ochrana biotopov sysľa pasienkového nie je síce uvedená priamo v Strategickom pláne, no text korešponduje s podkladmi z Intervenčnej</p>	Z	N	<p>Výpočet zabezpečila nezávislá organizácia. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor pretrváva.</p>

		stratégie, kde sa rátalo z výškou alokácie na úrovni 1 mil EUR. Túto výšku a z toho vyplývajúcu platbu však považujeme za úroveň podpory, ktorá nepokryje všetky náklady farmárov z podmienok operácie, preto navrhujeme zvýšenie platby tak, aby o vstup do operácie malo väčšie spektrum subjektov. Navrhujeme zvýšenie alokácie o 0,5 mil EUR (ide o sumu, ktorú je možné získať presunom z iných intervencií ako navrhujeme nižšie)			
434.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č.23 k Operácia Ochrana polo-prírodných a prírodných trávnych porastov (str. 480) Text pripomienky: Požadujeme navýšiť navrhnutú platbu za 2. typ (typy A, C, F, G) z 202 €/ha na 245 €/ha pri zachovaní celkovej finančnej alokácie na opatrenie. Zdôvodnenie: Aj keď došlo k navýšeniu platby oproti minulému programovaciemu obdobiu, navýšenie podľa našich poznatkov nie je dostatočné. Medzi druhovo bohaté biotopy TTP 2. typu (typy A, C, F, G) sú zaradené veľmi cenné a vzácne typy biotopov. Tvorí iba 10% výmery polo-prírodných a prírodných TTP, ale zahŕňajú najväčšiu časť ich biotopovej rozmanitosti. Ide o biotopy vyskytujúce sa v odľahlých horských oblastiach (typy C a G) alebo biotopy na strmých svahoch, ktoré si vyžadujú veľmi citlivé a špecifické spôsoby obhospodarovania (typ A). Pri kalkulácii pre výšku platby sa počíta pri biotopoch TTP s navýšením variabilných nákladov na pastvu o 25% oproti konvenčným podmienkam, podľa našich poznatkov je však pri tomto type biotopov skutočné navýšenie variabilných nákladov na pastvu oveľa vyššie až o 75% oproti konvenčným podmienkam. Navyše ide o biotopy, ktoré sú vo väčšine prípadov hodnotené v nevyhovujúcom stave, ktorý sa kontinuálne zhoršuje. Vyššia platba by bola motivačná pre ich lepšie obhospodarovanie. Keďže by sa nenavýšila celková alokácia na opatrenie, táto požiadavka nevyvoláva zvýšené nároky na rozpočet SPP. Došlo by iba k miernemu zníženiu plánovanej plošnej aplikácie schémy o cca 10 000 ha. Z hľadiska kvality jej dopadu by to však bolo vysoko prospešné	Z	N	Výpočet v súlade s podmienkami. Svojevoľné navýšenie nie je možné. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor pretrváva.
435.	Verejn osť	Agro-eko fórum: Pripomienka č.4 k GAEC8 (str. 154) Text pripomienky: Žiadame v zozname oprávnených prvkov definovaných v GAEC8 doplniť maximálny limit pre šírku stromoradia a skupiny stromov. Zdôvodnenie: V definícii oprávneného hektára je na strane 160 uvedená pre trávnaté údolince, ostrovy biodiverzity a multifunkčné pásy maximálna šírka 10 metrov. Podobný limit však už nie je stanovený v zozname neproduktívnych prvkov, ktoré sa zahŕňajú do GAEC8 na strane 154. Ako stromoradie spadajúce pod GAEC8 sa tak môže uznať aj napríklad aj brehový porast okolo vodných tokov alebo vetrolamy so šírkou výrazne presahujúcou 10 m. Takéto neproduktívne prvky zahŕňajúce aj vetrolamy, brehové porasty alebo drobné lesíky tvoria už teraz aj v agrárnej nížinnej krajine južného Slovenska s veľmi nízkym zastúpením krajinných prvkov približne 3 % plochy. V podhorskej krajine, či v pahorkatinách je zastúpenie rozľahlých neproduktívnych prvkov v agrárnej krajine ešte vyššie (aj výrazne viac ako 5 %) a ich zahrnutie na splnenie podmienky GAEC8 by mohlo slúžiť na obchádzanie povinnosti vytvárania nových neproduktívnych prvkov a to aj na intenzívne zameraných farmách. Takéto nastavenie zahrnutia neproduktívnych prvkov bez stanovenia limitu teda značne oslabí očakávaný príspevok Strategického plánu v ochrane biodiverzity.	Z	N	Definovanie neproduktívnych prvkov v rámci GAEC8 bude súčasťou národnej legislatívy / metodiky a zohľadnia sa v pripomienke namietané skutočnosti a možnosti dané legislatívou EÚ. Za stromoradia sa nepovažuje taká vegetácia, ktorá je súčasťou medze, terasy ako aj takej vegetácie, ktorá plní funkcie lesa podľa § 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, teda patrí do lesného fondu. Z hľadiska pôvodu ide zväčša o umelo vysadené pásy drevín, prípadne kombinované typy vegetácie, pri ktorých sa vhodne spojili spontánne nálety drevín so zámernou výsadbou. Rozpor odstránený na základe vysvetlenia poskytnutého na

					rozporovom konaní 17.1.2022 a 21.1.2022.
436.	Verejn st'	<p>Agro-ekofórum: Pripomienka č 7 k GAEC 8 a hektár na ktorý možno poskytnúť podporu (str. 154 a 160) Text pripomienky: Žiadame presunúť pojem "Ostrov biodiverzity" doplniť na str. 154 medzi neproduktívne prvky vymenované v GAEC8 a vypustiť ho z definície oprávneného hektára, prvého odstavca na str. 160 v súvislosti so stanovením maximálnej šírky.</p> <p>Zdôvodnenie: Víťame, že MP RV SR doplnilo pojem ostrov biodiverzity medzi neproduktívne prvky, žiadame však jeho doprecizovanie, aby plnil prvok účel, ktorý sa od neho očakáva.</p> <p>Pojem ostrov biodiverzity má byť alternatívou v rámci GAEC8 ku úhoru. Definícia starostlivosti o úhor ako je stanovená teraz na str. 156 umožňuje jeho kosenie za účelom odstránenia samonáletu a invázných drevín aj počas hniezdneho obdobia, čo v podstate neguje význam úhoru pre ochranu biodiverzity (čo je jedným z hlavných účelov neproduktívnych prvkov v rámci GAEC8). Preto žiadame "ostrov biodiverzity" doplniť do GAEC8 a vylúčiť jeho limitovanie maximálnou šírkou 10 metrov. Ako opodstatnené si vieme predstaviť limitovanie rozlohou (napr. 20 ha), aby ak sa farmár rozhodne o ostrov biodiverzity namiesto úhoru, aby v takom prípade takýto ostrov vyčlenil nie jeden v celku, ale na viacerých miestach a aby potom aj významovo išlo o ostrov biodiverzity. Na ostrove biodiverzity by v hniezdnom období, či počas vegetačného boli úplne vylúčené agrotechnické zásahy.</p>	Z	N	<p>Ak sú určité krajinné prvky súčasťou osvedčených postupov pestovania, môžu sa považovať za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ vyhovujú kvantitatívnym a kvalitatívnym kritériám. Zároveň, všetky krajinné prvky podliehajúce požiadavkám kondicionality, ktoré sú súčasťou celkovej plochy poľnohospodárskeho pozemku, sa považujú za súčasť plochy uvedeného poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu. Dňa 17.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.</p>
437.	Verejn st'	<p>Agro-ekofórum: Pripomienka č. 17 k: Operácia ochrana biotopu dropa veľkého, Výberové kritériá, (str. 459) Text pripomienky: Žiadame vo výberových kritériách vo vnútroštátnom legislatívnom predpise u Operácie ochrana biotopu dropa veľkého uviesť, že uprednostňované budú subjekty z CHVU Sysľovské polia. Zdôvodnenie: CHVU Sysľovské polia je najvýznamnejším hniezdiskom a jediným zimoviskom dropa na Slovensku. Preto v prípade žiadosti o podporu od subjektov hospodáriacich v tomto území by mali byť uprednostnené.</p>	Z	A	Neuplatňujeme žiadne výberové kritériá.
438.	Verejn st'	<p>Agro-ekofórum: Pripomienka č. 28 k Projekty ozdravných opatrení v lesoch, Podmienky oprávnenosti, (str. 589) Text pripomienky: V podmienkach oprávnenosti žiadame doplniť nový bod "V chránených územiach súhlasné stanovisko Štátnej ochrany prírody SR vo fáze prípravy projektu". Zdôvodnenie: Projekty ozdravných opatrení vzhľadom ku svojej povahe majú potenciál významne (a to nielen pozitívne) ovplyvniť predmety ochrany v chránených územiach. Preto by podmienkou pre realizáciu takéhoto projektu malo byť súhlasné stanovisko ŠOP SR.</p>	Z	A	Podmienka je spoločná pre projektové intervencie (kap. 4).
439.	Verejn st'	<p>Agro-ekofórum: Pripomienka č. 29 k Projekty pozemkových úprav (str. 593) Text pripomienky: Žiadame prehodnotiť či je naozaj nevyhnutné vyčlenenie alokácie 40 mil. EUR na pozemkové úpravy v rámci Strategického plánu SPP a či nie je možné túto alokáciu na pozemkové úpravy aspoň čiastočne vykryť aj z iných zdrojov. Ak sa nájde priestor na zníženie</p>	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.

		<p>alokácie v rámci Strategického plánu SPP, navrhujeme takto ušetrené peniaze presunúť na navýšenie prostriedkov na Operáciu na ochranu biotopov dropa veľkého, sysľa pasienkového, vyššie navrhnutú operáciu na zatrávnenie ornej pôdy a ochranu biodiverzity na juhozápadnom Slovensku, prípadne ďalšie opatrenia. Rovnako žiadame prehodnotiť či rovnakým spôsobom nie je možné z iných zdrojov čiastočne pokryť aj budovanie spoločných zariadení a opatrení</p> <p>Zdôvodnenie: Myslíme si, že vzhľadom k tomu, že projekty pozemkových úprav neriešia len naplnenie cieľov súvisiacich s poľnohospodárskym využívaním krajiny, ale aj environmentálnych cieľov ako je zvýšenie vodozadržnej kapacity krajiny alebo ochrana biodiverzity, je vhodné, aby sa v tejto veci hľadalo v spolupráci MP RV SR a MŽP SR efektívne využitie prostriedkov a to aj vzhľadom ku limitovanému národnému kofinancovaniu druhého piliera SPP. V dôsledku limitov národného kofinancovania došlo k úpravám alokácií, ktoré mali za následok vypustenie dôležitého opatrenia zatrávňovania ornej pôdy. Pritom pozemkové úpravy môžu byť podporené aj z operačného programu. A to dokonca už aj dnes, ak ide o pozemkové úpravy, ktoré povedú k naplneniu cieľov ochrany Chránených území. Vo viacerých programoch starostlivosti o chránené vtáčie územia sú pozemkové úpravy spomenuté ako potrebné opatrenia a to preto, že povedú k sceleniu vlastníctva štátu v daných CHVU a teda k následnej väčšej možnosti efektívne ovplyvňovať hospodárenie na pozemkoch. Zároveň je usporiadanie vlastníctva nevyhnutnou podmienkou pre realizáciu opatrení dôležitých pre ochranu predmetov ochrany v CHVU. Konkrétne takto môžu byť podporené pozemkové úpravy v CHVU Dolné Považie, Dubnické štrkovisko, Košická kotlina, Ostrovné lúky, Parížske močiare, Poiplie, Slovenský raj, Chočské vrchy, Čergov, Sysľovské polia a Žitavský luh. Spolu ide o 191 katastrálnych území, v ktorých by len realizácia projektov pozemkových úprav stála podľa jednotkovej ceny zo Strategického plánu SPP 66850000 EUR. Nie vo všetkých spomenutých územiach je realizácia pozemkových úprav najvyššou prioritou, nie vo všetkých bude k dispozícii súhlas vlastníkov (aj keby padlo rozhodnutie o ich realizácii, nebudú sa tak projekty PU realizovať hneď). Navrhujeme však, aby v tejto veci spolu jednalo MP RV SR a MŽP SR, zhodnotilo túto alternatívu a využili prostriedky maximálne efektívne a tam kde na to je v CHU priestor sa neplatili pozemkové úpravy z SPP, ale operačného programu, keďže prioritou takýchto pozemkových úprav bude okrem iného ochrana predmetov ochrany dotknutých CHVU</p>			
440.	Verejn st'	<p>Agro-ekofórum: Pripomienka č. 30 k Strategickému plánu SPP ako celku Text pripomienky: Na príslušnom mieste Strategického plánu pre SPP žiadame uviesť, že sa pravidelne vyhodnocujú dopady Strategického plánu na biodiverzitu a to nielen v podobe indexov početnosti vtáctva, ale aj iných skupín a živočíchov ale aj celkovo príspevok Strategického plánu SPP k plneniu Stratégie EU v oblasti biodiverzity do roku 2030 vo veci vyčlenení neproduktívnych prvkov na úrovni 10 %. Zároveň žiadame uviesť, že takéto hodnotenie bude zahŕňať aj vedecké inštitúcie. Zdôvodnenie: Strategický plán SPP je jedným z najdôležitejších faktorov, ktorý vplýva na zmeny biodiverzity na národnej úrovni. Návrh Strategického plánu má cieľ prispieť k ochrane biodiverzity, preto je nevyhnutné aby od jeho prijatia boli dôsledne</p>	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, pripomienka bola stiahnutá.

		vyhodnocované jeho dopady na rôzne skupiny (napríklad motýle, vtáky, rastlinné spoločenstvá) a aby sa toto vyhodnocovanie realizovalo aj v spolupráci s vedeckými inštitúciami. Odporúčame aby sa navrhnuté hodnotenie započalo už v roku 2022, teda pred začiatkom platnosti Strategického plánu a to preto, aby bolo možné vyhodnotiť počiatočný stav ešte pred tým ako sa zmeny preukážu v prvom roku aplikácie novej SPP.			
441.	Verejn osť	Agro-ekofórum: Pripomienka č. 6 k Hektár na ktorý možno poskytnúť podporu (str. 160) Text pripomienky: V definícii oprávneného hektára na strane 160 žiadame v prvom odstavci za slová „celkovú šírku 10 metrov“ doplniť slová “maximálny limit šírky sa nevzťahuje na biopás vytvorený v rámci celofarmovej eko-schémy”. Zdôvodnenie: V celofarmovej ekoschéme je minimálna šírka biopásu určená na úrovni 12 metrov, no maximálna šírka biopásu v definícii oprávneného hektára je 10 metrov. To vyvoláva dojem, že na 2 m z biopásu vytvoreného v rámci ekoschémy subjekt nemusí dostať podporu, keďže takéto 2 metre nie sú oprávnené. Takéto rozporné znenie môže byť pre subjekty nejasné, môže viesť k nezrovnalostiam aj pri prekladaní žiadosti o platbu poľnohospodárskej platobnej agentúre a môže tak viesť k celkovo nižšiemu záujmu o ekoschémy a celkovo k nižšiemu pozitívnemu dopadu na biodiverzitu. Preto žiadame jasne a nespochybniteľne uviesť, že stanovená maximálna šírka v definícii hektára oprávneného na platbu sa netýka biopásov vytvorených v rámci ekoschémy, kde sa bude akceptovať aj väčšia šírka biopásu. To je dôležité aj preto, že v niektorých prípadoch na dosiahnutie povinného % v rámci GAEC8 môže po vyčlenení biopásov chýbať farmárov len malá rozloha na splnenie %. Túto rozlohu, sa môžu rozhodnúť riešiť miernym rozšírením biopásov vytvorených v rámci ekoschémy aj nad rámec 12 m, no definícia oprávneného hektára následne vytvára otázky, či je takýto postup vôbec možný	Z	N	Podľa čl. 4 (4) b) SPR b) na účely typov intervencií vo forme priamych platieb sa „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“ považuje akákoľvek plocha podniku, ktorá je počas trvania príslušného záväzku poľnohospodára zriadená alebo udržiavaná v dôsledku ekoschémy uvedenej v článku 31. Dňa 17.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.
442.	Verejn osť	Agro-ekofórum: Pripomienka č. 8 k Celofarmová eko-schéma (str. 192) Text pripomienky: Žiadame aby v rámci podmienok eko-schémy a aj jej následnej aplikácie Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR preskúmalo technické možnosti úpravy eko-schémy, ktoré ďalej zvýšia záujem farmárov o vstup do nej bez zníženia environmentálnej ambície. Žiadame v tejto súvislosti aj o stanovenie deliacej línie podpory medzi SPP a Operačným programom na úrovni aktivity (nie LPIS). Zdôvodnenie: Celofarmovú eko-schému chápeme ako kľúčový prvý krok na zastavenie úbytku biodiverzity na Slovensku a s jej celkovým dizajnom súhlasíme a veríme, že významne prispeje k dosiahnutiu cieľov ochrany biodiverzity. Vnímame však citlivo, že časť farmárov upozorňuje (obzvlášť na juhozápadnom Slovensku, kde sú problémy s úbytkom biodiverzity obzvlášť vypuklé), že bude náročné sa do tejto schémy zapojiť a obávajú sa aj aplikačných rizík. Preto navrhujeme preskúmať technické a všeobecné možnosti úpravy podmienok, ktoré by zvýšili záujem farmárov sa zapojiť do eko-schémy bez toho, aby došlo k zníženiu jej environmentálnych ambícií. V tomto radi poskytneme súčinnosť. Rovnako je v tomto ohľade dôležité myslieť aj na následné podmienky pri aplikácii a kontrole splnenia podmienok eko-schémy. Navrhujeme preto, aby farmár, ktorý bude členiť parcelu, nemusel zakresliť pri žiadosti o platbu každý biopás (čo môže mať za	Z	ČA	MPRV SR berie na vedomie pripomienku, pokiaľ ide o požiadavky na posilnenie realizovateľnosti celofarmovej eko-schémy zo strany poľnohospodárov. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že jednotlivé prvky celofarmovej eko-schémy boli koncipované takým spôsobom, aby sa umožnilo zapojiť sa maximálnemu počtu žiadateľov (s cieľom dosiahnuť relevantný efekt na podstatnej výmere poľnohospodárskej plochy v SR), preto aj alokácia a výška sadzby na tento typ podpory sa viackrát upravovali s cieľom reflektovať na ekonomické aspekty plnenia požadovaných postupov. Zároveň je potrebné uviesť, že podmienky oprávnenosti sú nastavené tak, aby zohľadnili aj niektoré špecifické spôsoby hospodárenia, napr. sa

		<p>následok chybovost'), ale pri žiadosti o platbu deklaroval len parcelu, ktorá je rozčlenená a deklaroval len prítomnosť biopásov, nie ich presnú polohu (prítomnosť by sa kontrolovala fyzicky na mieste). Ďalej žiadame, aby v spolupráci medzi MP RV SR a MŽP SR bola jednoducho určená deliaca línia medzi platbou v rámci SPP a platbou z Operačného programu, pričom deliaca línia by nebola určená ako dnes na LPIS, ale bola by určená aktivitou. To znamená, že aktivity, ktoré by mohli prispieť k ochrane biodiverzity a nebola by možná ich podpora v rámci SPP, tak tie by mohli byť podporené z operačného programu. Toto je potrebné hlavne pre obnovu pastvy na plochách, kde dôjde ku konverzii ornej pôdy, ktorá často vyžaduje nemalé jednorazové investície, ktoré nemôže podporiť eko-schéma, ale mohol by ich podporiť operačný program (studne, napájadla, prístrešky, oplôtky). Dnešná príliš prísna deliaca línia medzi SPP a operačným programom takejto podpore bráni.</p>		<p>umožnia výnimky z povinnosti realizovať rozdelenie parcely biopásom pre plochy so závlahami, plochy tráv a iných bylinných krmovín, alternatívne sa umožní zatrávnenie v chránených územiach; ďalej sa umožňuje alternatíva pre kosenie v odloženom termíne pri kombinácii s pasením, lokalizáciu týchto plôch je možné realizovať na základe rozhodnutia žiadateľa a pod. Stanovené podmienky oprávnenosti reflektujú dosiahnutý kompromis, pričom ďalšie špecifikácie budú v prípade potreby uvedené v metodickom usmernení. Pokiaľ ide o nahlasovanie biopásov, na účely kontroly podmienok oprávnenosti a vykazovania výkonnosti SPP sa predpokladá potreba uviesť v žiadosti lokalizáciu biopásu. V súvislosti s deliacou líniou medzi platbou v rámci SPP a platbou z Operačného programu je možné konštatovať, že predmetné delimitácie je potrebné realizovať zo strany rezortu životného prostredia. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, predkladateľ pripomienku zmenil na obyčajnú.</p>
443.	Verejn osť	<p>Agro-ekofórum: Pripomienka č.10 k Celofarmová eko-schéma, K neproduktívnym plochám a prvkom nad rámec GAEC8 (str. 194) Text pripomienky: Žiadame doplniť pod podmienky v bode 2 týkajúce sa neproduktívnych plôch a prvkov nad rámec GAEC8 dve nové podmienky v nasledovnom znení: “ 1) maximálna rozloha ostrova biodiverzity na jednom diele pôdneho bloku udržiavaná jedným užívateľom môže dosiahnuť 20 ha, pričom ostrov biodiverzity môže byť osiaty zmesami pre opel'ovače alebo semenožravé vtáky, alebo d'atelino-trávnymi či trávovito bylinnými miešankami”, “2) plochy osiate d'atelino-trávnymi či trávovito-bylinnými miešankami sa kosia v termíne od 31.8., plochy osiate zmesami pre opel'ovače od 30.9. do 31.3 nasledujúceho roka a plochy osiate zmesami pre semenožravé vtáky sa kosia, podiskujú alebo zapravia do pôdy od 15.2. do 31.3.”. Zdôvodnenie: Sme veľmi radi, že MP RV SR doplnilo pojem ostrov biodiverzity medzi neproduktívne prvky, žiadame však jeho doprecizovanie, aby plnil prvok účel, ktorý sa od neho očakáva. Pojem ostrov biodiverzity má byť alternatívou v rámci GAEC8 ku úhoru. Definícia starostlivosti o úhor ako je stanovená teraz na str. 156 umožňuje jeho kosenie za účelom odstránenia samonáletu a invázných drevín aj počas</p>	Z	<p>ČA</p> <p>Ak sú určité krajinné prvky súčasťou osvedčených postupov pestovania, môžu sa považovať za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ vyhovujú kvantitatívnym a kvalitatívnym kritériám. Zároveň, všetky krajinné prvky podliehajúce požiadavkám kondicionality, ktoré sú súčasťou celkovej plochy poľnohospodárskeho pozemku, sa považujú za súčasť plochy uvedeného poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu. Pokiaľ ide o problematiku ostrova biodiverzity, je potrebné uviesť, že predmetný prvok je</p>

		hniezdného obdobia, čo v podstate neguje význam úhoru pre ochranu biodiverzity (čo je jedným z hlavných účelov neproduktívnych prvkov v rámci GAEC8). Takisto chýba medzi neproduktívnymi prvkami taký, ktorý by bol osiaty, založený a udržiavaný špecificky s cieľom podpory biodiverzity (a nejde o biopás). Toto rieši nami navrhovaná úprava. Ďalším limitom prínosu ostrova biodiverzity pre biodiverzitu je stanovenie maximálnej šírky ostrova biodiverzity na 10 metrov. Ako opodstatnené si vieme predstaviť limitovanie rozlohou (napr. 20 ha), aby ak sa farmár rozhodne o ostrov biodiverzity namiesto úhoru, aby v takom prípade takýto ostrov vyčlenil nie jeden v celku, ale na viacerých miestach a aby potom aj významovo išlo o skutočné ostrovy biodiverzity. Na ostrove biodiverzity by v hniezdnom období, či počas vegetačného boli úplne vylúčené agrotechnické zásahy, pričom termíny kosenia by boli odlišné v závislosti od účelu (či ide o ostrov biodiverzity vyčlenený pre opeľovače, semenožravé vtáky alebo iné druhy).			súčasťou hektára, na ktorý možno poskytnúť podporu, pričom jeho uplatniteľnosť (vrátane príslušných rozmerov) na účely plnenia postupu v celofarmovej eko-schéme vyplýva z jeho zahrnutia do základných podmienok (baseline). Zahrnutie ďalších špecifikácií (spôsob obhospodarovania, zoznam plodín) nie je vhodné realizovať na úrovni základných podmienok; zároveň v rámci eko-schémy je potrebné dodržať povinnosť osiata min. 10 % plôch biopásov alebo pôdy ležiacej úhorom plodinami vhodnými pre opeľovače, pričom uvedené je konzistentné aj s charakterom ostrova biodiverzity. Termíny kosenia boli stanovené po odbornej diskusii a v rámci kompromisu, pokiaľ ide o podmienky oprávnenosti na celofarmovú eko-schému. Pokiaľ ide o plochy pre semenožravé vtáky, vyhodnotenie je uvedené pri pripomienke č. 431. Na základe vysvetlenia poskytnutého na rozporovom konaní 17.1.2022 a úprave podmienok oprávnenosti, pokiaľ ide o pôdu ležiacu úhorom v rámci intervencie Celofarmová eko-schéma, rozpor odstránený.
444.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj, podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy § 2 písm. b) poľnohospodárskou pôdou sa rozumie produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností 1) (ďalej len „kataster“) ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. Navrhujeme zaradiť záhrady do základných platieb BISS za týchto podmienok: 1) oprávnená plocha dosahuje výmeru najmenej 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé časti dielov pôdnych blokov príslušného druhu poľnohospodárskej plochy s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným žiadateľom. 2) Osadená výlučne druhmi rastlín uverejnených v Spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov a v Spoločnom katalógu odrôd zeleninových druhov a druhmi uvedenými v Listine registrovaných odrôd samostatne v zmiešanej polykultúre, alebo v kombinácii s TTP a TP. Okrem TTP je na ploche povolený vinič a ovocné dreviny, tie nemusia dosahovať výmeru samostatne 0,3 ha. Takéto zmiešané polykultúry predstavujú refúgium biodiverzity nielen z pohľadu pestovaných plodín, ale aj širokú škálu organizmov naviazaných na poľnohospodársku krajinu.	Z	N	V zmysle platnej legislatívy EÚ (SPR) „Poľnohospodárska plocha“ sa určí takým spôsobom, aby zahŕňala ornú pôdu, trvalé plodiny a trvalý trávny porast. Dňa 20.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie. Po vysvetlení predkladateľa materiálu pripomienkujúci subjekt netrvá na zásadnej pripomienke a pripomienka bude preklasifikovaná na obyčajnú. Rozpor odstránený.

445.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj, Umožniť pastvu hospodárskych zvierat na lesnom pozemku nie na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa § 31 ods. 6 Zákona o lesoch č. 326/2005, ale na základe rozhodnutia vlastníka pozemku a zaradiť toto opatrenie do Agrolesníckej schémy.	Z	N	Agrolesnícke systému sa plánujú realizovať na poľnohospodárskej pôde a nie na lesnej pôde. Rozporové konanie sa konalo 20.1.2022 - rozpor týkajúci sa návrhu SP bol odstránený.
446.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Šetrné hospodárenie na ornej pôde Str. 446 Operácia Šetrné postupy v ovocných sadoch. Podporiť v opatrení aj ovocný sad – krajinotvorný.	Z	N	Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor napriek vysvetleniu trvá.
447.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Šetrné hospodárenie na ornej pôde Str. 448 Podpory, Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny – 422 €/ha, zemiakov 310€/ha a jahôd 454€/ha a Šetrné postupy v ovocných sadoch rodiace- 530€/ha, mladé - 245€/ha, ostatné – 322€/ha, tieto podpory sa minú vo veľkej miere na náklady na povinné každoročné vzorkovanie ovocia na reziduá pesticídov a ťažkých kovov a je predpoklad, že nebudú tieto opatrenia využívané. Navrhujeme zvýšiť podporu, alebo vykonať vzorkovanie každé dva roky.	Z	A	Rozbory ťažké kovy 1. a 4. rok, reziduá každý rok.
448.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Definície Agrolesnícky systém Str. 154 – „4.1.2.1.1. Orná pôda ... podmienky: b. počet stromov na hektár nie je vyšší ako maximálna hustota 100 stromov/ha;“ Maximálny počet stromov na hektár je skôr krajinársky dekoratívny a nezohľadňuje hospodárske benefity. V Agrolesníckej literatúre sa uvádza ako minimálny limit v rozsahu 100-400 ks/ha. Navrhujeme zvýšiť maximálny počet na 277 ks/ha (minimálny spon navrhovateľa 3 x 12 m)	Z	N	Navrhovaný počet stromov na hektár je v rozpore s usmerneniami EK. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor bol odstránený.
449.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Definície Agrolesnícky systém Str. 155 – „4.1.2.1.3. TTT ... forma: - skupiny drevín, ktorá nepresiahne 20 ks drevín a súčasne tieto nepresiahnu 400m2 súvislej plochy na 1 ha, pričom na každom započítanom hektáre je možné mať len jednu skupinu“ Dospelý košatý strom, môže mať priemet koruny 160 m2 (12 x 12 m), z tohto dôvodu navrhujeme upraviť definíciu nasledovne: a súčasne tieto nepresiahnu 400m2 súvislej plochy vonkajším obvodom svojich kmeňov na 1 ha „... podmienky: b. počet stromov na hektár nie je vyšší ako maximálna hustota 100 stromov/ha;“ Maximálny počet stromov na hektár je skôr krajinársky dekoratívny a nezohľadňuje hospodárske benefity. V Agrolesníckej literatúre sa uvádza ako minimálny limit v rozsahu 100-400 ks/ha. Navrhujeme zvýšiť počet na 277 ks/ha (minimálny spon navrhovateľa 3 x 12 m)	Z	N	Navrhovaný počet stromov na hektár je v rozpore s usmerneniami EK. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor bol odstránený.
450.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Str. 406 Stromoradia a vetrolamy „Čo nie je oprávnené na podporu? Rýchlorastúce dreviny“ Prečo znižovať ekonomický benefit a výnos stromoradií a vetrolamov vylúčením RRD? Podľa Prílohy č.1 nariadenia vlády 342/2014 aktuálne medzi RRD patria aj gaštan jedlý (plody, medonosný), domáce druhy vrb (prvé medonosné druhy na jar) a breza	Z	N	Rýchlorastúce dreviny nie sú predmetom podpory vo vzťahu k intervenciám „Zakladanie Agrolesníckeho systému“ a „Zakladanie líniového vegetačného prvku“. Žiadateľ musí pri výsadbe drevín postupovať

		previsnutá (výroba brezového sirupu = obdoba javorového sirupu). Tieto dreviny majú nezastupiteľné miesto v krajinárskej ekológii. Navrhujeme zrušiť neoprávnenosť RRD.			v zmysle schváleného zoznamu drevín, ktorý bude súčasťou vykonávacieho predpisu pre danú intervenciu. (Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií). Navyše cieľom intervencie je zavádzanie adaptačných opatrení vo vzťahu ku klimatickej zmene. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor bol odstránený
451.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Str. 453 Agroenvironmentálne - klimatická intervencia – Ochrana a zachovanie biodiverzity Pridať operáciu Ochrana pôdneho edafónu. Podmienky oprávnenosti: Vstúpiť do operácie so všetkými dielmi pôdnych blokov ornej pôdy, TP, sádov a vinohradov v podniku, oprávneného hektára na podporu. Podmienky operácie: - zákaz orby a mechanických zásahov do pôdy - úplné vzdanie sa používania chemických prípravkov na ochranu rastlín na všetkých plochách podniku bez výnimiek, morené osivo nie je povolené - úplné vzdanie sa používania minerálnych hnojív - pôda neustále pokrytá plodinou, mulčom, zeleným hnojením	Z	N	Ochrana vyplýva zo zákona. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor trvá.
452.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Str. 564. Investície do vodozádržných opatrení mimo fariem Pridať oprávnenú investíciu: Vybudovanie vodozádržných opatrení (zasakovacie jamy, zasakovacie pásy, mini jazierka a rybníky) jednoduchými terénnymi úpravami, ktoré nemôžu negatívne ovplyvniť životné prostredie, podstatne nemenia vzhľad prostredia a odtokové pomery. Na vlastnom pozemku, alebo so súhlasom vlastníka.	Z	N	Terénne úpravy nie sú vždy investíciou. Investične sa podporujú v rámci budovania spoločných zariadení a opatrení po zapísaní projektov pozemkových úprav. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor trvá.
453.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Zakladanie Agrolesníckeho systému Str. 400 „Čo nie je oprávnené na podporu? Rýchlorastúce dreviny“ Rýchlorastúce dreviny sú odjakživa súčasťou agrolesníckych systémov po celom svete. Kopicovanie, polardová ťažba a tzv shredding sú tradičné formy zberu drevnej hmoty v týchto systémoch aj z RRD. Prečo znižovať ekonomický benefit a výnos agrolesníctva vylúčením RRD? Podľa Prílohy č.1 nariadenia vlády 342/2014 aktuálne medzi RRD patria aj gaštan jedlý (plody, medonosný), domáce druhy vrb (prvé medonosné druhy na jar) a breza previsnutá (výroba brezového sirupu = obdoba javorového sirupu). Tieto dreviny majú nezastupiteľné miesto v Agrolesníctve: domáce druhy Jelší a Topol'ov, Jaseň štíhly, Hrab obyčajný a Čerešňa vtáčia. Navyše RRD sú aktuálne tak oklieštené legislatívou, že bežný farmár ich nezakladá. Navrhujeme zrušiť neoprávnenosť RRD.	Z	N	Rýchlorastúce dreviny nie sú predmetom podpory vo vzťahu k intervenciám „Zakladanie Agrolesníckeho systému“ a „Zakladanie líniového vegetačného prvku“. Žiadateľ musí pri výsadbe drevín postupovať v zmysle schváleného zoznamu drevín, ktorý bude súčasťou vykonávacieho predpisu pre danú intervenciu. (Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií). Navyše cieľom intervencie je zavádzanie adaptačných opatrení vo vzťahu ku klimatickej zmene. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor bol odstránený.
454.	Verejn osť	Biofarma Dubový háj. Zakladanie Agrolesníckeho systému Str. 399 Podmienky záväzku – „výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu pre agrolesnícke systémy	Z	N	Nie je povolené vysádzať len ovocné druhy drevín. Je potrebné zabezpečiť druhovú rôznorodosť (toto bude stanovené vo

		uvádzaného vo vykonávacom nariadení“ umožniť aj farmárom z praxe zaoberajúcim sa agrolesníctvom podieľať sa na tvorbe zoznamu tak aby ekonomická a ochranná požiadavka bola v rovnováhe.			vykonávacom predpise k intervencii). Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor bol odstránený.
455.	Verejn st'	Biofarma Dubový háj. Zakladanie Agrolesníckeho systému Str. 399 Podmienky záväzku – „výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu pre agrolesnícke systémy uvádzaného vo vykonávacom nariadení“ umožniť vysádzať aj ovocné dreviny kde počet jedincov na hektár nedosiahne podmienku minimálneho počtu drevín pre ovocný sad krajinársky tzn. 150 ks/ha.	Z	N	Zoznam bude zostavovaný na základe vedecko-výskumných inštitúcií. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 20.1.2022, rozpor bol odstránený.
456.	Verejn st'	Definícia rýchlorastúcich drevín Str. 53: „4.1.2.3.2. Definícia rýchlorastúcich drevín“: „Rýchlorastúca drevina: predstavuje poľnohospodárske plochy vysadené druhmi drevín, ktoré môžu byť vysádzané v monokultúrach alebo v zmesiach drevín, pričom počet jedincov na hektár musí dodržať minimálnu stanovenú úroveň (1 600 ks/ha). Druhy drevín a ich krížencov pestovaných v Slovenskej republike s uvedením maximálneho cyklu zberu: Názov rýchlorastúcej dreviny Maximálny cyklus zberu (v rokoch) slovenský vedecký Topoľ osikový Populus tremula 8 Topoľ čierny Populus nigra 10 Topoľ biely Populus alba 8 Topoľ sivý Populus x canescens 8 Vrbica biela Salix alba 8 Vrbica košíkarska Salix viminalis 5 Vrbica rakytová Salix caprea 8 Vrbica lykovcovitá Salix daphnoides 5 Jelša Lepkavá Alnus glutinosa Gaertn. 8 Jelša Sivá Alnus incana 8 Jelša zelená Alnus viridis 8 Jaseň štíhly Fraxinus excelsior 8 Jaseň úzkolistý Fraxinus angustifolia 8 Breza previsnutá Betula pendula 10 Gaštan jedlý Castanea sativa 10 Hrab obyčajný Carpinus betulus 10 Čerešňa vtáčia Prunus avium 10 Odôvodnenie: Hore uvedený zoznam predstavuje iba domáce druhy drevín. Tie však z pohľadu pestovania rýchlorastúcich drevín nie sú rentabilné (tržby z drevnej hmoty vrátane dotácií nepokryjú náklady na výsadbu a ťažbu). V praxi to znamená že nikto z komerčnej sféry nebude sadiť (hore uvedené) domáce druhy RRD. Zoznam neobsahuje druhy topoľov s najväčším hospodárskym významom v podmienkach klímy Strednej Európy a to: o Topoľ kanadský - Populus x canadensis (syn. Populus x euroamericana, Populus deltoides x Populus nigra, resp. Populus nigra x Populus deltoides) o Topoľ čierny x Topoľ Maximowiczii - Populus nigra L. x P. Maximowiczii Súčasné plantáže topoľov na Slovensku sa takmer vyložene skladajú z klonov týchto druhov. Preto dané vylúčenie zo zoznamu plodín by bolo pre pestovateľov rýchlorastúcich drevín likvidačné. Takéto opatrenie by viedlo k zníženiu konkurencieschopnosti Slovenska v porovnaní s okolitými štátmi, ktoré výsadbu týchto druhov dotujú. Návrh riešenia: Navrhujem pridať nasledovné druhy s nasledovnou rubnou dobou: Topoľ kanadský - Populus x canadensis – Maximálny cyklus zberu 8 rokov. Topoľ čierny x Topoľ Maximowiczii - Populus nigra L. x P. Maximowiczii – Maximálny cyklus zberu 8 rokov. Prípadne podľa vzoru z Českej republiky vytvoriť zoznam druhov ktorý sa každoročne aktualizuje, zohľadňuje environmentálne aj ekonomické faktory, a ktorý obsahuje hore spomínané druhy: https://www.vukoz.cz/dokumenty/054/seznamy/Seznam_2020.pdf	Z	ČA	Zoznam rýchlorastúcich drevín bol čiastočne modifikovaný.
457.	Verejn		Z	N	Názov cieľa je daný nariadením Európskeho

	st'	Doplniť do špecifického cieľa 8 podporu sociálneho poľnohospodárstva nasledovne: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane sociálneho poľnohospodárstva, obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva Zdôvodnenie: Sociálne poľnohospodárstvo je inovatívny prístup, ktorý spája: multifunkčné poľnohospodárstvo a sociálne služby/zdravotnú starostlivosť na miestnej úrovni. Prispieva k sociálnej integrácii osôb so špecifickými potrebami v rámci poľnohospodárskej produkcie. Je definované ako „súbor aktivít, pri ktorých sa využívajú poľnohospodárske zdroje, či už rastlinné alebo živočíšne, s cieľom vytvárať sociálne služby vo vidieckych alebo prímestských oblastiach, ako napríklad rehabilitácia, terapia, chránené pracovné miesta, celoživotné vzdelávanie a iné aktivity, ktoré prispievajú k sociálnej integrácii.“ Je rozšírené v celej Európe v rôznych formách. Sociálne poľnohospodárstvo sa rozvíja vo viacerých formách. Môže ísť o súkromné podniky, ktorým sociálne poľnohospodárstvo umožňuje diverzifikovať svoje zdroje príjmu, pričom pokračuje aj v bežnej produkcii pre trh. Môže tiež ísť o sociálne podniky alebo družstvá združenia, nadácie, t. j. neziskové organizácie. V ďalších prípadoch sa sociálne poľnohospodárstvo rozvíja v poľnohospodárskych podnikoch, avšak závisí od verejných subjektov. Verejné orgány by preto mali uznať sociálne poľnohospodárstvo, cielene ho podporovať a umožniť mu trvalý prístup k zdrojom financovania, ktoré by pokrývali rozličné aspekty tohto typu poľnohospodárstva. Spôsoby financovania sa v jednotlivých krajinách líšia. Zdrojom financovania sú aj verejné finančné prostriedky určené verejným štruktúram (Nemecko, Írsko, Slovinsko), poľnohospodárskym podnikom (Holandsko) alebo sociálnym družstvám (Taliansko), politika rozvoja vidieka s cieľom podporiť sociálne farmy, ktoré rozbiehajú alebo rozvíjajú svoju činnosť v programovom období 2007 – 2013 (Taliansko), priamy prístup k potravinárskym trhom pre etické produkty a produkty so sociálnou hodnotou a priamy predaj (Francúzsko, Taliansko). (Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Sociálne poľnohospodárstvo – využívanie prác v poľnohospodárstve na terapeutické účely a opatrenia v sociálnej a zdravotnej oblasti“ publikované 12.12.2012). Na Slovensku je sociálne poľnohospodárstvo vykonávané v rôznych podobách rôznymi subjektami. Zatiaľ však neexistuje jeho systémová podpora z verejných zdrojov. Na lokálnej úrovni (najmä na vidieku) môže tento prístup pri koordinácii politik (poľnohospodárskej, zdravotnej, sociálnej a vzdelávacej) priniesť významný pokrok v sociálnom a pracovnom začlenení osôb ohrozených vylúčením, rozvoji miestnej ekonomiky, diverzifikáciou príjmu poľnohospodárov a zlepšení kvality života komunít.			parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/2115. Téma Sociálneho poľnohospodárstva je jednou z prioritných oblastí vzdelávania v rámci intervencie „Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania“. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
458.	Verejnost'	Ku komplementárnej redistributívnej podpore príjmu v záujme udržateľnosti (špecifický cieľ 1, kód intervencie 29.1) požadujeme zaviesť minimálnu hranicu pre komplementárnu redistributívnu podporu príjmu v záujme udržateľnosti na úrovni 0,1 ha, zároveň požadujeme, aby fyzické osoby nepodnikatelia podliehali administratívnej registrácii na úrovni samosprávy. Zároveň požadujeme zníženie hranice pre redistributívnu platbu na 20 ha. Odôvodnenie: V súvislosti so zavedením redistributívnej platby požadujeme, aby fyzické osoby nepodnikatelia	Z	N	Nie je v súlade s nariadením, limit 100 a 150 ha vychádza z priemernej a životaschopnej farmy na Slovensku V súvislosti s požiadavkou, aby žiadatelia – fyzické osoby nepodnikatelia o intervencie vo forme priamych platieb podliehali povinnej registrácii je potrebné uviesť, že v zmysle

		<p>podliehali registrácii na úrovni samosprávy a znížiť dolnú hranicu na 0,1 ha. Považujeme za nevhodné alokovať dodatočné finančné prostriedky veľkoplošným a priemyselným poľnohospodárskym podnikom, ktorí pri veľkej výmere vytvárajú pre spoločnosť sociálne a environmentálne ohrozenie a pôda (intervencie na ňu) sú zdrojom príjmov bez vytvárania spoločenskej, sociálnej environmentálnej pridanej hodnoty. Veľkoplošné a priemyselné poľnohospodárske podniky z veľkej časti devastujú okupovanú poľnohospodársku pôdu a agrotechnickými zásahmi devastujú celý ekosystém. Títo žiadatelia nemajú v podstate žiadny význam pre štát, produkujú len monokultúry bez cieľového spracovateľského využitia a ak napríklad produkujú potraviny, tak tieto musia byť pod dohľadom kontrolných orgánov či dodržiavajú hygienické a zdravotné požiadavky a používaním rôznych pesticídov, antibiotík a zlepšujúcich prípravkov ohrozujú zdravie obyvateľstva.. Zločinecká kolektivizácia ako materská pôda pre priemyselné a veľkoplošné podniky je zákonnou podmienkou pre likvidáciu uvedeného spôsobu hospodárenia diskvalifikáciou intervencií, ktoré slúžili ako prostriedkov na udržiavanie zločineckého hospodárenia na pôde a historicky je len parazitom na vlastníkoch pôdy a verejnosti. . Vysoký stupň ohrozenia štátu preukazuje aj útok tzv. OZ (ktoré sú však lobistickými združeniami) na fyzické osoby, občanov, verejnosť, vlastníkov pôdy a záujem a až zločinecky atak a vydieranie štátu suchom, teplom, vlhkom, zimou, mrazom, vetrom a občanov v súvislosti s vlastným osobnými a skupinovými záujmami zabetónovať tieto devastované pomery. Máme záujem, aby z intervencie boli podporované hlavne fyzické osoby, ktoré prevádzkujú roľnícke a rodinné hospodárenie a v prípade nadsavby v podobe podnikania znížiť intervenciu na uvedenú hodnotu. Len týmto spôsobom je možné obnoviť, podporiť a ochrániť ekosystém pre obyvateľov krajiny a uchrániť podnikanie v oblasti poľnohospodárstva pred deformovaním intervenciami a spreneverou podporných financií.</p>			<p>ustanovení priamo uplatniteľnej legislatívy EÚ je „poľnohospodár“ fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb bez ohľadu na právne postavenie takejto skupiny a jej členov podľa vnútroštátneho práva, ktorej podnik sa nachádza v rámci územnej pôsobnosti zmlúv, ako sa vymedzuje v článku 52 Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkami 349 a 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť, ako ju určili členské štáty v súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia. Na základe uvedeného, žiadatelia – fyzické osoby nepodnikatelia o intervencie vo forme priamych platieb, nemôžu byť obmedzovaní v prístupe získať podpory na základe právneho postavenia. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil</p>
459.	Verejn osť	<p>Obnova sociálno ekonomickej štruktúry vidieckych oblastí Slovenská republika je v súvislosti s poľnohospodárstvom v stave preukázateľnej diskvalifikácie a rozvratu sociálno ekonomických štruktúr vidieckych oblastí. Nachádza sa v stave absolútnej urbanizácie a industrializácie. Z uvedeného dôvodu nie je dostatočné posilnenie sociálno-ekonomickej štruktúry ale je potrebná jej úplná obnova spojená s roľníckym a rodinným hospodárením na pôde a s tým súvisiacim budovaním kompaktných integrovaných hospodárskych a spracovateľských objektov a usadlostí v rámci obydlija alebo hospodárstva. V tejto súvislosti je potrebné k cieľu irelevantné odseky na zlepšenie pohody a zdravotného stavu zvierat nahradiť požiadavkami na usporiadanie hospodárstiev do kompaktných a integrovaných objektov s malou kapacitou, primeraným počtom zvierat pre ekonomicky efektívnu, environmentálne a sociálne udržateľnú poľnohospodársku činnosť v rámci miestneho spoločenstva. Stratégia nevytvára okrem vízie a domnienok žiadne nástroje masívnej podpory a ochrany miestneho hospodárenia inak, ako je to v súčasnosti. Naopak, považuje zásadnú obnovu len za alternatívu rozvoja vidieka, čo je nepripustný deficit stratégie.</p>	Z	N	<p>SP podporuje malé a stredné poľnohospodárske podniky v primeranej miere. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.</p>
460.	Verejn osť	<p>Poľnohospodárske podniky, ktoré hospodária v oblastiach ANC, dosahujú výrazne nižšiu</p>	Z	N	<p>Nastavenie intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy</p>

		<p>produkcii a nižší príjem, ako podniky, ktoré hospodária v dobrých podmienkach, pri obdobných vynaložených nákladoch. Historicky sa práve na vyrovnanie tohto rozdielu uplatňovala vo svetovej ekonomickej teórii aj praxi tzv. Diferenciálna renta /dnešná ANC/, ktorá má logické ekonomické zdôvodnenie, ostatné formy dotácie neskôr v podstate deformovali trh a slúžili na presadzovanie rôznych politík pri zabezpečovaní sociálnych dopadov na obyvateľstvo a konkurencie schopnosť voči iným krajinám. Vitáme, že v návrhu sa ANC delia na podniky ŽV a RV, kde podniky ŽV dosahujú vyššiu sadzbu, ale nepriaznivo je navrhnuté dvojité krátenie navrhnutej základnej sadzby ANC a to krátenie základnej sadzby na 60,5% nad 450 ha a v druhom kroku degresivita platby v rozčlenení podľa veľkosti podniku. Výsledkom tohto návrhu potom je, že podnik hospodáriaci na výmere okolo 1500 ha s chovom okolo 400 VDJ /čiže farma spĺňajúca podmienky živočíšnej farmy/, bude mať krátenie 47,8 % podpory ANC a bude mať nižšiu sadzbu ANC ako za predchádzajúceho programového obdobia. Čo bude pre stratovú živočíšnu výrobu posledná rana. Z uvedeného je zrejmé, že takéto nastavenie sadzieb ANC je nesprávne, keďže dôjde k ekonomickému zhoršeniu podmienok napríklad vo väčších podnikoch s chovom dojníc, ktoré už teraz vo viacerých prípadoch ukončujú chov, alebo to zvažujú. Pričom väčšina objemu výroby mlieka je sústredená do relatívne väčších chovov ku ktorej je potrebná primeraná výmera krmovín. Takéto nastavenie bude správne iba vtedy, pokiaľ je cieľom zlikvidovať tieto chovy, čím sa celkom iste zníži sebestačnosť našej krajiny v potravinách. Naša spoločnosť hospodári v oblastiach OS2 a OS3, čo sú pieskové neúrodné pôdy, kde pri pestovaní pšenice sa dosahuje úroda max. 3 t/ha a v porovnaní so susednými oblasťami, kde len pri čiastočne vyšších vstupoch sa dosahuje úroda 8 t/ha čo predstavuje výpadok príjmu 900 Eur.(5 t x 180 eur/t). Sadzba OS2 pri ŽV je 36 Eur/ha a OS3 pri ŽV 65 Eur/ha a po krátení predstavuje sadzba 17,21 Eur/ha a 31,07 Eur/ha. Z uvedeného dôvodu budeme nútený znížiť stavy zvierat a prepustiť zamestnancov v živočíšnej výrobe. Preto Vás žiadame o možnosť započítania mzdových nákladov, o ktoré sa nebude krátiť podpora ANC, tak ako je to navrhnuté pri priamych platbách alebo prehodnotiť krátenie sadzby nad 450 ha. Ing. Stanislav Kovár, Pernecká agrárna spoločnosť, spol. s r.o.</p>			<p>ciele nariadenia o SP, ciele SR, obmedzenia slovenskej legislatívy a zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. Piliera. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.</p>
461.	Verejn st'	<p>Potravinová bezpečnosť - parametre potravinovej bezpečnosti sú definované na úrovni spoločenstva. Na štátnej (národnej) úrovni je možné prispieť k potravinovej bezpečnosti spoločenstva primeraným spôsobom a národným strategickým cieľom musí byť zabezpečenie potravinovej sebestačnosti v čase krízy. Potravinová bezpečnosť je definovaná pomerom zabezpečenia ponuky a dopytu ekonomicky dostupných potravín, čo je v prípade EÚ politika a nástroje spoločenstva. Objektívnym dôvodom zavedenia potravinovej bezpečnosti do stratégie je len zabezpečenie potravinovej sebestačnosti v prípade krízy, zabezpečením a udržiavaním strategických zásob potravín podľa komodít v štátnych hmotných rezervách podľa minimálnych limitov a cieľových stavov. Potravinová bezpečnosť ako je uvádzaná v stratégii je agenda súvisiaca s národným poľnohospodárskym sektorom, čo v tomto zmysle súvisí s vnútorným trhom, je mimo rozsah stratégie a nerieši potravinovú sebestačnosť v priestore a</p>	Z	N	<p>SP sa primerane venuje potravinovej bezpečnosti a obsahuje celý rad intervencií na jej dosiahnutie aj v čase krízy. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.</p>

		čas - plán stability, dostupnosti a plynulosti v čase krízy. Stratégia neobsahuje spôsob zabezpečenia potravinovej sebestačnosti v čase krízy, čo je rozhodujúce pre jej realizáciu. Preto je potrebné z národnej stratégie vyradiť irelevantné spojenia výrazu potravinová bezpečnosť a nahradiť textom : " Inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor Slovenskej republiky prispieva primeraným spôsobom k udržaniu potravinovej bezpečnosti spoločnosti a štátnej (národnej) potravinovej sebestačnosti v prípade krízy" Uvedené je v rozsahu vyššie uvedeného potrebné doplniť analýzou súčasnej výkonnosti a konkrétnym spôsobom realizácie zabezpečenia potravinovej sebestačnosti v prípade krízy.			
462.	Verejn st'	Potreba 1.2 V prípade akceptácie stratégie v bode 1.2 dochádza k ďalšej destabilizácii sociálno ekonomických podmienok vidieka. Z dôvodu absolútnej prevahy fariem do 20 ha nie je možné postupovať inak, ako komplementárnu redistributívnu platbu ohraničiť veľkosťou 20 ha.na konečného užívateľa poľnohospodárskej plochy. Informácia o existencii duálnej štruktúre fariem je zavádzajúca a účelová pre ďalšiu diskvalifikáciu roľníckeho hospodárenia. Neexistuje duálna štruktúra fariem, len bujnenie kolektivizovaného poľnohospodárstva z intervenčnej podpory dosiahlo neudržateľnú a neúnosnú hranicu. Je potrebné definovať na základe vedeckých a odborných analýz environmentálne a sociálne hranice udržateľného aktívneho hospodárenia na pôde. Za účelom definitívnej kompenzácie roľníckeho hospodárenia za škody spôsobené kolektivizáciou a podvodmi pri realizácii poľnohospodárskej intervenčnej politiky za účasti priemyselných poľnohospodárskych podnikov. Poľnohospodárske podniky, ktoré vznikli kolektivizáciou a okupáciou pôdy sú ideologickým a ekonomickým potomkom totality a podporné zdroje vidieka preukázateľne nepriniesli žiadny jeho sociálno ekonomický vývoj.. Veľkoplošné hospodárenie je environmentálnou záťažou a sociálnou deštrukciou vidieka.	O	N	SP podporuje malé a stredné poľnohospodárske podniky v primeranej miere.
463.	Verejn st'	Potreba 2.1 Modernizácia, inovácie a digitalizácia sa v zmysle cieľov intervencie musí dotýkať obnovy sociálno ekonomickej štruktúry vidieka a udržateľného poľnohospodárstva. Z uvedeného dôvodu všetky prostriedky a masívna podpora musí smerovať do hospodárenia, ktoré kopíruje ciele stratégie. V tomto zmysle intervenčné prostriedky je možné využiť len na modernizáciu, inovácie a digitalizáciu a tým zvýšenie skutočnej konkurencieschopnosti takého spôsobu hospodárenia, ktoré bude merateľnou environmentálnou a sociálnou obnovou. Špecifikácia intervencie dokazuje zámer udržiavať súčasnú formu hospodárenia a navyše ju intervenciou podporovať.	Z	N	Ide o špecifický cieľ 2, ktorý je zameraný na konkurencieschopnosť. Environmentálne aspekty sú adresované v špecifických cieľoch 4, 5, 6, 9. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
464.	Verejn st'	Pripomienka 1 – zásadná Predložený návrh SP SPP2023-2027 -nereflektuje poslanie novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky zameranej na podporu malých a mladých farmárov, ktorí na svojich pozemkoch pestujú živé rastliny – stromy. Nereflektuje zásadné odporúčania zo strategických dokumentov orgánov EÚ k Európskej ekologickej dohode - Stratégie EÚ pre lesy do roku 2030, Stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, Stratégie EÚ v oblasti		N	duplicita Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.

	<p>pôdy do roku 2030 a ministerskými konferenciami o ochrane lesov v Európe (posledná - Bratislavská deklarácia a rezolúcia 2021). Nezanedbateľným dokumentom s témou, ktorú sme nadnášali od začiatku prípravy SRP SPP 2019 – carbon farming oznámenia Európskej komisie o udržateľných uhlíkových cykloch. Súčasťou oznámenia je aj očakávaná iniciatíva k uhlíkovému poľnohospodárstvu (tzv. carbon farming). Materiál nereflektuje naše požiadavky v procese prípravy Strategického rámca od roku 2019 – udržateľnosť lesných oblastí slovenského vidieka– hospodárskej, sociálnej, environmentálnej a klimatickej udržateľnosti. Materiál by mal pojednávať o postavení drobných obhospodarovateľov lesov v hodnotových reťazcoch lesného hospodárstva – drevo – energia, drevo – stavebný a úžitkový materiál, lesy a voda, lesy a zdravie, lesy a klíma. Práve tieto hodnotové reťazce môžu byť kľúčové z hľadiska hospodárskeho rastu a lepšieho života v miestnych komunitách závislých na príjmoch z lesa dosiahnutého zvýšením konkurencieschopnosti a vytváraním nových pracovných miest najmä vo vidieckych oblastiach s kľúčovou pozíciou v riešení problému zmeny klímy a dekarbonizácie spoločnosti, kde obnoviteľné biomateriály, najmä výrobky z dreva, budú hrať dôležitú úlohu na vytesňovanie uhlíka, keď sa budú používať na náhradu neobnoviteľných a vysoko energetických materiálov. Ďalší rozvoj kruhovej bioekonómie zahŕňajúci ekosystémové služby nielen poskytne dobrú pohodu miestnym komunitám, ale tiež posilňuje odolnosť a zdravie suchozemských ekosystémov pre mestské komunity a zabraňuje vplyvu ničivých faktory ako lesné požiare a epidémie škodcov a chorôb. V SP SPP sa majú podporiť spotrebiteľský reťazec drevných a nedrevných produktov lesa v rámci DOBROVOLEŇCH environmentálnych systémov kvality v záujme životného prostredia a klímy: Pro Silva Európa- prírode blízkeho obhospodarovania lesa vytváraním stabilných viacvrstvových prirodzených hospodárskych lesov a pritom napriek priblíženiu sa k prírodnému charakteru lesa plne využíva jeho hospodársky potenciál The Programme for the Endorsement of Forest Certification - PEFC Prostredníctvom podpory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov zabezpečuje v celom dodávateľskom reťazci lesných produktov, že drevo a nedrevné produkty lesa sú produkované za dodržiavania najvyšších ekologických, sociálnych a etických štandardov. Vďaka svojej ekoznačke dokážu zákazníci a spotrebitelia identifikovať výrobky z lesov obhospodarovávaných trvalo udržateľným spôsobom. SPOTREBITEĽSKÝ REŤAZEC - certifikácia spotrebiteľského reťazca (C-o-C) predstavuje mechanizmus na sledovanie certifikovanej suroviny z lesa po konečné výrobky, čím sa zabezpečuje, že drevo, drevné vlákna a nedrevné produkty lesa, ktoré sú obsiahnuté vo výrobkoch je možné spätne sledovať až k certifikovaným lesom Forest Stewardship Council - FSC Systém vznikol z podnetu environmentálnych skupín, hlavne Svetového fondu pre prírodu (World Wide Fund For Natur), Priatelía zeme (Friends of Earth) a pod. Hlavnou myšlienkou FSC je podporovať environmentálne zodpovedné, sociálne prínosné a ekonomicky životaschopné obhospodarovanie lesov celého sveta. Veľký dôraz sa kladie na presadzovanie prísnych environmentálnych a sociálnych obmedzení lesného hospodárstva. FSC predstavuje štandardizovaný, medzinárodne akceptovaný, funkčný a okamžite dostupný systém. Vyťažené drevo a výrobky z neho, spĺňajúce tieto kritériá sa môže označiť logom FSC, aby mohlo byť</p>			
--	--	--	--	--

	<p>ďalej sledované počas jeho pohybu v rámci spracovateľského reťazca a tým sa zaručila dôveryhodnosť celého systému. Na slovenskom vidieku evidujeme 2,5 mil. ha pôdy porastenej živými rastlinami - stromami, viac ako polovica je súkromných, cez 10 000 MSP obhospodaruje lesy do výmery 1000 ha. Po vstupe do EÚ, príležitosť zo siete NATURA2000 na udržateľný rozvoj vidieckych oblastí sa rozplynul v “čerpaní eurofondov štátom“. Zostal problém - pracovnej sily – a jej dôstojného ohodnotenia v lesnom hospodárstve, ktorý sa objavuje už dávnejšie vzhľadom na jeho katastrofálne vyzerajúcu pomoc štátu, ktorý nechal sektor v ťažkých časoch 2017-2020 ekonomicky vyčerpať sa napriek tomu, že okolité štáty Česko, Nemecko výrazne pomáhali drobným lesomajiteľom a tým aj možnosti lepšie zaplatiť prácu v lesoch. Preto pri lesných prácach, z ktorých mnohé sa stali sezónnymi a nízkozárobkovými aj vďaka politickým rozhodnutiam už dávnejšie, naši mladí odchádzajú z východu na západ. Za istotu a dôstojným príjmom. A nemá kto vykonávať aktívny manažment na súkromných rodinných lesných majetkoch, nastáva opúšťanie pôdy. Nádejali sme sa z európskymi politikami -EED – SPP - Stratégia pre lesy EÚ - Slovenské súkromní lesy, ktoré prinášajú verejné úžitky, za ktoré im verejnosť platí minimálne budú po roku 2030 : ODOĽNE voči zmene klímy, prírodným nebezpečenstvám a hospodárskym krízam (klimatická, environmentálna a sociálna odolnosť) INTELIGENTNÉ - podporou digitálnych inovácií a využívania nových technológií, posilnením nových kompetencií potrebných na digitálnu transformáciu PROSPERUJÚCE - opatrení, ktoré zatriktívnia životné prostredie pre lesné podniky a ľudí tam pracujúcich. Predložený návrh SP SPP 2023-2027 tomu nezodpovedá a hrozí dramatický úpadok súkromného lesného hospodárstva. V prípade podpory súkromného lesného hospodárstva sa orientuje na financovanie slovenských experimentov v ochrane prírody nie na dobrovoľnej, motivačnej báze, ale na povinnej, ukotvené v zákone o ochrane prírody a krajiny s povinnosťou od 3. stupňa ochrany povinne realizovať PBOL a všakovakými obmedzeniami zákazmi, ktoré schválila vláda v plánoch starostlivosti o chránené územia (CHVÚ) – napr. zákaz vykonávať lesohospodársku činnosť od 1.3. do 31.8, ktorá je v príkrom rozpore z väčšinou špecifických cieľov uvedených v čl. 6 ods. 1 a 2 nariadenia EP a Rady (EU) 2021/2115 a nastavené sadzby vôbec nekompenzujú všetky dodatočné náklady a ušlý príjem. (na jednej strane ponechanie napr. jarabiny skôr šetrí náklady na jej výrez, ale napr. nie sú dostatočne kompenzované „lockdowny“ pracovnej sily, ktorá v hniezdnom období nemôže ísť do lesa pracovať, furmani majú neproduktívne náklady na starostlivosť o kone, ktoré nemôžu pracovať v lese atď.) Nastavený systém podpory vytvára obrovské nožnice nespravodlivosti, hroziaceho klientelizmu a nerovnaké prístupu, keďže z 1,4 milióna hektárov lesov sa má v rámci SP SPP podporiť 0,4 mil. hektárov. JEDEN MILIÓŇ hektárov lesov, zaradených so siete NATURA2000 NEBUDE PODPORENÝCH, pričom za sedemročné obdobie má byť podporených z celkovej rozlohy slovenských lesov - 2,5% výmery. Takže pre slovenské lesy a najmä ľudí starajúcich sa o ne, ktorí budú mať záruku spravodlivej podpory príjmy na dôstojný život na vidieku v „inteligentných dedinách“, lebo aj o tomto má byť Spoločná poľnohospodárska politika z obmedzených zdrojov SPP navrhuje SR použiť v ŠC4 – 52mil. ŠC6 – 20,7mil. a ŠC8 – 20 mil. celkom 94,7 mil. na 7 rokov, na rok 13 mil. čo</p>			
--	--	--	--	--

	<p>predstavuje ani nie 5 % z celkovej podpory smerovanej v SPP do rozvoja vidieka K finančnej obálke 95 mil. Eur, preto zdôrazňujeme, že nechceme brať farmárom, ktorí produkujú, práve naopak chceme, aby peniaze boli pre farmárov, no sme zásadne proti tomu, aby sa na SP SPP parazitovali skupiny, ktoré vyťahujú zo systému peniaze na verejnosti ľúbivé ničnerobenie. Preto požadujeme navýšenie spolufinancovania Slovenskej republiky, ktoré zvýši celkové zdroje v Intervencii v záujme rozvoja vidieka aspoň o 20%, keďže spoločenská objednávka na plnenie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu na TRVALO UDRŽATEĽNÉ OBHOSPODAROVANIE LESOV s posilnením ekosystémových služieb lesov pre celú spoločnosť dynamicky rastie ale bez adekvátneho finančného krytia verejnou podporou. Toto navýšenie o 400 mil. umožní spravodlivú podporu pre MSP v lesnom hospodárstve Slovenska a reálnu udržateľnosť slovenských vidieckych lesnatých oblastí. V celom texte - Tam, kde navrhované ciele Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2021-2027 môžu pomôcť naplňovať aj lesy a obhospodarovatelia lesov svojím aktívnym manažmentom (najmä v hospodárskych, produkčných lesoch, ktorých podiel je cca 80% a výmerou temer dosahujú výmeru poľnohospodársky užívanej pôdy: 1,6 Mil. hospodárske lesy – 1,9 pôda poľnohospodársky využívaná) sa bude používať pojem „pôdohospodárstvo, pôdohospodár“ V zmysle definície výroby v poľnohospodárskej činnosti je výroba.... pestovanie poľnohospodárskych výrobkov s odvolávkou „príloha I k ZFEÚ“ uvádzame Poľnohospodárske Výrobky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článkov 39 až 44 – číslo v Bruselskej nomenklatúre, ktoré môžu byť produkované v lese, na lesnej pôde: II. trieda, rastlinné výrobky, 6. KAPITOLA - Živé stromy číselný znak KN 0602 90 41 – lesné stromy, 0604 Lístie, konáre a ostatné časti rastlín, bez kvetov alebo kvetinových pupencov, a trávy, machy a lišajníky, ktoré sú tovarom druhu vhodného na kytice alebo na ozdobné účely, číselný znak KN 0604 20 20 Vianočné stromčeky, 0604 20 40 Vetvy ihličnanov) 7. KAPITOLA ZELENINA, JEDLÉ RASTLINY, KORENE A HLUZY Termín „zelenina“ v položkách 0709 až 0712 zahŕňa jedlé huby, hľuzovky, 8. KAPITOLA - JEDLÉ OVOCIE A ORECHY číselný znak KN 0802 21 00 - Lieskové orechy 0810 10 jahody, 0810 20 maliny 0810 40 - Brusnice, čučoriedky a ostatné plody rodu Vaccinium (čerstvé, varené, sušené) 12. KAPITOLA OLEJNATÉ SEMENÁ A OLEJNATÉ PLODY; RÔZNE ZRNÁ, SEMENÁ A PLODY; PRIEMYSELNÉ ALEBO LIEČIVÉ RASTLINY; SLAMA A KRMOVINY číselný znak KN 1209 99 10 - Semená lesných stromov I.trieda, ŽIVÉ ZVIERATÁ; ŽIVOČÍŠNE VÝROBKY, 2. KAPITOLA , číselný znak KN 0208 90 30 Ostatné mäso zo zveriny 5. KAPITOLA 0502 Svinské, kančie alebo diviacie štetiny a chlpy; jazvečie chlpy a ostatné chlpy na výrobu kief alebo štetcov, 0505 Kože, 0506 Kostí a rohové kosti Pripomienka 2 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 1.1. – zmeniť názov potreby na „Podpora príjmov pôdohospodárov“ – Zdôvodnenie - popis/ formulácia v plnom rozsahu platí aj pre ostatných hospodárov na pôde - obhospodarovateľov lesov. Pripomienka 3 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 1.3. – vypustiť v popise/ formulácie potrieb „Taktiež je potrebné sprostredkovať dodatočnú podporu pre obhospodarovateľov lesov sústavy Natura 2000 - ÚEV v 5. stupni ochrany (+5% území v 5. stupni ochranu mimo ÚEV).“ -</p>			
--	--	--	--	--

	<p>Zdôvodnenie: - v 5. stupni ochrany sa NEHOSPODÁRI. 5. stupeň ochrany bol vyhlásený ešte pred vstupom SR do EÚ a prijatím záväzkov NATURA2000 – bez súhlasu vlastníka. Náhrada majetkovej ujmy pokrýva národná platba v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny a preto všetky doteraz vyhlásené územia s 5. stupňom, ktoré boli vyhlásené do roku 2004 treba kompenzovať cez spravodlivú a včasnú MAJETKOVÚ UJMU z národných zdrojov (súčasná rozpočtová kapitola MV SR Pripomienka 4 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 4.1. v popise/ formulácie potrieb zmeniť slová „poľnohospodárstvo, poľnohospodársky“ na „pôdohospodárstvo, pôdohospodársky“ – Zdôvodnenie: úprava v zmysle názvu potreby, v ktorom sa uvádza „pôdohospodárstvo“ a nie poľnohospodárstvo. Pripomienka 5 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 4.3. doplniť v popise/ formulácie potrieb – zakladanie agrolesníckych systémov na lesnej pôde (tzv. bielych plochách) - silvopastorálne lesy Pripomienka 6 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 4.4. – doplniť aj biomasu z dreva – Zdôvodnenie: súkromný sektor lesného hospodárstva je v horských oblastiach významným zdrojom palivového dreva zabezpečujúceho lokálne potreby energie (tepla) pre miestne obyvateľstvo plniac z hľadiska cien palivového dreva sociálnu funkciu v lokálnej ekonomike a zabraňuje vzniku energetickej chudoby Pripomienka 7 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 6.1 – vypustiť danú potrebu zo strategického rámca. Odvoláva sa na už neplatnú EÚ stratégiu. Je zmätočná, keďže na CHVÚ sú vypracované programy starostlivosti a na realizáciu manažmentových opatrení v nich sa majú prednostne použiť zdroje EÚ z viacročného finančného rámca na roky 2021-2027 (VFR21-27) na financovanie Prioritného akčného rámca pre sústavu NATURA2000 v Slovenskej republike (PAF21-27) – OPERAČNÝ PROGRAM SLOVENSKO, Plán obnovy a odolnosti, keďže Environmentálne záväzky týkajúce sa hospodárenia obhospodarovatelia lesov NEPRIJÍMAJÚ DOBROVOĽNE, ale na základe zákona o ochrane prírody a krajiny a sú POVINNÉ. Pripomienka 8 – zásadná 2.1. Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia, Potreba 7.1 – v názve zmeniť „poľnohospodárov“ na „pôdohospodárov“ platí aj pre potreby 7.2. – 7.4.– Problém generačnej výmeny je pri starostlivosti o pôdu – na ktorej rastú aj živé rastliny – stromy. V SR - 2,5 mil. ha., viac ako polovica súkromných , 10 000 MSP obhospodaruje lesy do výmery 1000 ha. Problém pracovnej sily – a jej dôstojného ohodnotenia sa v lesnom hospodárstve objavuje už dávnejšie vzhľadom na jeho katastrofálne vyzerajúcu pomoc štátu, ktorý nechal sektor v ťažkých časoch 2017-2020 ekonomicky vyčerpať sa napriek tomu, že okolité štáty Česko, Nemecko výrazne pomáhali lesomajiteľom a tým aj možnosti lepšie zaplatiť prácu v lesoch. Preto pri lesných prácach, z ktorých mnohé sa stali sezónnymi a nízkozárobokovými aj vďaka politickým rozhodnutiam už dávnejšie , naši mladí odchádzajú z východu na západ. Za istotu. A nemá kto vykonávať aktívny manažment Pripomienka 9 – zásadná SWOT – ŠC 1 – Intervenčná stratégia – zmätočnosť Intervencie Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek Natura na lesnej pôde vo vzťahu k ŠC 1 ktorý pojednáva o poľnohospodároch a poľnohospodárskych farmách a jej potreba nie je dostatočne odôvodnená v analýze SWOT - vypustiť texty na str. 39 „Na lesných pozemkoch pôjde po podporu s</p>			
--	--	--	--	--

	<p>cieľom kompenzácie príjmu z dôvodu nezasahovania do lesného porastu v 5. stupni ochrany (+5% mimo 5. stupňa ochrany) a nepoškodzovania vegetačného a pôdneho krytu. Na základe stanoveného výpočtu nezávislou inštitúciou (NLC) je plánovaná podpora vo výške 43,20 EUR/ha na ploche 26 447 ha.“ a „Intervencia Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek Natura na lesnej pôde - Cieľom intervencie je chrániť a udržať oblasti Natura 2000 nezasahovaním do lesného porastu v 5. stupni ochrany (+5% mimo 5. stupňa ochrany) a nepoškodiť vegetačný a pôdny kryt. Na základe stanoveného výpočtu NLC (43,20 EUR/ha) a plánovanej podporenej plochy 26 447 ha sa finančnou alokácia tejto intervencie stanovila na úrovni 5,7 mil. EUR.“ Náhrada majetkovej ujmy pokrýva národná platba v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny a preto všetky doteraz vyhlásené územia s 5. stupňom, ktoré boli vyhlásené do roku 2004 treba kompenzovať cez spravodlivú a včasnú MAJETKOVÚ UJMU z národných zdrojov (súčasná rozpočtová kapitola MV SR. Čl.72 nar. 2021/2115 – vraví o možnosti ČŠ a v dôsledku požiadaviek vyplývajúcich z vykonávania smerníc 92/43/EHS, 2009/147/ES alebo 2000/60/ES, BEZZASAH (ničnerobenie) v týchto územiach však vyplýva z národnej legislatívy - 5. stupeň ochrany bol vyhlásený ešte pred vstupom SR do EÚ. Pripomienka 10 – zásadná Str. 167 Komplementarita a synergie v oblasti manažmentu vody a adaptácie na zmeny klímy a ochrany prírody a biodiverzity – žiadame upresniť text, pretože absentuje posúdenie OP Slovensko - ZVÝŠENIE OCHRANY A OCHRANY PRÍRODY, BIODIVERZITY A ZELENEJ INFRAŠTRUKTÚRY VRÁTANE MESTSKÝCH OBLASTÍ A ZNÍŽENIE VŠETKÝCH FORIEM ZNEČISTENIA</p> <p>2.7.1. Vypracovanie a implementácia schválených dokumentov pre manažment osobitne chránených častí prírody a krajiny • 2.7.2. Mapovanie a monitorovanie biotopov a druhov a monitorovanie cieľov ochrany prírody a biodiverzity • 2.7.3.A. Podpora biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb udržiavaním a budovaním zelenej a modrej infraštruktúry a odstraňovaním a potláčaním vplyvu inváznych cudzích druhov • 2.7.3.B. Podpora budovania zelenej a modrej infraštruktúry v mestách a mestských oblastiach • 2.7.4. Zabezpečenie kontinuity vodných tokov a ich revitalizácia za účelom podpory biodiverzity • 2.7.5. Podpora environmentálneho povedomia aj prostredníctvom environmentálnych centier • 2.7.6. Zabezpečovanie prieskumu, sanácie a monitoringu environmentálnych záťaží • 2.7.7. Technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov • 2.7.8. Znižovanie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie výmenou kotlov na uhlie v domácnostiach za nízkoemisné vykurovacie zariadenia vrátane informačných aktivít zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia • 2.7.9. Zlepšenie systému monitorovania kvality ovzdušia na národnej, miestnej/regionálnej úrovni, sledovanie vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, manažment kvality ovzdušia vrátane vybudovania nového informačného systému o emisiách • 2.7.10. Odstránenie fragmentácie vidieka v dôsledku rastúcej zástavby revitalizáciou zanedbaných a nevyužívaných plôch v intraviláne sídiel. Pripomienka 11 – zásadná Str. 168 - pri Komplementarite a synergii v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva bližšie popísať s Plánom obnovy (komponent 9) Pripomienka 12 – zásadná Str. 168-169 - pri</p>			
--	--	--	--	--

	<p>Komplementarite a synergii v oblasti digitalizácie, prenosu znalostí, inovácií bližšie popísať so Stratégiou výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021 – 2027 schválenou vládou v decembri 2021 Pripomienka 13 – zásadná Vypustiť intervencie s kódmi 72.2. a 70.9. a nahradiť ich platbami v 1.-2. stupeň ochrany - zabezpečovanie TUOL v zmysle medzinárodných štandardov - PEFC a FSC a PBOL na princípe PRO SILVA na DOBROVOĽNOM PRINCÍPE- DOBROVOĽNÉ ENVIRONMENTÁLNE ZÁVAZKY - SPP23-27 (1) TUOL v zmysle medzinárodných štandardov – PEFC, FSC, Pro Silva (2) REKREACIA (3) VODA 1) podpora certifikácie lesov podľa štandardov FSC/PEFC, ako dobrovoľne prijaté záväzky pre zabezpečenie TUOL Vychádzajúc aj zo skúseností Nemecka, kde v tomto roku Nemecko ide vyplácať platbu na plochu pre drobných súkromných vlastníkov lesov - BONUS ZA UDRŽATEĽNOSŤ - 100Eur/ha . Podmienkou je dobrovoľná certifikácia v PEFC alebo FSC. záväzkami by boli hlavné požiadavky v schémach - napr. v PEFC je požiadavka - Lesnícke činnosti v zriedkavých (prameniská, mokrade, skalné formácie, rokliny) a hodnotných (autochtónne a vzácne formy lesných drevín) biotopoch sa vykonávajú v nevyhnutných prípadoch tradičnými postupmi zabezpečujúcimi zachovanie existujúcich prírodných podmienok týchto biotopov to znamená je to envirozáväzok - napočítame zvýšené náklady na koňa a mám riešenie aj vody aj biodiverzity... alebo : požiadavka PEFC - V porastoch po ukončení obnovy sa na dožitie ponecháva spravidla 5 vhodných jedincov materského porastu na 1 ha plochy porastu.... napočítam cenu dreva, ktorú tam ponechávam.... alebo: požiadavka PEFC -Staré, dutinové a hniezdne stromy, aleje, porastové plášte krovitých drevín a časti mŕtveho dreva a biomasy po výchovných a obnovných ťažbových zásahoch (spolu min. 20 m³ na ha) sa cielene ponechávajú v porastoch pokiaľ nehrozí zhoršenie zdravotného stavu porastov.A takto by som to napočítal - a dal možnosť podpory čo najväčšiemu počtu subjektov a nie freckanie sa A tu môžem stupňovať podporu od rastu záväzku - napr. záväzky PEFC a FSC 100 Eur/ha, Záväzky PRO SILVA - 200 Eur/ha (to je len príklad) 2) environmentálna platba za zabezpečovanie sociálno- kultúrnych, rekreačných a zdravotných funkcií lesov, Rekreačná (zdravotná) funkcia - platbu sa udržiavanie lesnej cestnej siete na turistické účely . nevymýšľame teplú vodu - príklad Rakúsko - sadzba na bežný meter. Je to jasné, ľahko odkontrolovateľne a veľmi by to pomohlo - vzájomnému rešpektu vlastníka-obhospodarovateľa a turistu - verejnosť je teraz zbláznená za pobytom v prírode. platba za udržiavanie turistické trasy na lesnej cestnej sieti - tu by som to ešte rozšíril o argumenty - Cez Plán obnovy sa majú financovať opravy lesných ciest robiť odrážky atď... tak cez PRV by sme financovali ich udržiateľnosť - budú tak peniaze na údržbu - eliminovali by sme tie negatívne pohľady verejnosti na lesné cesty 3) environmentálne platby za zabezpečenie vodohospodárskej funkcie lesov, - ochrana neproduktívnych prvkov a/alebo plôch aj na lesnej pôde. (to je v zberačoch vody, prameňoch) - opatrenia v lesoch v chránených vodohospodárskych oblastiach a pásmach ochrany vôd Znova použijeme prístup PEFC požiadavka - V lesných porastoch situovaných v pramenných oblastiach, na podmáčaných stanovištiach, brehoch vodných tokov a nádrží, v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a zdrojov</p>			
--	--	--	--	--

		prírodných minerálnych vôd sa hospodárenie prispôsobuje prednostne plneniu ochrany vodných zdrojov (dostupnosť rozhodnutí a ich plnenie).			
465.	Verejn osť	Pripomienka č. 1 k: Kapitola 4.2.2 (a)(b)(c) Stropovanie a znižovanie priamych platieb, (str. 162 - 163) Návrh pripomienky č. 1 Požadujeme stropovanie priamych platieb najviac do sumy 100 000 eur na konečného užívateľa výhod bez započítania mzdových nákladov Zdôvodnenie pripomienky č.1 Uvedeným stropovaním sa dosiahne značná finančná čiastka, ktorú navrhujeme presunúť: 1. do projektových podpôr 2. začínajúcich malých, stredných a mladých poľnohospodárov 3. do ekologického poľnohospodárstva 4. do tvorby a tvorby krajinných prvkov IPIF	Z	N	MPRV SR spracuje analýzu zameranú na dopady a možnosti stropovania na konečného užívateľa výhod. Nezahrnutie mzdových nákladov má v podmienkach SR pri existujúcej štruktúre farmy výrazné negatívne dopady nielen na farmy ale aj produkciu a životné prostredie. Zníženie/obmedzenie sa uplatňuje na úrovni "poľnohospodára" v článku 3 písm. a) SPR). Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
466.	Verejn osť	Pripomienka č. 1 k: Kapitola 5.4 Intervencia na rozvoj vidieka - projektové (str. 521) Návrh pripomienky č. 1 Požadujeme, aby výška projektových podpôr bola stanovená: a) do 500 000 eur na konečného užívateľa výhod s výmerou do 500 ha b) do 1 000 000 eur na konečného užívateľa výhod s výmerou nad 500 ha c) požadujeme podporu projektov až do výšky 90 % pri viazanosti na finálny výrobok d) podporu pre segmenty potravinárskeho priemyslu z prostriedkov ISSPP naviazať na 75 % zastúpenie produkcie od poľnohospodárskych prvovýrobcov SR Zdôvodnenie pripomienky č.1 Navýšením finančných príspevkov do projektových podpôr sa výrazným spôsobom zvýši možnosť viacerých subjektov podnikajúcich v poľnohospodárstve, aby sa do týchto podpôr zapojili, čo by mohlo spôsobiť v konečnom dôsledku výrazne nárast v sebestačnosti výroby potravín v SR. K bodu c) Ostatné zvýšenie až na 90% priamych platieb navrhujeme pre subjekt, ktorý bude viazaný aby svoju produkciu realizoval do finálneho výrobku. IPIF	O	N	Koneční užívatelia výhod sú fyzické osoby, výmery pod 500 ha a nad 500 ha sa vzťahujú zase na podnik. V registri nie sú uvedené % pomery majetkových práv jednotlivých konečných užívateľov výhod danej právnickej osoby. Intenzita pomoci rešpektuje ustanovenia nariadenia EÚ. Podľa všeobecných pravidiel štátnej pomoci v EÚ nie je možné podmieňovať pomoc preferenciou domácich dodávateľov. Intervencie však preferujú lokálne dodávateľské reťazce. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
467.	Verejn osť	Pripomienka č. 1 k: Kapitola 5.4 Intervencia na rozvoj vidieka - projektové (str. 521) Návrh pripomienky č. 1 Požadujeme, aby výška projektových podpôr bola stanovená: a) do 500 000 eur na konečného užívateľa výhod s výmerou do 500 ha b) do 1 000 000 eur na konečného užívateľa výhod s výmerou nad 500 ha c) požadujeme podporu projektov až do výšky 90 % pri viazanosti na finálny výrobok d) podporu pre segmenty potravinárskeho priemyslu z prostriedkov ISSPP naviazať na 75 % zastúpenie produkcie od poľnohospodárskych prvovýrobcov SR Zdôvodnenie pripomienky č.1 Navýšením finančných príspevkov do projektových podpôr sa výrazným spôsobom zvýši možnosť viacerých subjektov	Z	N	Duplicita s predchádzajúcou pripomienkou. Koneční užívatelia výhod sú fyzické osoby, výmery pod 500 ha a nad 500 ha sa vzťahujú zase na podnik. V registri nie sú uvedené % pomery majetkových práv jednotlivých konečných užívateľov výhod danej právnickej osoby. Intenzita pomoci rešpektuje ustanovenia nariadenia EÚ. Podľa všeobecných pravidiel štátnej pomoci v EÚ

		podnikajúcich v poľnohospodárstve, aby sa do týchto podpôr zapojili, čo by mohlo spôsobiť v konečnom dôsledku výrazne nárast v sebestačnosti výroby potravín v SR. K bodu c) Ostatné zvýšenie až na 90% priamych platieb navrhujeme pre subjekt, ktorý bude viazaný aby svoju produkciu realizoval do finálneho výrobku. IPIF			nie je možné podmieňovať pomoc preferenciou domácich dodávateľov. Intervencie však preferujú lokálne dodávateľské reťazce. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
468.	Verejn osť	Pripomienka číslo 1 Strana 15: nahradiť formuláciu nasledovnej vety: „K najvýznamnejším z nich patrí podporovať pôdo-ochranné technológie, chrániť pôdu pred eróziou realizáciou protieróznych opatrení, zlepšovať štruktúru pôdy a zvyšovať podiel využívanej poľnohospodárskej pôdy pokrytej krajinnými prvkami, napr. zakladaním agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde, vytváraním líniových vegetačných prvkov a zalesňovaním poľnohospodárskej pôdy“ nasledovne: „K najvýznamnejším z nich patrí podporovať pôdoochranné technológie, chrániť pôdu pred eróziou realizáciou protieróznych opatrení, zlepšovať štruktúru pôdy a zvyšovať podiel drevín na poľnohospodárskej pôde, napr. zakladaním agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde, vytváraním líniových vegetačných krajinných prvkov a zalesňovaním poľnohospodárskej pôdy“	Z	A	
469.	Verejn osť	Pripomienka číslo 2 Strana 53: body vo SWOT analýze doplniť – namiesto „• agrolesnícke systémy brzdené problémami s vlastníctvom pôdy,“ doplniť : • agrolesnícke systémy brzdené legislatívnymi bariérami a problémami s vlastníctvom pôdy, a namiesto: • rozvoj agrolesníckych systémov, použiť lepšiu formuláciu: • rozvoj využívania agrolesníckych systémov,	Z	A	
470.	Verejn osť	Pripomienka číslo 3 Strana 64: asi preklep lebo výsadba drevín v agrolesníckych systémoch je plánovaná na ploche 1320 ha, ale potom ich údržba už iba na 320 ha	Z	A	Akceptované a zapracované.
471.	Verejn osť	Pripomienka číslo 4 Strana 154: zlé formulácie: nahradiť „Agrolesnícky systém predstavuje obrábanie a/alebo údržbu plochy s trvalým trávny porastom so stromami vo forme:“ nasledovne: Agrolesnícky systém predstavuje obrábanie a/alebo údržbu plochy trvalých trávnych porastov s drevinami vo forme: A tiež 2 x nasledovnú formuláciu „Zoznam stromov pre agrolesnícke systémy vymedzí legislatíva Slovenskej republiky“ nahradiť: Zoznam drevín pre agrolesnícke systémy vymedzí legislatíva Slovenskej republiky	Z	A	Akceptované a zapracované.
472.	Verejn osť	Pripomienka číslo 5 Strana 155: v zozname rýchlorastúcich drevín chýbajú šľachtené hybridy topoľov	Z	ČA	Zoznam rýchlorastúcich drevín bol čiastočne modifikovaný.
473.	Verejn osť	Pripomienka číslo 6 Strana 190: Celofarmová ekoschéma – jej súčasťou by podľa nás mali byť	Z	N	Agrolesnícke systémy sú podporované v rámci intervencií rozvoja vidieka (II. pilier

		aj agrolesnícké systémy			SPP). Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
474.	Verejn osť	Pripomienka číslo 7 Strana 399: v podmienkach záväzku umožniť rozpätie 80 – 100 ks stromov	Z	N	Úprava tejto podmienky vyplynula z nápočtov platieb pre danú intervenciu ako i z dôvodu kontrolovateľnosti vynaložených výdavkov. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
475.	Verejn osť	Pripomienka číslo 8 Strana 405: šírka ornej pôdy pre líniové prvky, 2 m je príliš malá – navrhujeme zjednotiť so šírkou línii stromov pri agrolesníckych systémoch, teda na 3 m	Z	N	Neexistuje žiadne obmedzenie obrábania pôdy na ploche. Vymedzený parameter slúži na nastavenie platby. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
476.	Verejn osť	Pripomienka číslo 9 Stratégii chýba riešenie tzv. bielych plôch – navrhujeme zriadiť podporu na ich transformáciu na agrolesnícké systémy	Z	N	Neexistuje žiadne obmedzenie obrábania pôdy na ploche. Vymedzený parameter slúži na nastavenie platby. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
477.	Verejn osť	Pripomienky č. 1 k: Kapitola 2.1.1.30 Potreba 6.3 (str.78) Návrh pripomienky č. 1 Požadujeme zachovanie sadzby ekologického poľnohospodárstva na TTP na pôvodne navrhovanej úrovni 110 EUR/ha (špecifický cieľ 5.) navrhovaná sadzba 88 EUR/ha je menej ako bola podpora v programovacom období 2014-2020 (96 EUR/ha). IPIF	Z	ČA	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Upravené v 2 kategóriách (zaťaženosť DJ). Intervencia Ekologické poľnohospodárstvo na TTP bude navýšená o 4 mil. eur.
478.	Verejn osť	Pripomienky č. 1 k: Kapitola 5.1.2.7 Priame platby, sektorové intervencie a intervencie na rozvoj vidieka (str.184) Návrh pripomienky č. 1 Žiadame redistributívnu platbu v sume 150 eur na prvých 100 ha pre subjekty s registráciou hlavnej činnosti - poľnohospodárstvo. Zdôvodnenie pripomienky č. 1 Bez týchto obmedzení podstatnú časť priamych platieb vyčerpajú subjekty hospodáriace na niekoľko tisíc hektárových farmách, pričom jeden subjekt obhospodaruje viacero takýchto fariem. IPIF	Z	N	V súvislosti s požiadavkou, aby žiadatelia o intervenciu CRISS mali hlavný predmet podnikania poľnohospodárstvo je potrebné uviesť, že priamo uplatniteľná legislatíva EÚ neumožňuje zavedenie takejto dodatočnej podmienky oprávnenosti.
479.	Verejn osť	Pripomienky č. 1 k: Kapitola 5.2.7.2 Sektorový cieľ 57d) (str.268) Návrh pripomienky č. 1	O	N	Nie je možné navýšiť sumy kompenzácie pre ekologické poľnohospodárstvo.

		Podporu na ekologické obhospodarovanie vo vinohradoch považujeme za nedostatočnú. Požadujeme opätovne urobiť prepočet. Ekologické pestovanie viniča je ekonomicky nesmiernie náročné a podľa našich prepočtov je potrebné zvýšiť kompenzáciu na úroveň minimálne 900 Eur/ha. IPIF			
480.	Verejn osť	Skutočný poľnohospodár: Navrhujeme do pôvodnej definície zakomponovať výnimku pre mladých alebo začínajúcich poľnohospodárov a to v trvaní 5 rokov od začatia podnikania. Odôvodnenie: Mladý alebo začínajúci poľnohospodár je subjektom, ktorý ešte nemá skúsenosť s poľnohospodárskou (zootechnickou a agronomickou) činnosťou a teda riziko neúspechu je vyššie ako u subjektu už podnikajúceho v poľnohospodárstve. Navrhujeme 5 ročnú výnimku z pôvodne ustanovenej definície, pre mladých a začínajúcich poľnohospodárov v tom zmysle, že ich príjmy z poľnohospodárskej výroby nebudú musieť dosahovať aspoň 30% celkovej výšky získaných platieb z prvého piliera.	Z	N	Príjmami z poľnohospodárskej výroby sú príjmy, ktoré poľnohospodár získal zo svojej poľnohospodárskej činnosti v zmysle článku 4 ods. 2 písm. a) a b) SPR vo svojom podniku. Dňa 14.01.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie, predkladateľ materiálu vysvetlil spôsob vyhodnotenia pripomienky v zmysle vyššie uvedeného. Rozpor trvá.
481.	Verejn osť	Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka predkladá v rámci medzirezortného pripomienkového konania k návrhu Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023-2027 nasledovné 2 zásadné pripomienky. 1. Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku 2. Podpora dobrých životných podmienok zvierat 1. Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku Vo všetkých pracovných návrhoch a verziách Strategického plánu a Intervenčnej stratégie SPP 2023-2027 bol zámer podporovať prostredníctvom viazanej platby „vybrané kategórie hovädzieho dobytku“, teda chovný dobytok mliekového hospodárstva (teľatá do 6 mesiacov, hovädzí dobytok od 6 mesiacov do 24 mesiacov a jalovice nad 24 mesiacov). Finančná alokácia na túto operáciu predstavovala cca 7 mil. EUR a sadzba predstavovala 159 EUR/VDJ. Z posledného - novembrového návrhu boli vylúčené všetky kategórie mliekového hospodárstva, teda chovný dobytok a alokované zdroje sa presunuli na intervenciu „Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku“ (HD samčieho pohlavia vo veku do 6 mesiacov, od 6 do 24 mesiacov a nad 24 mesiacov). Zásadná pripomienka: Aktuálny návrh Strategického plánu je v tejto časti pre SZPM neprijateľný. Žiadame, aby bol: a. buď prijatý pôvodný návrh a bola do Strategického plánu späť zaradená intervencia Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku a podporovaný chovný dobytok mliekového hospodárstva (teľatá do 6 mesiacov, hovädzí dobytok od 6 mesiacov do 24 mesiacov a jalovice nad 24 mesiacov) a vybrané kategórie hovädzieho dobytku boli podporované v pôvodnej sadbe 159 EUR/VDJ s alokovanou výškou 7 miliónov EUR; b. alebo, aby bola navýšená sadzba na intervenciu Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka o 65 EUR/VDJ. 2. Podpora dobrých životných podmienok zvierat Vo všetkých pracovných návrhoch a verziách Strategického plánu a Intervenčnej stratégie SPP 2023-2027 bol zámer podporovať aj zlepšenie podmienok ustajnenia mladého dobytku. Finančná alokácia na túto intervenciu predstavovala cca 2,7 mil. EUR a sadzba predstavovala 90 EUR/VDJ. Z posledného - novembrového návrhu bola intervencia „Zlepšenie podmienok ustajnenia mladého dobytku“ celkom vylúčená. Zásadná pripomienka: Aktuálny návrh Strategického plánu je v časti Podpora dobrých	Z	N	Opakujúca sa pripomienka. Nastavenie intervencie vychádza zo SWOT analýzy a analýzy potrieb, berie do úvahy ciele nariadenia o SP, ciele SR, obmedzenia slovenskej legislatívy a zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. K časti 1. Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku a časť týkajúca sa navýšenia sadzby viazanej platby na intervenciu Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka o 100 EUR/VDJ – ČA: Rozhodnutím MPRV SR boli vykonané nasledovné zmeny: 1. Zrušenie intervencie “platba na výkrm vybraných kategórií HD” 2. Presun prostriedkov v objeme 7 mil. EUR do intervencie “platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka”, ktorý vyvolal nárast jednotkovej sadzby o 63,64 EUR/DJ. K časti 1. Platba na vybrané kategórie hovädzieho dobytku a časť týkajúca sa navýšenia sadzby viazanej platby na intervenciu Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka o 100 EUR/VDJ: SR využije možnosť použiť na intervencie viazanej podpory príjmu

		<p>životných podmienok zvierat pre SZPM neprijateľný. Žiadame, aby bol v rámci intervencie Podpora dobrých životných podmienok zvierat: a. buď doplnený pôvodný návrh a podporovaná aj intervencia Zlepšenie podmienok ustajnenia mladého dobytku s pôvodne alokovanou čiastkou 2, 7 mil. EUR a sadzbou 90 EUR/VDJ; b. alebo, aby bola navýšená sadzba na intervenciu Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc o 35 EUR/VDJ. Z hľadiska zjednodušenia administrácie dávame na zváženie zachovanie pôvodného návrhu intervencie Podpora dobrých životných podmienok zvierat a navýšenie sadzby viazanej platby na intervenciu Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka o 100 EUR/VDJ. Zdôvodnenie zásadných pripomienok: Podpora v sektore prvovýroby mlieka je nevyhnutná, nakoľko je to citlivý sektor poľnohospodárstva. Výrobné náklady na mlieko vysoko prevyšujú výnosy a v sektore sa dlhodobo vykazujú veľké straty, čo spôsobuje neustály pokles sebestačnosti Slovenska v komodite mlieko, pokles počtu mliekového hovädzieho dobytku, znižovanie produkcie organickej hmoty, znižovanie počtu podnikov prvovýroby mlieka a tým aj pokles počtu pracovných miest na vidieku. Podpora sektoru prvovýroby mlieka je potrebná pre naplnenie strategických a koncepčných cieľov štátu: - zvýšenie sebestačnosti v komodite mlieko, - zvýšenie produkcie organickej hmoty pre zachovanie pôdnej úrodnosti a zlepšenie životného prostredia, - zachovanie zamestnanosti na vidieku.</p>			<p>maximálne 13 % svojho vnútroštátneho stropu určeného na priame platby a zároveň využije možnosť navýšiť stanovený podiel o 2 p. b. na podporu bielkovinových plodín. Slovenská republika tak v maximálnej možnej miere využije svoje možnosti a na viazanú podporu príjmu použije 15 % svojho vnútroštátneho stropu pre priame platby. Finančné alokácie stanovené v SP SPP komplexne zohľadňujú potreby a požiadavky vyplývajúce zo SWOT analýzy a Analýzy potrieb SP SPP. Podpora dobrých životných podmienok zvierat slúži na kompenzáciu strát a nákladov, ktoré vzniknú len v dôsledku prijatých záväzkov. Zvýšenie sadzby bez dodatočného zvýšenia úrovne prijatých záväzkov nie je možné. Rozloženie finančných prostriedkov na toľko opatrení môže znížiť ich účinky. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022 s SPPK, rozpor trvá.</p>
482.	Verejn st'	<p>Špecifický cieľ 4: Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie Pridať potrebu: Potreba 4.8: Využitie prostredia poľnohospodárskych podnikov pre vzdelávanie detí, mládeže i dospelých v oblasti prispôsobovania sa k zmenám klímy. Prostredie poľnohospodárskych podnikov má veľký potenciál pre vzdelávanie detí, mládeže i dospelých v oblasti prispôsobovania sa k zmenám klímy. Podpora pre prispôsobenie podnikov na takúto činnosť okrem znižovania dopadov klimatických zmien, prispeje aj diverzifikácii činnosti týchto podnikov.</p>	O	N	<p>Navrhovaná potreba nie je v konflikte s prierezovým cieľom, ktorý dostatočne adresuje vzdelávanie a poradenstvo.</p>
483.	Verejn st'	test	Z		test
484.	Verejn st'	<p>v 8.1.5 stratégia digitalizácie: je síce pekné že PPA plánuje digitalizovať žiadosti ale úroveň inovácie je popísaná veľmi laxne a nezaručuje plné využitie potenciálu digitálnych technológií. IACS a GSA sú taktiež popísané na veľmi všeobecnej úrovni - chýba jasnejšie a konkrétnejšie popísanie skutočne inovatívnych riešení, ktoré čo najviac automatizujú(!!!) a nielen len digitalizujú podávanie, overovanie a monitorovanie. Prečo v stratégii nie je rozvoj štátnych portálov s geopriestorovými a ďalšími dátovými službami pre presné poľnohospodárstvo dostupné pre malých a stredných farmárov?? ako podporiť konkurencieschopnosť, ak toto</p>	Z	N	<p>Automatizáciu bude PPA riešiť pre nové programovacie obdobie najmä prepojením informačných systémov PPA zabezpečujúcich realizáciu podpôr a dotácií pre poľnohospodárov na iné informačné systémy verejnej správy, ktoré obsahujú referenčné dáta. Tento krok pomôže v znížení prácnosti v uvedených procesoch, t.j.</p>

		nezabezpečí aspoň čiastočne štát? ak by sa podávanie a monitorovanie priamych platieb urobilo poriadne, časti týchto technológií by sa dali využiť aj pre takýto portál dátových služieb v presnom poľno pre malých farmárov za min. platby prip. zdarma ako štátna služba.			pri podávaní, overovaní a aj monitorovaní. Bližšie rozpisovanie týchto vecí vo výstupových dokumentoch zatiaľ nie je potrebné a ani celkom možné. Dôvodom je, že finálny návrh SP SPP 2023-2027 bol vypracovaný aktuálne. Informácie z tohto dokumentu budú slúžiť ako základné zadanie čo sa týka požiadavky na procesy a pravidlá, ktoré bude treba zabezpečiť prostredníctvom IS. Na základe týchto podkladov sa vypracuje Štúdia uskutočniteľnosti, ktorej obsahom okrem iného bude biznisovo-dátový návrh zabezpečenia realizácie SP prostredníctvom IS. Tento návrh bude zohľadňovať požiadavky EÚ pre „automatizáciu“ procesov, ktoré stoja na zásade minimalizácie manuálnych vstupov a manuálnych vkladaní, alebo opakovaných vkladaní údajov. Predpokladáme mať vypracovaný uvedený návrh cca koncom marca, čo korešponduje so schvaľovacím procesom jednak SP ako aj vykonávacích vyhlášok EÚ k realizácii spoločnej politiky pre roky 2023-2027. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
485.	Verejn osť	V Špecifickom ciele 1 je uvedená Intervencia Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) (71.1). Usmernenia Európskej komisie uvádzajú: Oblasti s osobitnými obmedzeniami zahŕňajú územia, ktoré sú negatívne ovplyvnené inými faktormi. Sú to oblasti, kde hrozí vysoké riziko ukončenia poľnohospodárskej činnosti a kde je dôležité udržať aktívnu poľnohospodársku komunitu s cieľom - zachovať alebo zlepšiť životné prostredie - zachovať vidiek - zachovať potenciál oblasti z hľadiska cestovného ruchu - chrániť pobrežné pásma https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/income-support/additional-optional-schemes/anc_sk V dokumente Určenie oblastí s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami (ANC) PRV 2014-2020 však doteraz boli určené len oblasti prvých dvoch kategórií (1. Horské oblasti, 2. Oblasti s významnými prírodnými obmedzeniami) a tretia kategória - Oblasti postihnuté osobitnými obmedzeniami tam absentuje. Žiadame preto do podpory ANC zahrnúť aj túto kategóriu. Vetu na str.37-38	Z	N	uvedené je v rozpore s čl. 32 nariadenia EÚ č. 1305/2013. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.

		upraviť nasledovne: Na udržanie poľnohospodárskej produkcie na celom území Slovenska sa použije Intervencia Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) (71.1), ktoré zvýšia príjmy poľnohospodárov pôsobiacich v oblastiach s horšími poľnohospodárskymi podmienkami, vrátane oblastí, kde hrozí vysoké riziko ukončenia poľnohospodárskej činnosti a kde je dôležité udržať aktívnu poľnohospodársku komunitu s cieľom udržania vidieka. Vzhľadom k dlhodobému spoločenskému významu je tu potrebné zahrnúť aj poľnohospodárov, ktorí zamestnávajú zdravotne alebo sociálne znevýhodnené osoby, nakoľko nižší pracovný výkon týchto zamestnancov ich konkurenčne znevýhodňuje. Doplniť intervenciu: - Doplnková podpora príjmu pre sociálnych poľnohospodárov (poľnohospodárov zamestnávajúcich zdravotne alebo sociálne znevýhodnené osoby).			
486.	Verejn osť	Vízia spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte roku 2035 (Prílohy 1,2,3), časť Chov oviec a kôz, výroba ovčieho a kozieho mäsa, mlieka a výrobkov z mlieka – hlavne časť Podpory: Platba na chov bahníc a kôz: 90 € / ks (bahnice), 85 € / ks (kozy) – zjednotiť výšku platby, nepokračovať v dlhodobej diskriminácii chovu kôz. V celosvetovom meradle je kozie mlieko dôležitým prvkom v zdravej výžive, aj na Slovensku stúpa záujem o kvalitné kozie mlieko a kozie produkty. Koefficient prepočtu VDJ je identický pri ovciach i kozách, no chov kôz je náročnejší (čo poukazuje aj veľkostné zloženie chovných stád na Slovensku, až na malé výnimky sa kozy preto chovajú prevažne v malochovoch). Okrem toho SWOT analýza sa zameriava prevažne len na problematiku chovu oviec či produkciu ovčieho mlieka a mäsa.	Z	N	Pripomienka sa týka dokumentu “Vízia spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte roku 2035”, nie predloženého SP SPP 2023 – 2027. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
487.	Verejn osť	Vo vlastnom materiáli je o.i. uvedené: “Implementáciou intervencie LEADER dochádza k maximálnemu využitiu potenciálu vidieckych oblastí v SR prostredníctvom lokálne orientovaného prístupu s cieľom zapájať miestnych aktérov do rozhodovania o sociálnom, environmentálnom a ekonomickom rozvoji svojho územia a to najmä vo vzťahu k riešeniu lokálnych otázok zamestnanosti, vytvárania podmienok pre rozvoj vidieckeho hospodárstva, zvyšovania kvality života obyvateľov vidieckych obcí, ochrany prírodných a kultúrnych hodnôt vidieka.....“ Krásna ambícia, ale za daných podmienok ťažko zrealizovateľná, pretože intervencia LEADER je značne finančne podhodnotená. LEADER – výrazne nižšia podpora rozvoja vidieka v novom období (viď údaje uvedené v dokumentoch návrhu SP SPP 2023-2027; vo viacerých prípadoch údaje v jednotlivých dokumentoch sú rozdielne): napr. v r. 2007-13 bolo cez intervenciu LEADER podporených cez 29 MAS cca 11,38 % vidieckeho obyvateľstva na území 543 obcí a rozlohe cca 10 tis. km2 , v r. 2014-2020 bolo schválených 110 MAS na území 2204 obcí a rozlohe cca 36 tis. km2, podiel cca 71,72 %. V pripravovanom období 2023-2027 je navrhovaný podiel vidieckeho obyvateľstva, na ktoré sa vzťahujú stratégie miestneho rozvoja, len 41 % cez 65 MAS (pri min. počte 15 obcí je to podpora územia cca 1000 obcí). Celkový pokles podporených MAS je o tretinu, čím je podporované územie výrazne menšie. V SPP 2023-27 obce môžu získať podporu len cez MAS, takže celkový dopad na rozvoj vidieka je výrazný (Priorita 3: Rozvoj obcí, spoločenského a	Z	N	Alokácia na intervenciu LEADER je oproti predchádzajúcemu obdobiu výrazne navýšená. V rámci LEADER sa implementujú malé projekty a príspevok 100 000 EUR je dostačujúci na realizáciu projektov vzhľadom na celkovú alokáciu na Intervenciu LEADER. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní pre verejnosť, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.

		komunitného života sa bude realizovať výlučne cez prístup LEADER, t.j. cez MAS). Zhrnutie: v novom období sa má podporiť menší počet MAS i menšie územie, t. i. menej obyvateľov Na územie jednej obce prípadne výrazne menej financií na rozvoj vidieka - 166 mil. € zahŕňa financovanie prevádzky MAS, animácií v danom území, financovanie rozvoja všetkých aktérov na území MAS, t.j. cez implementáciu/financovanie jednotlivých projektov verejného sektora - obcí (podpora nesmie byť vyššia ako 49 %), súkromného sektora, občianskeho sektora Bez výrazného navýšenia financií v intervencii LEADER navrhovaná podpora max. 100 tis. € na 1 projekt teda nie je reálna, ak sa má podporiť čo najširší okruh aktérov v území....			
488.	Verejn st'	Vo vlastnom materiáli je o.i. uvedené: "Implementáciou intervencie LEADER dochádza k maximálnemu využitiu potenciálu vidieckych oblastí v SR prostredníctvom lokálne orientovaného prístupu s cieľom zapájať miestnych aktérov do rozhodovania o sociálnom, environmentálnom a ekonomickom rozvoji svojho územia a to najmä vo vzťahu k riešeniu lokálnych otázok zamestnanosti, vytvárania podmienok pre rozvoj vidieckeho hospodárstva, zvyšovania kvality života obyvateľov vidieckych obcí, ochrany prírodných a kultúrnych hodnôt vidieka....." Krásna ambícia, ale za daných podmienok ťažko zrealizovateľná, pretože intervencia LEADER je značne finančne podhodnotená. LEADER – výrazne nižšia podpora rozvoja vidieka v novom období (viď údaje uvedené v dokumentoch návrhu SP SPP 2023-2027; vo viacerých prípadoch údaje v jednotlivých dokumentoch sú rozdielne): napr. v r. 2007-13 bolo cez intervenciu LEADER podporených cez 29 MAS cca 11,38 % vidieckeho obyvateľstva na území 543 obcí a rozlohe cca 10 tis. km2 , v r. 2014-2020 bolo schválených 110 MAS na území 2204 obcí a rozlohe cca 36 tis. km2, podiel cca 71,72 %. V pripravovanom období 2023-2027 je navrhovaný podiel vidieckeho obyvateľstva, na ktoré sa vzťahujú stratégie miestneho rozvoja, len 41 % cez 65 MAS (pri min. počte 15 obcí je to podpora územia cca 1000 obcí). Celkový pokles podporených MAS je o tretinu, čím je podporované územie výrazne menšie. V SPP 2023-27 obce môžu získať podporu len cez MAS, takže celkový dopad na rozvoj vidieka je výrazný (Priorita 3: Rozvoj obcí, spoločenského a komunitného života sa bude realizovať výlučne cez prístup LEADER, t.j. cez MAS). Zhrnutie: v novom období sa má podporiť menší počet MAS i menšie územie, t. i. menej obyvateľov Na územie jednej obce prípadne výrazne menej financií na rozvoj vidieka - 166 mil. € zahŕňa financovanie prevádzky MAS, animácií v danom území, financovanie rozvoja všetkých aktérov na území MAS, t.j. cez implementáciu/financovanie jednotlivých projektov verejného sektora - obcí (podpora nesmie byť vyššia ako 49 %), súkromného sektora, občianskeho sektora Navrhovaná podpora max. 100 tis. € na 1 projekt teda nie je reálna, ak sa má podporiť čo najširší okruh aktérov v území....	Z	N	V rámci LEADER sa implementujú malé projekty a príspevok 100 000 EUR je dostačujúci na realizáciu projektov vzhľadom na celkovú alokáciu na Intervenciu LEADER. Autor pripomienky mal možnosť danú pripomienku prediskutovať na rozporovom konaní, ktoré sa konalo online 20.1.2022, do diskusie sa však neprihlásil.
489.	Verejn st'	Zväz chovateľov Mäsového dobytku – družstvo, predkladá v rámci medzirezortného pripomienkového konania k návrhu Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023-2027 tieto zásadné pripomienky: 1. Žiadame v rámci viazanej podpory príjmu nahradiť doterajšiu podpornú schému „platbu na výkrm vybraných kategórií hovädzieho	Z	N	K časti 1. Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku: Neakceptované –Slovenská republika využije možnosť použiť na intervencie viazanej podpory príjmu maximálne 13 % svojho

	<p>dobytka“ za podpornú schému „platba na teľatá kráv bez trhovej produkcie mlieka“.</p> <p>Podmienky spôsobilosti: • oprávnený žiadateľ - FO alebo PO podnikajúca v poľnohospodárskej prvovýrobe splňujúca podmienku aktívneho poľnohospodára • teľatá narodené od kráv bez trhovej produkcie mlieka a ich chov na farme minimálne po dobu 4 mesiacov • identifikácia a evidencia teľaťa v súlade s príslušným EÚ nariadením • otec teľaťa musí byť uznaného mäsového plemena, s prideleným štátnym registrom a zapísaný v registri býkov • matka teľaťa musí byť vedená od prvého otelenia v systéme bez trhovej produkcie mlieka a musí mať 50 % podielu mäsového alebo kombinovaného plemena dobytka • splnenie podmienok podpory bude kontrolované na základe údajov z CEHZ Uvedený návrh podpory nebude znamenať zvýšenie finančného zaťaženia, keďže celá alokácia na podporu mäsových teliat bude pokrytá z podpory na výkrm vybraných kategórií mäsového dobytka (celá suma 35 mil. € bude presunutá na podporu teliat kráv bez trhovej produkcie mlieka). Odôvodnenie: Navrhovaná podporná schéma „platba na teľatá kráv bez trhovej produkcie mlieka“ lepšie splní cieľ Viazanej platby (CIS), ktorou je stimulácia produkcie v sektoroch, ktoré sú ekonomicky neatraktívne, ale majú svoj špecifický, ekonomický, sociálny alebo environmentálny význam a prosievajú teda životnému prostrediu alebo rozvoju vidieka. Platbou na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytka sa podporujú predovšetkým subjekty, ktoré nakúpia mladých býčkov a následne ich vo veľkých množstvách vykrmujú (čím sú zvieratá staršie, tým majú väčšiu dobytčiu jednotku) a chovatelia, ktorí majú najväčšie náklady na chov základného stáda a znášajú najväčšie riziko pri telení kráv a odchovu teliat počas prvých dní ich života sa týmto spôsobom podporia v neporovnateľne menšej miere (vzhľadom na menšiu dobytčiu jednotku teliatok). Očakávaným prínosom navrhovanej podpory je najmä zlepšenie reprodukčných vlastností v chovoch mäsového dobytka. Zavedenie platby na teľa v skutočnosti znamená aj podporu všetkých ostatných kategórií dobytka v chove. Cieľom navrhovanej intervencie je udržať počty chovaných kráv bez trhovej produkcie mlieka a zároveň má prispievať k zvýšeniu genetickej hodnoty chovaných zvierat, tak aby boli slovenskí chovatelia kvalitou produktu konkurencieschopní. Zlepšenie úžitkových vlastností chovaných zvierat má okrem iného pomôcť farmám stabilizovať ich príjmy, čím sa nepriamo môže pomôcť k ďalšiemu rozvoju, ako je následné spracovanie vlastnej produkcie, zapojenie sa do systému kvality či zlepšenia marketingu výroby hovädzieho mäsa. Podporou teliat po mäsových býkoch sa sleduje cieľ zlepšenia úžitkových vlastností odchovaných teliat, ako aj zlepšenie zdravotného stavu teliat, keďže teľatá po mäsových býkoch majú lepšiu chodivosť, čo umožňuje spásať aj lúky, ktoré by inak ostali nedohospodárené, čo prispieva aj k podpore biodiverzity v takto obhospodarovovaných lokalitách. Intervencia bude nastavená v podobe ročnej platby na počet narodených mäsových teliat žiadateľom v danom období. Týmto spôsobom sa z podpory vylúčia kravy, od ktorých sa v sledovanom období nedochovalo teľa a chovajú sa iba z dôvodu zaťaženia pôdy dobytčou jednotkou. Takto nastavenou podporou budú podporení iba chovatelia, ktorí dosahujú odporúčaný počet odchovaných teliat na počet chovaných kráv pri zabezpečení dobrej starostlivosti o zvieratá a dodržaní dobrých životných podmienkach chovu, keďže výška podpory priamo závisí od počtu odchovaných teliat a nie iba</p>		<p>vnútroštátneho stropu určeného na priame platby a zároveň využije možnosť navýšiť stanovený podiel o 2 p. b. na podporu bielkovinových plodín. Slovenská republika tak v maximálnej možnej miere využije svoje možnosti a na viazanú podporu príjmu použije 15 % svojho vnútroštátneho stropu pre priame platby. Finančné alokácie stanovené v SP SPP komplexne zohľadňujú potreby a požiadavky vyplývajúce zo SWOT analýzy a Analýzy potrieb SP SPP. Vzhľadom na uvedené, tak nie je možné predmetné požiadavky zapracovať v rámci intervencií viazanej podpory príjmu. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor trvá. k časti zvýšenie platby na TTP: upravené v 2 kategóriách (zaťaženosť DJ)</p>
--	--	--	---

	<p>od počtu chovaných kráv. 2. V strategickom pláne sa predkladateľ zaviazal podporiť hospodárenie podľa zásad ekologického hospodárenia (ekologické poľnohospodárstvo), preto nesúhlasíme s krátením podpory na hektár trvalého trávneho porastu zo sadzby 96 € na 88 €. Odôvodnenie: Uvedené krátenie sa bude hlavne týkať poľnohospodárskych subjektov, ktoré hospodária predovšetkým na trvalých trávnych porastoch v znevýhodnených oblastiach. Keďže práve takéto subjekty sa predovšetkým venujú chovu prežúvavcov, uvedené krátenie podpôr zasiahne predovšetkým chovateľov hovädzieho dobytku chovaného v systéme bez trhovej produkcie mlieka a oviec. Zvýšenie podpory pre ekologické poľnohospodárstvo vychádza priamo z európskych predpisov legislatívneho, ako aj nelegislatívneho charakteru, ktoré tvoria podklad pre prípravu strategických plánov členských štátov. Z uvedeného dôvodu žiadame, aby bola sadzba pre ekologické hospodárenie na trvalých trávnych porastoch zvýšená oproti súčasnej sadzbe, ktorá je 96 € (v návrhu je zvýšená iba sadzba pre ekologické poľnohospodárstvo na hektár ornej pôdy zo sadzby 153 € na 170 €). Bez alokovania potrebných finančných prostriedkov, nebude možné zabezpečiť zvýšenie výmery pozemkov, na ktorých sa bude hospodáriť ekologickým spôsobom, a tak splniť ciele stanovené v strategickom pláne. 3. V návrhu strategického plánu je navrhnuté krátenie podpôr pre platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) oblasti nad 450 ha. Nesúhlasíme s výškou navrhnutého krátenia platieb, keďže toto krátenie má byť realizované dvojitém spôsobom, a to degresivitou od 450 ha v závislosti od veľkosti podniku a zároveň znížením kompenzácie od výmery 450 ha na 60,5%. V praxi to bude znamenať podporu od 450 ha do 900 ha iba 53,85% a nad 900 ha ešte menej. V súčasnom programovacom období je krátenie ANC platieb realizované iba prostredníctvom degresivity platieb. Odôvodnenie: V strategickom pláne predkladateľ uvádza, že „ANC platby slúžia na odškodnenie poľnohospodárov za nevýhody, ktorým je ich poľnohospodárska výroba vystavená v dôsledku prírodných alebo iných špecifických obmedzení oproti oblastiach, ktoré takéto znevýhodnenie nemajú. Takáto kompenzácia straty príjmov a ďalších nákladov umožní poľnohospodárom pokračovať vo využívaní poľnohospodárskej pôdy, udržiavaní krajiny, ako aj v zachovaní a realizácii udržateľných poľnohospodárskych systémov v príslušných oblastiach s predchádzaním opúšťania pôdy a strate biodiverzity.“ Z uvedeného dôvodu je zrejme, že podporiť je potrebné všetky hektáre, ktoré subjekt v ANC oblastiach obhospodaruje. Pri takto navrhnutom spôsobe krátenia platieb budú výrazne znevýhodnené poľnohospodárske subjekty, ktoré hospodária na viac ako 450 ha iba v ANC oblastiach, keďže výška platieb nebude pri iných subjektoch, ktoré nehospodária v ANC oblastiach taká výrazná. Pri subjektoch, ktoré nehospodária v ANC oblastiach, bude rozdiel v platbách iba do 150 hektárov, a to prostredníctvom redistributívnej platby (max 10 000,- €). Keďže väčšinu obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy majú poľnohospodárske subjekty v nájme, bude pri tak výraznej výške krátenia podpory v ANC oblastiach (predovšetkým v horských oblastiach) nemožné si udržať pôdu, ktorá presiahne 450 hektárov. Vzhľadom na to, že práve horské ANC oblasti sú domovom mäsového dobytku a malých prežúvavcov, ktoré tu spásajú extenzívne pasienky, takto nastavená podpora bude mať negatívne dôsledky na chov uvedených hospodárskych</p>			
--	--	--	--	--

		zvierat, keďže v týchto oblastiach nie je možné robiť intenzívnu poľnohospodársku výrobu. Ing. Ivan Nemčovský, Zväz chovateľov Mäsového dobytká – družstvo, sídlo: Novozámocká 183/408, Ivanka pri Nitre 951 12, IČO: 34 112 171, tel: +421 903895730			
490.	ZCHMD	ZCHMD nesúhlasí s výškou podpory 40 €/DJ na opatrenie „Zlepšenie podmienok v zimovisku pre dojčiacie kravy“ a žiadame navýšenie podpory pre dojčiacie kravy. Odôvodnenie: Podpora pre kravy chované v systéme bez trhovej produkcie mlieka je dlhodobo neporovnateľne nižšia, ako je podpora kráv s trhovou produkciou mlieka, pričom náklady na starostlivosť a objemové krmivá sú počas zimného obdobia podobné. Z uvedeného dôvodu žiadame o zvýšenie podpory pre kravy bez trhovej produkcie mlieka (mäsového dobytká), aby sektor dojčiacich kráv sa nerozširoval iba presunom dojníc do systému dojčiacich kráv, ale aby sa vytvoril priestor na zvyšovanie stavu mäsového dobytká nákupom kvalitného plemenného materiálu, a tým sa zvýšila úžitkovosť, ako aj rentabilita v jednotlivých chovoch mäsového dobytká.	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. Piliera. Podpora dobrých životných podmienok zvierat slúži na kompenzáciu strát a nákladov, ktoré vzniknú len v dôsledku prijatých záväzkov. Zvýšenie sadzby bez dodatočného zvýšenie úrovne prijatých záväzkov nie je možné. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor odstránený. Intervencia bude ako neefektívna vypustená a finančné prostriedky budú presunuté do platby na ekologické poľnohospodárstvo so zvýšeným zaťažením 0,5 DJ/ha.
491.	ZDS	K predmetnému strategickému plánu bol začatý proces SEA (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/strategicky-plan-spolocnej-polnohospodarskej-politiky-2023-2027); príslušná Smernica o EIA (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aev0032) ako aj zákon o EIA č.24/2006 Z.z. (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html) stanovujú istý procesný postup pri schvaľovaní strategických dokumentov tak, aby sa zabezpečila efektívna účasť verejnosti. V danom prípade máme za to, že neboli dodržané ustanovenia Smernice o EIA a zákona o EIA a účasť verejnosti nebola zabezpečená efektívne. Tomuto názoru nasvedčuje aj mediálny výstup na Euroactive (https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/verejnost-ma-na-pripomienkovanie-strategickeho-planu-sest-dni/?utm_source=traqli&utm_medium=email&utm_campaign=6888&pnespid=W7Ip9FED6yYXy0jJ6oHcGUZUqhg.wrcqhqQVAK0fLozKqCUoozCV2jrB3YXbHIW61BB6vmF .) V tejto súvislosti chceme dať do pozornosti, že v zmysle čl.3 Aarhuského dohovoru je štát povinný zabezpečiť vnímanie verejnosti pozitívnym spôsobom ako u podnikateľov tak aj u štátnych orgánov; súčasne tento medzinárodný dohovor priznáva výsadu/imunitu ekologickej organizácii, ktorá presadzuje záujmy životného prostredia. Z charakteru Aarhuského dohovoru ako medzinárodnej zmluvy súčasne vyplýva, že ekologické organizácie nekonajú len ako subjekty vnútroštátneho práva, ale konajú súčasne v mene medzinárodného spoločenstva, nakoľko je to práve medzinárodné spoločenstvo, ktoré im takúto pozíciu z titulu medzinárodného práva verejného garantuje. V tejto súvislosti je nutné opakovane upozorniť na	Z	A	Verejné prekonzultovanie Oznámenia o SEA Strategického plánu SPP 2023-2027 bolo zabezpečené prostredníctvom zverejnenia oznámenia (17.12.2021) na webových stránkach: https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/strategicky-plan-spolocnej-polnohospodarskej-politiky-2023-2027 a https://www.mpsr.sk/oznamenie-sea-sp-spp-2023-2027/1504-43-1504-17387/ . Oznámenie bolo podľa zákona č. 24/2006 Z. z. zverejnené aj denníku SME (21.12.2021) s tým, že verejnosť môže zasielať písomné stanoviská k oznámeniu do 15 dní od uverejnenia oznámenia na adresu: MŽP SR, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava a MPRV SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava. MPRV SR taktiež zabezpečí účasť verejnosti počas celého priebehu prípravy SEA Strategického plánu SPP 2023-2027. Takýto postup je v súlade s uvedeným

	<p>hybridný útok ministra hospodárstva SR na ZDS a jeho predseda za výkon jeho ekologického aktivizmu len preto, že sa v tomto smere na jeho výzvu na neho obrátili konkrétne podnikateľské subjekty a súčasne on sa s Európskou legislatívou na úseku participácie verejnosti nestotožňuje. Takýto útok smeruje nielen voči narušeniu medzinárodného práva verejného útokom na ekologickú organizáciu, ktorá háji záujmy medzinárodného spoločenstva ale aj útokom na fungovanie Európskej únie ako takej. Podľa čl. čl.4 ods.2 písm.k, čl.11, čl.168 ods.1 a čl.169 ods.1 Zmluvy o fungovaní európskej únie, ktorá bola záväzným spôsobom potvrdená Súdnym dvorom EÚ v prípade sp.zn. C-416/10 (https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-416/10&language=SK), ktorej adresátom bola priamo Slovenská republika a verejnosti je známa ako kauza Pezinská skládka je súčasťou Európskeho ale aj slovenského práva zásada podriadenosti hospodárskych a ekonomických záujmov ekologickým záujmom verejnosti. Vo vzťahu k poľnohospodárskej politike to znamená dva hlavné dôsledky: 1.) obnova poľnohospodárstva založeného na prírode blízkom poľnohospodárstve 2.) ochrana poľnohospodárskej pôdy pred developermi a priemyselnými fabrikami. Vo vzťahu k obnovu poľnohospodárstva na prírode blízkom farmárčení dávame do pozornosti články na Euroactive : • https://domov.sme.sk/c/22784049/ochranari-podporia-ekologickych-hospodarov.html?utm_source=pocket_mylist • https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/interview/pripravuje-nove-agrodotacie-nizka-sebestacnost-je-hlavne-vysledkom-hospodarenia-velkych-fariem/?pnespid=BO0p9EwE4nUTxVKbuozTSVwSq0g8xLNtrVVRR6Zdb5fKlbQRG_KGH7IBON1cziVXEf1FyTgG&utm_source=pocket_mylist Vo vzťahu k ochrane poľnohospodárskej pôdy poukazujeme na článok na Euroactive: • https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/vedci-montovne-budujeme-na-najurodnejsej-pode/?pnespid=A_Qj.1FFtiwLIVKQ9srJBloS_gNpzudtrV1ITPgPN5bKHa6lS9P1LprSCgWeI82lFEvZ7Ma5&utm_source=pocket_mylist K najväčším škodám na pôde a poľnohospodárstve došlo v dôsledku nasledovných štátnych politík: • rozvrat JRD a následné zabratie úrodnej pôdy technickými monokultúrami pre energetické využitie • strategické parky na výstavbu automobiliek (Trnava, Nitra) • slabá podpora malých a stredných agropodnikateľov s dôrazom na podporu rodinného podnikania v poľnohospodárstve. Žiadame vyhodnotiť a schváliť Strategický plán tak, aby bol doplnený o nasledovné: 1.) zabezpečenie efektívnej účasti verejnosti založenej na dôslednom posudzovaní vplyvov na životné prostredie nielen strategického plánu ale aj jednotlivých projektov a opatrení, ktoré sa budú realizovať ako súčasť realizácie tohto strategického plánu. 2.) hlavným kritériom je podriadenosť ekologickým záujmom obnovy krajiny a teda prírode blízkom poľnohospodárstve a obnove krajiny pričom minimálne 30% alokácie finančných zdrojov musí smerovať práve na obnovu biodiverzity (remízky, obnova lokálnych biotopov, vetrolamy, obnova potokov v agrárnej krajine). 3.) prijatie legislatívnych opatrení, ktoré de facto zakážu ďalšie zastavovanie poľnohospodárskej krajiny a všetky nepoľnohospodárske aktivity budú primárne presmerované do existujúcich priemyselných areálov, čím sa podporí aj ich revitalizácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží. Osobitne žiadame vyhodnotiť a zohľadniť nasledovné: 1)</p>		<p>zákonom č. 24/2006 Z. z. a aj s interným harmonogramom procesu SEA tohto dokumentu.</p>
--	--	--	--

	<p>Negatívny vplyv na pôdy je výrazné zastavanie úrodnej poľnohospodárskej pôdy, čo je objektívne veľkým environmentálnym problémom; ktorý začína pútať pozornosť odbornej aj laickej verejnosti (https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/vedci-montovne-budujeme-na-najurodnejsej-pode/). Kým vplyvom ľudskej činnosti rastie podiel nekvalitných pôd, na úrodných pôdach sa na Slovensku budujú logistické parky a priemyselné závody, informuje Slovenská akadémia vied. Budovanie logistických parkov, priemyselných závodov, novej dopravnej infraštruktúry či obydli má za následok kontinuálny pokles výmery poľnohospodárskej pôdy na Slovensku. Z celkového počtu 74 priemyselných parkov na Slovensku je až 63 percent typu „greenfield“, teda postavených na zelených lúkach. Krajinní ekológovia zo SAV pri príležitosti Svetového dňa pôdy (5. decembra) uvádzajú aj ďalšie príklady negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú úrodnú pôdu na Slovensku. Kým nové nehnuteľnosti rastú na zelených lúkach, staré nevyužívané objekty zostávajú opustené a vytvárajú takzvaný brownfield, nedostatočne využívanú, zanedbanú nehnuteľnosť, ktorá zhoršuje estetickú hodnotu krajiny. V mestách sa tvoria tepelné ostrovy, zhoršuje sa odtok vody a zvyšuje sa výskyt povodní. Človek však negatívne ovplyvňuje aj kvalitatívne vlastnosti pôdy. Vplyvom neuváženej ľudskej činnosti v poľnohospodárskej krajine dochádza k významnej akcelerácii erózo-akumulačných procesov. V roku 2019 na Slovensku aktuálna vodná erózia ohrozila 275 454 hektárov poľnohospodárskej pôdy, čo predstavuje 14,28 percenta z výmery poľnohospodárskej pôdy Slovenska. Veternou eróziou je ohrozených 6,2 percenta poľnohospodárskej pôdy Slovenska.. V poslednom období pre nevhodné obhospodarovanie pôdy narastá aj podiel pôd ohrozených zhutnením. Dôvodom je využívanie ťažkých mechanizmov na vlhkých pôdach, nedostatočné organické hnojenie, využitie nevhodného sortimentu hnojív, prípadne nedodržiavanie biologicky vyvážených osevných postupov. Údaje za roky 2018 až 2019 poukazujú, že dochádza aj k nárastu zastúpenia poľnohospodárskych pôd s kyslou a slabo kyslou pôdnou reakciou. Žiadame navrhovateľa, aby sa vyjadril aj k tomuto aspektu; najmä prečo nemôže svoj zámer realizovať inde, kde k náporu na zmenšovaniu pôd nedôjde (brownfieldy, iné rozvojové plochy); súčasne žiadame, aby sa vyjadril, ako on prispieva k ochrane poľnohospodárskej pôdy. 2) Problematika agropodnikania je komplexná problematika, ktorá sa však týka aj životného prostredia a riešenia klimatickej krízy; avšak aj zastavovania poľnohospodárskej pôdy na stavebné účely. Slovenské poľnohospodárstvo trpí v dôsledku nesprávnych transformačných rozhodnutí v 90. rokoch, ktoré spôsobili rozbitie agrosektora a následnú nízku potravinovú sebestačnosť Slovenska; súčasne boli podporené negatívne trendy farmárčenia spočívajúce na extenzívnom využívaní pôdy a umelom hnojení na úkor prírode blízkeho a udržateľného poľnohospodárstva. Poľnohospodárstvo zároveň môže predstavovať ohrozenie chránených živočíchov (napr. hlucháňa), tým že ho vyháňa z krajiny; ale môže byť aj jeho záchranou tým, že bude vytvárať remízky, vodozádržné melioračné kanály s lokálnymi biotopmi. Je to tak komplexná problematika, že nie je vhodné ani účelné menovať všetky aspekty, ktorých sa to týka. Je to podobne komplexná otázka krajiny tvorby ako je urbanistika v mestách. Vo vidieckej poľnohospodárskej krajine je to otázka obdobná, avšak máme iné stavebné kamene. Pre</p>			
--	--	--	--	--

		<p>inšpiráciu uvádzame nasledovné zdroje: • https://dennikn.sk/blog/2474952/kvetnate-luky-su-sucastou-vidieckej-krajiny-ale-dokedy/ • https://euractiv.sk/section/buducnost-eu/news/polsky-vidiek-riesi-ako-zastavit-stahovanie-ludi-do-miest/ • https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/ochranari-spustili-peticiu-v-ktorej-radio-micovskemu-ako-zmenit-polnohospodarstvo/ • https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/interview/ornitolog-vtaky-na-lanoch-repky-nemaju-priestor-pre-zivot-agrodotaciami-platime-za-nicenie-krajiny/ • https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/vedci-montovne-budujeme-na-najurodnejsej-pode/ • https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/osem-hlavnych-zmien-ktore-v-agrodotaciach-planuje-ministerstvo/ • https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/interview/pripravuje-nove-agrodotacie-nizka-sebestacnost-je-hlavne-vysledkom-hospodarenia-velkych-fariem/ Žiadame navrhovateľa, aby sa týmito otázkami komplexne zaoberal, inšpiroval sa nimi a uviedol, akým spôsobom chce ďalej spoluformovať slovenské poľnohospodárstvo; aby sa nastavila správna aplikačná prax, BAT (best available techniques) v oblasti poľnohospodárstva rešpektujúceho krajinu a iné zložky životného prostredia a nielen jeho hospodárske využitie. Pripomienku v rovnakom znení sme si uplatnili aj v procese SEA (politiky-2023-2027); žiadame o poučenie, aký je vzťah medzi procesom SEA a medzirezortným posudzovaním a hlavne aké miesto v ňom má verejnosť a verejná participácia v zmysle zákonných procesov vyplývajúcich zo Smernice EIA a národnej legislatívy. Máme v úmysle efektívne využiť participáciu verejnosti ale tak, aby nebola na ujmu príprave a schvaľovaniu strategického plánu a jeho následnej implementácii a realizácii. S pozdravom, -- Združenie domových samospráv Marcel Slávik, predseda sídlo: Rovniankova 14 P.O.BOX 218 851 02 Bratislava office: Námestie SNP 13/B 841 01 Bratislava +421 907 901 676 www.samospravydomov.org www.climaterealityproject.com</p>			
492.	ZMOS	<p>1. Do kap. 4.1.8 Vidiecké oblasti: požadujeme doplniť nasledujúce znenie ako prvý odsek: Slovenská republika nemá konkrétnu definíciu vidieckych oblastí v legislatívnom, politickom a inštitucionálnom rámci. Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 je národnou vidieckou politikou, ktorý definuje vidiecké oblasti v prievazaní na eurofondy, konkrétne Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, ktorý predstavujú významný zdroj financovania vidieka, vidieckých obcí a vidieckych oblastí v podmienkach Slovenskej republiky. Nasleduje pokračovanie prvým odsekom kap. 4.1.8 ako je uvedené v predloženom návrhu materiálu. Odôvodnenie: Podľa dát klasifikácie prevažne mestských / prechodných / prevažne vidieckych regiónov uvedených v kapitole 4.1.8. tohto materiálu a na základe skutočnosti - miestnu územnú samosprávu tvorí 2928 samospráv, z ktorých je 2661 obcí s počtom obyvateľov do 3 000, zo 141 miest má 21 miest menej ako 5 000 obyvateľov a celkový počet obcí, ktoré tvoria miestnu územnú samosprávu na Slovensku tak predstavuje 96 % - je Slovensko typická vidiecka krajina, ktorá nemá konkrétnu definíciu vidieckych oblastí, preto považujeme za dôležité opomenúť túto skutočnosť v predloženom materiáli, ktorý v rámci navrhovaných opatrení, intervencií a alokácii má venovať primeranú vážnosť tejto skutočnosti.</p>	Z	ČA	<p>Návrh znenia textu: SR nemá konkrétnu definíciu vidieckych oblastí v legislatívnom, politickom a inštitucionálnom rámci. Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027 definuje vidiecke oblasti v rámci podpory t Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, ktorý predstavuje jeden zo zdrojov podpory vidieka v podmienkach Slovenskej republiky. Vzhľadom na povahu prístupu LEADER (prístup zdola – nahor) je veľmi ťažké predvídať podiel vidieckeho obyvateľstva, na ktoré sa vzťahujú stratégie miestneho rozvoja nakoľko nie je momentálne možné identifikovať MAS (počet obcí v MAS, počet obyvateľov v</p>

		Tento dokument je jediným legislatívnym, inštitucionálnym a ekonomickým nástrojom na podporu komplexného rozvoja vidieka v súčasnosti a aj na nasledujúcich 10 rokov. Z toho dôvodu, predložený návrh materiálu považujeme za nedostatočný z pohľadu miestnej samosprávy na rozvoj vidieka a vidieckých obcí (intervencie LEADER, ktorá v predloženom návrhu pokrýje 41% vidieckej populácie z celkovej v SR 87,7%), čo je aj výsledkom uvedenej skutočnosti - neexistencie vymedzenia rozvoja vidieka v legislatívnom, politickom a inštitucionálnom rámci a medzisektorovom ponímaní, v záujme navrhovania a prijímania opatrení, nástrojov a legislatív pre budúci udržateľný a živý vidiecky rozvoj. Zároveň je to aj chýbajúci základ pre nastavenie rozvoja vidieka v budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politike (SPP) 2023-2027. Rozvoj vidieka nastavujeme na podmienky SPP a nie na podmienky a potreby nášho územia, ktoré by mali byť tým základom pre SPP 2023-2027. Podľa prieskumu európskej asociácie národných združení miest, obcí a regiónov (Rady európskych obcí a regiónov / Council of European municipalities and regions / CEMR), najdôležitejšími európskymi zdrojmi financovania vidieka je jednoznačne Európsky fond pre rozvoj vidieka, potom Európsky fond regionálneho rozvoja a Európsky sociálny fond. Sú to najviac využívané zdroje financovania v európskych krajinách. Najmenej sú využívané priamo riadené európske programy.			obciach) a ich priestorové rozmiestnenie. Z toho dôvodu podiel vidieckeho obyvateľstva, na ktoré sa vzťahujú stratégie miestneho rozvoja v percentuálnom vyjadrení 41 % tak ako je uvedené v SP SPP je predpokladaná hodnota, ktorá sa bude upravovať po výbere MAS. Po výbere stratégií miestneho rozvoja MPRV SR upraví ukazovateľ v SP SPP na základe údajov zo schválených stratégií. Navrhovaných 41 % ako podiel vidieckeho obyvateľstva, na ktoré sa vzťahujú stratégie miestneho rozvoja vychádza z kontextových indikátorov pre SPP vypracovaných Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom, kontextový indikátor - počet obyvateľov:(2 mil. obyvateľov/vidiecke obyvateľstvo a vidiecke územia podľa klasifikácie NUTS 3 regiónov (prevažne vidiecke a prechodné))*100 = 41 % Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, kde bola vzájomne objasnená daná problematika.
493.	ZMOS	2. K prílohe III Konzultácia s partnermi: požadujeme do materiálu doplniť vyhodnotenie zapracovania / nezapracovania pripomienok členov pracovných skupín na prípravu Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky návrhy. Odôvodnenie: Konštatovanie o počte zasadnutí a účasti jednotlivých subjektov na zasadnutiach pracovných skupín je nepostačujúce z pohľadu vyhodnotenia konzultácií s partnermi. Relevantným obrazom o uskutočnených konzultáciách s partnermi je informácia vo forme zapracovania / nezapracovania nosných a opakujúcich sa požiadaviek zo strany partnerov, nielen konštatovanie, že zasadnutie sa uskutočnilo a pripomienky boli /neboli zapracované. Vypovedajúcim záverom z konzultácie sa partnermi má byť, či sa naplnili očakávanie (požiadavky a návrhy na zmenu) partnerov napr.: vo vzťahu k finančnej alokácii zo zdrojov EÚ a SR, oblasti alokácii, oprávnenosť a rozsah aktivít atď.	Z	N	Nie je možné akceptovať. V rámci prípravy SR boli zriadené pracovné skupiny, ktorých členovia predkladali pripomienky k jednotlivým návrhom. Pripomienky boli spracované a o výsledku boli pravidelne informovaní členovia pracovných skupín. Pripomienky prierezového charakteru, prípadne zásadného významu boli predkladané pracovnej skupine na prípravu SP. Taktiež o vyhodnotení pripomienok boli členovia priebežne informovaní. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, pripomienka bola po objasnení stiahnutá, t. j. rozpor bol odstránený.
494.	ZMOS	Kap. 4.5 Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi Únie činnými vo vidieckych oblastiach vlastného materiálu: požadujeme špecifikovať a vymedziť	Z	N	Koordinácia a komplementarita medzi SP SPP intervencia Spolupráca – LEADER a Program SLOVENSKO 2021 – 2027 bude

		koordináciu a komplementaritu medzi rozvojom vidieka – intervenciou Spolupráca – LEADER a rozvojom vidieka v OP Slovensko (aktivitami a zdrojmi z OP Slovensko implementovanými na regionálnej úrovni prostredníctvom Integrovaných územných stratégií VÚC a Integrovaných územných stratégií UMR). Taktiež požadujeme vymedziť koordináciu aktivít medzi riadiacim orgánom SPP 2023-2027 na jednej strane a na druhej strane riadiacim orgánom pre OP Slovensko 2021-2027 v území a Radami partnerstva (Technickými sekretariátmi Rady partnerstva). Odôvodnenie: Z pohľadu územnej samosprávy v oblasti rozvoja vidieka ide o podporu aktivít a subjektov identických pre OP Slovensko 2021-2027 a SPP 2023-2027, preto je potrebná komunikácia medzi riadiacimi a kompetentnými orgánmi týchto programov. MAS budú jedným z partnerov / členov štruktúry Rady partnerstva v regiónoch a zároveň sú oprávneným žiadateľom v OP Slovensko a SPP. Obce sa budú uchádzať o zdroje postredníctvom MAS v SPP 2023-2027 a v OP Slovensko 2021 – 2021 samostatne a prostredníctvom MAS. Vo vlastnom predložennom návrhu je nedostatočne rozpracované vymedzenie, koordinácia a komplementarita z pohľadu aktivít a financovania medzi tými programami a riadiacimi štruktúrami, čo v konečnom dôsledku vytvára nejasnú predstavu pre oprávnených žiadateľov a príjemateľov (miestnu samosprávu). Pre efektívnu implementáciu eurofondov považujeme za dôležité nastavenie vzťahov medzi týmito štruktúrami a aktivitami práve špecifikáciou v tomto návrhu.			definovaná v metodologickej príručke a to v závislosti od činností, ktoré si MAS stanovia vo svojich stratégiách miestneho rozvoja, IT procesov na úrovni SP SPP a pod. Eliminácia duplicitného financovania bude zabezpečená recipročnou kontrolou zo strany PPA a MIRRI na úrovni realizovaných projektov a výziev. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor bol odstránený.
495.	ZMOS	Kapit. 5.4 Intervencie na rozvoj vidieka – projektové: Spolupráca LEADER: požadujeme navýšenie financovania a spolufinancovania pre intervenciu 77.1 Spolupráca- LEADER najmenej na úroveň alokácie pre LEADER súčasného programového obdobia t.j. 325 236 152,46 mil. eur. Navýšenie predloženého návrhu alokácie pre LEADER (166 706 566 eur) o o 150 mil. eur. Odôvodnenie: Navrhovaná alokácia pre intervenciu Spolupráca – LEADER nezabezpečí kontinuálny, komplexný a udržateľný rozvoj vidieckeho územia prostredníctvom etablovaných štruktúr verejno-súkromných aktérov a partnerov v území – miestnych akčných skupín (MAS). Pokrytím iba časti územia Slovenska MASKami podľa predloženého návrhu (41% obyvateľov = 65 MAS), malé obce v súčasných MAS, ktorým nebude schválená stratégia, stratia možnosť projektových podpôr na rozvoj vidieka zo Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Doposiaľ v rámci Programu rozvoja vidieka 2014-2020 čerpali zdroje prevažne obce do 100 obyvateľov a prostredníctvom LEADER bez obmedzenia počtu obyvateľov, ale pri aktuálnom návrhu aj pri „navýšení alokácie“ nastane zánik rozvoja vidieka s pokrytím len 41% vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom 65 MAS. Je veľký predpoklad, že malé obce, ktoré doposiaľ neboli členmi MAS a budú sa chcieť uchádzať o zdroje z SPP 2023-2027, sa stanú členmi MAS, aby sa dostali k týmto zdrojom, ktorého sú z pohľadu malých obcí do 1000 obyvateľov významný zdrojom rozvoja územia (konkrétne opatrenie 7 PRV 2014-2020 a jeho podopatrenia 7.2, 7.4, 7.5 atď. pre obce do 1000 obyvateľov (napr. v r. 2016 v 7.4 bolo predložených 1400 žiadostí od obcí do 100 obyvateľov). Navýšenie alokácie pre intervenciu Spolupráca – LEADER z navrhovanej 166 706 566 eur na úroveň minimálne 325 236 152,46 mil. t.j. alokácie na podporu LEADER v IROP a PRV	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Z návrhu Programu SLOVENSKO 2021-2027 jednoznačne vyplýva, že v rámci integrovaných územných stratégií budú môcť byť podporené aj malé obce. V rámci intervencie LEADER SP SPP budú podporené obce, ktoré budú súčasťou MAS s výnimkou obcí s počtom obyvateľov nad 20 000. Tieto môžu byť súčasťou MAS, ale nemôžu byť príjemcom podpory. Príjemcom podpory tiež nemôžu byť organizácie nimi zriadené, avšak subjekty z ich území môžu byť príjemcom podpory. Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek vysvetleniu trvá.

		<p>súčasného programového obdobia 2014-2020 (IROP – LEADER: 100 mil. eur, PRV – LEADER / M19: 105 736 152,19 eur, PRV – Základné služby a obnova dedín vo vidieckých oblastiach / MO7: 119 500 000,27 eur). Zároveň je potrebné zobrať do úvahy navrhovanú skutočnosť, LEADER (MAS) nebude podporovaný v Operačnom programe Slovensko 2021-2027 ako tomu bolo doposiaľ v rámci IROP – CLLD. CLLD bude financovaný monofondovo, len z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka. Aj napriek tomu, že malé obce do 1000 obyvateľov sa budú môcť uchádzať o zdroje z budúceho OP Slovensko na regionálnej úrovni (cez Integrované územné stratégie) je veľmi malá pravdepodobnosť, že tieto obce budú úspešné a dostanú sa k zdrojom potrebným na rozvoj územia. Zároveň tieto obce nebudú mať technickú a odbornú kapacitu vstupovať do partnerstiev t.j. integrovaných projektov alebo sa uchádzať priamo o zdroje SO /RO, a preto argument, že malé obce budú mať prístup k zdrojom na rozvoj vidieka v OP Slovenska je len domienka. Malé obce nebudú konkurenciaschopné v porovnaní s väčšími a nebudú mať garantovanú alokáciu, tak ako ju majú v súčasnom PRV (v M07). To isté platí aj pre MAS, ktoré síce budú oprávneným žiadateľom v OP Slovensko na regionálnej úrovni, ale nebudú mať garantovanú alokáciu tak ju mali doposiaľ v IROP – CLLD (opatrenie 5). Podľa prieskumu európskej asociácie národných združení miest, obcí a regiónov (Rady európskych obcí a regiónov / Council of European municipalities and regions / CEMR), najdôležitejšími európskymi zdrojmi financovania vidieka je jednoznačne Európsky fond pre rozvoj vidieka, potom Európsky fond regionálneho rozvoja a Európsky sociálny fond. Sú to najviac využívané zdroje financovania v európskych krajinách. Najmenej sú využívané priamo riadené európske programy. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a požiadavku o navýšenie alokácie pre CLLD v novom programovom období požadujeme multifondové čerpanie eurofondov na mikroregionálnej úrovni prostredníctvom stratégie miestneho rozvoja CLLD. Opäť zdôrazňujeme a požadujeme multifondové financovanie CLLD (z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ktoré ostalo len v rovine požiadaviek partnerov, bez akejkoľvek oficiálnej komunikácie za účasti partnerov – zástupcov stavovských organizácií a medzi kompetentnými ministerstvami (MIRRI SR a MPRVR SR). Na výstupoch z komunikácie medzi týmito rezortmi vo veci multifondového prístupu k CLLD v novom programovom období trváme, pretože táto požiadavka zo strany ZMOS a NS MAS voči MIRRI SR a MPRV SR ostala len v rovine požiadavky bez adekvátneho zdôvodnenia zo strany kompetentných orgánov. Fakty o charaktere našej krajiny, a štruktúre územia, predchádzajúce skúsenosti a zabehnutá spolupráca verejno-súkromných partnerstiev v území, podpora v prospech rozvoja vidiek zo strany Európskej komisie, skúsenosti z okolitých krajín, kde multifondový prístup ostal zachovaný prípadne sa rozšíril o zdroje z ďalších fondov, hovoria v prospech podpory CLLD. Je tu potrebné uviesť, že nie je na mieste odvodzovať závery zo súčasného stavu čerpania zdrojov na CLLD (MAS) z IROP a PRV 2014-2020. Prvé stratégie miestnych akčných skupín boli schválené riadiacim orgánom v 2019 (dlhotrvajúce postupy a procesy zo strany RO).</p>			
496.	ZMOS		Z	N	Návrh kritérií pre výber MAS bol predmetom

		<p>Kapit. 5.4 Intervencie na rozvoj vidieka – projektové: Spolupráca LEADER: požadujeme nastavenie takých kritérií pre vytvorenie MAS a počet MAS v území, ktoré bude rešpektovať prístup „zdola nahor“ a nebude diskriminovať územie a obce, ktoré prejavia záujme o vytvorenie stratégie MAS a zároveň zabezpečia financovanie všetkých MAS, ktoré preukázali opodstanenie fungovania v súčasnom období alebo vytvoria stratégie, ktoré budú naplňovať princípy a ciele CLLD/LEADER. Odôvodnenie: Súčasný návrh nastavenia implementácie stratégie CLLD prostredníctvom miestnych akčných skupín ide proti princípu na ktorom je prístup LEADER založený „zdola nahor“. Návrh na vytvorenie a podporu MAS (65 MAS a 41% vidieckej populácie) predpokladá, že podpora rozvoja prostredníctvom miestnych akčných skupín v novom programovom období nebude životaschopná a stratégie MAS nebudú naplňovať funkcie v prospech rozvoja miestnych komunít a samotného rozvoja vidieka. Absencia prístupu „zdola-nahor“- návrh kritérií pre výber MAS sú diskriminačné a úplne odstrihnú od novej finančnej podpory územia, ktoré nebudú pokrývať schválené MAS. Predložený návrh stavia MAS do konkurenčnej roviny, nie všetky predložené žiadosti o schválenie stratégie získajú podporu, a tak spôsobí zánik MAS, podporu malých obcí a rozvoj vidieka v niektorých častiach Slovenska.</p>			<p>diskusii členov PS LEADER pre SP SPP. Po vzájomnej diskusii, členovia PS LEADER súhlasili (pozn. väčšinový súhlas) s nasledovným návrhom výpočtu alokácie pre MAS: (počet obyvateľov MAS) * X + (rozloha územia MAS) * Y + (počet obcí MAS) * Z X - počet obyvateľov MAS50% Y – rozloha územia MAS15% Z – počet obcí MAS35% Vyššie uvedené je zapracované v SP SPP. Zároveň sa pri stanovení kritérií pre výber MAS zohľadňovala aj pripomienka zástupcu ZMOS v rámci PS LEADER. Pripomienka zástupcu ZMOS ku kritériám výberu MAS: „Najdôležitejší parameter pri prerozdeľovaní alokácie na MAS považujeme počet obyvateľov – navrhujeme 55% váhu na počet obyvateľov. V prípade troch parametrov Počet obyvateľov 55% Počet obcí 30% Rozloha 15 %“ Pripomienka bola predmetom rozporového konania 17.1.2022, rozpor napriek vysvetleniu pretrváva.</p>
497.	ZVVS	<p>Kapitola 3.5.3 Víno Celofarmová ekoschéma a šetrné postupy vo vinohradoch - Zásadne nesúhlasíme so zabezpečením celoročného zeleného krytu plochy minimálne každého druhého medzirádia viníc v prípade ekoschémy aj v prípade šetrných postupov vo vinohradoch. To by znamenalo úplné zazelenanie vinohradov. Úplné zazelenanie vinohradov v niektorých oblastiach nie je vhodnou operáciou, reálne desaťročné skúsenosti hovoria o problémoch s vyzreivaním dreva, zvýšenou chorobnosťou a nadmernej strate úrody o viac ako 20 %. - Pri takomto návrhu pestovateľa, ktorí majú viacero plodín si budú musieť vybrať medzi celofarmovou ekoschémou a šetrnými postupmi vo vinohradoch. Keďže vinohradov majú menšie percento, výhodnejšie bude pre nich ísť do celofarmovej ekoschémy. V takom prípade si nebudú môcť vôbec uplatňovať šetrné postupy vo vinohradoch a bez podpory prehodnotia ich obhospodarovanie a navrhnu ich klčovanie. Tak SR opätovne opatreniami prispeje ku klčovaniu vinohradov. - Navrhujeme, aby sa vinohradníkom, ktorí chcú mať celoročne pokrytú iba každé druhé medzirádie umožnila čerpať podpora aj na šetrné postupy vo vinohradoch aj na ekoschémy, s tým, že by sa platba znížila o kompenzáciu za zatrávnenie každého druhého medzirádia. Vhodnou alternatívou k zatrávneniu každého druhého medzirádia v celofarmovom prístupe navrhujeme zapracovanie uhlíka vzniknutého pri reze viniča naspäť do pôdy.</p>	Z	A	Podmienka bude upravená.

498.	ZVVS	Kapitola 3.5.3 Víno Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva Navrhujeme pridať novú intervenciu v súlade s čl. 58 odsek 1 písmeno i: "Akcie, ktoré vykonávajú medziodvetvové organizácie uznané členskými štátmi v sektore vinohradníctva a vinárstva v súlade s nariadením (EÚ) č. 1308/2013, zamerané na zlepšenie reputácie viníc Únie prostredníctvom podpory vínnej turistiky vo výrobných regiónoch;" Na toto opatrenie navrhujeme alokovať 100 000 Eur/ročne z opatrenia Poistenie úrody. Agroturistika za vínom prináša každoročne obrovské príležitosti na nové odbytkisko a stabilizáciu trhu pre vinárov, predávajú s vyššou pridanou hodnotou a zvyšujú zamestnanosť v regióne. Máme za to, že je nevyhnutné podporiť agroturistiku za vínom ako jedno zo zásadných opatrení na rozvoj vinohradníctva a vinárstva na Slovensku.	Z	A	Pripomienka sa zapracuje do novej intervencie.
499.	ZVVS	Kapitola 3.5.3 Víno Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva Reštrukturalizácia vinohradov 5.2.7.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu V intervencii sa bude refundovať 50% oprávnených nákladov. Zásadne nesúhlasíme: Žiadame ponechať ako doteraz refundáciu vo výške 75 % pre menej rozvinuté oblasti a 50 % pre Bratislavský kraj. Viac ako 30 rokov klesajú výmery vinohradov na Slovensku. Ich pokles sa podarilo zmierniť iba vďaka intervencii na podporu reštrukturalizácie vinohradov. Je to jedno z najdôležitejších opatrení na udržanie vinohradníctva na Slovensku a jeho význam dokladuje aj zvyšujúci sa počet žiadostí na toto opatrenie. Nakoľko je toto opatrenie samoregulovateľné – príspevok sa kráti podľa počtu prijatých žiadostí, navrhujeme ponechať doterajšiu mieru spolufinancovania a doplniť minimálnu hodnotu príspevku, pod ktorý by podpora nemala klesnúť.	Z	A	Pripomienka sa zapracuje do intervencie.
500.	ZVVS	Podpora na ekologické obhospodarovanie vo vinohradoch Uvedenú sumu podpory považujeme za nedostatočnú. Požadujeme opätovne urobiť prepočet. Ekologické pestovanie viniča je ekonomicky nesmierne náročné a podľa našich prepočtov je potrebné zvýšiť kompenzáciu na úroveň minimálne 900 Eur/ha.	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Nie je možné prekročenie výšky platby vyrátanej nezávislou odbornou autoritou, zvýšenie platby nie je možné bez zvýšenia podmienok. Rozpor bol po telefonickom objasnení odstránený
501.	ZVVS	Podpora na šetrné postupy vo vinohradoch Uvedenú sumu podpory považujeme za nedostatočnú. Požadujeme opätovne urobiť prepočet. Šetrné postupy vo vinohradoch sú ekonomicky nesmierne náročné a podľa našich prepočtov je potrebné zvýšiť kompenzáciu na úroveň minimálne 750 Eur/ha.	Z	N	Alokácia na intervenciu vychádza zo SWOT analýzy, analýzy potrieb, zohľadňuje rozpočtové obmedzenie vyplývajúce z nariadenia a miery spolufinancovania II. piliera. Výška platby sa odvíja od stanovených podmienok záväzku, a nápočty realizovala nezávislá organizácia Rozpor bol po telefonickom objasnení odstránený.

